

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. juuni 2022
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0181(NLE)

9728/22
ADD 1

ECOFIN 534
CADREFIN 95
UEM 139
FIN 594

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu rakendusotsus Poola taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud nõukogu rakendusotsuse lisa, mis põhineb komisoni ettepanekul COM (2022) 268.

LISA

1. JAGU. TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVAGA ETTE NÄHTUD REFORMID JA INVESTEERINGUD

1. Reformide ja investeeringute kirjeldus

A. KOMPONENT A. „MAJANDUSE VASTUPANUVÕIME JA KONKURENTSIVÕIME“

See Poola taaste- ja vastupidavuskava komponent aitab lahendada mitmeid Poola majanduse vastupidavuse ja konkurentsivõimega seotud probleeme. Esimene üldine probleem on seotud investeerimiskliima ja ettevõtluskeskkonnaga, mida on viimastel aastatel takistanud regulatiivsed puudused, koormavad haldusnõuded ja -menetlused ning peamiste õigusaktide sagedased muudatused. Teiseks ei ole Poola veel suurendanud oma innovatsioonisuutlikkust, et ajakohastada oma kasvumudelit kulupõhisest konkurentsivõimest jätkusuutlikkuse ja suurema lisandväärtusega tegevuse suunas. Teadus- ja arendustegevuse kogukulutused on 2020. aastal endiselt väikesed – 1,4 % SKPst võrreldes 2,3 %ga ELis. Kuigi ettevõtete kulutused teadus- ja arendustegevusele on viimase kümne aasta jooksul enam kui neljakordistunud, jäävad need alla ELi keskmise. Kolmandaks nõuavad digiüleminek ja muud majanduslikud üleminekud jõupingutusi, et parandada oskuste vastavust tööturu vajadustele ning ajakohastada kutseharidust ja -koolitust. Neljandaks osalevad naised, eakad, puuetega inimesed ja madalama kvalifikatsiooniga inimesed tööturul palju vähem kui paljudes teistes ELi riikides. See tuleneb mitmest tegurist, sealhulgas piiratud juurdepääsust lapsehoiule ja pikaajalisele hooldusele ning madalast seadusjärgsest ja tegelikust pensionieast. Lisaks piiravad tööturu paindlikkust spetsiaalsed pensionisüsteemid ja tööaja korralduse vähenenud paindlikkus. Ajutiste töölepingute osakaal on endiselt suur, kuigi see on pidevalt vähenenud.

Komponendi peamine eesmärk on suurendada investeeringuid, suurendada tootlikkust ning suurendada Poola majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet. Selleks on komponendil järgmised eesmärgid: i) tugevdada eelarveraamistiku jätkusuutlikkust ja piisavust; ii) vähendada ettevõtete ja ettevõtjate regulatiivset ja halduskoormust; iii) toetada digi- ja rohepööret ning peamiste majandussektorite, sealhulgas põllumajandusliku toidutööstuse vastupanuvõimet; iv) parandada innovatsiooni ökosüsteemi; v) edendada oskuste vastavust tööturu vajadustele ja parandada elukestvat õpet; vi) suurendada tööturul osalemist ja tõsta tegelikku pensioniiga; vii) parandada lastehoiuteenuste kättesaadavust ja kvaliteeti alla 3-aastaste laste puhul ja viii) suurendada riiklike tööturuasutuste tõhusust.

Komponent käsitleb järgmisi 2019. ja 2020. aasta Euroopa poolaasta raames Poolale esitatud riigipõhiseid soovitusi: riigipõhised soovitused 3, 2019 ja 4, 2020 seoses investeerimiskliima ja regulatiivse keskkonna parandamisega, eelkõige tugevdades avalike konsultatsioonide rolli õigusloomeprotsessis. Lisaks on komponendis käsitletud järgmist: riigipõhised soovitused 1, 2019 ja 1, 2020 seoses avaliku sektori kulutuste ja eelarvemenetluse tõhususe parandamisega ning majanduse elavdamise toetamisega riiklike meetmete kaudu; riigipõhine soovitus 2, 2019, milles käsitletakse tulevaste pensionihüvitiste piisavust ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkust, eelkõige võttes meetmeid tegeliku pensioniea tõstmiseks, ning meetmete võtmist tööturul osalemise suurendamiseks, sealhulgas parandades juurdepääsu lapsehoiule ja pikaajalisele hooldusele, püsivate tööhõivevormide allesjäänud takistuste kõrvaldamist, ning meetmete võtmist, et

suurendada oskuste vastavust tööturu vajadustele ja parandada elukestvat õpet; riigipõhine soovitus nr 3, 2019, tugevdades majanduse innovatsioonisuutlikkust, sealhulgas toetades teadusasutusi ja nende tihedamat koostööd ettevõtjatega.

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01).

A.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Allkomponent A1 – COVID-19 mõju vähendamine ettevõtjatele

A1.1. Eelarveraamistiku reform

Reformi üldeesmärk on suurendada avaliku sektori kulutuste läbipaistvust ja tõhusust. Selleks on reformi eesmärk: i) avaliku sektori vahendite tõhusama haldamise võimaldamine; ii) aruandekohustuse suurendamine avaliku sektori vahendite haldamisel; iii) riigi rahanduse jätkusuutlikkuse suurendamine ja kulude jätkusuutmatu suurenemise vältimine.

Reform seisneb kahe seadusandliku meetme rakendamises. Esiteks muudetakse riigi rahanduse seadust, lisades sellesse uue liigitussüsteemi, uue eelarve haldamise mudeli ja uuesti määratletud keskpika perioodi eelarveraamistiku. Muudatuse tulemusena kehtestatakse uus eelarvesüsteem. Teiseks muudetakse riigi rahanduse seadust, laiendades stabiliseerimiskulude eeskirja kohaldamisala suuremale arvule valitsemissektori üksustele, eelkõige eriotstarbelistele fondidele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

A1.2. Õigus- ja halduskoormuse vähendamine

Reformi üldeesmärk on vähendada Poola ettevõtteid mõjutavat haldus- ja regulatiivset koormust ning soodustada erainvesteeringuid, eelkõige VKEdesse. Selleks on reformi eesmärk i) lihtsustada haldus- ja õigusmenetlusi, ii) minimeerida ettevõtjatele ja ettevõtjatele esitatavaid õiguslikke nõudeid, iii) kiirendada otsuste tegemist, iv) luua ettevõtjatele õiged tingimused investeerimiseks, eelkõige vähem arenenud piirkondades, ning v) hõlbustada kodanike ja ettevõtjate vahelist suhtlust riigiasutustega.

Reform koosneb kahest seadusandlikust paketist. Esimene neist („Õiguslik kilp“: *Tarcza prawna*) kehtestab järgmised õigusnormid: i) muuta elektroonilised menetlused domineerivaks kanaliks vähemalt kaheksa haldus- ja õigusmenetluse käsitlemiseks, sealhulgas turismiettevõtjate ja ettevõtjate deklaratsioonide esitamiseks kindlustuse tagatisfondile; ii) lihtsustada haldusmenetlusi, eelkõige seoses meremehe elukutsete ning alkoholsete jookidega kauplemise ja kaubandusega; iii) vähendada kaheastmelise protseduuri kasutamist vähemalt kümnes eelkõige geoloogiliste ressurssidega seotud menetluses; iv) piirata haldusmenetlustes nõutavate dokumentide ja

formaalsuste arvu näiteks ruumilise planeerimise ja ehitusprotsesside puhul ning v) pikendada teatavate haldusmenetluste tähtaegu, näiteks teises liikmesriigis ostetud auto registreerimiseks.

Teise seadusandliku paketiga muudetakse investeerimistsooni seadust (*Polska Strefa Inwestycji*), et suurendada Poola erimajandustsoonidena määratletud piirkondade arvu ja luua uus mudel rahalise toetuse andmiseks ettevõtjatele, kes tegutsevad erimajandustsoonides, peamiselt maksusoodustuste ja investeerimismaa ostutoetuste vormis.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

A1.2.1. Investeeringud ettevõtetele tegevusalade mitmekesistamisega seotud toodetesse, teenustesse ning töötajate ja töötajate pädevustesse

Selle investeeringu üldeesmärk on toetada VKEde ja mikroettevõtjate vastupanuvõimet sektorites, mida COVID-19 pandeemia Poolas kõige rohkem mõjutab, nimelt HoReCa, turismi ja kultuuri sektoris. Selleks on investeeringute eesmärk soodustada VKEde ja mikroettevõtjate tegevuse laiendamist ja mitmekesistamist nendes sektorites.

Investeering koosneb järgmise kolme tegevusliigi elluviimisest:

- investeeringud oma kaupade ja teenuste kavandamise ja tootmise, näiteks: i) uute toodete/teenuste turuletoomiseks vajalike masinate ja seadmete ostmine; ii) ehitustööd, sealhulgas uute tootmisliinide ehitamine; iii) investeeringud, mis on seotud rohepöördega, eelkõige selleks, et soodustada jäätmetekke vältimist disainimise teel, jäätmete ringlussevõttu/korduskasutust ning rakendada taastuvenergia lahendusi;
- projektide elluviimisega seotud nõustamisteenused;
- töötajate täiendus- ja ümberõpe, pakkudes koolitust uute IT-lahenduste, uute tehnoloogiate, kliendivajaduste analüüsi, teabe-/andmehalduse ja riskijuhtimise valdkonnas.

Meetmega tagatakse kõigi kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse eesmärgi.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investeerimisobjektide ettevalmistamiseks

Selle investeeringu peamine eesmärk on laiendada Poolas investeerimisobjektide arvu, s.t tööstus- ja äriarengu eesmärgil eraldatud ja ehitatud alade arvu. Selleks luuakse investeeringuga vähemalt 4200 hektarit investeerimisalasid.

Investeeringud hõlmavad i) maakorraldust ja erandjuhtudel maa omandamist, ii) vajaliku taristu ehitamist, sealhulgas ettevõtetele nende tegevuseks vajalike rajatiste ehitamist, iii) kommunaalteenuste infrastruktuuri, nimelt vee-, gaasi- ja energiaühenduste ehitamist, iv) tehnilise toe pakkumist piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele. Investeeringud tehakse suures osas keskmise suurusega linnadesse, mis on majandusarengu poolest maha jäänud.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnaeesmärke. See hõlmab muu hulgas järgmist:

- vastavalt jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile valmistatakse vähemalt 70 % (massist) ehitus- ja lammutusjäätmetest, mis on tekkinud ehitusplatsil, ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas tagasitaitmine, kasutades jäätmeid muude materjalide asendamiseks¹.
- Gaaskütuste ülekande- ja jaotustaristu ehitamine võimaldab ehitamise ajal taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega gaaside transporti.
- Uute hoonete ehitamine peab olema kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivis (*direktiiv (EL) 2018/844*) sätestatud liginullenergiahoonetega.
- Investeerimisobjektidesse kuuluvate projektide abikõlblikkuse kriteeriumide hulka ei kuulu järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine;² ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) alla kuuluvad tegevused, millega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem³; iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete⁴ ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega⁵ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab rahastamiskõlblikkuse kriteeriumides olema sätestatud tingimus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.
- Investeerimisobjektid tagavad piisavate kaitsemeetmete olemasolu, et vältida bioloogilise mitmekesisuse eesmärgi kahjustamist. Investeerimisobjektide rajamisel järgitakse täielikult keskkonnamõju hindamise direktiivi (*direktiiv 2014/52/EL*), elupaikade direktiivi (*direktiiv 92/43/EMÜ*) ja linnudirektiivi (*direktiiv 2009/147/EÜ*).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

A1.3. Maakasutuse planeerimise reform

¹ Euroopa Komisjon (2018), „Suunised jäätmeauditite tegemiseks enne hoonete lammutamist ja renoveerimist“. Kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en (kättesaadav 2021. aasta novembris).

² Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

³ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

⁴ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

⁵ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Reformi üldeesmärk on luua ehitussektori jaoks stabiilne ja prognoositav investeerimiskliima ning võidelda hoonete kontrollimatu leviku vastu linnalähedastes piirkondades, eelkõige suurimates linnades. Selleks on reformi eesmärk i) ühtlustada olemasolevaid õigusakte ja parandada maakasutuse planeerimise õigusraamistikku kohaliku omavalitsuse tasandil; ii) luua läbipaistvad ja selged maa arendamise eeskirjad omavalitsuse tasandil, eelkõige pakkudes juurdepääsu selgele, digitaalsele ja usaldusväärsele teabele maa arendamise kohta omavalitsustes; iii) suurendada sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite osalemist kohalike omavalitsuste üldkavade koostamisel.

Reform seisneb uue ruumilise planeerimise seaduse vastuvõtmises. Muu hulgas tehakse seadusega järgmist: i) kehtestatakse nõue, mille kohaselt peavad kõik omavalitsused koostama ja vastu võtma kohaliku omavalitsuse maa arendamisega seotud pikaajalise strateegia; ii) kehtestatakse nõue, mille kohaselt peavad kõik omavalitsused koostama ja vastu võtma üldised ruumilise arengu kavad, mis muudetakse kohalikeks õigusaktideks, milles sätestatakse omavalitsuse territooriumil ehitamise üldeeskirjad ja mis põhinevad omavalitsuse pikaajalisel maa-arenduse strateegial; iii) kehtestatakse nõue, mille kohaselt peavad investorid uute arendusprojektide ehitamisel teostama omavalitsuse huvides täiendavaid projekte, et muu hulgas vähendada eluasemete arendamist ilma piisavate teenuste osutamisetä; iv) määratakse kindlaks protsess, mille käigus sidusrühmad võivad osaleda kohalike omavalitsuste strateegiate ja üldkavade koostamises.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine

Investeeringu eesmärk on toetada komponendi A reformis A.1.3 sätestatud uue ruumilise planeerimise reformi rakendamist. Investeeringu eesmärk on toetada kohalikke omavalitsusi arengustrateegiate ja üldiste arengukavade ettevalmistamisel, et kõik Poola omavalitsused võtaksid vastu uued üldised ruumilise arengu kavad. Investeering koosneb kolme liiki meetmetest: i) tehnilise toe pakkumine arengukavade ettevalmistamiseks; ii) kohalikele omavalitsustele õppematerjalide (nt veebiseminarid ja käsiraamatud) pakkumine; iii) sihtotstarbeline koolitus kohalikes omavalitsustes üldplaanide väljatöötamisega seotud planeerijatele, et koolitada vähemalt 1700 töötajat.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A1.4. Reform põllumajandussektori tootjate/tarbijate konkurentsivõime ja kaitse parandamiseks

Reformi üldeesmärk on tugevdada tarbijate ja tootjate positsiooni põllumajanduslike toiduainete tarneahelas, et suurendada kõigi põllumajandusliku toidutööstuse osalejate, eelkõige VKEde ja väiketootjate investeeringuid ja vastupanuvõimet. Selleks on reformi eesmärk: i) luua põhimõtete ja heade tavade kogum vertikaalsetes suhetes põllumajanduslike toiduainete tarneahelas; ii) parandada lepingute täitmise tagamise süsteemi põllumajanduslikus toidutööstuses, et vältida lepinguliste eeliste kasutamist; ning iii) suurendada turu läbipaistvust.

Reform koosneb uuest seadusest, millega võideldakse lepinguliste soodustuste ebaõiglase kasutamise vastu põllumajanduslikus toidutööstuses ning mis läheb kaugemale ebaausate kaubandustavade direktiivist 2019/633. Reform koosneb järgmistest osadest.

- i. Lisaks direktiivis 2019/633 sätestatud ebaausate kaubandustavade loetelule kehtestatakse reformiga ebaausate kaubandustavade avatud määratlus. Eelkõige tunnistab konkurents- ja tarbijakaitseamet (UOKiK) sellised täiendavad kaubandustavad ebaausateks, kui i) need on vastuolus hea kaubandustava nõuetega ja ii) need moonutavad oluliselt või tõenäoliselt moonutavad oluliselt teiste lepingupoolte huve.
- ii. Reformiga kaitstakse kõiki kaubandusettevõtjaid, sealhulgas põllumajandustoodete ja toiduainete ostjaid.

Reform hõlmab ka uue seaduse vahekokkuvõtte koostamist, mis hõlmab hinnangut selle kohta, kas eesmärgid on saavutatud, ning milles määratakse kindlaks võimalikud rakendamisprobleemid.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahelas osalejate vastupanuvõime suurendamiseks

Selle investeeringu üldeesmärk on suurendada Poola põllumajandusliku toidutööstuse ja kalandussektori konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet. Sel eesmärgil on investeeringu eesmärk i) toetada rohe- ja digipööret põllumajanduslikus toidutööstuses ja kalandussektoris; ii) lühendada põllumajandusliku toidutööstuse ning kalanduse ja vesiviljeluse tarneahelat ja suurendada selle vastupanuvõimet, eelkõige toetades kohalikke VKEsid, väiketootjaid ja kalureid; iii) vältida toidu raiskamist ning tegeleda toiduainete ümberjaotamisega seotud valgete laikude ja tehniliste tõketega.

Investeering koosneb järgmistest algatustest.

- Kohalike ladustamis- ja jaotuskeskuste, hulgimüügiturgude, kohalike toiduturgude ja ühistute ehitamine ja moderniseerimine, sealhulgas logistika ja info- ja kommunikatsioonitehnoloogia infrastruktuuri ajakohastamine.
- VKEde ja mikroettevõtete toetamine põllumajanduslike toiduainete töötlemisel, sealhulgas kalandus- ja vesiviljelussektoris, mis hõlmab masinate ja seadmete, sealhulgas transpordivahendite ostmist ning seadmestiku infrastruktuuri laiendamist ja ajakohastamist.
- Põllumajandusootjate ja kalurite toetamine põllumajandustoodete ja toiduainete töötlemiseks ja turustamiseks, sealhulgas infrastruktuuri ehitamiseks ja ajakohastamiseks ning toodete töötlemiseks, transpordiks ja ladustamiseks uute masinate ja seadmete ostmiseks. Toetus hõlmab ka põllumajanduslike toiduainete internetimüügi korraldamist ja kättetoimetamise korraldamist.
- Põllumajandusliku toidutööstuse heategevusorganisatsioonide toetamine hoonete, infrastruktuuri ja seadmete, sealhulgas transpordivahendite moderniseerimiseks. Toetus hõlmab IT-süsteemide ja digitaalsete rakenduste arendamist.
- Toetus põllumajandusootjatele põllumajandus 4.0 lahenduste rakendamiseks. See hõlmab andurite, tabelite ja digiseadmete ostmist ning digilahenduste, näiteks rakenduste ja tarkvara ostmist ja hooldust.
- Rohepöördega seotud toetus põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustootjatele. See hõlmab tootjate taristu renoveerimist, sealhulgas tervist või keskkonda kahjustavaid materjale

sisaldavate katuste väljavahetamist, hoonete soojuslikku moderniseerimist, elektri- ja ventilatsioonisüsteemide asendamist energiatõhusate süsteemidega ning humalaistandikes kreosoodiga immutatud postikandjate asendamist.

Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke.

See hõlmab järgmist.

- Ostetud veoautod ja muud raskeveokid on üksnes heiteta,⁶ vähese heitega⁷ või veeldatud maagaasi/surumaagaasiga veoautod, mis töötavad biogaasil/biometaanil. Eriotstarbelised varakogumid peavad vastama samadele eespool sätestatud eeskirjadele. Biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid kasutavate sõidukite puhul peavad olema täidetud järgmised tingimused: i) vastab taastuvenergia direktiivi (*direktiiv (EL) 2018/2001 (taastuvenergia direktiiv)*) artiklites 29–31 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele ning artiklis 26 sätestatud toidu- ja söödapõhiste biokütuste eeskirjadele ning seonduvatele rakendusaktidele ja delegeeritud õigusaktidele; ii) tagab, et sõidukid, mis on ostetud taaste- ja vastupidavusrahu toetuskava raames, kasutavad ainult taastuvenergia direktiivi nõuetele vastavaid biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid; iii) seda täiendavad kõrvalmeetmed, mis tõendavad, et biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste osakaal riiklikus segus on aja jooksul suurenenud.
- Kõik hooned renoveeritakse kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiiviga (*direktiiv (EL) 2018/844*).
- Biogaasienergia tootmisrajatised peavad vastama taastuvenergia direktiivi (*direktiiv (EL) 2018/2001 (taastuvenergia direktiiv)*) artiklites 29–31 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele ning artiklis 26 sätestatud toidu- ja söödapõhiseid biokütuseid käsitlevatele eeskirjadele ning seonduvatele rakendusaktidele ja delegeeritud õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Alakomponent A2 – Riikliku innovatsioonisüsteemi arendamine: koordineerimise tugevdamine, innovatsioonisuutlikkuse stimuleerimine ning ettevõtjate ja teadusasutuste koostöö, sealhulgas keskkonnatehnoloogiate valdkonnas

A2.1. Robotiseerimise, digiülemineku ja innovatsiooni kiirendamine

⁶ Nagu on määratletud määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 lõikes 11: ilma sise põlemismootorita või sise põlemismootoriga sõiduk, mille heide on väiksem kui 1 g CO₂/km.

⁷ Nagu on määratletud määruse (EL) 2019/1242 artikli 3 punktis 12: mille CO₂-heide on alla poole kõigi veokite allrühma kuuluvate sõidukite CO₂-võrdlusheitest; kontrollväärtused erinevad sõltuvalt veoki tüübist.

Reformi eesmärk on suurendada nõudlust teadmiste ja innovatsiooni järele ning nende tõhusat kasutuselevõttu ettevõtetes ja digitaalmajanduses.

Reform seisneb maksusüsteemi eelistuste kehtestamises ettevõtetele, kes tegelevad digiülemineku investeeringutega robotiseerimisse ja digiüleminekusse. Maksusoodustus antakse täiendava maksusoodustusena, et toetada robotite ostmist.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

A2.1.1. Investeeringud, millega toetatakse robotiseerimist ja digiüleminekut ettevõtetes

Selle investeeringu eesmärk on toetada projekte, mis hõlmavad digitehnoloogiale üleminekule suunatud uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu.

Investeering hõlmab äriprotsesside digiüleminekut, toetades üleminekut tööstusele 4.0, pöörates erilist tähelepanu robotiseerimisele ja rakendustehnoloogiatele. Investeeringuga toetatakse pilvetehnoloogia ja tehisintellekti kasutamist tootmis- ja äriprotsesside integreerimisel ja juhtimisel; arukate tootmisliinide rakendamist, arukate tehaste ehitamist; selliste kaasaegsete digitehnoloogiate kasutuselevõttu, mis toetavad üleminekut keskkonnaheite (eelkõige kasvuhoonegaaside) vähendamisele ning loodusvarade kasutamise ning tootmis- ja äriprotsesside keskkonnamõju vähendamisele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A2.2. Ringmajanduse mudelile ülemineku tingimuste loomine

Reformi eesmärk on luua asjakohane õigusraamistik teisese toormega kauplemise toimimiseks. Reformiga kehtestatakse peamiste tööstusjäätmete (suurema majandusliku potentsiaaliga) jäätmeke oleku lakkamise eeskirjad ning teiseste toorainete määratluse rakendamine, mis hõlbustaks jäätmete ringlust ja kasutamist teisese toorainena.

Reform koosneb teisese toorme turu arendamise raamistikust, et hõlbustada nende materjalide haldamist, mille tulemuseks on loodusvarade maardlate kasutamise vähenemine, asendades loodusvarasid ja tooteid. Reformiga vähendatakse jäätmete ladustamist jäätme puistangutes.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

A2.2.1. Investeeringud keskkonnatehnoloogiate ja -innovatsiooni kasutuselevõttu, sealhulgas ringmajandusega seotud investeeringud

Selle investeeringu eesmärk on toetada teisese toorme kasutamist, sealhulgas rahastades muu hulgas teadus- ja arendustegevuse taristut, et arendada tehnoloogiaid jäätmete kasutamiseks teisese toorainena, eesmärgiga luua tõhusam majandus.

Investeering koosneb kahest meetmest. Esimese meetmega toetatakse projekte, mis on antud VKEdele, et arendada ja rakendada ringmajandusega seotud keskkonnahoidlikke tehnoloogiaid, mille tulemuseks on parem materjalihaldus, suurem energiatõhusus ja ettevõtete põhimõtete nihe jäätmetekke vältimise suunas.

Meetme rakendamine viiakse lõpule 31. märts 2025.

Teise meetme raames rahastatakse projekte, millega toetatakse selliste tehnoloogiate arendamist, mis aitavad kaasa teisese tooraine turu loomisele.

Meetme rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Toetusesaajad valitakse kooskõlas kindlaksmääratud valikukriteeriumidega, järgides mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid. Projektid käsitlevad selliste keskkonnasõbralike tööstuslahenduste väljatöötamist, rakendamist või kohaldamist, mille tulemuseks on eeldatavasti suurem energiatõhusus tootmis- ja tööprotsessides või tootmis- ja tööprotsessides tekkivate jäätmete vähenemine või jäätmete korduskasutamine või ringlussevõtt või tootmis- ja tööprotsessidest tuleneva kasvuhoonegaaside heite vähenemine. Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), välistatakse tulevaste projektide konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine⁸; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest⁹ madalam; iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete¹⁰ ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega¹¹ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda.

A2.3. Institutsioonilise ja õigusliku aluse loomine mehitamata õhusõidukite arendamiseks

Reformi eesmärk on luua üksus, mis toetaks uute mehitamata õhusõidukitel põhinevate lahenduste katsetamist ja rakendamist, eelkõige linnastunud piirkondades.

Reformiga antakse Poola aeronavigatsiooniteenuste ametile õigus omada äriühingutes osalust ning antakse ametile või selle tütaretevõtjatele luba viia läbi katseprojekte, mis toetavad mehitamata õhusõidukitel põhinevate ärimudelite ja teenuste rakendamist. Poola aeronavigatsiooniteenuste amet tegutseb kavandatud pädevuskeskuste võrgustiku raames ka mehitamata õhusõidukite eriteenuste osutajana.

⁸ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

⁹ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

¹⁰ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

¹¹ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2023.

A2.3.1. Pädevuskeskuste (spetsialistide koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem

Selle investeeringu eesmärk on luua mehitamata sõidukite pädevuskeskuste ning katseprojektide ja taristu integreeritud süsteem.

Investeering seisneb mehitamata sõidukite kohalike keskuste ja taristu rajamises. Kohalikke keskusi ja/või infrastruktuure rakendatakse kümnes kohas. Toetatava projekti põhielemendid on maapealne taristu, kohalikud andme- ja liikluskorralduskeskused ning digitaalteenused ja -tootjad.

Investeeringu teine element on mehitamata sõidukite teenuste katsetamine ja rakendamine üksikutes pädevuskeskustes läbiviidavates katseprojektides. Katseprojekte rakendatakse osana eriprogrammidest autonoomse liikluse koordineerimise, peamiste taristurajatiste (sadamad ja energiataristu), avaliku korra teenuste (turvalisus ja kodanikukaitse) ning linnalise liikumiskeskonna valdkonnas.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A2.4. Teadus- ja tööstusvaldkonna koostöömehhanismide tugevdamine

Reform koosneb kahest meetmest. Esimese meetme eesmärk on võimaldada ülikoolidel ja uurimisinstituutidel saada äriühingute osanikeks. See peaks suurendama tehnosiirde interdistsiplinaarset ja paindlikkust.

Esimene meede selle reformi raames seisneb nende üksuste kategooriate laiendamises, millega ülikoolidel on võimalik luua eriotstarbelisi rahastamisvahendeid. Need on uurimisinstituudid, Poola Teaduste Akadeemia instituudid ja Łukasiewiczzi teadusvõrgustiku instituudid. Reform võimaldab spetsiaalselt teadus- ja arendustegevuse tulemuste turustamiseks kavandatud eriotstarbeliste sõidukite loomist.

Reform pidi olema ellu viidud 31. märtsiks 2022.

Kõnealuse reformi teise meetmega kehtestatakse põllumajandus- ja maaelu arengu ministeeriumi järelevalve all olevate uurimisinstituutide ja allüksuste jaoks eeskirjad laborite, teadustöö infrastruktuuri ja teadmussiirde kohta teadus- ja teaduskoostöö ning teadus- ja ettevõtluskoostöö raames. Abi andmise eeskirjades järgitakse mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.

Reform pidi olema ellu viidud 31. märtsiks 2022.

A2.4.1. Investeeringud teadussuutlikkuse arendamiseks

Selle investeeringu eesmärk on tagada tihedam koostöö teadus- ja innovatsiooniasutuste vahel ning teadusasutuste ja ettevõtlussektori vahel. See aitab kaasa kvaliteetsete ja suure turustamispotentsiaaliga teadus- ja arendustegevuse tulemuste suurendamisele.

See investering hõlmab teadusuuringute infrastruktuuri rahastamist Łukasiewicz'i teadusvõrgustikus, Poola teadusuuringute infrastruktuuri tegevuskavas ning põllumajandusliku toidutööstuse instituutides ja allüksustes põllumajandus- ja maaelu arengu ministeeriumi järelevalve all.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), välistatakse tulevaste projektide konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine¹²; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹³ madalam; iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete¹⁴ ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega¹⁵ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda.

Tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01) vastavaks loetakse järgmised selle investeringuga seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni meetmed: i) kõnealuse investeringuga seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni meetmed, mille tulemuseks on tehnoloogiliselt neutraalsed tulemused nende rakendamise tasandil; ii) need käesoleva investeringuga seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni meetmed, millega toetatakse vähese keskkonnamõjuga alternatiive, mille puhul need on olemas, või iii) need selle investeringuga seotud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni meetmed, mis on peamiselt suunatud sektori kõige väiksema võimaliku keskkonnamõjuga alternatiivide väljatöötamisele nende tegevuste jaoks, mille jaoks puudub tehnoloogiliselt ja majanduslikult teostatav vähese mõjuga alternatiiv.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Alakomponent A3 – Haridus kaasaegse majanduse heaks

A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele

¹² Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

¹³ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

¹⁴ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

¹⁵ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Reformi peamine eesmärk on valmistada tööjõud ette kaasaegseks majanduseks ning parandada oskuste ja kvalifikatsioonide vastavust tööturu nõudmistele, mis on seotud uute tehnoloogiate kasutuselevõttuga majanduses ning rohe- ja digipöördega.

Reformi eesmärk on luua valdkondlikud oskuste keskused ja muuta asjaomaseid õigusakte, et pakkuda sihipäraseid täiendus- ja ümberõppeteenuseid. Reformi eesmärk on toetada tööandjate koostööd kutsehariduse pakkujatega, aidata kaasa uuenduslike lahenduste levitamisele ning toetada innovatsiooni kutseõppes. Samuti käsitletakse puuetega inimeste kaasamist. Seega täiendavad kutseoskuste keskused olemasolevat kesk- ja kõrghariduse ning elukestva õppe pakkumist.

Reform hõlmab haridusseaduse ja õpetajate harta muutmist. See toimub pärast läbivaatamisprotsessi tihedas koostöös sotsiaalpartnerite, piirkondlike ametiasutuste, sektorite ja muude sidusrühmadega. Haridusseaduse muudatusega nähakse ette oskuste keskuste võrgustiku arengukava, määratakse kindlaks oskuste keskuste koht ja roll haridus- ja koolitussüsteemis, määratakse kindlaks oskuste keskuste töötajate töölevõtmise tingimused, kehtestatakse sätted tsükliliste läbivaatamiste kohta, et tagada järelevalve nende juhtimise ja jätkusuutlikkuse üle pärast 2026. aastat, ning kohandatakse olemasolevat juhtimissüsteemi kohandatud sätetega oskuste keskuste juhtimise kohta, sealhulgas tööandjate (sealhulgas VKEde esindajad), sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas piirkondlike ja kohalike omavalitsuste juhtimise kohta. See hõlmab ka rahastamismehhanismide loomist (sealhulgas pärast ELi toetuse lõppemist), koolitustingimusi, karjäärinõustamist ja õppekavasid ning selles määratakse kindlaks pakutava koolituse liigid, sihtrühmad, kvalifikatsioonide ja standardite liigid, kvaliteedi tagamise ja kontrollimise mehhanismid ning see, kuidas sektorid on oskuste keskustega seotud. Õpetajate harta muudatus võimaldab kutseoskuste keskustel pakkuda praegustele kutsehariduse õpetajatele pidevat kutsealast koolitust.

Reformi eesmärk on ka kohandada kutsehariduse ja -koolituse, kõrghariduse ja elukestva õppe koordineerimist piirkondades, et luua jätkusuutlikud ja tõhusad koostöö- ja suhtlusmeetodid eri sidusrühmade vahel oskuste arendamise valdkonnas, mis on osa erinevatest juhtimisstruktuuridest (nt haridusasutused, tööturuasutused, ettevõtted ja tööandjate organisatsioonid ning kohalikud omavalitsused).

See saavutatakse mitme õigusakti muudatuste jõustumisega pärast olemasolevate koordineerimismehhanismide läbivaatamist ning tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Reformiga määratakse kindlaks piirkondade õigused ja kohustused oskuste poliitika koordineerimisel ning see mõjutab elukestva õppe asutuste oskuste täiendamise pakkumisi, mis põhinevad (riikliku) integreeritud oskuste strateegia 2030 toimivatel rakendusprogrammidel piirkondlikul tasandil. Need muudatused hõlmavad piirkondlike koordineerimisrühmade (üks igast Poola vojevoodkonnast) õiguslikku loomist, mis koordineerivad kutseharidus- ja -koolituspoliitikat, kõrgharidust ja elukestvat õpet; juhtimisstruktuuri, mis hõlmab piirkondade ja sotsiaalpartnerite vastutust; kohustust võtta piirkondlikul tasandil vastu riikliku integreeritud oskuste strateegia 2030 rakenduslikud rakendusprogrammid (üks igast vojevoodkonnast) ning ajakohastada programmi iga viie aasta järel ning tagada, et õppepakkumine kohandatakse vastavalt diagnoositud oskuste vajadustele. Muudatused sisaldavad sätteid koordinatsioonibüroo toimimise kohta (teenuste osutamine piirkondlikele koordineerimisrühmadele) ning järelevalve ja hindamise rakenduskava.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2025.

A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse

Reformiga A3.1 seotud investeeringute eesmärk on valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku tegelik loomine ja täielik toimimine, et toetada kaasaegse kutseõppe, kõrghariduse ja elukestva õppe arendamist. See hõlmab oskuste keskuste loomist ning kutseõppe kursuste ja õppekavade pakkumist, sealhulgas täiskasvanutele, üliõpilastele, noortele, kutsehariduse ja -koolituse õpetajatele ja töötajatele. Investeering ei hõlma maa ostmist.

Täiendus- ja ümberõppe ning koolituskavade pakkumiseks oskuste keskustes, sealhulgas õpiväljundite sertifitseerimiseks, saab kõigis keskustes koolitust 24 000 õppijat. Nendest õppijatest vähemalt 60 % peavad olema täiskasvanud (vähemalt 25aastased, välja arvatud kutsehariduse ja -õppe õpetajad); vähemalt 20 % õppijatest peavad olema noored (14–24aastased); vähemalt 10 % õppijatest peavad olema praegused kutsehariduse ja -õppe õpetajad, kes osalevad koolitusel oskuste keskuste kahel esimesel tegevusaastal (pärast õpetajate seaduse reformi). Lisaks peab iga oskuste täiendamise programm sisaldama vähemalt digimöödet ja rohelist möödet, mis põhineb parimatel olemasolevatel teadmistel ja teadusel. Oskuste keskustesse (millele pakutakse koolitust) lisatakse vähemalt 90 valdkondlikku organisatsiooni.

Investeeringuga luuakse ka vähemalt 14 toimivat piirkondlikku koordineerimisrühma, mille üldeesmärk on jõuda 16 piirkondliku koordineerimisrühmani (üks iga vojevoodkonna kohta). Need rühmad koordineerivad kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe poliitikat. Investeeringud hõlmavad kesk- ja piirkondliku tasandi koordineerimismehhanismide toetamist ja arendamist ning piirkondlike meeskondade tegevuse toetamist nende ülesannete täitmisel.

Lisaks, pidades silmas üldeesmärki töötada piirkondlikul tasandil välja 16 rakendusprogrammi (üks iga vojevoodkonna kohta), töötavad kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe piirkondlikud koordineerimisrühmad välja vähemalt 14 rakendusprogrammi piirkondlikul tasandil. Tegemist on riikliku integreeritud oskuste strateegia 2030 rakendusprogrammidega piirkondlikul tasandil.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Alakomponent A4 – Tööturu struktuurse sobitamise, tõhususe ja kriisidele vastupanuvõime suurendamine

A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid

Reformi üldeesmärk on suurendada tööturul osalemist, et suurendada Poola majanduse tootlikkust, kriisidele vastupanu võimet ja üleilmset konkurentsivõimet. Teine eesmärk on muuta Poola tööturg paindlikumaks ja turvalisemaks. Selleks on reformi eesmärk: i) riiklike tööturuasutuste toimimise ümberkujundamine ja aktiivse tööturupoliitika tõhustamine; ii) võõrtöötajate töölevõtmise protsessi lihtsustamine; iii) värbamismenetluste lihtsustamine, rakendades uusi sätteid elektrooniliste lepingute kohta, ning iv) uurida võimalusi kollektiivlepingute ja ühe töölepingu kasutamise tõhustamiseks.

Reform koosneb uutest õigusaktidest, mis käsitlevad avalikke tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ja teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist. Lisaks hõlmab reform riiklike tööturuasutuste toimimise ja koordineerimise uute standardite ja tulemusraamistiku vastuvõtmist. Korraldatakse sotsiaalpartneritega konsulteerimine kollektiivlepingute potentsiaali üle ja põhjalik uuring ühe töölepingu võimaliku rolli kohta. Rakendatakse konsultatsioonide ja uuringu käigus kindlaks tehtud asjakohaseid õiguslikke muudatusi.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2024.

A4.1.1. Investeeringud tööturu institutsioonide reformi toetuseks

Selle investeeringu üldeesmärk on suurendada riiklike tööturuasutuste suutlikkust toetada tööturu toimimist. Selleks on investeeringu eesmärk minna digitehnoloogiale üle teenuste ja vahendite puhul, mida kasutavad riiklikud tööturuasutused, koolitada riiklike tööturuasutuste töötajaid ning korraldada teavituskampaania riiklike tööturuasutuste pakutavate uute teenuste kohta, sealhulgas nende esmakordsetele tulevastele kasutajatele.

Investeeringud hõlmavad i) riiklike tööturuasutuste protsesside digiüleminekut ja ii) riiklike tööturuasutuste töötajate koolituskursusi, iii) uute standardite väljatöötamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu kvaliteetsele lapsehoiule

Reformi üldeesmärk on lihtsustada kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu lastehoiuteenustele ning tagada lastehoiuteenuste kõrge haridus- ja kvaliteedistandardid. Selleks on reformi eesmärk i) ühtlustada riiklike ja väliste vahendite haldamist lastehoiuasutuste loomiseks ja toimimiseks, ii) tagada kuni kolmeaastaste laste lastehoiuteenuste stabiilne pikaajaline riiklik rahastamine ning iii) rakendada lastehoiuasutuste jaoks siduvaid minimaalseid haridus- ja kvaliteedistandardeid.

Reformi käigus võetakse vastu kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemise seaduse muudatus ning luuakse spetsiaalne mitmeaastane programm lastehoiuasutuste loomiseks ja toimimiseks. Muudatusettepanekus ühendatakse muu hulgas kolme eraldi rahastamisallika haldamine lastehoiuasutuste loomiseks ja toimimiseks: riigisisene rahastamine, Euroopa Sotsiaalfond+ ning taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend. Reform seisneb ka asjakohase kava väljatöötamises ja piisavate rahaliste vahendite tagamises, et luua kuni kolmeaastastele lastele suunatud lastehoiuteenuste stabiilne pikaajaline riiklik rahastamine. Reform hõlmab ka alla kolmeaastaste laste olemasolevate hooldus- ja haridusstandardite strateegilist läbivaatamist, asjakohaste haridusalaste suuniste väljatöötamist ja lastehoiuasutuste toetamist ning sellel läbivaatamisel põhinevate asjakohaste õiguslike muudatuste rakendamist, et kehtestada lastehoiuasutuste jaoks siduvad miinimum- ja kvaliteedistandardid, et tagada hariduse ja hoolduse kõrge kvaliteet juba varasest east alates.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

A4.2.1. Toetus lastehoiuteenustele kuni kolmeaastastele lastele (lasteaiad, lasteklubid) Maluch+ programmi raames

Selle investeeringu üldeesmärk on suurendada kuni kolmeaastaste lastehoiuteenuste kättesaadavust, toetades lastehoiuasutuste ehitamise kulusid ja luues kuni kolmeaastastele lastele mõeldud lastehoiuasutuste rahastamise haldamise süsteemi. Selleks on investeeringu eesmärk i) võtta kasutusele IT-süsteem kuni kolmeaastastele lastele mõeldud lastehoiuasutuste rahastamise ja

loomise haldamiseks ning ii) luua kuni kolmeaastastele lastele uusi kohti lastehoiuasutustes (lasteaiad, lasteklubid).

Investeering seisneb IT-süsteemi arendamises ja kasutuselevõtus, et hallata kuni kolmeaastastele lastele mõeldud lastehoiuteenuste rahastamist ja loomist. Süsteem ühendab lastehoiu rahastamise eri allikad (Euroopa fondid, riiklik rahastamine riigieelarvest, kohalike omavalitsuste rahastamine).

Investeering hõlmab ka 47500 uue koha loomist lasteaedades ja lasteklubides uute rajatiste ehitamise ja olemasolevate rajatiste renoveerimise (renoveerimise ja kohandamise) kaudu. Erandkorras võib see vajaduse korral hõlmata kinnisvara ja taristu ostmist (maa või ruumide ostmine).

Taaste- ja vastupidavusrahasust ning muudest Euroopa rahalistest vahenditest saadava rahastamise selget piiritlemist tuleb austada.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A4.3. Sotsiaalmajanduse arengu õigusraamistiku rakendamine

Reformi üldeesmärk on suurendada sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste kutsealase aktiivsuse määra ja toetada sotsiaalteenuste deinstitutionaliseerimist. Selleks on reformi eesmärk määratleda õigusaktides sotsiaalmajanduses osalejate toimimise raamistik.

Reform seisneb sotsiaalmajandust käsitleva seaduse vastuvõtmises. Seaduses määratakse kindlaks selle sektoriga seotud põhireeglid, sealhulgas eelkõige sotsiaalse ettevõtte toimimise ja toetamise põhimõtted, sotsiaalmajanduse üksuste ja kohalike omavalitsuste uued koostööviisid sotsiaalteenuste rakendamisel ning poliitika koordineerimise põhimõtted sotsiaalmajanduse arengu valdkonnas.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

A4.3.1. Investeermistoetusprogrammid, mis võimaldavad eelkõige arendada tegevusi, suurendada osalemist sotsiaalteenuste osutamises ja parandada taasintegreerumise kvaliteeti sotsiaalmajandusüksustesse

Selle investeeringu üldeesmärk on maksimeerida sotsiaalmajanduse üksuste mõju sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste sotsiaalsele ja kutsealasele taasintegreerimisele ning toetada sotsiaalteenuste deinstitutionaliseerimist. Selleks on investeeringu eesmärk aidata üksustel saada sotsiaalse ettevõtte staatus ja säilitada töökohad sotsiaalmajanduse üksustes.

Investeering hõlmab selliste programmide ettevalmistamist ja rakendamist, millega antakse toetusi rahastamiskõlblikele üksustele. Investeeringu saavutamise mõõtmise eesmärk on i) anda sotsiaalse ettevõtte staatus 1400 üksusele ja ii) anda rahalist toetust vähemalt 1000 sotsiaalsele üksusele.

Toetusesaajad valitakse kooskõlas kindlaksmääratud valikukriteeriumidega, mille puhul järgitakse mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

A4.4. Töövormide paindlikumaks muutmine ja kaugtöö kasutuselevõtmine

Reformi üldeesmärk on lihtsustada perekondlike ja ametialaste kohustuste ühitamist ning aidata madalama tööjõus osalemise määraga rühmadesse kuuluvatel inimestel leida alaline töökoht. Selleks sätestatakse tööseadustikus kaugtöö ja paindlikud tööaja korralduse vormid.

Reform seisneb tööseadustiku muudatuse vastuvõtmises. Muudatusettepanekuga võimaldatakse kaugtööd igal ajal, mitte ainult erakorralistel asjaoludel, ning rakendatakse paindlikke tööajakorraldusi. Muudatusettepanekuga määratakse kindlaks ka mitu kaugtöö ja paindliku töö korraldust, sealhulgas: i) võimalus töötada kaugtööna väljaspool töökohta töötaja ja tööandja vaheliste kokkulepete alusel, ii) tööandja pakutavate töövahendite eeskirjade määratlemine ning iii) kaugtöö suhtes kohaldatavate tervishoiu- ja ohutuspõhimõtete raamistiku loomine.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

A4.4.1. Investeeringud, mis on seotud töötajate/ettevõtete kaugtööks varustamisega

Selle investeeringu üldeesmärk on suurendada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate tootlikkust. Selleks on investeeringu eesmärk varustada ettevõtteid ja koolitada nende töötajaid kaugtööks.

Investeering seisneb selliste programmide rakendamises, mis annavad abikõlblikele üksustele nõu ja toetusi, et valmistada neid paremini ette kaugtööks. Investeeringu saavutamise mõõtmise eesmärk on anda digiüleminekualast nõu vähemalt 3000 ettevõttele ning, kui seda peetakse sellise nõustamise tulemusena vajalikuks, osta töötajatele tarkvara/litsentse ja digioskuste täiendamist. Kui toetusesaaja on eelnevalt eespool kirjeldatud analüüsi teinud, võib toetust kasutada tarkvara/litsentside ostmiseks ja töötajate digitaalseks täiendõppeks.

Toetusesaajad valitakse kindlaksmääratud valikukriteeriumide alusel, järgides mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025.

A4.5. Karjääri pikendamine ja töötamise edendamine pärast seadusjärgse pensioniea saabumist

Reformi üldeesmärk on suurendada töötajate suutlikkust ja motivatsiooni jääda tööturule ka pärast pensioniikka jõudmist. Selleks rakendatakse maksusoodustust nende suhtes, kes on jõudnud seadusjärgsesse pensioniikka, kuid eelistavad mitte jääda pensionile ja jätkata töötamist. Kahe aasta jooksul alates maksusoodustuse rakendamisest avaldatakse aruanne, milles hinnatakse selle mõju tegelikule pensionieale.

Reform seisneb üksikisiku tulumaksu seaduse muudatuse vastuvõtmises ja selle meetme hindamises. Muudatusega vähendatakse alates 2023. aastast üksikisiku tulumaksu nende isikute puhul, kes on jõudnud seadusjärgsesse pensioniikka, kuid ei soovi pensionile jääda ja jätkavad töötamist. Tulumaksust vabastatakse töötajad, kes kuuluvad esimesse tulumaksuvahemikku (2021.

aastal 85 528 Poola zloti) ja teenivad ainult Poola rahvamajanduse keskmist brutopalka. Üksikisiku tulumaksu määra vähendatakse teiste kõrgema sissetulekuga töötajate puhul, kes on jõudnud seadusjärgsesse pensioniikka, kuid ei jää pensionile ja jätkavad töötamist. Tänu sellele maksusoodustusele teenivad maksumaksjad lisasummasid, mis vastavad saamata jäänud tulumaksu summale, mis peaks motiveerima maksumaksjaid oma karjääri pikendama. Kahe aasta jooksul alates eespool nimetatud meetme kehtestamisest koostatakse aruanne, et hinnata üksikisiku tulumaksu muudatuste mõju tegelikule pensionieale. Selles analüüsitakse mõju tööturul osalemisele, pensionisüsteemi jätkusuutlikkusele, riigi rahandusele ja soolisele võrdõiguslikkusele.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

A4.6. Teatavate rühmade tööturul osalemise suurendamine pikaajalise hoolduse arendamise kaudu

Reformi üldeesmärk on suurendada teatavate rühmade, eelkõige naiste osalemist tööturul, arendades Poola pikaajalise hoolduse süsteemi. Selleks viiakse läbi pikaajalise hoolduse süsteemi strateegiline läbivaatamine ja sellele järgnevad asjakohased seadusandlikud muudatused.

Reform seisneb Poola pikaajalise hoolduse süsteemi analüüsi avaldamises, millele järgneb asjakohaste seaduste muutmine, et rakendada käesolevas analüüsis määratletud reformiprioriteete. Analüüsis uuritakse eelkõige võimalusi pikaajalise sotsiaal- ja tervishoiualase hoolduse integreerimiseks, nende teenuste deinstiitutsionaliseerimise kiirendamiseks, nende ühtse asutuse alla andmiseks, hoolduse killustatuse vähendamiseks, pikaajalise hoolduse teenuste, eelkõige kogukonnapõhise ja koduhoolduse piisava rahastamise stabiilse süsteemi loomiseks ning pikaajalise hoolduse teenuste kvaliteediraamistiku kehtestamiseks (nõuded personalile, seadmed, pikaajalise hoolduse pakujate turule lubamine). Analüüsis uuritakse ka võimalusi hooldusega seotud hüvitiste läbivaatamiseks, et võimaldada töötamist jätkata. Analüüs tehakse konsulteerides asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas pikaajalise hooldusega tegelevate sotsiaalpartneritega ja kohalike ametiasutustega. Analüüsi käigus kindlaks määratud reformiprioriteetid viiakse ellu asjakohaste seaduste muutmisega reformi osana.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

A4.7. Tööturu killustatuse piiramine

Reformi üldeesmärk on piirata tööturu killustatust ja suurendada teatavate töötajate sotsiaalkindlustust. Selleks kohaldatakse kõigi tsiviilõiguslike töölepingute suhtes sotsiaalkindlustusmakseid, välja arvatud kuni 26-aastaste keskkooliõpilaste ja õpilastega sõlmitud mandaadilepingud.

Reform viiakse ellu õigusaktiga, millega tagatakse, et tsiviilõiguslikel lepingutel põhinevale tööle kohaldatakse sotsiaalkindlustusmakseid: pensioni-, invaliidsus-, õnnetusjuhtumi- ja kutsehaigushüvitised ning haigushüvitised. Lisaks kaotatakse eeskiri, mille kohaselt tehakse sotsiaalkindlustusmakseid tsiviilõiguslike lepingute puhul miinimumpalga alusel.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

A.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

A1 – ETTEVÕTLUSKESKKOND

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
A1G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Kontseptsiooni-kirjelduse väljatöötamine standarditud kontoplaani kohta, mis on integreeritud eelarve liigitusega	Avaldamine rahandus-ministeeriumi veebisaidil				Q1	2022	Kontseptsioonikirjelduse avaldamine rahandusministeeriumi avaliku teabe veebisaidil Biuletyn Informacji Publicznej. Kontseptsioonikirjelduses esitatakse uue klassifitseerimissüsteemi kirjeldus ja ülesehitus.
A2G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Rahandusministeeriumi koostatud riigi rahanduse seaduse muudatuse jõustumine, millega rakendatakse uut eelarvesüsteemi, sealhulgas uut liigitussüsteemi, uut eelarve haldamise mudelit ja uuesti määratletud keskpika perioodi eelarveraamistikku	Riigi rahanduse seaduse muudatuse säte, mis viitab seaduse jõustumisele				Q1	2025	Riigi rahanduse seaduse muudatuse jõustumine, et rakendada uut eelarvesüsteemi, sealhulgas uut liigitussüsteemi, uut eelarve haldamise mudelit ja uuesti määratletud keskpika perioodi eelarveraamistikku. Uus klassifitseerimissüsteem integreerib olemasoleva eelarve liigituse ja tulemuslikkuse liigituse ning seob selle standardse kontoplaaniga. Tehingud kirjendatakse samadel alustel, mis peaksid parandama eelarve-, finants- ja statistikaaruandluse andmete kvaliteeti. Uus süsteem hõlmab mitut eraldi segmenti ja nende segmentide andmekodeerimisstruktuure, mis peavad vastama süsteemi eri kasutajate teabevajadustele.
A3G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Riigi rahanduse seaduse muudatuse jõustumine, millega laiendatakse stabiliseerivate kulude reegli kohaldamisala riigi eriotstarbelistele	Riigi rahanduse seaduse muudatuse säte, mis viitab seaduse jõustumisele				Q3	2021	Riigi rahanduse seaduse muudatuse jõustumine, et laiendada stabiliseerivate kulude reegli kohaldamisala. Muudatuste eeldatav mõju hõlmab suurema arvu valitsemissektori üksuste (riigi eriotstarbelised fondid) hõlmamist

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			fondidele							SERi kohaldamisalasse, mis võimaldab suurendada riigi rahanduse juhtimise läbipaistvust ja tõhusust. Muudatuse ettevalmistamise eest vastutab rahandusministeerium.
A4G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Ülevaade stabiliseerivate kulude reegli toimimisest aastatel 2019–2023, et: - hinnata õigusnormi tõhusust, sealhulgas väljumis- ja tagastamisklausli kohaldamist; - analüüsida ELi eeskirjades tehtud muudatuste mõju stabiliseeriva kulueeskirja valemile.	Väljaanne rahandusministeeriumi veebisaidil Biuletyn Informacji Publicznej				Q1	2025	Avaldatakse stabiliseerimiskulude reegli toimimise ülevaade (SER), milles on eraldi viide selle kohaldamisalale, pärast viie aasta möödumist selle toimimisest (2019–2023. aasta läbivaatamine). Ülevaade avaldatakse rahandusministeeriumi veebisaidil. SER võeti kasutusele 2013. aastal eelarvepoliitika elluviimise toetamise vahendina. 2018. aastal vaadati läbi SERi toimimine esimese viie aasta jooksul. Järgmine läbivaatamine hõlmab aastaid 2019–2023. SERi toimimise analüüs võimaldab koostada soovitusi muu hulgas SERi valemieesmärkide ja parameetrite täitmise ning selle ulatuse kohta.
A5G	A1.2. Õigus- ja halduskoormuse edasine vähendamine	Eesmärk	Õigusaktide paketi jõustumine, et vähendada ettevõtjate ja kodanike halduskoormust	Õigusaktide paketi sätteid, mis näitavad selle jõustumist				Q2	2022	Jõustub õigusaktide pakett, mille eesmärk on kõrvaldada investeerimiskliimat mõjutavad õiguslikud tõkked, eelkõige: 1) lihtsustades haldus- ja vaikiva nõusoleku menetlusi vähemalt 12 menetluse puhul, eelkõige seoses meremeeste elukutsete ning alkohoolsete jookide kaubanduse ja kaubandusega; 2) vähendades kaheastmelise protseduuri kasutamist vähemalt 10 protseduuri puhul, mis on eelkõige seotud geoloogiliste ressurssidega; 3) viies ellu digiülemineku taotluste käsitlemiseks vähemalt kaheksas haldusmenetluses, mis on seotud näiteks deklaratsioonide esitamisega turismiettevõtjate ja ettevõtjate poolt kindlustuse tagatisfondile, sotsiaaltoetuste taotluste esitamisega üliõpilaste poolt

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										ning geodeetiliste menetlustega; 4) ratsionaliseerides muud haldusmenetlused (nt dokumentide arvu piiramine või täidetavate formaalsuste vähendamine), mis on eelkõige seotud mitmete parandustega ruumilise planeerimise protsessis, ehitusprotsessis ja maakorraldusprotsessis; 5) pikendades ettevõtjate ja füüsiliste isikute halduskohustuste täitmise tähtaega mõnel juhul, näiteks teistes liikmesriikides ostetud auto registreerimise tähtaja pikendamine 30 päevalt 60 päevale või turismivautšeri kasutamise tähtaja pikendamine 31. märtsilt 2022 kuni 30. septembrini 2022.
A6G	A1.2. Õigus- ja halduskoormuse edasine vähendamine	Eesmärk	Investeeringu seaduse muudatuse jõustumine	Investeeringu seaduse muudatuse säte, mis näitab selle jõustumist				Q4	2023	Poola investeeringu seaduse muudatuse jõustumine, mis: 1) suurendab Poola erimajandustsoonide pindala 30 %; 2) määratleb uue mudeli rahalise toetuse andmiseks erimajandustsoonides tegutsevatele ettevõtjatele maksusoodustuste ja investeeringu ostmiseks antavate toetuste vormis. Uus seadus peab olema täielikult kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01).
A7G	A1.2.1. Investeeringud ettevõtetele tegevusalade mitmekesistamisega seotud toodetes, teenustesse ning töötajate ja töötajate pädevustesse	Siht	T1 – VKEd ja mikroettevõtjate arv HoReCa, kultuuri- ja turismisektoris, kes on oma äritegevust ajakohastanud		Number	0	2500	Q2	2024	Vähemalt 2500 VKEd ja mikroettevõtjat HoReCa, kultuuri- ja turismisektoris on viinud lõpule projektid, mille eesmärk on ajakohastada nende äritegevust. Projektid hõlmavad järgmist kolme liiki tegevusi: 1) investeeringud nende kaupade ja teenuste kavandamisse ja tootmisse, näiteks: i) uute toodete/teenuste turuletoomiseks vajalike masinate ja seadmete ostmise; ii) ehitustööd,

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>sealhulgas uute tootmisliinide ehitamine; iii) investeeringud, mis on seotud rohepöördega, eelkõige selleks, et soodustada jäätmetekke vältimist, jäätmete ringlussevõttu/korduskasutust ning rakendada taastuvenergia lahendusi;</p> <p>2) konsultatsiooniteenused projektide rakendamiseks;</p> <p>3) töötajate täiendus- ja ümberõpe, pakkudes koolitust uute IT-lahenduste, uute tehnoloogiate, kliendivajaduste analüüsi, teabe-/andmehalduse ja riskijuhtimise valdkonnas.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse eesmäärke.</p> <p>Käesoleva meetme kohased investeeringud peavad olema täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01).</p>
A8G	A1.2.1. Investeeringud ettevõtetele tegevusalade mitmekesistamisega seotud toodetes, teenustesse ning töötajate ja töötajate pädevustesse	Siht	T2 – VKEd ja mikroettevõtjate arv HoReCa, kultuuri- ja turismisektoris, kes on oma äritegevust ajakohastanud		Number	2 500	5 000	Q2	2026	<p>Vähemalt 5000 VKEd ja mikroettevõtjat HoReCa, kultuuri- ja turismisektoris on viinud lõpule projektid, mille eesmärk on ajakohastada nende äritegevust. Projektid hõlmavad järgmist kolme liiki tegevusi:</p> <p>1) investeeringud nende kaupade ja teenuste kavandamise ja tootmise, näiteks: i) uute toodete/teenuste turuletoomiseks vajalike masinate ja seadmete ostmine; ii) ehitustööd, sealhulgas uute tootmisliinide ehitamine; iii) investeeringud, mis on seotud rohepöördega, eelkõige selleks, et soodustada jäätmetekke vältimist, jäätmete ringlussevõttu/korduskasutust</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>ning rakendada taastuenergia lahendusi;</p> <p>2) konsultatsiooniteenused projektide rakendamiseks;</p> <p>3) töötajate täiendus- ja ümberõpe, pakkudes koolitust uute IT-lahenduste, uute tehnoloogiate, kliendivajaduste analüüsi, teabe-/andmehalduse ja riskijuhtimise valdkonnas.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusraha määrase eesmärgi.</p> <p>Käesoleva meetme kohased investeeringud peavad olema täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01).</p>
A9G	A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investimisobjektide ettevalmistamiseks	Eesmärk	Väljatöötatavate investimisvaldkondade lõpliku valiku vastuvõtmine	Teatis väljatöötatavate investimisvaldkondade lõpliku valiku kohta				Q4	2022	<p>Väljatöötatavate investimisvaldkondade lõpliku valiku vastuvõtmine.</p> <p>Selle investeeringu raames antav toetus koosneb järgmisest:</p> <p>1) vahendite eraldamine maakorralduseks, sealhulgas erandkorras maa omandamiseks;</p> <p>2) rahaliste vahendite eraldamine vajaliku infrastruktuuri ehitamiseks, sealhulgas tootmis- ja ladustamisrajatiste ning kommunaalteenuste (nt vesi, gaas, energia) ehitamiseks;</p> <p>3) tehnilise toe pakkumine kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele.</p> <p>Kriteeriumide ettevalmistamise eest vastutab arengu-, töö- ja tehnoloogiaministeerium.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>Kriteeriumide kehtestamisel võetakse arvesse järgmisi omadusi:</p> <p>a) eelistatakse investeerimisvaldkondi, mis asuvad COVID-19 pandeemiast kõige enam mõjutatud piirkondades, mis määratakse kindlaks töötuse määra 2020. aasta kasvu ja sisemajanduse koguprodukti 2020. aasta languse põhjal;</p> <p>b) eelistatakse investeerimisvaldkondi, mis asuvad kõige vähem arenenud piirkondades, mis määratakse kindlaks 2019. aasta sisemajanduse koguprodukti taseme (väiksem SKP elaniku kohta, mis tähendab vähem arenenud) ja 2019. aasta töötuse määra (kõrgem töötuse määr, mis tähendab vähem arenenud) alusel;</p> <p>c) eelistatakse piirkondi, mis asuvad suurimate keskkonna- ja kliimaalaste investeerimisvajadustega piirkondades;</p> <p>d) eelistatakse kõige kõrgema küpsusastmega projekte.</p> <p>Kriteeriumide puhul järgitakse läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.</p> <p>Meedet rakendatakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01). Eelkõige tagatakse toetatavate investeeringute vastavus elupaikade direktiivi artikli 6 lõikele 3 ja artiklile 12 ning linnudirektiivi artiklile 5 ning vajaduse korral viiakse läbi keskkonnamõju hindamine või sõelumine kooskõlas KMH direktiiviga. Kõik selle komponendi raames rahastatavad investeerimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas direktiiviga</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõigiks uuteks projektideks, mille puhul on nõutav keskkonnamõju hindamine, antakse luba vastavalt seadusele, mis käsitleb keskkonnateabe esitamist ja selle kaitset, üldsuse osalemist keskkonnakaitses ja keskkonnamõju hindamist, mida on muudetud 30. märtsi 2021. aasta seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid õigusakte. Kõigi selliste investeerimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaasrahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutab rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid.
A10G	A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investeerimisobjektide ettevalmistamiseks	Siht	Arenenud investeerimisalade pindala hektarites		Number	14 860	17 660	Q4	2023	17 660 hektarit tegutsevaid investeerimiskohti Poolas (2 800 uut hektarit). Investeerimisobjektide ehitamine peab sisaldama üksikasjalikke valikukriteeriume, et tagada välistamisnimekirja kasutamise vastavus tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01).
A11G	A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investeerimisobjektide ettevalmistamiseks	Siht	Arenenud investeerimisalade pindala hektarites		Number	17 660	19 060	Q4	2025	19 060 hektarit tegutsevaid investeerimiskohti Poolas (4 200 uut hektarit). Investeerimisobjektide ehitamine peab sisaldama üksikasjalikke valikukriteeriume, et tagada välistamisnimekirja kasutamise vastavus tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01).

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
A12G	A1.3. Maakasutuse planeerimise reform	Eesmärk	Uue ruumilise planeerimise seaduse jõustumine	Ruumilise planeerimise seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q1	2023	Pärast avalikku arutelu jõustub uus ruumilist planeerimist käsitlev õigusakt, milles: 1) kehtestatakse nõue, mille kohaselt peavad kõik omavalitsused valmistama ette ja võtma vastu kohaliku omavalitsuse maa-arendusega seotud pikaajalise strateegia; 2) kehtestatakse nõue, mille kohaselt peavad kõik omavalitsused koostama ja vastu võtma üldised ruumilise arengu kavad, mis muudetakse kohalikeks õigusaktideks, milles sätestatakse omavalitsuse territooriumil ehitamise üldeeskirjad ja mis põhinevad omavalitsuse pikaajalisel maa-arenduse strateegial; 3) kehtestatakse nõue, mille kohaselt peavad investorid uute arendusprojektide ehitamisel teostama omavalitsuse huvides täiendavaid projekte, et muu hulgas vähendada eluasemete arendamist ilma piisavate teenuste osutamiseta; 4) määratakse kindlaks protsess, milles sidusrühmad võivad osaleda kohalike omavalitsuste strateegiate ja üldkavade koostamises.
A13G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Eesmärk	Sellise dokumendi avaldamine, milles määratakse kindlaks jaotusmehhanism ja soovituslik toetussumma, mida antakse igale Poola omavalitsusele maakasutuse planeerimise reformi rakendamiseks	Väljaanne majandusarengu- ja tehnoloogiaministri veebisaidil				Q3	2022	Avaliku konsultatsiooni järel avaldatakse dokument, milles määratakse kindlaks jaotusmehhanism ja soovituslik toetussumma, mida iga omavalitsus saab vahe-eesmärgis A12G sätestatud maakasutuse planeerimise reformi rakendamiseks. Eelkõige märgitakse dokumendis igale omavalitsusele antava toetuse summa ja selgitatakse, millise tegevuse jaoks toetust kasutatakse. Kõik Poola omavalitsused saavad käesoleva meetme rakendamiseks toetust. Igale omavalitsusüksusele eraldatava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										toetuse summa puhul võetakse arvesse omavalitsusüksuse rahvaarvu ja pindala (rohkem asustatud / suurematele omavalitsustele antakse rohkem toetust), võttes arvesse ka omavalitsuste erivajadusi.
A14G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Kohalike omavalitsuste töötajad ja ruumiplaneerijad, kes on läbinud uue ruumilise planeerimise seaduse kursuse		Number	0	850	Q2	2024	Vähemalt 850 kohalike omavalitsuste töötajat ja ruumiplaneerijat on lõpetanud vahe-eesmärgis A12G sätestatud uue ruumilise planeerimise seaduse kursuse.
A15G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Kohalike omavalitsuste töötajad ja ruumiplaneerijad, kes on läbinud uue ruumilise planeerimise seaduse kursuse		Number	850	1 700	Q2	2026	Vähemalt 1 700 kohalike omavalitsuste töötajat ja ruumiplaneerijat, kes on lõpetanud vahe-eesmärgis A12G sätestatud uue ruumilise planeerimise seaduse kursuse.
A16G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Nende omavalitsuste osakaal, kes on võtnud vastu üldised ruumilise arengu kavad		% (protsent)	0	25	Q4	2024	Vähemalt 25 % omavalitsustest on koostanud ja vastu võtnud üldise ruumilise arengu kava, nagu on nõutud vahe-eesmärgis A12G sätestatud uue seadusega.
A17G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Nende omavalitsuste osakaal, kes on võtnud vastu üldised ruumilise arengu kavad		% (protsent)	25	100	Q2	2026	100 % omavalitsustest on koostanud ja vastu võtnud üldise ruumilise arengu kava, nagu on nõutud vahe-eesmärgis A12G sätestatud uue seadusega.
A18G	A1.4. Reform põllumajandussektori tootjate/tarbijate konkurentsivõime ja kaitse parandamiseks	Eesmärk	Uue seaduse jõustumine, et võidelda lepinguliste soodustuste ebaõiglase kasutamise vastu põllumajandus- ja toiduainekaubanduses	Uue seaduse säte, mis käsitleb lepinguliste soodustuste ebaõiglase kasutamise vastast võitlust põllumajandus- ja toidukaubanduse sektoris ja mis näitab selle jõustumist				Q1	2022	Pärast avalikku arutelu jõustub uus seadus, millega võideldakse lepinguliste soodustuste ebaõiglase kasutamise vastu põllumajandus- ja toidukaubanduses ning milles: 1) luuakse alus toiduainete tarneahela paremale toimimisele ja kiidetakse heaks toiduainete tarneahela vertikaalsete suhete heade tavade põhimõtted ning tagatakse standardite minimaalne ühtlustamine, nagu on ette nähtud direktiivis (EL) 2019/633; 2) kaitstakse kõiki põllumajandustoodete

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>ja toiduainete kaubandustehinguid ebaausate kaubandustavade eest;</p> <p>3) minnakse kaugemale Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/633 (mis käsitleb põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahelas ettevõtjatevahelises suhtes esinevaid ebaausaid kaubandustavasid) kohaldamisalast.</p> <p>See seadus läheb ebaausate kaubandustavade direktiivist kaugemale järgmistel viisidel:</p> <p>a) kuigi direktiivis on esitatud ebaausate kaubandustavade suletud loetelu, võetakse uue õigusaktiga lisaks sellele loetelule kasutusele ebaausate kaubandustavade avatud määratlus. Eelkõige tunnistab konkurentsi- ja tarbijakaitseamet (UOKiK) sellised täiendavad kaubandustavad ebaausateks, kui i) need on vastuolus hea kaubandustava nõuetega ja ii) need moonutavad oluliselt või tõenäoliselt moonutavad oluliselt teise lepinguosalise huve;</p> <p>b) kuigi direktiiviga kaitstakse üksnes põllumajandustoodete ja toiduainete tarnijaid, kaitstakse uue õigusaktiga kõiki kaubandusettevõtjaid, sealhulgas põllumajandustoodete ja toiduainete ostjaid.</p> <p>Reform võimaldab konkurentsi- ja tarbijakaitseametil uurida lisaks turuosaliste esitatud juhtumitele ka muid juhtumeid.</p>
A19G	A1.4. Reform põllumajandussektori tootjate/tarbijate konkurentsivõime ja	Eesmärk	Uue seaduse vahekokkuvõtte vastuvõtmine, et võidelda lepinguliste	Avaldamine konkurentsi- ja tarbijakaitseameti veebisaidil				Q2	2025	Läbivaatamine hõlmab hinnangut selle kohta, kas põllumajandusliku toidutööstuse ebaausaid kaubandustavasid käsitleva reformi eesmärgid on

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	kaitse parandamiseks		soodustuste ebaõiglase kasutamise vastu põllumajandus- ja toidukaubanduses							saavutatud, ning selles määratakse kindlaks võimalikud rakendamisprobleemid.
A20G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Eesmärk	Kõigi kõnealuse investeeringuga seotud projektide toetusesaajate valimise kriteeriumide vastuvõtmine	Toetusesaajate valiku-kriteeriumide vastuvõtmine põllumajanduse ja maaelu arengu ministeeriumi ning põllumajanduse ümberkorraldamise ja moderniseerimise agentuuri veebisaidil				Q1	2022	Pärast avalikku konsultatsiooni võeti vastu kriteeriumid toetusesaajate valimiseks kõigi kõnealuse investeeringuga hõlmatud projektide puhul. Valikukriteeriumides järgitakse mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid. Valikukriteeriumides eelistatakse järgmisi valdkondi: i) digiüleminek; ii) töökohtade loomine; iii) keskkonnakaitse ja kestlikud toidutootmistavad; iv) ringmajandus, sealhulgas toidujäätmete tekke vältimisega seotud meetmed. Taotlus- ja kontrolliprotsessi viib läbi põllumajanduse ümberkorraldamise ja moderniseerimise amet (ARMA), et tagada järjepidevus ja läbipaistvus ning vältida topeltrahastamist.
A21G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Ehitatud või ajakohastatud jaotus- ja säilituskeskused ning hulgiturud, mida on ajakohastatud		Number	0	72	Q4	2025	Ehitatud või moderniseeritud vähemalt 72 jaotus- ja säilituskeskust ning hulgiturgu (sh ühistud). Eesmärk on luua kohalikul tasandil sõltumatud jaotus- ja ladustamiskeskused, et mitmekesistada ja lühendada toiduainete tarneahelat ning soodustada säästvamaid tootmistavasid põllumajanduslikus toidutööstuses, eelkõige vältides toidu raiskamist. Investeering koosneb järgmisest: (i) Hoonete ja asjakohase infrastruktuuri, näiteks ladustamis-, pakendamise-, laadimis- ja müügirajatiste, sotsiaalrajatiste ja laborite

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava	Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
									<p>ehitamine või moderniseerimine. Lisaks hõlmavad investeeringud päikesepaneelide ostmist ning väiksema või neutraalse keskkonnamõjuga soojustagastite, biomassil töötavate ahjude ja külmaainete ehitamist. Hoonete moderniseerimine hõlmab ka investeeringuid hoonete termomoderniseerimisse, jäätmekäitlusrajatiste ehitamisse ning vee- ja energiasäästurajatiste ehitamisse.</p> <p>(ii) Põllumajanduslike toiduainete ladustamiseks, müügiks, pakendamiseks ja transpordiks vajalike masinate ja seadmete ostmine ja paigaldamine</p> <p>(iii) IT-süsteemide, sealhulgas juhtimis- ja raamatupidamissüsteemide ostmine ja paigaldamine toiduainete toetamiseks, ladustamiseks ja turustamiseks.</p> <p>(iv) Uute eritranspordivahendite ostmine laohalduseks (näiteks kahveltõstukid) ja põllumajanduslike toiduainete (nt tsisternid, silod, külmooned ja isotermid) veoks. Transpordivahendid ostetakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C58/01).</p> <p>(v) Investeeringud, mis on seotud sertifitseeritud</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>kvaliteedijuhtimissüsteemide järgimisega (vi) Patentide ja litsentside ettemaksed.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusraha määru eesmärgi.</p> <p>Investeeringud tehakse kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, transpordivahendite, taastuvenergia ja jäätmeäitlusega seotud nõuetega.</p>
A22G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandusliku toidutööstuse VKEd, kes viisid lõpule oma taristu ja seadmete ajakohastamise projektid		Number	0	400	Q4	2024	<p>Vähemalt 400 põllumajandusliku toidutööstuse ja kalandussektori VKEd viisid lõpule projektid oma taristu ja seadmete ajakohastamiseks. Investeeringud koosnevad järgmist liiki tegevustest.</p> <p>1) Hoonete ja asjakohase infrastruktuuri, näiteks tootmis- ja ladustamisrajatiste ning laborite ehitamine või moderniseerimine. Toetus hõlmab ka keskkonnahoidlike investeeringuid, nagu jäätmete ladustamis- ja kaitlusrajatiste, reoveepuhastite ja biogaasitehaste ehitamine. Lisaks hõlmavad investeeringud päikesepaneelide ostmist ning väiksema või neutraalse keskkonnamõjuga soojustagastite, biomassil töötavate ahjude ja külmaainete ehitamist.</p> <p>2) Põllumajanduslike toiduainete ning kalandus- ja vesiviljelustoodete ladustamiseks, töötlemiseks ja müügiks vajalike masinate ja seadmete ostmise ja</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>paigaldamine.</p> <p>3) IT-süsteemide ostmine ja paigaldamine, et toetada tootmis-, ladustamis- ja müügi protsesse, sealhulgas juhtimist ja raamatupidamist.</p> <p>4) Uute heiteta või vähese heitega eritranspordivahendite ostmine laohalduseks (nt kahveltõstukid) ning põllumajanduslike toiduainete ning kalandus- ja vesiviljelustoodete (nt mahutid, silod, külmooned ja isothermid) transportimiseks.</p> <p>5) Sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemide järgimisega seotud investeeringud.</p> <p>6) patentide ja litsentside eest makstavad ettemaksud.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse eesmärgi. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige energiatõhususe, taastuvenergia, jäätmekäitluse ja transpordivahenditega seotud nõuete osas.</p>
A23G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandusliku toidutööstuse VKEd, kes viisid lõpule oma taristu ja seadmete ajakohastamise projektid		Number	400	800	Q4	2025	<p>Vähemalt 800 põllumajandusliku toidutööstuse ja kalandussektori VKEd viisid lõpule projektid oma taristu ja seadmete ajakohastamiseks.</p> <p>Investeering koosneb järgmist liiki projektidest.</p> <p>1) Hoonete ja asjakohase infrastruktuuri, näiteks tootmis- ja ladustamisrajatiste ning laborite ehitamine või moderniseerimine. Toetus hõlmab ka keskkonnahoidlikke investeeringuid, nagu</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>jäätmete ladustamis- ja käitlusrajatiste, reoveepuhastite ja biogaasitehaste ehitamine. Lisaks hõlmavad investeeringud päikesepaneelide ostmist ning väiksema või neutraalse keskkonnamõjuga soojustagastite, biomassil töötavate ahjude ja külmaainete ehitamist.</p> <p>2) Põllumajanduslike toiduainete ning kalandus- ja vesiviljelustoodete ladustamiseks, töötlemiseks ja müügiks vajalike masinate ja seadmete ostmise ja paigaldamine.</p> <p>3) IT-süsteemide ostmise ja paigaldamine, et toetada tootmis-, ladustamis- ja müügiprotsesse, sealhulgas juhtimist ja raamatupidamist.</p> <p>4) Uute heiteta või vähese heitega eritranspordivahendite ostmise laohalduseks (nt kahveltõstukid) ning põllumajanduslike toiduainete ning kalandus- ja vesiviljelustoodete (nt mahutid, silod, külmhooned ja isotermid) transportimiseks.</p> <p>5) Sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemide järgimisega seotud investeeringud.</p> <p>6) patentide ja litsentside eest makstavad ettemaksud.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse eesmäärke.</p> <p>Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, taastuvenergia,</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										jäätmekäitluse ja transpordivahenditega seotud nõuetega.
A24G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Toiduainesektori heategevusorganisatsioonid, kes viisid lõpule oma taristu ja varustuse ajakohastamise projektid		Number	0	50	Q4	2025	<p>Vähemalt 50 toidusektori heategevusorganisatsiooni viisid lõpule projektid oma taristu ja seadmete ajakohastamiseks, et soodustada säästvamaid toidutarbimise mudeleid, eelkõige toidu raiskamise vältimise kaudu. Investeeringutega toetatakse heategevusorganisatsioonide infrastruktuuri ajakohastamist, sealhulgas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) olemasolevate hoonete ehitamine ja kohandamine toidu ladustamiseks, ettevalmistamiseks ja jaotamiseks; 2) külmmahutite, külmikute, sügavkülmikute ja jõugeneraatorite ostmine; 3) toiduainete ja einete töötlemiseks, ladustamiseks, pakendamiseks ja turustamiseks vajalike masinate, seadmete ja seadmete ostmine; 5) toiduainete jaotamisega seotud logistiliste protsesside haldamiseks vajalike seadmete ja IT-rakenduste ostmine; 6) toidu ja lao haldamiseks vajalike spetsiaalsete transpordivahendite (nt toiduautod, isoterm, kahveltõstukid ja liftid) ostmine. <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määru eesmärgi. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, taastuvenergia, jäätmekäitluse ja transpordivahenditega</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										seotud nõuetega.
A25G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandustootjad ja kalurid, kes viisid lõpule projektid oma taristu ja varustuse ajakohastamiseks, lühendasid toiduainete tarneahelaid ja rakendavad tootmisprotsessides põllumajanduse 4.0 lahendusi		Number	0	5 764	Q4	2023	<p>Vähemalt 5 764 põllumajandustootjat ja kalurit viisid lõpule projektid oma taristu ja varustuse ajakohastamiseks, et suurendada nende vastupanuvõimet tulevastele kriisidele ja edendada kestlikke tootmismudeleid, lühendada tarneahelaid ja toetada 4.0 tehnoloogiat. Investeeringud hõlmavad järgmist:</p> <p>1) põllumajandustootjate poolt põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustoodete ning toiduainete töötlemiseks vajalike hoonete ja infrastruktuuri ehitamine ja moderniseerimine. Toetus hõlmab ka põllumajandustootmiseks kasutatavate hoonete keskkonnale ja tervisele kahjulike materjalide asendamist;</p> <p>2) väiksema või neutraalse keskkonnamõjuga soojustagastite, biomassil töötavate ahjude ja külmaainete ehitamine. Toetus hõlmab ka hoonete soojuslikku moderniseerimist, jäätmeheidlate, reoveepuhastite ja biogaasitehaste ehitamist ning fotogalvaaniliste ja päikesepaneelide ostmist;</p> <p>3) põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmiseks, töötlemiseks ja ladustamiseks kasutatavate masinate ja seadmete ostmine ja paigaldamine põllumajandustootjate poolt;</p> <p>4) kohalike toiduainete otsemüügi kohtade ehitamine või ajakohastamine. See hõlmab ruumide arendamist, kohandamist ja ehitamist otsemüügiks,</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>samuti asjakohaste seadmete, näiteks külmikute, sügavkülmikute ning töötlemismasinade ja -seadmete ostmist;</p> <p>5) põllumajandusega 4.0 seotud IT-süsteemide ja digilahenduste ostmine ja paigaldamine, et toetada põllumajanduslike toiduainete tootmist, ladustamist ja müüki. See hõlmab selleks otstarbeks masinate, seadmete ja tarkvara, sealhulgas andurite, IT-seadmete ja tarkvararakenduste ostmist;</p> <p>6) heiteta/vähese heitega eriotstarbeliste transpordivahendite, näiteks külmikute, paakautode ja isotermautode ostmine, et toetada uksest ukseni müüki või põllumajanduslike toiduainete vedu;</p> <p>7) veebipõhiste vahendite loomine põllumajandus-, kalandus-, vesiviljelus- ja toiduainete müügiks ning tarnete korraldamise toetamine;</p> <p>8) patentide ja litsentside eest makstavad ettemaksud.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse eesmäärke.</p> <p>Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, taastuvenergia, jäätmekäitluse, bioloogilise mitmekesisuse ja transpordivahenditega seotud nõuetega.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
A26G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandustootjad ja kalurid, kes viisid lõpule projektid oma taristu ja varustuse ajakohastamiseks, lühendasid toiduainete tarneahelaid ja rakendavad tootmisprotsessides põllumajanduse 4.0 lahendusi		Number	5 764	11 527	Q4	2025	<p>Vähemalt 11 527 põllumajandustootjat ja kalurit viisid lõpule projektid oma taristu ja varustuse ajakohastamiseks, et suurendada nende vastupanuvõimet tulevastele kriisidele ja edendada kestlikke tootmismudeleid, lühendada tarneahelaid ja toetada 4.0 tehnoloogiat.</p> <p>Investeeringud hõlmavad järgmist:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) põllumajandustootjate poolt põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustoodete ning toiduainete töötlemiseks vajalike hoonete ja infrastruktuuri ehitamine ja moderniseerimine. Toetus hõlmab ka põllumajandustootmiseks kasutatavate hoonete keskkonnale ja tervisele kahjulike materjalide asendamist; 2) väiksema või neutraalse keskkonnamõjuga soojustagastite, biomassil töötavate ahjude ja külmaainete ehitamine. Toetus hõlmab ka hoonete soojuslikku moderniseerimist, jäätmeheidlate, reoveepuhastite ja biogaasitehaste ehitamist ning fotogalvaaniliste ja päikesepaneelide ostmist; 3) põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmiseks, töötlemiseks ja ladustamiseks kasutatavate masinate ja seadmete ostmine ja paigaldamine põllumajandustootjate poolt; 4) kohalike toiduainete otsemüügi kohtade ehitamine või ajakohastamine. See hõlmab ruumide arendamist, kohandamist ja ehitamist otsemüügiks, samuti asjakohaste seadmete, näiteks külmikute, sügavkülmikute ning töötlemismasinate ja -seadmete ostmist;

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>5) põllumajandusega 4.0 seotud IT-süsteemide ja digilahenduste ostmine ja paigaldamine, et toetada põllumajanduslike toiduainete tootmist, ladustamist ja müüki. See hõlmab selleks otstarbeks masinate, seadmete ja tarkvara, sealhulgas andurite, IT-seadmete ja tarkvararakenduste ostmist;</p> <p>6) heiteta/vähese heitega eriotstarbeliste transpordivahendite, näiteks külmikute, paakautode ja isothermiautode ostmine, et toetada uksest ukseni müüki või põllumajanduslike toiduainete vedu;</p> <p>7) veebipõhiste vahendite loomine põllumajandus-, kalandus-, vesiviljelus- ja toiduainete müügiks ning tarnete korraldamise toetamine;</p> <p>8) patentide ja litsentside eest makstavad ettemaksud.</p> <p>Investeeringuga tagatakse kõigi eesmärgis kirjeldatud projektide tasakaalustatud rakendamine, võttes arvesse nii toetusesaajate erivajadusi kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse eesmarke.</p> <p>Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, taastuvenergia, jäätmekäitluse, bioloogilise mitmekesisuse ja transpordivahenditega seotud nõuetega.</p>

A2 – INNOVATSIOON

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
A27G	A2.1. Robotiseerimise, digiülemineku ja innovatsiooni kiirendamine	Eesmärk	Uue seaduse jõustumine, millega toetatakse ettevõtete automatiseerimist, digiüleminekut ja innovatsiooni, kehtestades maksusoodustused robotiseerimisele	Uue seaduse säte ettevõtete automatiseerimise, digiülemineku ja innovatsiooni toetamise kohta, mis näitab selle jõustumist				Q2	2022	<p>Uue seadusega kehtestatakse maksusoodustus, et ettevõtjal oleks õigus arvata maksustamisaja lõpus täiendavalt maha osa robotiseerimiskuludest maksubaasist. Maksusoodustus on kättesaadav kõigile ettevõtjatele, olenemata nende suurusest ja tegevuskohast. Abikõlblikud on järgmised kulud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uute robotite ostmise kulud, • robotitega funktsionaalselt seotud masinad ja välisseadmed, • robotitega funktsionaalselt seotud masinad, seadmed ja muud asjad, mida kasutatakse ergonoomika ja tööohutuse tagamiseks, • masinad, seadmed või süsteemid robotite kaugjuhtimiseks, diagnoosimiseks, seireks või teenindamiseks, • inimeste ja masinate vastastoimeseadmed robotite või ülitundlikkusega robotite jaoks, • eespool nimetatud immateriaalse varaga seotud kulud, • robotitega seotud koolitusteenuste kulud, • eespool loetletud põhivara rendilepingus osutatud tasud, kui pärast liisingulepingu põhiperioodi lõppu antakse põhivara omandiõigus üle maksumaksjale. <p>Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, võib eeldada, et see meede ei kahjusta määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnaeesmärke. Eelkõige toetatakse reformiga väikese mõjuga investeeringuid, mis on nende kohaldamise tasandil tehnoloogiliselt neutraalsed.
A28G	A2.1.1. Investeeringud, millega toetatakse robotiseerimist ja digiüleminekut ettevõtetes	Siht	T1 – Robotiseerimise, tehisintellekti või protsesside, tehnoloogiate, toodete või teenuste digiüleminekuga seotud projektide rakendamine		Number	0	6	Q4	2024	Täielikult rakendatud projektide arv, mis on seotud robotiseerimise, tehisintellekti või protsesside, tehnoloogiate, toodete või teenuste digiüleminekuga. Eelkõige hõlmavad projektid vähemalt ühte loetletud teemadest: - uuenduslike digilahenduste täielik rakendamine, sealhulgas äriprotsesside digiüleminek; - tööstusele 4.0 ülemineku toetamine, pöörates erilist tähelepanu robotiseerimisele ja käitamise tehnoloogiatele; - pilvandmetöötluse ja tehisintellekti kasutamine tootmis- ja äriprotsesside integreerimisel ja juhtimisel; - äriprotsesside konkreetsete elementide integreerimine; - masin-masin-sidetehnoloogia (M2M) täielik rakendamine, tööstusliku asjade interneti (IoT) kasutamine, kasutades täiustatud infotöötlusmeetodeid; - arukate tootmisliinide täielik rakendamine, arukate tehaste ehitamine (arukas tehas); - digitaalsete domeeniplatvormide loomine ja olemasolevate domeenisüsteemide integreerimine;

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										- selliste sihtotstarbeliste süsteemide täielik rakendamine, mis automatiseerivad protsesse digitaalse turvalisuse valdkonnas pilvetehnoloogia ja tehisintellekti abil; - kaasaegsete digitaalsete töökohtade täielik rakendamine. Eeldatavasti suunatakse projekt peamiselt suurettevõtetele ja nende töötajatele.
A29G	A2.1.1. Investeeringud, millega toetatakse robotiseerimist ja digiüleminekut ettevõtetes	Siht	T2 – Robotiseerimise, tehisintellekti või protsesside, tehnoloogiate, toodete või teenuste digiüleminekuga seotud projektide rakendamine		Number	6	40	Q2	2026	Täiendavad vähemalt 34 täielikult rakendatud projekti, mis on seotud robotiseerimise, tehisintellekti või selliste protsesside, tehnoloogiate, toodete või teenuste digiüleminekuga, mis vastavad meetme A28G nõuetele.
A30G	A2.2. Ringmajanduse mudelile ülemineku tingimuste loomine	Eesmärk	Selliste uute õigusaktide jõustumine, millega muudetakse õigusraamistikku, et võimaldada kauplemist teistest toorainetega	Uue õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2024	Uued õigusaktid võimaldavad kauplemist valitud teise toormega. Õigusaktid võimaldavad nende materjalide lihtsustatud käitlemist, mille tulemusena väheneb loodusvarade maardlate kasutamine, asendades loodusvarasid ja tooteid, ning vähendatakse jäätmete ladustamist jäätmeprüngutes.
A31G	A2.2.1. Investeeringud keskkonnatehnoloogiate ja -innovatsiooni kasutuselevõttu, sealhulgas ringmajandusega seotud investeeringud	Siht	Allkirjastatud toetuslepingud VKEdega sõlmitud projektide jaoks, mis sisaldavad lahendusi keskkonnahoidlike tehnoloogiate arendamiseks ja stimuleerimiseks või rakendamiseks (seoses ringmajandusega)		Number	0	100	Q1	2025	Allkirjastatud toetuslepingute arv. Valik tehakse kindlaksmääratud valikukriteeriumide alusel, järgides mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid. Rahastamisest rahastatakse VKEde projekte kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), kasutades välistamisloetelu, ning mis on seotud keskkonnahoidlike tööstuslahenduste väljatöötamise, rakendamise või kohaldamisega, mis valitakse eesmärkide saavutamise suurima panuse alusel (mõõdetavate ja usaldusväärsete näitajate abil) ühes järgmistest kategooriatest:

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<ul style="list-style-type: none"> - materjalihalduse parandamine - energiatõhususe suurendamine tootmis- ja tööprotsessides - tootmis- ja tööprotsessides tekkivate jäätmete vähendamine - jäätmete korduskasutamine või ringlussevõtt - tootmis- ja tööprotsessidest tuleneva kasvuhoonegaaside heite vähendamine.
A32G	A2.2.1. Investeeringud keskkonnatehnoloogiate ja -innovatsiooni kasutuselevõttu, sealhulgas ringmajandusega seotud investeeringud	Siht	Allkirjastatud toetuslepingud selliste projektide jaoks, millega toetatakse selliste tehnoloogiate arendamist, mis aitavad kaasa teise tooraine turu loomisele		Number	0	5	Q3	2025	Allkirjastatud toetuslepingute arv. Valik tehakse kindlaksmääratud valikukriteeriumide alusel, järgides mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid. Rahastamisest rahastatakse projekte, mis on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), kasutades välistamisloetelu, ja mis on seotud teise toorme kasutamisega ning mis valitakse välja selle alusel, milline on suurim panus (mõõdetavate ja usaldusväärsete näitajate abil) järgmiste eesmärkide saavutamiseks: a) jäätmete muundamise tehnoloogiate arendamine; b) innovatiivsete tehnoloogiate väljatöötamine ja rakendamine jäätmete teise toorainena kasutamise valdkonnas, c) ringlussevõetavate materjalide koguse suurendamine ja tootmisprotsessides kasutatavate esmaste materjalide koguse vähendamine, d) ringlussevõtu peamiste kavandamisprotsesside toetamine, e) toodete eluea pikendamine, f) prügilatesse suunatavate jäätmete koguse vähendamine.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
A33G	A2.3. Institutsioonilise ja õigusliku aluse loomine mehitamata õhusõidukite arendamiseks	Eesmärk	Poola aeronavigatsiooniteenuste ameti seaduse muutmise seaduse jõustumine	Poola aeronavigatsiooniteenuste ameti seaduse muutmise seaduse säte, mis viitab seaduse jõustumisele				Q2	2023	Muutmisaktiga antakse Poola aeronavigatsiooniteenuste ametile (PANSA) õigus omada äriühingutes osalust ja antakse PANSA-le või selle tütarettevõtjatele luba viia läbi katseprojekte, millega toetatakse UAV-l põhinevate ärimudelite ja teenuste rakendamist.
A34G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (spetsialistide koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem	Siht	T1 – Kaug sõidukite kohalikud keskused ja taristu, mille kohalik omavalitsus või määratud üksus on välja ehitanud kohalikul tasandil käitamiseks		Number	0	3	Q1	2025	Kohalikku infrastruktuuri rakendatakse kolmes asukohas (kasutuselevõtmine). Mehitamata sõidukite digitaalse taristu rakendamine kogu riigis võimaldab mehitamata sõidukite rakenduste stabiilset, kestlikku ja ohutut arendamist riigi eri osades, aidates tagada riigi territoriaalset ühtekuuluvust ja kestlikku arengut. Taristu põhielemendid on maapealne taristu, kohalikud andme- ja liikluskorralduskeskused ning digitaalteenused ja -tootjad.
A35G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (spetsialistide koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem	Siht	T2 – Kaug sõidukite kohalikud keskused ja taristu, mille kohalik omavalitsus või määratud üksus on välja ehitanud kohalikul tasandil käitamiseks		Number	3	10	Q2	2026	Kohalikke keskusi ja/või taristut rakendatakse veel seitsmes kohas (kasutamine). Mehitamata sõidukite digitaalse taristu rakendamine kogu riigis võimaldab mehitamata sõidukite rakenduste stabiilset, kestlikku ja ohutut arendamist riigi eri osades, aidates tagada riigi territoriaalset ühtekuuluvust ja kestlikku arengut. Taristu põhielemendid on maapealne taristu, kohalikud andme- ja liikluskorralduskeskused ning digitaalteenused ja -tootjad.
A36G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (spetsialistide koolituskeskused, rakendamise	Siht	Rakendatud mehitamata sõidukite teenused, millele eelnesid katseprojektid		Number	0	2	Q2	2024	Mehitamata sõidukite teenuseid katsetatakse ja rakendatakse katseprojektides, mida viiakse ellu üksikutes pädevuskeskustes. Eeldatakse, et ta viib eriprogrammide raames ellu

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem									vähemalt kaks katseprojekti järgmistest valitud rakendusvaldkondades: - autonoomse liikluse koordineerimine (pöörates erilist tähelepanu sadamatele ja energiataristule); - avaliku korra teenused (turvalisus ja kodanikukaitse). Üksikpakettides tehtud katseprojektide arv sõltub kasutusala, võimalike toetusesaajate (klientide) arvust, tehnoloogilisest keerukusest ja asjaomase taotluse regulatiivsetest tingimustest. Katseprojektide raames rakendatavad teenused võimaldavad tehnoloogia standardimist, saavutades ühiskonna heakskiidu mehitamata sõidukite kasutamisele. Mehitamata sõidukite teenused, mida katsetatakse ja rakendatakse, tähendavad täielikult toimivaid teenuseid, mis põhinevad riist- ja tarkvaral ning vastavad teenusesaaja (kasutaja) äri vajadustele. Projektid ja töövõtjad valitakse kindlaksmääratud valikukriteeriumide alusel, järgides mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.
A37G	A2.3.1. Pätevuskeskuste (spetsialistide koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem	Siht	Rakendatud mehitamata sõidukite teenused, millele eelnesid katseprojektid		Number	2	4	Q2	2026	Kaks täiendavat projekti, mis vastavad meetme A36G nõuetele.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
A38G	A2.4. Teadus- ja tööstusvaldkonna koostöömehhanismide tugevdamine	Eesmärk	Jõustub seadus, millega muudetakse kõrgharidus- ja teadusseadust seoses üksuste kataloogiga, kes võivad koos ülikoolidega luua eriotstarbelisi vahendeid	Kõrghariduse- ja teadusseaduse muutmise seaduse säte, mis viitab seaduse jõustumisele				Q1	2022	Muutmisakt võimaldab luua eriotstarbelisi sõidukeid, mis on ette nähtud eelkõige teadus- ja arendustegevuse tulemuste turustamiseks. See peaks võimaldama tehnosiirde suuremat interdistsiplinaarset ja paindlikkust.
A39G	A2.4. Teadus- ja tööstusvaldkonna koostöömehhanismide tugevdamine	Eesmärk	Põllumajandus- ja maaelu arengu ministri järelevalve all olevate instituutide laborite kasutamise ja teadmussiirde eeskirjade kehtestamine	Kindlaks-määratud eeskirju sisaldav dokument				Q1	2022	Eeskirjades laborite kasutamise ja teadmussiirde kohta määratakse kindlaks teadusuuringute infrastruktuuri kasutamise kord teadus- ja teaduskoostöös ning teadus- ja ärikoostöös. Nendes sätetes järgitakse mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.
A40G	A2.4.1. Investeeringud teadussuutlikkuse arendamisse	Siht	Kaasaegse teadus- ja analüütilise infrastruktuuriga laborid haridus- ja teadusministeeriumi ning põllumajandus- ja maaelu arengu ministereeriumi järelevalve all olevates ja/või alluvates asutustes		Number	0	18	Q4	2025	Laboratooriumide ehitamine ja moderniseerimine haridus- ja teadusministeeriumile ning põllumajandus- ja maaelu arengu ministereeriumile ning põllumajandus- ja toidukvaliteedi kontrolli peainspeksioonile alluvates asutustes, mis on seotud eesmärkidega.

A3 – HARIDUS

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
A41G	A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele	Eesmärk	Jõustub seadus, millega muudetakse haridusseadust, kehtestatakse valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku õigusraamistik ning pakutakse tööturu vajadustele väga olulist sihipärast oskuste täiendamist ja ümberõpet	Haridusseaduse muutmise seaduse säte, mis viitab seaduse jõustumisele				Q3	2023	<p>Haridusseaduse reformiga luuakse pärast teostatavusuuringuid ja läbivaatamisprotsessi tihedas koostöös sotsiaalpartnerite, piirkondlike ametiasutuste, sektorite ja muude sidusrühmadega õigusraamistik valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku jaoks, pakkudes tööturu vajadustele väga olulist sihipärast oskuste täiendamist ja ümberõpet eesmärgiga parandada kutsehariduse ja -koolituse süsteemi sihipärasemate valdkondlike hariduskeskustega ning siduda haridus paremini tööturu vajadustega.</p> <p>Haridusseadusega, mida on muudetud muutmisaktiga, tehakse järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nähakse ette oskuste keskuste võrgustiku arengukava; - määratakse kindlaks oskuste keskuste koht ja roll haridus- ja koolitussüsteemis; - määratakse kindlaks oskuste keskuste töötajate töölevõtmise tingimused; - kehtestatakse sätted tsükliiliste läbivaatamiste kohta, et tagada järelevalve nende juhtimise ja jätkusuutlikkuse üle pärast 2026. aastat; - kohandatakse olemasolevat juhtimissüsteemi kohandatud sätetega kutsekeskuste juhtimise kohta, sealhulgas tööandjate (sealhulgas VKEdes esindajad), sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas piirkondlike ja kohalike omavalitsuste juhtimise kohta; - kehtestatakse rahastamiskord (sealhulgas pärast ELi toetuse lõppemist), koolitustingimused, karjäärinõustamist käsitlevad sätted ja õppekavad ning - määratakse kindlaks pakutava koolituse liigid,

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										sihtrühmad, kvalifikatsioonide ja standardite liigid, kvaliteedi tagamise ja kontrollimise mehhanismid ning selle, kuidas sektorid peavad olema seotud kutsekeskustega.
A42G	A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele	Eesmärk	Õpetajate seaduse muutmise seaduse jõustumine, mis võimaldab valdkondlikes kutseoskuste keskustes õpetaja täiendusõpet rakendada	Õpetajate seaduse muutmise seaduse säte, mis viitab seaduse jõustumisele				Q3	2023	Õpetajate seaduse reform võimaldab valdkondlikel kutseoskuste keskustel pakkuda õpetajate pidevat kutseõpet. Õpetajaseadusega, mida on muudetud muutmiskatiga: - määratakse kindlaks õpetajate koolitamise raamistik kutseoskuste keskustes; - lisatakse sätteid õpetajate koolitamiseks uute tehnoloogiate kasutamise alal.
A43G	A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele	Eesmärk	Piirkondliku omavalitsuse seaduse, tööturuasutuste seaduse, maakonna omavalitsuse seaduse ja muude piirkondlike kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe koordineerimiseks vajalike õigusaktide muutmise seaduste jõustumine	Piirkondliku omavalitsuse seaduse, tööturuasutuste seaduse, maakonna omavalitsuse seaduse ja muude asjakohaste õigusaktide muutmise seaduse sätteid, mis viitavad nende jõustumisele				Q1	2025	Muudetud seadusandlikes aktides (sealhulgas piirkondliku omavalitsuse seadus, tööturuasutuste seadus, maakondliku omavalitsuse seadus ja muud asjakohased aktid) määratakse pärast läbivaatamist ning tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kindlaks piirkondade õigused ja kohustused oskuste poliitika koordineerimisel ning elukestva õppe asutuste oskuste täiendamise pakkumised, mis põhinevad Poola 2030. aasta lõimitud oskuste strateegia rakendusprogrammidel piirkondlikul tasandil. Muudatused hõlmavad järgmist: a) kutsehariduse ja -koolituse, kõrghariduse ja elukestva õppe poliitika piirkondliku koordineerimise jätkusuutlikuks toimimiseks loodud piirkondlike koordineerimisrühmade õiguslik ülesehitus ja ülesanded; b) piirkondliku oskuste poliitika juhtimisstruktuur, sealhulgas piirkondade ja sotsiaalpartnerite kohustused; c) kohustus võtta piirkondlikul tasandil vastu 2030. aasta riikliku integreeritud oskuste strateegia operatiivsed rakendusprogrammid, sealhulgas

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>i) kohustus ajakohastada rakenduskava iga viie aasta järel ning ii) kohustus tagada, et kutsehariduse ja -koolituse pakkujate ning muude koolituspakkujate pakutavaid õppevõimalusi kohandatakse vastavalt kindlaks tehtud oskuste vajadustele;</p> <p>d) koordineerimisbüroo toimimist käsitlevad sätted (teenuste osutamine piirkondlikele koordineerimisrühmadele) ning</p> <p>e) sätted, millega kehtestatakse järelevalve- ja hindamiskohustused.</p> <p>Riikliku integreeritud oskuste strateegia 2030 rakendusprogrammid piirkondlikul tasandil ei mõjuta kõrgharidusasutuste institutsioonilist autonoomiat.</p>
A44G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T1 – Toimivate valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku loomine, mis pakub sihipäraseid täiendus- ja ümberõpet, mis on tööturu vajaduste seisukohast väga oluline		Number	0	20	Q1	2024	<p>20 valdkondliku oskuste keskuse täielik toimimine ning kutseõppekursuste ja õppekavade pakumine, sealhulgas täiskasvanutele, üliõpilastele, noortele, kutsehariduse ja -koolituse õpetajatele ja töötajatele.</p> <p>Muu hulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskuste keskuste ehitamine; - seadmete ostmise (keskuste toimimiseks vajalikus ulatuses); - keskuste institutsiooniline ülesehitus, sealhulgas 90 valdkondliku organisatsiooni kaasamine; - töötajate palkamine ning - täielikult toimivad oskuste keskused. <p>Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01). Eelkõige peab uute hoonete ehitamine olema kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivis sätestatud liginullenergiahoonete standardiga.</p>
A45G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T2 – Toimivate valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku loomine, mis pakub sihipäraseid täiendus- ja ümberõpet, mis on tööturu vajaduste seisukohast väga oluline		Number	20	120	Q3	2025	<p>120 valdkondliku oskuste keskuse täielik toimimine ning kutseõppekursuste ja õppekavade pakumine, sealhulgas täiskasvanutele, üliõpilastele, noortele, kutsehariduse ja -koolituse õpetajatele ja töötajatele.</p> <p>Muu hulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskuste keskuste ehitamine; - seadmete ostmise (keskuste toimimiseks vajalikus ulatuses);

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										- 120 keskuse institutsiooniline ülesehitus, sealhulgas 90 valdkondliku organisatsiooni kaasamine; - töötajate palkamine ning - 120 täielikult toimivat oskuste keskust. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01). Eelkõige peab uute hoonete ehitamine olema kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivis sätestatud liginullenergiahoonete standardiga.
A46G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T1 – Oskuste pakkumine õppijatele valdkondlike oskuste keskustes, sealhulgas sektori poolt välja antud ja tunnustatud õpiväljundite (oskuste) sertifitseerimine		Number	0	2 000	Q3	2024	Valdkondlike oskuste keskustes peab olema saanud koolitust 2000 inimest. Iga koolitatud õppija peab olema saanud valdkondliku organisatsiooni väljastatud kinnituse sektori poolt tunnustatud omandatud õpiväljundite (oskuste ja kvalifikatsioonide) kohta.
A47G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T2 – Oskuste pakkumine õppijatele valdkondlike oskuste keskustes, sealhulgas sektori poolt välja antud ja tunnustatud õpiväljundite (oskuste) sertifitseerimine		Number	2 000	16 000	Q3	2025	Valdkondlike oskuste keskustes peab olema saanud koolitust 16 000 inimest. Iga koolitatud õppija peab olema saanud valdkondliku organisatsiooni väljastatud kinnituse sektori poolt tunnustatud omandatud õpiväljundite (oskuste ja kvalifikatsioonide) kohta.
A48G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T3 – Oskuste pakkumine õppijatele valdkondlike oskuste keskustes, sealhulgas sektori poolt välja antud ja tunnustatud õpiväljundite (oskuste) sertifitseerimine		Number	16 000	24 000	Q2	2026	Valdkondlike oskuste keskustes on koolitust saanud 24 000 inimest. Iga koolitatud õppija peab olema saanud valdkondliku organisatsiooni väljastatud kinnituse sektori poolt tunnustatud omandatud õpiväljundite (oskuste ja kvalifikatsioonide) kohta.
A49G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	Toimivate piirkondlike koordineerimisrühmade loomine, mis koordineerivad kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe poliitikat		Number	0	14	Q3	2022	Luuakse vähemalt 14 piirkondlikku koordineerimisrühma, mille üldeesmärk on 16 piirkondlikku koordineerimisrühma (üks iga vojevoodkonna kohta). Peamistest sidusrühmadest koosnevad piirkondlikud koordineerimisrühmad koordineerivad kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe poliitikat ning teevad koostööd kõrgharidusega, kui see on asjakohane ja kui see on asjaomaste kõrgharidusasutustega kokku lepitud.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
A50G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	Integreeritud oskuste strateegia rakendusprogrammide väljatöötamine piirkondlikul tasandil kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe piirkondlike koordineerimisrühmade poolt		Number	0	14	Q3	2023	Töötatakse välja vähemalt 14 toimivat piirkondlikku rakendusprogrammi, mille üldeesmärk on 16 piirkondlikku rakendusprogrammi (üks iga vojevoodkonna kohta). Riikliku integreeritud oskuste strateegia 2030 operatiivsed rakendusprogrammid hõlmavad kõiki õppevorme, sealhulgas kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe koordineerimist. Need hõlmavad kutsehariduse arendamise tegevuskavasid piirkondades, võttes arvesse digi- ja rohepöoret ning innovatsiooni edendamist. Need hõlmavad järelevalve- ja hindamismehhanisme. Rakendatavad rakendusprogrammid ei mõjuta kõrgharidusasutuste institutsioonilist autonoomiat.

A4 – TÖÖTURG

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvar-tal	Aasta	
A51G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Avalikke tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ja teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist käsitlevate uute seaduste jõustumine: - muudatuste sisseviimine riiklikesse tööturuasutustesse ja aktiivsesse tööturupoliitikasse, et suurendada tööjõus osalemist; - välismaalaste tööleasumist takistavate haldustökete vähendamine; - teatavate lepingute sõlmimise protsessi lihtsustamine.	Avalikke tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ja teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist käsitlevate õigusaktide sätteid, mis viitavad jõustumisele				Q4	2022	<p>Kolme uue seaduse jõustumine, millega kehtestatakse uued sätted:</p> <p>1. riiklike tööturuasutuste ja aktiivse tööturupoliitika kohta, et suurendada osalemist tööhõives järgmiste meetmete abil:</p> <p>i) tööhõiveametite klientide rühma laiendamine nii, et see hõlmaks kutsealaselt mitteaktiivseid isikuid;</p> <p>ii) majanduslikult mitteaktiivsete isikute tuvastamine ja nendeni jõudmine, kes võivad tegeleda kutsetegevusega, iii) avaliku ja erasektori tööandjatele (ettevõtjatele, kes kasutavad avaliku sektori vahendeid, näiteks hangetes osalemise kaudu) kehtestatud kohustus esitada tööpakkumised tööpakkumiste keskandmebaasi;</p> <p>iv) töötajate juurdepääsu suurendamine elukestvate õppele, rahastades koolituskulusid tööjõufondist ning tõendades teadmiste ja oskuste, sealhulgas kutsekvalifikatsioonide omandamist;</p> <p>v) uue toetusvormi (täiendava hariduse vautšer) kasutuselevõtmine nii töötavatele kui ka töötutele;</p> <p>2. välismaalaste töölevõtmisega seotud haldustökete vähendamiseks ja menetluste lihtsustamiseks: i) riiklikud tööturuasutused võivad luua avalikes tööturuasutustes eriteenuseid (mitte eraldi bürood), et toetada välismaalasi tööturul nii töötavate kui ka töötute jaoks; ii) välismaalastele tööleasumise väljastamisel suureneb riiklike tööturuasutuste roll, mis muudab selle tõhusamaks; iii) välismaalastele tööloa saamisega seotud menetluste täielik digiüleminek;</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										3. teatavate lepingute elektroonilisel sõlmimisel, et lihtsustada töölevõtmisprotsessi. Õigusnormidega nähakse ette võimalus sõlmida ja arveldada teatavaid töölepinguid elektrooniliselt, integreerituna sotsiaalkindlustus- ja maksusüsteemidega. See hõlbustab töösuhte sõlmimist.
A52G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Riiklike tööturuasutuste toimimise ja koordineerimise uued standardid ja tulemusraamistik	Vastuvõtmine pere- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumis (MRiPS)				Q4	2023	Uued tulemusstandardid ja juhtimise tulemusraamistik, sealhulgas: - muudatused uutesse seadustesse, mis käsitlevad riiklike tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ja teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist; - riiklike tööturuasutuste detsentraliseeritud asutuste tulemusjuhtimise süsteemi loomine; - uutel määrustel põhinevate uute töömeetodite ja standardite väljatöötamine riiklike tööturuasutuste toimimiseks ja koordineerimiseks (et neid rakendada ja optimeerida; uued klienditeeninduse standardid töötatakse välja ESF+ kaasrahastamisel).
A53G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Korraldada sotsiaalpartneritega konsulteerimine kollektiivlepingute potentsiaali üle ja viia läbi põhjalik uuring ühtse töölepingu võimaliku rolli kohta Poola tööturul uue paindlikkuse ja turvalisuse tagamisel	Perekonna- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumi (MRiPS) avaldatud aruanne sotsiaalpartneritega konsulteerimise kohta				Q4	2022	Sotsiaalpartneritega konsulteerimise eesmärk on kaardistada kollektiivlepingute roll ja potentsiaal Poola tööturul, et pakkuda uut paindlikkust kooskõlas uute ja kiiresti muutuvate oludega. Viiakse läbi uuring, et uurida võimaliku ühtse töölepingu võimalusi, pakkuda analüütilist ja õiguslikku alust ning kasutada võrdlevat analüüsi. Selle võib välja töötada rahvusvaheliste organisatsioonide toetusel ja/või spetsiaalse tehnilise abiga.
A54G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Asjakohaste seaduste muudatuse jõustumine, et rakendada reformiprioriteete, mis on kindlaks määratud kollektiivlepingute üle peetud	Asjakohaste õigusaktide muudatuse säte, mis näitab selle jõustumist				Q3	2024	Jõustub muudatus asjakohastes seadustes, millega rakendatakse ühtse töölepingu potentsiaalset rolli käsitlevas uuringus ja kollektiivlepingute üle peetud konsultatsioonide käigus kindlaks määratud reformiprioriteete.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			konsultatsioonides ja Poolas ühtset töölepingut käsitlevas uuringus							
A55G	A4.1.1. Investeeringud tööturu institutsioonide reformi toetuseks	Siht	Avalik tööturuasutus, kus rakendatakse ajakohastatud IT-süsteeme		% (protsent)	0	100	Q2	2025	Nende avaliku tööturuasutuse (ametite) osakaal, kus IT-süsteemid kasutusele võetakse. Rakendamine hõlmab järgmist: - IT-süsteemi ajakohastamine (praeguse IT-süsteemi uute funktsioonide rakendamine, selle kohandamine uute ülesannetega vastavalt uuele seadusele, näiteks välismaalastele pakutavate teenuste uued ülesanded), et tõhusalt hallata aktiivset tööturupoliitikat ja avalike tööturuasutuste menetlusi ning digitaalseid vahendeid aktiivse tööturupoliitika jaoks avalikes tööturuasutustes ning integreerida need asjakohastesse valdkondadesse andmetega muudest täiendavatest IT-süsteemidest (sealhulgas sotsiaalkindlustus- ja maksuregistrid); - avalike tööturuasutuste kasutatavate protsesside ja vahendite digiüleminek; - avalike tööturuasutuste kasutatavate olemasolevate IT-lahenduste ajakohastamine või uute IT-lahenduste rakendamine ning avalike tööturuasutuste klientide toetamine; - avalike tööturuasutuste IKT-taristu laiendamine; - uute teabevahetusvahendite (sealhulgas IT) rakendamine klientidega.
A56G	A4.1.1. Investeeringud tööturu institutsioonide reformi toetuseks	Siht	Riikliku tööturuasutuse töötajad, kes on koolitatud uute menetluste rakendamise ja IT-vahendite kasutamise alal, mida rakendatakse uute seaduste alusel, mis käsitlevad riiklike tööturuasutusi, kolmandate riikide		% (protsent)	0	50	Q1	2025	Riikliku tööturuasutuse töötajad läbivad koolituse uute menetluste ja standardite kohta, mis on sätestatud uutes õigusaktides, mis käsitlevad avalikke tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ning teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist, samuti IT-vahendite ja IT-süsteemide alal, mis neid uusi vahendeid ja menetlusi kasutavad. Eesmärk on seotud riiklike tööturuasutuste töötajate koguarvuga, keda on koolitatud.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			kodanike töölevõtmist ja teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist							
A57G	A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu kvaliteetsele lapsehoiule	Eesmärk	Lastehoiu kvaliteedistandardite vastuvõtmine, sealhulgas haridussuunised ja alla kolmeaastaste laste hooldusteenuste standardid, tagades kõrge kvaliteedi, sealhulgas hariduse ja hoolduse	Asjakohase seaduse säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2023	<p>Sõltumatu analüüs selle kohta, mil määral võimaldavad olemasolevad kuni kolmeaastaste laste hooldus- ja haridusstandardid juurdepääsu kvaliteetsetele ja taskukohastele alusharidus- ja lapsehoiustusüsteemidele. Analüüsi tegemisel võetakse arvesse nõukogu 22. mai 2019. aasta soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiustusüsteemide kohta (2019/C 189/02) ning see esitatakse aruandes, mille avaldab pere- ja sotsiaalpoliitika ministeerium.</p> <p>Analüüsi põhjal koostatakse lastehoiu kvaliteedistandardite raamistik, sealhulgas haridussuunised ja alla kolmeaastaste laste hooldusteenuste standardid, ning seejärel konsulteerib pere- ja sotsiaalpoliitika ministeerium sidusrühmadega ning lepib selles kokku.</p> <p>Kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemist käsitleva 4. veebruari 2011. aasta seaduse muudatuse jõustumine muudab raamistiku lastehoiuteenuse osutajatele siduvaks pärast konsultatsioonide tulemusi ning pere- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumi ja sidusrühmadega saavutatud kokkulepet.</p>
A58G	A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu kvaliteetsele lapsehoiule	Eesmärk	Kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemist käsitleva seaduse muutmise seaduse jõustumine, millega tagatakse kuni kolmeaastaste laste lastehoiuteenuste stabiilne pikaajaline riiklik rahastamine	Kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemist käsitleva 4. veebruari 2011. aasta seaduse muutmise seaduse säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2024	Jõustub õigusakt, millega muudetakse 4. veebruari 2011. aasta seadust kuni kolmeaastaste laste hooldamise kohta, millega tagatakse stabiilne pikaajaline rahastamine riiklikest vahenditest kuni kolmeaastaste laste lastehoiuteenuste loomiseks ja toimimiseks.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
A59G	A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu lapsehoiule	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega muudetakse kuni kolmeaastaste laste hooldamise seadust, mille eesmärk on muuta kuni kolmeaastaste laste hoolduse rahastamise süsteemi korraldust, et rakendada kuni kolmeaastaste laste lastehoiuteenuste loomiseks ja toimimiseks ühtset sidusat rahastamissüsteemi	Kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemist käsitleva 4. veebruari 2011. aasta seaduse muutmise seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q2	2022	Kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemist käsitleva 4. veebruari 2011. aasta seaduse muutmise seaduse jõustumine lihtsustab lastehoiuasutuste loomise ja toimimise rahastamise haldamist järgmiselt: - ühtse sidusa rahastamissüsteemi rakendamine kuni kolmeaastastele lastele mõeldud lastehoiuteenuste loomiseks ja toimimiseks; - erinevatest rahastamisallikatest pärit rahaliste vahendite haldamine Maluch+ programmi raames.
A60G	A4.2.1. Toetus lastehoiuteenustele kuni kolmeaastastele lastele (lasteaiad, lasteklubid) Maluch+ programmi raames	Eesmärk	IT-süsteemi loomine kuni kolmeaastastele lastele mõeldud lastehoiuteenuste rahastamise ja loomise haldamiseks, mis ühendab erinevaid lastehoiu rahastamise allikaid	Täielikult toimiv IT-süsteem				Q2	2022	Toimiva IT-süsteemi loomine ja kasutuselevõtt (või ühe olemasoleva süsteemi laiendamine), mida kasutatakse rahalise toetuse lõppsaajate, nimelt lastehoiuasutusi loovate ja toimivate üksuste projektide toetamiseks nende rakendamise igas etapis. Süsteemi kasutavad ka reformi üle järelevalvet teostavad ja seda rakendavad asutused.
A61G	A4.2.1. Toetus lastehoiuteenustele kuni kolmeaastastele lastele (lasteaiad, lasteklubid) Maluch+ programmi raames	Siht	Uute kohtade loomine lastehoiuasutustes (lasteaiad, lasteklubid) kuni kolmeaastastele lastele		Number	0	47 500	Q2	2026	Kuni kolmeaastaste lastehoiuteenuste valdkonna taristu loomine ja arendamine hõlmab järgmist: - lasteaedade ja lasteklubide ehitamine või renoveerimine (vastavalt universaalsaini põhimõtetele); - kinnisvara ja taristu ostmise (maa või ruumide ostmise). Seda eesmärki kohaldatakse lasteaedade ja lasteklubide suhtes. Eesmärk kehtib nii uute rajatiste ehitamise kui ka olemasolevate rajatiste renoveerimise ja kohandamise suhtes kokku vähemalt 47 500 uue lastehoiukoha jaoks.
A62G	A4.3. Sotsiaalmajandusüksuste õigusraamistiku	Eesmärk	Sotsiaalmajandust käsitleva õigusakti jõustumine	Sotsiaalmajandust käsitlevas õigusaktis sisalduv säte, mis				Q2	2022	Jõustub sotsiaalmajandust käsitlev õigusakt, millega reguleeritakse selle sektoriga seotud põhiküsimusi, sealhulgas eelkõige: sotsiaalse

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	rakendamine			viitab selle jõustumisele						ettevõtte määratlus, sotsiaalmajanduse ettevõtte toimimise ja toetamise põhimõtted, sotsiaalmajanduse ettevõtete ja kohalike omavalitsuste uued koostöömudelid sotsiaalteenuste rakendamisel ning poliitika koordineerimise põhimõtted sotsiaalmajanduse arengu valdkonnas.
A63G	A4.3.1. Investeeringutoetusprogrammid, mis võimaldavad eelkõige arendada tegevusi, suurendada osalemist sotsiaalteenuste rakendamises, parandada sotsiaalmajandusüksuste sse integreerumise kvaliteeti	Siht	Sotsiaalse ettevõtte staatuse saanud üksuste arv		Number	0	1 400	Q2	2025	Sotsiaalse ettevõtte staatuse andmine 1400 üksusele.
A64G	A4.3.1. Investeeringutoetusprogrammid, mis võimaldavad eelkõige arendada tegevusi, suurendada osalemist sotsiaalteenuste rakendamises, parandada sotsiaalmajandusüksuste sse integreerumise kvaliteeti	Siht	Rahalise toetusega hõlmatud sotsiaalmajandusüksuste, sealhulgas sotsiaalsete ettevõtete arv		Number	0	1 000	Q4	2025	Toetuste andmine vähemalt 1000 sotsiaalmajanduse üksusele, sealhulgas sotsiaalsetele ettevõtetele, mis toovad kaasa töökohtade säilitamise, finantskäibe suurenemise või majandustegevuse muutuse (ulatuse laiendamine, tegevuse vorm või tööstuse muutused). Tööd toetust saavates üksustes säilitatakse vähemalt 12 kuud pärast toetuse andmise kuupäeva. Toetusesaajad valitakse kindlaksmääratud valikukriteeriumide alusel, järgides mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid.
A65G	A4.4. Töövormide paindlikumaks muutmise ja kaugtöö kasutuselevõtmine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega muudetakse tööseadustikku, millega kehtestatakse alaline kaugtöö institutsioon tööseadustiku sätetega ja paindliku töötaja korraldusega	Tööseadustiku muutmise seaduse säte, mis näitab selle jõustumist				Q3	2022	Tööseadustikku muutva õigusakti jõustumine, mis aitab paremini ühitada töö- ja eraeluga seotud kohustusi, reageerida kriisile ning toetada tööturult eemalejäänud inimesi, kelle majandustegevus on väiksem, alalise töökohta leidmisel. Reform koosneb järgmistest osadest: - kaugtöö (täielikult või osaliselt) võimaluse kehtestamine väljaspool töökohta töötaja ja

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										töandja vahel töölepingu sõlmimisel või töötamise ajal sõlmitud kokkulepete alusel; - kaugtöö eeskirjade kehtestamine töandja ja töötajate esindajate kokkuleppel; - sealhulgas erijuhud, mille puhul võib kaugtööd teha töandja taotlusel (näiteks erakorraliste asjaolude korral); - töandjale kehtestatakse kohustus pakkuda kaugtöö tegemiseks ja/või töötajate eraseadmete kasutamiseks vajalikke materjale ja vahendeid; - paindliku tööaja korralduse rakendamine.
A66G	A4.4.1. Investeeringud, mis on seotud töötajate/ettevõtete kaugtööks varustamisega	Siht	Digiülemineku valdkonnas toetust saanud ettevõtted		Number	0	3 000	Q2	2025	Digiülemineku alane nõustamine vähemalt 3000 mikro-, väikesele ja keskmise suurusega ettevõtjale ning, kui seda peetakse sellise nõustamise tulemusena vajalikuks, tarkvara/litsentside ostmine ja töötajate digioskuste täiendamine. Meede koosneb järgmisest: a) ettevõtte protsesside rakendamiseelne analüüs, mille puhul võib kaugtöö kontekstis kasutada digiüleminekut, mis hõlmab tarkvarale ja süsteemile esitatavaid nõudeid, funktsioonide kirjeldust ja teeplaani väljatöötamist. Toetusesaaja eraldab sellele elemendile kuni 20 % toetusest. Kui toetusesaaja on eelnevalt teinud eespool nimetatud analüüsi, võib toetust täies ulatuses kasutada punktides b ja c kirjeldatud tegevuste jaoks; b) töötajate ja juhtkonna koolitamine kaugtöö valdkonnas (eelkõige kaugtöö ja selle juhtimine, internetimüük, veebipõhine suhtlemine klientidega, kaugtöö järelevalve, kaugvärbamine, tööaja kavandamine ja salvestamine, spetsiaalsete IT-vahendite rakendamine). Toetusesaaja eraldab sellele elemendile vähemalt 30 % toetusest; c) töötajate ja klientide vahel kaugsidet ja töötamist võimaldavate litsentside ja tarkvara ostmine. Äriühing eraldab sellele elemendile vähemalt 50 % toetusest.
A67G	A4.5. Karjääri pikendamine ja	Eesmärk	Jõustub seadus, millega muudetakse üksikisiku	Füüsilise isiku tulumaksu seaduse				Q4	2022	Üksikisiku tulumaksu seaduse muutmise seaduse jõustumine, millega tehakse järgmised

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	töötamise edendamine pärast seadusjärgse pensioniea saabumist		tulumaksu seadust, millega rakendatakse alates 2023. aastast üksikisiku tulumaksu vähendamine nende suhtes, kes on jõudnud pensioniikka, kuid jätkavad töötamist	muutmise seaduse säte, mis viitab seaduse jõustumisele						muudatused: üksikisiku tulumaksu vähendamine on ette nähtud maksumaksjatele, kes jõuavad seadusjärgsesse pensioniikka ega otsusta pensionile jääda, vaid jätkavad töötamist. Need töötajad vabastatakse tulumaksust teatava sissetulekupiirini (mitte rohkem kui esimene tulumaksuvahemik, 85 528 Poola zlotti 2021. aastal ja mitte suurem kui keskmine brutopalk Poola majanduses). Esimeses vahemikus nimetatud isikute puhul vähendatakse üksikisiku tulumaksu määra. Tänu sellele maksusoodustusele teenivad maksumaksjad lisasummasid, mis vastavad saamata jäänud tulumaksu summale, mis peaks motiveerima neid karjääri pikendama.
A68G	A4.5. Karjääri pikendamine ja töötamise edendamine pärast seadusjärgse pensioniea saabumist	Eesmärk	Aruanne tegeliku pensioniea tõstmiseks võetud meetmete mõju hindamiseks	Hindamisaruande avaldamine pere- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumi (MRiPS) poolt				Q4	2024	Käesoleva raporti eesmärk on hinnata üksikisiku tulumaksu muudatuste mõju tegelikule pensionieale kahe aasta jooksul alates nende kehtestamisest. Selles analüüsitakse mõju tööturul osalemisele, pensionisüsteemi jätkusuutlikkusele, riigi rahandusele ja soolisele võrdõiguslikkusele.
A69G	A4.6. Teatavate rühmade tööturul osalemise suurendamine pikaajalise hoolduse arendamise kaudu	Eesmärk	Pikaajalise hoolduse strateegiline läbivaatamine Poolas, et määrata kindlaks reformiprioriteedid	Perekonna- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumi (MRiPS) ja tervishoiuministeeriumi strateegilise analüüsi aruande avaldamine				Q4	2023	Poola pikaajalise hoolduse süsteemi analüüsi lõpuleviimine, et seda tulevikus reformida, ning asjakohase aruande avaldamine pere- ja sotsiaalpoliitika ministeeriumi veebisaidil Biuletyn Informacji Publicznej ja tervishoiuministeeriumi veebisaidil Biuletyn Informacji Publicznej. Analüüsis uuritakse eelkõige võimalikke viise, kuidas: <ul style="list-style-type: none"> - lõimida pikaajaline sotsiaal- ja tervishoiualane hooldus, - kiirendada nende teenuste deinstitutionaliseerimist, - hõlmata need üheainsa asutusega, - vähendada hooldusteenuste killustatust, - vaadata läbi hooldushüvitised, et võimaldada ettevõtetel tööd leida, - luua stabiilne süsteem pikaajalise hoolduse teenuste, eelkõige kogukonnapõhise ja koduhoolduse piisavaks rahastamiseks,

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										- kehtestada pikaajalise hoolduse teenuste kvaliteediraamistik (nõuded personalile, seadmed, pikaajalise hoolduse pakujate turule lubamine). Analüüsi tegemisel konsulteeritakse asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas pikaajalise hooldusega tegelevate sotsiaalpartneritega, mitteametlike hooldajatega, hooldust saavate isikutega, isikutega, kes ei saa hooldust, kuid peaksid seda saama, ning kohalike ametiasutustega.
A70G	A4.6. Teatavate rühmade tööturul osalemise suurendamine pikaajalise hoolduse arendamise kaudu	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega muudetakse asjakohaseid seadusi, et rakendada Poola pikaajalise hoolduse strateegilise läbivaatamise käigus kindlaks määratud reformiprioriteete (kooskõlas eesmärgiga A69G)	Asjakohaste seaduste muutmise seaduse säte, mis näitab selle jõustumist				Q4	2024	Jõustub seadus, millega muudetakse asjaomaseid seadusi, millega rakendatakse Poola pikaajalise hoolduse strateegilise läbivaatamise käigus kindlaks määratud reformiprioriteete.
A71G	A4.7. Tööturu killustatuse piiramine	Eesmärk	Sotsiaalkindlustussüsteemi seaduse muutmise seaduse jõustumine, millega piiratakse tööturu killustatust ja suurendatakse kõigi tsiviilõiguslike lepingute alusel töötavate isikute sotsiaalkaitset, kehtestades nende lepingute suhtes sotsiaalkindlustusmaksed	Sotsiaalkindlustussüsteemi seaduse muutmise seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q1	2023	Sotsiaalkindlustussüsteemi seaduse muutmise seaduse jõustumine, mis: i) tagab, et kõigi tsiviilõiguslike lepingute suhtes kohaldatakse sotsiaalkindlustusmaksed (pension, invaliidsus, õnnetus- ja kutsehaigushüvitised, haigushüvitised), olenemata sissetulekust, välja arvatud alla 26-aastaste üliõpilastega sõlmitud lepingute puhul; ii) tühistab reegli, et sotsiaalkindlustusmaksed tehakse tsiviilõiguslike lepingute puhul miinimumpalga alusel.

A.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

A2.5. Kultuurisektori ja kultuuritööstuse majandusliku arengu potentsiaali tugevdamine

Selle reformi üldeesmärk on luua raamistik kultuuri- ja loomesektori toetamiseks COVID-19 pandeemia järel. Reform seisneb poliitikadokumendi vastuvõtmises, et käsitleda järgmisi küsimusi: i) teha kindlaks kesksed keskpikas ja pikas perspektiivis tekkivad probleemid; ii) tagada vastavus ELi horisontaalsetele põhimõtetele, sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele; iii) teha kindlaks roheliste ja digitaalsete vahendite ja platvormide potentsiaal nende probleemide lahendamiseks; iv) töötada välja kontseptsioonid koostööks ning teadmiste ja oskuste edastamiseks kultuuri- ja loomesektori vahel ning teadus-, haridus-, tehnoloogia- ja ettevõtlussektoritega, keskendudes ELi üldpõhimõtetele, sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele; v) määrata kindlaks eelistatud valikud, et pakkuda kultuuri- ja loomesektori meetmetele üldsuse toetust.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut

Selle investeeringu eesmärk on ennetada COVID-19 pandeemia pikaajalist negatiivset mõju ning soodustada rohe- ja digipööret kultuuri- ja loomesektoris. Selleks on investeeringu eesmärk anda kultuuriasutustele, valitsusvälistele organisatsioonidele, kunstnikele, mikroettevõtjatele ning kultuuri- ja loomesektori VKEdele rahalist ja tehnilist abi.

Investeering koosneb kahest põhielemendist. Esiteks luuakse investeeringuga kultuuri- ja loomesektori kultuuriasutustele, valitsusvälistele organisatsioonidele, VKEdele ja mikroettevõtjatele toetusprogramm, et toetada selliste projektide rakendamist, mis on seotud järgmisega: i) kultuuri- ja loomesektoris digi- ja rohepädevuste parandamine; ii) kultuuri- ja loometegevuse, näiteks kontsertide, etteastete ja näituste arendamine, sealhulgas virtuaalses formaadis; iii) haridusprogrammide ja seminaride loomine arhitektuuri, disaini ja loomekunsti kohta, et aidata kunstnikel ja disaineritel arendada oma rohelisi ja digioskusi; iv) õpikodade loomine, et toetada koostööd ning teadmiste ja oskuste vahetamist kultuuri- ja loomesektori vahel ning teadus-, tehnoloogia- ja äri sektoriga; v) selliste uute toodete ja teenuste väljatöötamine, mis kasutavad kultuuri- ja loomesektoris murrangulisi tehnoloogiaid, nagu tehisintellekt, ploki ahel ning asjade internet. Kõigis projektides võetakse arvesse ELi üldpõhimõtteid, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist.

Teiseks luuakse investeeringuga stipendiumiprogramm kultuuri- ja loomesektori loojate, kunstnike, animaatorite, haridustöötajate ja teadlaste toetamiseks. Stipendiumiprogrammi raames antakse rahalist abi eelkõige, et: i) pakkuda kunstnikele kursusi kunstiliste ja digitaalsete või roheliste oskuste arendamiseks; ii) pakkuda kunstnikele individuaalset kutsealast koolitust; iii) luua kunstnikele võimalusi kohtuda virtuaalses või füüsilises formaadis kohalike, riiklike ja rahvusvaheliste kunstispetsialistidega seminaride ja arutelusarjade kaudu; iv) luua kunstnikele võimalusi teha virtuaalses või füüsilises vormis koostööd teiste sektorite, sealhulgas teaduse, tehnoloogia ja ärivaldkonna spetsialistidega. Stipendiumide andmisel järgitakse ELi üldpõhimõtteid, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist. Kodanikuühiskonna

organisatsioonide kunstnikele stipendiumitaotluste valimise kriteeriumid, mis vastavad ühele Eurostati määratletud NACE sektoritest, hõlmavad järgmist: a) veenev kunstiportfell viimase 24 kuu jooksul; b) järgmise 24 kuu veenev kunstiline plaan.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

A2.5.2. Investeeringud loomemajanduse näidistoetuskeskuse loomiseks

Selle investeeringu üldeesmärk on toetada kultuuri- ja loomemajandust, eelkõige VKEsid, et tuua majandusse uuenduslikke lahendusi, sealhulgas kultuuri- ja loomesektori digiülemineku kaudu. Selleks on investeeringu eesmärk luua kultuuri- ja loomemajanduse tugikeskus, keskendudes eelkõige disainile ja arhitektuurile, teadusele ja ettevõtlusele.

Investeering koosneb kahest põhielemendist. Esiteks renoveeritakse investeeringuga Krakówis asuv loomemajanduse muuseum, et luua kultuuri- ja loomemajanduse näidistoetuskeskus, mis hõlmab eelkõige disaini ja arhitektuuri. Muuseumi renoveerimisel võetakse kasutusele energiatõhususe ja renoveerimismaterjalide kõrgeimad standardid, kasutades säästvuse seisukohast kõige arenenumaid tehnoloogiaid kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“. Renoveerimistööd hõlmavad muu hulgas järgmist: i) energiatõhususe lahendused; ii) kultuuritööstuse VKEdele avatud digitaalsete vahendite arendamine; iii) ringmajanduse kestlike lahenduste tutvustamine ehitusmaterjalide valdkonnas.

Teiseks sõlmitakse investeeringuga kümme koostöölepingut loomemajanduse klientide ja tugikeskuse vahel. Eelkõige täpsustatakse koostöölepingutes, kuidas tugevdada koostööd kultuuriasutuste, ülikoolide, alustavate ettevõtjate ja loometööstuse tootjate vahel.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A2.6. Reform – satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine

Reformi eesmärk on suurendada satelliitandmete kasutamist avaliku ja erasektori üksuste poolt. Uus kosmosetegevust käsitlev seadus hõlbustab satelliitandmete kasutamist avaliku halduse asutuste poolt.

Seadusega luuakse satelliitandmete riiklik haldaja. Samuti on ta kohustatud edendama satelliitandmete kasutamist eraettevõtjate poolt, korraldades muu hulgas koolitusi kõigile huvitatud üksustele. Seadusega kehtestatakse ka kosmosetegevuse ja selle järelevalve eeskirjad ja tingimused, vastutus kosmoseobjekti tekitatud kahju eest ning kosmoseobjektide riikliku registri toimimise eeskirjad.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2024.

A2.6.1. Investeeringud – satelliitandmeid kasutava riikliku seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri arendamine

Investeeringute eesmärk on oluliselt suurendada Maa satelliitseire kasutamise tõhusust Poolas ning tagada kasutaja vajadustele kohandatud töödeldud Maa seire teabe tõhus ja pidev tootmine ja esitamine. See peaks parandama riigi juhtimist (konkreetsemal ja ajakohasel teabel põhinevad otsused), viima administratsiooni märkimisväärse digiüleminekuni ja tekitama nõudluse Maa seire toodete järele, sealhulgas avaliku ja erasektori täiendava nõudluse juba olemasoleva ELi Copernicuse süsteemi järele.

Investeering koosneb kahest investeeringust. Esimene investeering hõlmab riikliku satelliitinfosüsteemi (NSIS) loomist, mis osutab seireteenuseid, kasutades Maa seire satelliitandmeid. Esimesed teenused on lõppkasutajatele kättesaadavad 30. septembriks 2023.

Teine investeering hõlmab nelja satelliidi orbiidile saatmist. Ettevalmistustöö, mis tehakse kooskõlas Euroopa Kosmose Standardikoostöö standarditega (ECSS etapp 0/A/B/C), viiakse lõpule 30. juuniks 2023. Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

A.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

A2 – INNOVATSIOON

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
A1L	A2.5. Kultuurisektori ja kultuuritööstuse majandusliku arengu potentsiaali tugevdamine	Eesmärk	Rohelise ja digitaalse tegevuse toetamist kultuuri- ja loomesektoris käsitleva poliitikadokumendi vastuvõtmine	Poliitika-dokumendi avaldamine				Q4	2022	<p>Pärast avalikku arutelu võttis kultuuriküsimuste eest vastutav minister vastu poliitikadokumendi kultuuri- ja loomesektori toetamiseks. Eelkõige käsitletakse dokumendis järgmisi küsimusi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. teha kindlaks kultuuri- ja loomesektori peamised keskmise pikkusega ja pikaajalised probleemid, sealhulgas COVID-19 kriisist saadud õppetunnid; 2. tagada, et toetatavates projektides käsitletakse vastavust ELi üldpõhimõtetele, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetele; 3. teha kindlaks roheliste ja digitaalsete vahendite ja platvormide potentsiaal nende probleemide lahendamiseks; 4. töötada välja kultuuri- ja loomesektori ning teadus-, haridus-, tehnoloogia- ja ettevõtlussektori vahelise koostöö ning teadmiste ja oskuste edasiandmise kontseptsioonid, keskendudes ELi üldpõhimõtetele, sealhulgas soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele, rohe- ja

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>digitaalvaldkonnale.</p> <p>Eelistatud variantide kindlakstegemine, et pakkuda avaliku sektori toetust kultuuri- ja loomesektori meetmetele.</p>
A2L	A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut	Eesmärk	Valikukriteeriumid projektide toetamiseks kultuuri- ja loomesektorites	Valiku-kriteeriumide avaldamine ja sõltumatu valikukomisjoni moodustamine				Q4	2022	<p>Kultuuri- ja rahvusliku pärandi ministeerium võtab vastu ja avaldab valikukriteeriumid, et toetada VKEsid, kultuuriasutusi ja valitsusväliseid organisatsioonide projektide loomisel kultuuri- ja loomesektorites.</p> <p>Lisaks moodustatakse sõltumatu valikukomisjon, kuhu kuuluvad erinevate valdkondade eksperdid, sealhulgas sõltumatute süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise organisatsioonide ja institutsioonide esindajad. Valikukomisjon teeb otsuse toetuste ja stipendiumide andmise kohta.</p> <p>Kultuuriasutustelt, valitsusvälistelt organisatsioonidelt, VKEdelt ja mikroettevõtjatelt, kes tegelevad süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamisega, kes kuuluvad ühte Eurostati määratletud NACE sektorisse, saadud projektitoetuste taotluste valimise kriteeriumid peavad vastama järgmistele nõuetele:</p> <p>a) tuleb eelistada projekte, millel on tõenäoliselt püsiv mõju CO₂ kogumise ja säilitamise digi- ja rohepöördele;</p> <p>b) tuleb eelistada neid toetusesaajaid, kellel on äriplaan selle kohta, kuidas toetusi kasutatakse projekti kulude rahastamiseks;</p> <p>c) tuleb eelistada toetusesaajaid, kes on viimase 24 kuu jooksul projektitettepanekuga seotud tegevusi või projekte ellu viinud.</p> <p>Kõigis projektides võetakse arvesse ELi</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										üldpõhimõtteid, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist.
A3L	A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut	Siht	Kultuuri- ja loomesektorites tegutsevate kultuuriasutuste, valitsusväliste organisatsioonide, VKEde ja mikroettevõtjate allkirjastatud lepingute arv		Number	0	2 710	Q4	2024	<p>Meetme eesmärk on tugevdada kultuuri- ja loomesektoreid, toetades kultuurisaavutusi levitavate projektide rakendamist ning suurendades kultuuri esindatust ühiskonnaelus veebipõhiste vahendite ja ressursside abil. Projektid valitakse välja avatud projektikonkursside kaudu.</p> <p>Projektid hõlmavad ümberõpet ja oskuste täiendamist ning digipädevuse edendamist kultuurivaldkonnas tegutsejate (nii era- kui ka kultuuriasutuste töötajate) seas.</p> <p>Toetatakse 2710 projekti rakendamist kultuuri- ja loomesektoris, mis valitakse välja vaheeesmärgi A2L raames avaldatud kriteeriumide alusel.</p>
A4L	A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut	Siht	Kultuuri- ja loomesektoris antud stipendiumide arv		Number	0	746	Q4	2024	<p>Selle investeeringuga luuakse stipendiumiprogramm, et toetada loovisikuid, kunstnikke, animaatoreid ja haridustöötajaid, samuti teadlasi, kes soovivad leida uusi viise kultuuriväärtuste esitlemiseks nii elus kui ka internetis.</p> <p>Kunstnikele antakse nende tegevuse arendamiseks 746 stipendiumi.</p> <p>Stipendiumiprogrammi eesmärk on toetada kunstnikke, et stimuleerida loometegevust COVID-19 järgsel taastumisel.</p> <p>Stipendiumiprogrammi raames antakse rahalist abi eelkõige, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pakkuda kunstnikele kursusi kunstiliste ja digitaalsete või roheliste oskuste arendamiseks; - pakkuda kunstnikele individuaalset

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>kutsealast koolitust;</p> <ul style="list-style-type: none"> - luua kunstnikele võimalusi virtuaalsel või füüsilisel kujul kohtuda kohalike, riiklike ja rahvusvaheliste kunstispetsialistidega seminaride ja arutelusarjade kaudu; - luua kunstnikele võimalusi teha virtuaalses või füüsilises vormis koostööd teiste sektorite, sealhulgas teaduse, tehnoloogia ja ettevõtluse spetsialistidega. <p>Stipendiumide andmisel järgitakse ELi üldpõhimõtteid, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist. Kodanikuühiskonna organisatsioonide kunstnikele stipendiumitaotluste valimise kriteeriumid, mis vastavad ühele Eurostati määratletud NACE sektoritest, hõlmavad järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) veenev kunstiportfell viimase 24 kuu jooksul; b) veenev kunstiline plaan järgmiseks 24 kuuks. <p>Vahe-eesmärgis A2L nimetatud valikukomisjon otsustab kaastöötajate valimise üle.</p>
A5L	A2.5.2. Investeeringud loomemajanduse näidistoetuskeskuse loomiseks	Eesmärk	Muuseumi renoveerimine, et majutada loomemajanduse näidistoetuskeskust	Renoveerimis-tööde lõpuleviimine				Q2	2026	<p>Krakówis asuvat loomemajanduse muuseumi renoveeritakse ja laiendatakse, et luua loomemajanduse näidistoetuskeskus, keskendudes eelkõige disainile ja arhitektuurile, tehes koostööd teaduse ja ettevõtjatega, et tuua majandusse innovaatilisi lahendusi, sealhulgas digiüleminekut, ning edendada nendes tööstusharudes VKEsid. Muuseumi renoveerimisel võetakse kasutusele energiatõhususe ja renoveerimismaterjalide kõrgeimad standardid, kasutades säästvuse seisukohast kõige arenenumaid tehnoloogiaid</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“ (DNHS) ja kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiiviga.</p> <p>See toetab algatust „Uus Bauhaus“, eelkõige</p> <p>i) ergutades koostööd teaduse ja tehnoloogia, kunsti ja kultuuri maailma vahel ning</p> <p>ii) tutvustades energiatõhususe ja renoveerimise näidislahendusi.</p> <p>Renoveerimistööd hõlmavad muu hulgas järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energiatõhususe lahendused • Kultuuritööstuse VKEdele avatud digirajatiste arendamine • Ehitusmaterjalidega seotud ringmajanduse kestlike lahenduste tutvustamine
A6L	A2.5.2. Investeeringud loomemajanduse näidistoetuskeskuse loomiseks	Siht	Loomemajanduse tugikeskuse klientide vahel sõlmitud koostöölepingud		Number	0	10	Q4	2024	<p>Koostöölepingud, mis hõlmavad uuenduslikke ettevõtjaid (tooteid) kõrgetehnoloogia ja disaini valdkonnas, nagu uuenduslikud kaitsemeetodid, rakenduslik projekteerimine, arhitektuur ja linnaplaneerimine. Koostöölepingutes määratakse kindlaks loomekoostöö viisid kultuuriasutuste, ülikoolide, alustavate ettevõtjate ja loometööstuse tootjate vahel. Oodatavad tulemused on järgmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskuste ja teadmiste vahetamine eespool nimetatud valdkondades, - uute toodete ja tehnoloogiatega suhtes rakendatavate spetsialiseeritud teadus- ja arendusprojektide rakendamine, - uued koostöömudelid kõrghariduse, loomemajanduse ja kultuuri vahel, - kohaliku tööstuse, valitsusväliste organisatsioonide ja kunstivaldkonnas tegutsejate edendamine, - haridusprojektid, mis on seotud teadlikkuse suurendamisega säästva arengu ja keskkonna valdkonnas; - soovituslikud suunised avaliku ja erasektori

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										jaoks mõeldud avaliku ruumi mudeli ja linnakujunduse kohta.
A7L	A2.6. Reform – satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine	Eesmärk	Parlamendi poolt vastu võetava kosmosetegevuse seaduse jõustumine	Seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q3	2024	Uus seadus hõlbustab muu hulgas satelliitandmete kasutamist riigiasutuste poolt. Seadusega luuakse satelliitandmete riiklik haldaja. Seadusega kehtestatakse riiklikule haldajale kohustus edendada satelliitandmete kasutamist eraettevõtjate poolt, korraldades muu hulgas koolitusi kõigile huvitatud üksustele.
A8L	A2.6.1. Investeeringud – satelliitandmeid kasutava riikliku seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri arendamine	Siht	Vajaliku infrastruktuuri arendamine: riiklik satelliitinfosüsteem (NSIS), mis osutab seireteenuseid, kasutades Maa seire satelliitandmeid		Number	0	1	Q3	2023	Riiklik satelliitinfosüsteem (NSIS) hakkab toimima. Esialgsete teenuste käivitamine koostöös kasutajatega kahes Poola majanduse ja julgeoleku jaoks väga tähtsas elektroonilise andmete kogumise (EDC) rakenduste valdkonnas, mis on valitud järgmistest valdkondadest: ruumiline juhtimine, kriisiohjamine, põllumajandus ja metsandus, veemajandus, Läänemere keskkonna seire.
A9L	A2.6.1. Investeeringud – satelliitandmeid kasutava riikliku seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri arendamine	Eesmärk	Ettevalmistustööd esimese Poola satelliidi orbiidile saatmiseks: ECSSi etapp 0/A/B/C (Lähetuste analüüs/vajaduste kindlakstegemine, teostatavus ja määratlus)	Aruannete avaldamine				Q2	2023	Näitaja viitab kolmele avaldatud aruandele (missiooni määratluse läbivaatamine, esialgsete nõuete läbivaatamine, kriitilise tähtsusega projekti läbivaatamine). Kosmosesegment hõlmab mikro- ja andurite satelliitplatvorme, mis võimaldavad omandada optoelektronilisi andmeid, mis on varustatud muu hulgas pakkimismooduliga, ning krüpteeritud üles-/allalüli raadiolinke. Ettevalmistavad tööd tehakse kooskõlas Euroopa Kosmose Standardikoostöö (ECSS) standarditega.
A10L	A2.6.1. Investeeringud – satelliitandmeid kasutava	Siht	T1 – Poola esimese satelliidi käivitamine		Number	0	1	Q2	2025	Orbiidile saadetud satelliitide arv, mis koosnevad lennu riist-/tarkvara täielikust

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	riikliku seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri arendamine									tootmisest, kokkupanekust ja katsetamisest, sealhulgas sellega seotud maapealne tugi, esimese satelliidi orbiidile paigutamine.
A11L	A2.6.1. Investeeringud – satelliitandmeid kasutava riikliku seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri arendamine	Siht	T2 – Kolme järgmise Poola satelliidi käivitamine		Number	1	4	Q2	2026	Eesmärk viitab orbiidile saadetud satelliitide arvule (kooskõlas eespool meetme A10L kohta sätestatud nõuetega). Lennu riist-/tarkvara täielik tootmine, monteerimine ja katsetamine, sealhulgas sellega seotud maapealne tugi, mis viib järgmise kolme satelliidi orbiidile saatmiseni.

B. KOMPONENT B. „ROHELINE ENERGIA JA ENERGIAMAHUKUSE VÄHENDAMINE“

Poola taaste- ja vastupidavuskava osa eesmärk on lahendada mitmed probleemid, millega Poola energeetikasektor praegu seoses CO₂-heite vähendamise ja õhusaastega silmitsi seisab. Esiteks on Poola söesõltuvus endiselt palju suurem kui teistes liikmesriikides, mis muudab energiasüsteemi ülemineku CO₂-neutraalsusele keeruliseks. Teiseks ei vasta ligikaudu 70 % ühepereelamutest ning paljude mitmepereelamutest ja üldkasutatavatest hoonetest energiatõhususe standarditele. See koos endiselt laialt levinud madala kvaliteediga söe kasutamise ja individuaalsetes küttesüsteemides toob kaasa madala õhukvaliteedi. Kolmandaks on suur probleem madal retentsioonitase ja veepuudus (sh joogivesi) maapiirkondades.

Komponendi peamine eesmärk on suunata energiaallikate jaotus vähesse CO₂-heitega tehnoloogiale, hõlbustades taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja suurendades alternatiivsete energiaallikate, näiteks vesiniku ja biogaasi kasutamist. Komponendi eesmärk on ka vähendada energiatarbimist, edendades hoonete põhjalikku renoveerimist, sealhulgas soojuse moderniseerimist, ning vähendada tööstuse ja teenuste ning kodumajapidamiste energiamahukust. Lisaks keskendutakse komponendis ka inimeste keskkonnamõju vähendamisele, eelkõige investeeringute kaudu ohtude neutraliseerimisele ning ulatuslike kahjustatud piirkondade ja Läänemere taastamisele.

Komponendiga toetatakse riigipõhiste soovitude täitmist, et keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas innovatsioonile, transpordile, eelkõige selle kestlikkusele, digi- ja energiataristule, tervishoiule ja puhtamale energiale, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (riigipõhine soovitus 3 2019) ning suunata investeeringud rohe- ja digipöördele, eelkõige digitaristule, puhta ja tõhusa energia tootmisele ja kasutamisele ning säästvatele transpordile, mis aitab kaasa majanduse CO₂-heite järkjärgulisele vähendamisele, sealhulgas söekaevanduspiirkondades (riigi erisoovitus nr 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnamääruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01). Kõigi selle komponendi meetmete puhul, mis hõlmavad taristu arendamist, nõutakse vastavust ELi õigusaktidele, et vältida bioloogilise mitmekesisuse eesmärgi kahjustamist. See tähendab eelkõige keskkonnamõju hindamise direktiivi (2011/92/EL) ning bioloogilise mitmekesisuse seisukohast tundlikel aladel või nende lähedal asuvate alade/tegevuste puhul elupaikade direktiivi (92/43/EMÜ) artikli 6 lõiget 3 ja artiklit 12 ning linnudirektiivi (2009/147/EÜ) artiklit 5.

B.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus

Reformi eesmärk on vähendada valitud majandussektoritest pärinevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja suurendada nende energiatõhusust. Samuti on selle eesmärk parandada õhukvaliteeti, kiirendades soojus- ja elektrienergia tootmise saastavate allikate väljavahetamist.

Need eesmärgid saavutatakse esiteks selliste meetmete abil, millega optimeeritakse energiatõhususse investeerimise toetust, peamiselt energiatõhususkohustuste süsteemi raames. Need hõlmavad energiatõhususe lepingute kasutamise hõlbustamist avalikus sektoris, energiatõhususkohustuste süsteemiga hõlmatud üksuste võimalust täita oma energiasäästukohustusi nn subsiidiumiprogrammide raames ning energiateenuste ettevõtete osalemist energiatõhususkohustuste süsteemis. See saavutatakse energiatõhususe seaduse muutmisega koostöös järgmiste seaduste muudatustega: termomoderniseerimise ja renoveerimise toetamist ning hoonete heitkoguste keskregistrit käsitlev seadus, üüritavate elamute rajamiseks antavat rahalist toetust käsitlev seadus, teatavat liiki eluasemetoetuste seadus ning taastuvate energiaallikate seadus. Need õigusaktid pidid jõustuma 31. märtsiks 2022.

Teiseks saavutatakse puhta õhu ja energiatõhususe reformi eesmärgid puhta õhu prioriteetse programmi väljatöötamisega kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivi (2010/31/EL) kohase pikaajalise renoveerimisstrateegiaga, mis on hoonete energiatõhususe meetmete peamine vahend. Seega suurendatakse praeguse puhta õhu programmi rakendamise tõhusust taotlemismenetluste lihtsustamise teel. Selle raames töötatakse välja eritoetus, mis on suunatud väikseima sissetulekuga, väikese sissetulekuga ja suurema sissetulekuga leibkondadele, viimaste puhul, kaasates eelkõige pangandussektori, kes annab laene koos toetustega. Need muudatused loovad aluse investeeringu B1.1.2 „soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine“ raames antava toetuse kasutuselevõtmiseks, võimaldades oluliselt suurendada kõnealuse programmi raames toetatavate hoonete renoveerimise ja kütteseadme asendamise määra. Puhta õhu prioriteetse programmi ajakohastatud versioonid võetakse vastu 31. märtsiks 2023.

Reformi kolmas element on riikliku õhukaitseprogrammi ajakohastamine. Programmis määratakse kindlaks põhjalikud ja pikaajalised nõuded ning tingimused, mis võimaldavad piirkondlikel ja kohalikel omavalitsustel tagada õhukvaliteedi paranemine. Kõnealustele asutustele antakse volitus võtta erimeetmeid, et vähendada kodumajapidamiste kütmisest ja transpordist eralduvate õhusaasteainete taset, kui teatav õhusaaste künnis on ületatud. Kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele eraldatakse ka eraldi eelarve õhukaitse-eeskirjade jõustamiseks, mis on eelkõige ette nähtud nn suveräänsuse vastaste resolutsioonide osana. Ajakohastatud riiklikus õhukaitseprogrammis nähakse ette, et mis tahes avaliku sektori toetus investeeringutele uutesse söeküttesüsteemidesse kütteseadmetesse lõpeb 31. detsembriks 2021.

Reformi neljas element on kliima- ja keskkonnaministri muudetud määrus, millega kehtestatakse tahkekütuste standardid. Lisaks sellele, et 2018. aastal keelustati madala kvaliteediga kivisüsi kodumajapidamiste kütmiseks, kehtestatakse käesoleva muudatusettepanekuga ka tahkekütuste miinimumstandardid ja keelatakse tootjatel kasutada eksitavat tootemarki. See jõustub 31. detsembril 2022.

B1.1.1. Investeeringud kaugküttesüsteemide soojusallikatesse

Selle investeeringu eesmärk on moderniseerida kaugkütet ja vähendada selle kasvuhoonegaaside heidet. Oluline osa Poola kaugküttesüsteemide võrgust, mis on halvas tehnilises seisukorras ja ei vasta töhusa kaugküttesüsteemi määratlusele, tuleb moderniseerida, asendades allikad. Vajadus soojusallika asendamise järele on seotud ka taastuvate energiaallikate väikese osakaaluga küttesüsteemis, praegu ligikaudu 9,5 %. Seega on eesmärk vähendada soojuse tootmise

energiamahukust ja heitkoguseid. Käesoleva meetme raames tehakse investeeringuid ainult vähese CO₂-heitega kütistesse ja taastuvatesse energiaallikatesse. Toetust antakse soojust kasutavatele kütistele: taastuvatest energiaallikatest toodetud energia; soojus- ja elektrienergia koostootmisel kasutatavad gaaskütused, välja arvatud kivisüsi; soojuspumbad ja geotermilised allikad ning muud tehnoloogiad, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele, et asendada süsi süsteemi kütmisel. Jäätmetest saadud kütuse kasutamine ei ole lubatud. Maagaasil töötavate kütiste puhul ei ületata läviväärtust 250 g CO₂/kwh toodetud energia kohta. Toetusesaajate hulka kuuluvad üksused, mille eesmärk on soojuse tootmine munitsipaal- ja elamute tarbeks. Projektid valitakse välja avaliku konkursi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume: i) projekti rakendamise valmidus ja küpsus; ii) projekti tulemusena CO₂ ja/või PM_{2,5}-osakeste ning PM₁₀-osakeste heitkoguste vähenemise määr; iii) taastuvate energiaallikate kasutamine; iv) asukoht piirkondades, kus PM_{2,5} ja PM₁₀ heide aastas on suurim.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine

Selle investeeringu eesmärk on parandada õhukvaliteeti, sealhulgas vähendada tahkete osakeste heidet, asendades heitemahukad soojusallikad ning parandades ühe- ja mitmepereelamute energiatõhusust. Investeeringud suunatakse puhta õhu prioriteetse programmi kaudu, mille ajakohastamine kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivi kohase pikaajalise renoveerimisstrateegiaga on üks eespool kirjeldatud reformi B1.1 põhimeetmeid (ja mitmepereelamute puhul soojusmajanduse moderniseerimis- ja renoveerimisfondi). Programm tugineb puhta õhu prioriteetse programmi kogemustele. Investeeringud seisnevad i) ebatõhusate ruumide ja vee soojendamise allikate asendamises ja/või ii) eluhoonete soojuse moderniseerimises ja/või iii) taastuvenergia kütistes (peamiselt päikesepaneelid, päikesekollektorid). Toetuse taset kohandatakse vastavalt lõppsaajate ostujõule. Toetust antakse kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“. Selle investeeringu raames võetavate meetmetega saavutatakse primaarenergia sääst keskmiselt vähemalt 30 % ja vähendatakse kasvuhuonegaaside heidet märkimisväärselt. Samuti toovad need märkimisväärsed kasu keskkonnale ja rahvatervisele, eelkõige tänu saaste vähendamisele ja eelkõige piirkondades, kus ületatakse direktiiviga 2008/50/EL kehtestatud ELi õhukvaliteedi standardeid või kus on oht nende ületamiseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B1.1.3. Koolide termiline moderniseerimine

Selle investeeringu eesmärk on parandada koolide energiatõhusust ja asendada heitemahukad soojusallikad puhtamate alternatiividega. Selle investeeringu alla kuuluvad meetmed võivad muu hulgas hõlmata taastuvaid energiaallikaid ning funktsioonide, seadmete ja hoone tehnosüsteemide kohandamist kehtivate õigusaktide nõuetega; põhjalikku renoveerimist; ruumide ja vee soojendamise süsteemide ajakohastamist; tõhusa valgustuse paigaldamist. Taaste- ja vastupidavusrahastust toetatavate investeeringutega saavutatakse primaarenergia sääst keskmiselt vähemalt 30 %. Projektid valitakse välja avaliku konkursi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume: i) valmidus – projekti rakendamise küpsus; ii) CO₂ ja/või PM_{2,5}-osakeste ning PM₁₀-osakeste heitkoguste vähenemise määr; iii) primaarenergia tarbimise vähenemise määr; iv) taastuvate energiaallikate kasutamine.

Täiendavad meetmed võivad hõlmata ka haridustegevust, õpetajate, õpilaste ja kohalike kogukondade teadlikkuse suurendamist õhusaastest, kliimamuutuste leevendamisest ja taastuvate energiaallikate kasutamisest.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B1.1.4. Kohalike sotsiaaltegevusasutuste energiatõhususe suurendamine

Selle investeeringu eesmärk on parandada kohalike sotsiaalse tegevuse rajatiste energiatõhusust ja asendada heitemahukad soojusallikad puhtamate alternatiividega. Selle investeeringu alla kuuluvad meetmed võivad muu hulgas hõlmata taastuvaid energiaallikaid ning funktsioonide, seadmete ja hoone tehnosüsteemide kohandamist kehtivate õigusaktide nõuetega; põhjalikku renoveerimist; ruumide ja vee soojendamise süsteemide ajakohastamist; töhuga valgustuse paigaldamist. Investeeringutega saavutatakse keskmiselt vähemalt 30 % primaarenergia sääst sihtsoonetes. Projektid valitakse välja avaliku konkursi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume: i) valmidus – projekti rakendamise küpsus; ii) CO₂ ja/või PM_{2,5} ja/või PM₁₀-osakeste heitkoguste vähenemise määr; iii) primaarenergia tarbimise vähenemise määr; iv) kasutada taastuvaid energiaallikaid.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B2.1. Vesinikutehnoloogiate ja muude dekarboniseeritud gaaside arendamise tingimuste parandamine

Reformi eesmärk on arendada välja taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega vesiniku ning muude alternatiivkütuste turg.

Meede koosneb kahest tegevusest. Esimese eesmärk on luua reguleeriv raamistik vesiniku kui transpordi alternatiivkütuse toimimiseks, kehtestades sätted vesinikujaamade ehitamise, ohutu käitamise ja ajakohastamise kohta, samuti ametiasutuste kohta, kes vastutavad vesinikujaamade kasutamise lubamise ja nende vajaliku tehnilise ülevaatus eest. Selles sätestatakse ka sõidukite käitamiseks kasutatavate vesinikkütuste kvaliteedi jälgimise ja kontrollimise süsteem. Meede pidi olema ellu viidud 30. detsembriks 2021.

Teise meetme eesmärk on luua vesinikutaristu ja -turu ülesehitus, mille eesmärk on toetada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega vesiniku turuleviimist, vesinikutootmise integreerimist muudesse energiaturgudesse ning olemasolevasse ja sihtotstarbelisse taristusse, mille eesmärk on luua investorite jaoks regulatiivne prognoositavus ning toetada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega vesiniku kasutuselevõttu. Reformid peavad olema kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01), millega tagatakse, et reform ei muuda taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutamist ja turustamist teistest vesinikuallikatest raskemaks. Reformi eesmärk on arendada taastuvallikatest toodetud vesinikku või elektrolüüsiseadmetest toodetud vesinikku ning eeldatavasti edendab see vähese CO₂-heitega vesinikku, mis vastab ELi vesinikustrateegiale.

Selle meetme rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas

Investeeringu eesmärk on luua Poolas vesinikutööstus ning suurendada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega vesiniku kasutamist. Projektid on osa integreeritud poliitilisest lähenemisviisist, milles seatakse prioriteediks taastuvallikatest toodetud vesinik. Investeering koosneb mitmest projektist. Kõik projektid peavad vastama tehnilistele suunistele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01).

Esimene projekt hõlmab investeeringuid vesinikutanklatesse, sealhulgas vesiniku punkerdamisse. Punkerdamiseseadmed peavad olema avatud kõigile vesinikuallikatele, kuid punkritatud halli vesiniku kogus aja jooksul väheneb.

Projekti teise osaga toetatakse uuenduslike vesinikkütusega transpordiüksuste arendamist, ehitamist ja rakendamist. Investeeringud keskenduvad eri liiki vesinikkütuseelemendi transpordiüksuste edendamisele, katsetamisele, tutvustamisele ja turustamisele, et toetada Poola jõupingutusi liikuvuse CO₂-heite vähendamisel. Uuenduslike vesiniku jõul töötavate transpordiüksuste turustamine aitab kaasa raskesti vähendatava CO₂-heite vähendamisele transpordis. See hõlmab nii uute seadmete ehitamist kui ka olemasolevate seadmete moderniseerimist. Transpordiüksused ei ole ette nähtud fossiilkütuste transpordiks.

Kolmas projekt hõlmab vähese CO₂-heitega vesiniku tootmise ja taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmisrajatiste, sealhulgas elektrolüüsiseadmete võimsuse arendamist koos seotud taristuga. Projekt peab vastama direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 ja V lisas sätestatud meetodiga sarnaselt nõudele vähendada kasvuhoonegaaside heidet vesiniku puhul olulusringi jooksul 73,4 %, mis annab tulemuseks väiksema olulusringi jooksul tekkivate kasvuhoonegaaside heite kui 3 CO₂-ekvivalenttonni/tH₂, ning vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste puhul 70 % võrreldes fossiilkütusega, mille võrdlusväärtus on 94 g CO₂-ekvivalenti/MJ, mille tulemuseks on 2,256 CO₂-ekvivalenttonni/tH₂. Olulusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arvutamiseks kasutatakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikes 5 osutatud metoodikat või teise võimalusena standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018. Projektid valitakse välja avaliku konkursi alusel, võttes arvesse projekti rakendamise valmidust ja küpsust.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine

Reformi eesmärk on parandada hajutatud ja tootvate tarbijate jaoks regulatiivset keskkonda, arendada avamere tuuleenergia tarneahelat, rakendada energiajuhtimissüsteemi, suurendada taastuvate energiaallikate installeeritud võimsust ja suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu.

Reform koosneb taastuvenergiaseaduse muudatustest, näiteks paremate tingimuste kehtestamine energiaklastrite toimimiseks, tootvate tarbijate kollektiivmudelite rakendamine, uusi taastuvenergiakogukondi käsitlevate sätete rakendamine, taastuvenergiakogukonna ühe mudeli tegevuspõhimõtteid täpsustavate sätete lisamine ning biometaanisektori äritegevuse põhimõtete vastuvõtmine. Muudatusega pikendatakse ka taastuvate energiaallikate toetuskava kestust kuni 31. detsembrini 2027.

Meetme rakendamine viiakse lõpule 30. märtsiks 2023.

Reformiga muudetakse ka maismaa tuuleenergiasse tehtavate investeeringute seadust, et hõlbustada maismaa tuuleenergiasse investeerimise võimalust omavalitsustes, kes soovivad selliseid rajatise paigutada, andes kohalikele omavalitsustele suuremad volitused määrata kindlaks individuaalsete investeeringute asukoht ja võimaldada teha paigutada elamutele lähemale kui praegune rajatise 10-kordne kõrgus.

Meetme rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

Eespool nimetatud reformiga kaasneb määruse jõustumine, milles sätestatakse taastuvenergia enampakkumiste kava tehnoloogia kaupa (sealhulgas uute maismaa tuuleparkide puhul). Kavas määratakse kindlaks eelarve ja elektrienergia kogus, mis on kättesaadav igaks konkureerivaks enampakkumiseks ajavahemikuks 2022–2027. Määrus avaldatakse 30. septembriks 2022.

Lisaks suurendab Poola järk-järgult maismaa tuuleparkide ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsust, et aidata kaasa rohepöördele. Maismaal paigaldatud tuule- ja fotogalvaanilise võimsuse võimsus peab 30. juuniks 2026 olema 23,5 GW.

Seoses avamere tuuleparkide arendamisega kehtestatakse reformiga üksikasjalikud eeskirjad kontsessioonitasu maksmiseks energeetikasektorit reguleeriva asutuse juhatajale, mida laiendatakse avamere tuuleparkides elektritootmisega tegelevatele üksustele.

Selle meetme rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

Lisaks reguleeritakse reformiga ka korrigeeritud hinna arvutamisel arvessevõetavate rahavoogude liike ja kohandatud hinna arvutamise üksikasjalikku meetodit.

Selle meetme rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu

Investeeringu eesmärk on laiendada ja ajakohastada ülekandevõrke mitmes piirkonnas, sealhulgas laiendada ühendusi riigi põhja- ja lõunaosa vahel.

Investeering hõlmab 400 kV ülekandeliinide arendamist koos asjaomaste jaamadega ning andmekeskuse ja energiakvaliteedi analüsaatori rakendamist elektriturul. See meede peaks võimaldama jaotusvõrgu edasist arendamist ja hõlbustama taastuvenergia, eelkõige Põhja-Poola avamere- ja maismaa tuuleenergia integreerimist elektrisüsteemi ning fotogalvaanika arendamist. Ülekandeliinide moderniseerimine aitab kaasa ka energiakadude vähendamisele, mis toob kaasa heitkoguste üldise vähenemise.

Andmekeskuse rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2024 ja ülekandeliinidesse tehtavad investeeringud viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B2.2.2. Energeetiliste energiaallikate käitised, mida käitavad energiakogukonnad

Investeeringu eesmärk on stimuleerida kohalike taastuvate energiaallikate arendamist, mida viivad ellu energiakogukonnad (sealhulgas energiaklastrid, energiaühistud ja muud energiakogukonnad, mis tulenevad teise taastuvenergia direktiivi rakendamisest), tootvad ühistarbijad (kollektiivsed ja virtuaalsed tootvad tarbijad), pöörates erilist tähelepanu kohalike omavalitsuste (eelkõige

omavalitsuste ja omavalitsuste liitude) rollile, moodustades selliseid kohalikke energiakogukondi ja kogukondi.

Investeering tehakse eelinvesteeringute ja investeeringute toetamise programmi kaudu, mis hõlmab olemasolevaid energiakogukondi või üksusi, kes kavatsevad selliseid kogukondi asutada.

Investeeringueelse toetusprogrammi raames töötatakse välja optimaalne õiguslik/organisatsiooniline vorm ja ärimudel energiaühenduse käivitamiseks või arendamiseks ning investeeringute ettevalmistamiseks vajalike analüüside ja dokumentide ettevalmistamiseks. Selle programmiga toetatakse muu hulgas kohaliku energiaturu arengustrateegiaid; kohaliku energianõudluse ja -pakkumise analüüse; kohalike energiaallikate (infrastruktuuride) ja nende potentsiaali (näiteks energiaühenduste loomise võime) inventuure; teostatavusuuringuid, äriplaanid, hoolduskohustuse dokumente; tehnilist dokumentatsiooni ja ehitusprojekte.

Investeeringute toetamise programm hõlmab täiustatud tehniliste ja õigussüsteemide rakendamist, et edendada energiateenuseid kõige arenenumates energiakogukondades. Investeeringutoetuse osana hõlmab rahastamine muu hulgas uusi tehnoloogiaid, mis on suunatud taastuvelektri tootmisele; täiendavat taristut muude tehnoloogiate jaoks kui elekter; seotud taristut (nt võrgukomponendid ja arvestid); energia salvestamise rajatise ja IT-tarkvara energiakogukonna haldamiseks ja energiakasutuse optimeerimiseks.

Investeeringutoetuse rakendamine viiakse lõpule 30. märtsiks 2025 ja investeering viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B2.2.3. Ookeani terminalitaristu ehitamine

Selle investeeringu eesmärk on vähendada avamere tuuleparkide projektide hilise rakendamise ohtu ning tagada avamere tuuleparkide nõuetekohane käitamine ja ohutus.

Investeering koosneb kahest projektist. Esimene projekt hõlmab süvamereerajatise terminali ehitamist, mille pindala on ligikaudu 30 ha ja mis võimaldab kahte paigaldusüksust üheaegselt käitada. Teine projekt hõlmab sadamate rekonstrueerimist ja neile juurdepääsu merest (sealhulgas lainemurdjad). Leba ja Ustka sadamates tehakse kaks avamere tuuleenergia teenindusterminali, mis moodustavad avamererajatiste hooldamiseks olulise taristu.

Avamererajatiste terminali tehtavate investeeringute rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2025. Investeeringud avamere teenindusterminalidesse Lebas ja Ustkas viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B3.1. Jätkusuutliku veemajanduse ja reoveekäitluse toetamine maapiirkondades

Reformi eesmärk on tagada, et vee ja reovee käitlemise alternatiivseid lahendusi, nagu üksikud reoveepuhastid või septikud, jälgitakse, hooldatakse ja kontrollitakse nõuetekohaselt, et vältida seisundi halvenemist.

Reformi eesmärk on kehtestada omavalitsustele kohustus kasutada vahendeid, et vältida reovee sobimatut kõrvaldamist, ja nn asendustoimivuse mehhanism, st korraldada omavalitsusüksuses septikute tühendamist, mida kohaldatakse kinnisvaraomanike suhtes, kes ei ole sõlminud septikute

tühjendamise lepingut. Samuti kehtestatakse sellega kohustus teha regulaarseid kontrolle ja võtta kasutusele tõhus jõustamismehhanism.

Selle meetme rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

Reformiga kehtestatakse ka territoriaalsed kriteeriumid maapiirkondade veevarustuse või reoveeinvesteeringute toetuse saajate valimiseks. Valikukriteeriumides eelistatakse omavalitsusi, kes suudavad kõige vähem rahastada investeeringuid omavahenditest, ning projekte, millel on suurim potentsiaal leevendada olemasolevat negatiivset keskkonnamõju.

Selle meetme rakendamine pidi lõppema 31. detsembriks 2021.

B3.1.1. Investeeringud säästvasse veemajandusse ja reoveekäitlusse maapiirkondades

Selle investeeringu eesmärk on suurendada vee- ja kanalisatsioonitaristu kättesaadavust suurima puudujäägiga maapiirkondades ning parandada elukvaliteeti maapiirkondades vee- ja kanalisatsioonitaristu arendamise kaudu. Investeeringu eesmärk on ka suurendada maapiirkondade investeerimispotentsiaali.

Investeeringu eesmärk on toetada uusi ühendusi veetaristuga, sealhulgas veevarustuse või reovee ärajuhtimise süsteemide ehitamist, laiendamist või ajakohastamist maapiirkondades, ning see toob kaasa veevarustuse ja reovee ärajuhtimise taristut kasutava maaelanikkonna suurenemise. Samuti toetatakse meetmeid, mis on seotud vee ratsionaalse majandamise ja reoveekäitluse edendamisega. Investeeringu osana peab olema võimalik kaasrahastada taristut, kasutades digilahendusi, nagu veearvestite paigaldamine/asendamine kaugloetavate seadmete jaoks ning elektrooniliste vee- ja kanalite haldamise süsteemide loomine. Kaalutakse alternatiivseid lahendusi veevarustuse ja reovee puhastamise taristu jaoks maapiirkondades (nt ühissüsteemi ühendamise septikutega või üksikud tehased).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

B.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
B1G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Energiatõhususe seaduse ja sellega seotud õigusaktide muutmise seaduse jõustumine	Energiatõhususe seaduse muutmise seaduse ja sellega seotud õigusaktide säte, mis viitab selle jõustumisele				Q1	2022	Jõustub seadus, millega muudetakse energiatõhususe seadust ja sellega seotud õigusakte (seadus termomoderniseerimise ja renoveerimise toetamise ning hoonete heitkoguste keskregistri kohta; üüritavate elamute rajamiseks antavat rahalist toetust käsitlev seadus, teatavat liiki eluaseметоetuste seadus; ning taastuvate energiaallikate seadus), mis võimaldab energiatõhususkohustuste süsteemiga hõlmatud üksustel täita energiasäästukohustusi nn subsiidiumiprogrammide raames. Selles selgitatakse energiatõhususe lepingute kasutamise võimalusi avalikus sektoris. See võimaldab energiateenuseid osutavatel ettevõtjatel osaleda energiatõhususkohustuste süsteemis.
B2G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Puhta õhu prioriteetse programmi ajakohastamine	Puhta õhu prioriteetse programmi muudatuste vastuvõtmine riikliku keskkonnakaitsefondi poolt, sealhulgas sätted toetuse kohta, mis on suunatud a) suurema sissetulekuga leibkondadele, eelkõige				Q1	2023	Riiklik keskkonnakaitsefond võtab kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivi kohase pikaajalise renoveerimisstrateegiaga vastu puhta õhu prioriteetse programmi muudatused, sealhulgas sihtotstarbelise toetuse, mis on suunatud a) suurema sissetulekuga leibkondadele, kaasates eelkõige pangandussektori, kes annab laene koos toetustega; b) madala sissetulekuga kodumajapidamistele; c) väikseima sissetulekuga leibkondadele (kooskõlas puhta õhu prioriteetse programmi raames kohaldatavate määratlustega).

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
				pangandussektori osalusel laenude andmisel koos toetustega; b) madala sissetulekuga kodumajapidamistele; c) väikseima sissetulekuga leibkondadele.						31. märtsiks 2023 peavad nimetatud rühmadele sihtotstarbelist toetust pakkuvad sätted olema täielikult toimivad ja toetusesaajatel peab olema juurdepääs sellele toetusele.
B3G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Riikliku õhukaitseprogrammi ajakohastamine	Ajakohastatud riikliku õhukvaliteedi programmi vastuvõtmine kliima- ja keskkonnaministri poolt				Q4	2021	Riiklikus õhukaitseprogrammis määratakse kindlaks uued ülesanded, mis tuleb täita 2025., 2030. ja 2040. aastaks riiklikul, provintsi ja omavalitsuse tasandil: 1) normide kehtestamine vähesaastavatele piirkondadele omavalitsustes, kus lubatud NO ₂ tase on ületatud; 2) „vojevoodkondade“ kohustus võtta vastu suduvastaseid resolutsioone linnades, kus teatavaid õhukvaliteedi standardeid ei järgita; 3) rahaline toetus piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele suduvastastes resolutsioonides täpsustatud tegevuste elluviimise edendamiseks ja teabepunktide ettevalmistamiseks elanikele, kes taotlevad rahastamist puhta õhu prioriteedi programmi raames; 4) sissejuhatus ülesandesse, mis seisneb suduvastastes resolutsioonides määratletud ülesannete täitmise kontrollisüsteemi käsitlevate sätete tugevdamises; 5) uute söekütteil töötavate kütteseadmete väljajätmine avaliku sektori toetusprogrammidest alates 1. jaanuarist 2022.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
B4G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Jõustub kliima- ja keskkonnaministri määrus tahkekütuste kvaliteedistandardite kohta	Tahkekütuse kvaliteedi-standardeid käsitleva määruse muudatuse säte, mis näitab määruse jõustumist				Q4	2022	Ministeeriumidevahelise töörühma koostatud soovitude alusel vajalike või soovitatud seadusandlike muudatuste kohta, millele järgneb ettepanekutega konsulteerimine valitsusväliste organisatsioonide ja söesektori kodadega, jõustub kivisöel põhinevaid tahkekütuseid käsitleva määruse muudatus 31. detsembriks 2022. Sellega keelatakse tahke kivisöel töötavatel tootjatel eksitavate kaubamärkide kasutamine.
B5G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Jõustub määrus, millega kehtestatakse biomass-tahkekütuste kvaliteedistandardid	Biomassist tahkekütuste kvaliteedi-standardeid käsitleva määruse säte, mis viitab määruse jõustumisele				Q3	2023	Määruses sätestatakse biomass-tahkekütuste, sealhulgas puidugraanulite kvaliteedistandardid. Määrusega keelatakse biomass-tahkekütuste tootjatel eksitavate kaubamärkide kasutamine.
B6G	B1.1.1. Investeeringud kaugküttesüsteemide soojusallikatesse	Siht	T1 – Kaugküttesüsteemide kütteallikad		Number	0	45	Q4	2024	Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele vastavate allkirjastatud lepingutega hõlmatud soojusallikate arv. Toetatavad tehnoloogiad hõlmavad maagaasi koostootmisüksusi, taastuvaid energiaallikaid (päikese-, geotermiline, bioenergia) ja soojuspumpasid. Toetust saavate käitiste puhul ei ületata künnist 250 g CO ₂ /kWh toodetud energia kohta. Bioenergiat kasutavate käitiste puhul tuleb tagada vastavus direktiivile 2018/2001 taastuvate energiaallikate kohta. Samuti tuleb tagada, et torujuhtmes käitatav biogaas/biometaan vastab säästva arengu ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele (vastavalt taastuvate energiaallikate direktiivile).
B7G	B1.1.1. Investeeringud kaugküttesüsteemide	Siht	T2 – Kaugküttesüsteemide soojusallikad		Number	45	90	Q2	2026	Eesmärk viitab selliste soojusallikate arvule, mis on sõlmitud allkirjastatud lepingute alusel, mis vastavad punkti B6G

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	soojusallikatesse									nõuetele.
B8G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T1 – Soojusallika asendamine ühepereelamutes		Number	0	250 000	Q3	2023	Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele vastavate paigaldatud soojusallikate arv (allkirjastatud kontaktide alusel). Investeeringuid toetatakse puhta õhu prioriteetse programmi ja termomoderniseerimisfondi raames kooskõlas hoonete energiatõhususe direktiivi kohase pikaajalise renoveerimisstrateegiaga. Tuleb tagada, et programmi tasandil oleks primaarenergia sääst vähemalt 30 %. Gaasikütel töötavatele kateldele antakse toetust kooskõlas komisjoni tehnilise suunisega põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohta (2021/C58/021), eelkõige aitab see oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside heidet ning oluliselt parandada keskkonda (eelkõige saaste vähendamise tõttu) ja rahvatervist. Lisaks peab olema tagatud, et gaasikütel töötavad katlad ei moodusta rohkem kui 40 % käesoleva meetme kohaste soojusallikate asendajate koguarvust.
B9G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T2 – Soojusallika asendamine ühepereelamutes		Number	250 000	791 200	Q2	2026	Punkti B8G nõuetele vastavate paigaldatud soojusallikate arv.
B10G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T1 – Taastuvate energiaallikate moderniseerimine ja paigaldamine elamutesse (ühe- ja mitmepereelamutesse)		Number	0	244 952	Q3	2023	Termomoderniseeritud ühepereelamute ja mitmepereelamute arv, mis vastavad toetatud projektide raames energiatõhususe standarditele. Investeeringuid toetatakse puhta õhu prioriteetse programmi ning termomoderniseerimis- ja renoveerimisfondi raames. Tuleb tagada, et programmi tasandil oleks primaarenergia sääst vähemalt 30 %. Toetust kasutatakse kooskõlas komisjoni tehniliste suunistega

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohta (2021/C58/021). Eelkõige tuleb tagada, et vähemalt 70 % programmi raames tekkivatest hoonejäätmest taaskasutatakse või võetakse ringlusse.
B11G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T2 – Taastuvate energiaallikate moderniseerimine ja paigaldamine elamutesse (ühe- ja mitmepereelamutesse)		Number	244 952	700 390	Q2	2026	Termomoderniseeritud ühepereelamute ja mitmepereelamute arv, mis vastavad kirje B10G nõuetele.
B12G	B1.1.3. Koolide termiline moderniseerimine	Siht	Ajakohastatud või vahetatud soojusallikad, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele haridusasutuste hoonetes (allkirjastatud lepingute alusel)		Number	0	90	Q2	2026	Asendatud või ajakohastatud soojusallikate arv põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõudeid täitvate haridusasutuste hoonetes (allkirjastatud lepingute alusel). Tuleb tagada, et programmi tasandil oleks primaarenergia sääst vähemalt 30 %. Gaasikütel töötavate katelde toetamine toimub kooskõlas komisjoni tehniliste suunistega põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohta (2021/C58/021). Lisaks tuleb tagada, et gaasikütel töötavad katlad ei moodustaks rohkem kui 20 % käesoleva meetme kohaste soojusallikate asendajate koguarvust.
B13G	B1.1.3. Koolide termiline moderniseerimine	Siht	Haridusasutuste termomoderniseeritud hooned (allkirjastatud lepingute alusel)		Number	0	322	Q2	2026	Selliste haridusasutuste hoonete arv, mida toetatakse energeetika moderniseerimisse investeerimiseks ja/või kaasaegsete paigalduslahenduste rakendamiseks, sealhulgas: taastuvad energiaallikad ning hoonete funktsioonide, seadmete ja tehniliste süsteemide kohandamine kohaldatava õiguse praeguste nõuetega. Rakendatud investeeringud peavad võimaldama vähemalt 30 % energiasäästu kogu investeerimisprogrammi tasemel.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
B14G	B1.1.4. Kohalike sotsiaal-tegevusasutuste energiatõhususe suurendamine	Siht	Ühiskondliku tegevuse rajatised, kus asendatakse ebatõhusad tahkekütuse soojusallikad kaasaegsete soojusallikatega, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele		Number	0	21	Q2	2026	Selliste ühiskondlike tegevusüksuste arv, mis on asendanud ebatõhusad tahkekütuse soojusallikad kaasaegsete soojusallikatega, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele (allkirjastatud lepingute alusel). Rakendatud investeeringud tagavad vähemalt 30 % energiasäästu kogu investeeringiprogrammi tasemel. Lisaks tuleb tagada, et gaasikütel töötavad katlad ei moodustaks rohkem kui 20 % käesoleva meetme kohaste soojusallikate asendajate koguarvust.
B15G	B1.1.4. Kohalike sotsiaal-tegevusasutuste energiatõhususe suurendamine	Siht	Termomoderniseeritud sotsiaalse tegevuse rajatised		Number	0	85	Q2	2026	Termomoderniseeritud kogukondlike rajatiste (raamatukogud ja kogukonnakeskused) arv. Rakendatud investeeringud tagavad vähemalt 30 % energiasäästu kogu investeeringiprogrammi tasemel. Gaasikütel töötavate katelde toetamine toimub kooskõlas komisjoni tehniliste suunistega põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohta (2021/C58/021). Lisaks tuleb tagada, et gaasikütel töötavad katlad ei moodustaks rohkem kui 20 % käesoleva meetme kohaste soojusallikate asendajate koguarvust.
B16G	B2.1. Vesiniku-tehnoloogiate ja muude dekarboniseeritud gaaside arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega muudetakse õigusakte, mis käsitlevad vesinikku kui transpordi alternatiivkütust	Muutmisaktide sätted, mis näitavad nende jõustumist				Q4	2021	1. Elektromobiilsuse seaduse muudatus (11. jaanuar 2018; Dz. U. z 2018 r. poz. 317) lisab vesinikutankimise taristu määratlused; kehtestab tanklate üldised ohutus- ja tehnilised nõuded (alternatiivkütuste taristu direktiivi kohaselt) ning määrab kindlaks selle taristu kontrollimiseks vajalikud menetlused ja pädevad asutused. 2. Kütuste kvaliteedi järelevalve- ja kontrollisüsteemi seaduse muudatus (august 25, 2006; Dz.U. Nr 169, poz. 1200) lisab vesiniku mõiste kooskõlas kombineeritud nomenklatuuri koodiga CN

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										2804 10 00; kehtestab vesiniku kvaliteedi järelevalve ja kontrollimise korra; määrab kindlaks asjaomased asutused. Vesiniku mõiste peab olema kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01). Reformiga ei muudeta taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutamist ja turustamist teistest vesinikuallikatest raskemaks. Reformi peamine eesmärk on arendada taastuvallikatest toodetud vesiniku või elektrolüüsiseadmetest toodetud vesiniku.
B17G	B2.1. Vesiniku- tehnoloogiate ja muude dekarboniseeritud gaaside arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Vesiniku käsitlevaid eeskirju kehtestava seaduse jõustumine	Seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2023	Jõustub seadus, millega luuakse vesinikutaristu ja turgude ülesehitus, mille eesmärk on toetada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO ₂ -heitega vesiniku turuleviimist, vesinikutootmise integreerimist muudesse energiaturgudesse ning olemasolevasse ja sihtotstarbelisse taristusse, mille eesmärk on luua investorite jaoks regulatiivne prognoositavus ning toetada taastuvallikatest toodetud ja vähese CO ₂ -heitega vesiniku kasutuselevõttu. Seadus peab olema kooskõlas olulise kahju ärahoidmise tehniliste suunistega (2021/C 58/01). Reformiga ei muudeta taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutamist ja turustamist teistest vesinikuallikatest raskemaks. Reformi peamine eesmärk on arendada taastuvallikatest toodetud vesiniku või elektrolüüsiseadmetest toodetud vesiniku. Reform peab olema kooskõlas ELi vesinikustrateegiaga.
B18G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi	Siht	Vesinikutanklatele väljastatud keskkonnalaad		Number	0	10	Q3	2023	Vesinikutanklatele välja antud keskkonnalaadude arv.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	valdkonnas									
B19G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Vesinikutanklate töölerakendamine		Number	0	25	Q2	2026	Vesinikutanklate arv, sealhulgas üldsusele avatud vesiniku punkerdamine osana terviklikust poliitilisest lähenemisviisist, milles seatakse prioriteediks taastuvallikatest toodetud vesinik, ja kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01). Punkerdamine peab olema avatud kõigile vesinikuallikatele, kuid punkritatud halli vesiniku kogus aja jooksul väheneb.
B20G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Innovatiivsete vesiniku jõul töötavate transpordiüksuste teadus- ja innovatsiooniprojektid		Number	0	3	Q2	2026	Vesiniku jõul töötavate transpordiüksuste uuenduslike projektide arv. Projektiga toetatakse uuenduslike vesinikkütusega transpordiüksuste arendamist, ehitamist ja rakendamist ning turustamist. Investeeringuga toetatakse ja arendatakse Poola potentsiaali saada säästva transpordi jaoks vesinikkütusega laevade/rongide/busside tarnijaks. Lisaks teadus- ja arendustegevusele toetatakse tootmise laiendamist. Investeeringute ulatus hõlmab mitmesuguseid tegevusi eri liiki vesinikkütuseelemendi transpordiüksuste edendamiseks, katsetamiseks, tutvustamiseks ja turustamiseks. See hõlmab nii uute seadmete ehitamist kui ka olemasolevate seadmete moderniseerimist. Projektid peavad olema kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01). Transpordiüksused ei tohi olla ette nähtud fossiilkütuste transpordiks.
B21G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Vähese CO ₂ -heitega ja taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmisrajatiste, sealhulgas elektrolüüsiseadmete võimsus koos seotud		Number	0	320	Q2	2026	Vähese CO ₂ -heitega ja taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmisrajatiste, sealhulgas elektrolüüsiseadmete võimsus koos seonduva taristuga (320 MW). Vähese CO ₂ -heitega ja taastuvallikatest toodetud vesinikuga seotud investeeringud peavad vastama nõudele vähendada olulusringi

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			taristuga							jooksul tekkivat kasvuhoonegaaside heidet vesiniku puhul 73,4 %, mille tulemusena on kasvuhoonegaaside heide olelusringi jooksul väiksem kui 3 CO ₂ -ekvivalenttonni/tH ₂ ja vesinikupõhiste sünteetiliste kütuste puhul 70 %, võrreldes fossiilkütuse võrdlusväärtusega 94 g CO ₂ -ekvivalenti/MJ, mille tulemuseks on 2,256 CO ₂ -ekvivalenttonni/tH ₂ , nagu on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 25 lõikes 2 ja V lisas. Olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite vähenemise arutamiseks kasutatakse direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 28 lõikes 5 osutatud meetodit või teise võimalusena standardit ISO 14067:2018 või ISO 14064-1:2018.
B22G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega muudetakse taastuvenergiakogukondade ja biometaan õigusraamistikku. taastuvenergiaseaduse muudatused, energiaturgu käsitlevate õigusaktide muudatused ja taastuvenergiaseaduse määruse jõustumine	Muutmisaktide ja nende jõustumist käsitleva määruse sätteid				Q1	2023	Muutmisaktide ja -määruste vastuvõtmine ja jõustumine, sealhulgas: 1. 20. veebruari 2015. aasta taastuvate energiaallikate seaduse muudatustega (taastuvate energiaallikate seadus) sõnastatakse ümber energiaklastrite tegevuspõhimõtted (paremad tingimused selliste üksuste asutamiseks), nähes ette: eeskirjad, mõisted või mõisted, mis käsitlevad järgmist: energiaklastri kohaldamisala, kokkulepped, teemavaldkond, energiaklastri register või koostöö energiaklastri üksikute liikmete ja süsteemihaldurite vahel; 2. taastuvenergiaseaduse muudatustega rakendatakse tootvate tarbijate kollektiivseid mudeleid; 3. energiaturuga seotud seadusandlike aktide muudatustega rakendatakse uusi

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>taastuveniagiakogukondi käsitlevaid sätteid, millega tagatakse, et lõpptarbijatel, eelkõige kodutarbijatel, on õigus osaleda taastuveniagiakogukonnas kooskõlas direktiiviga (EL) 2018/2001, säilitades samal ajal oma õigused ja/või kohustused lõpptarbijana, ilma et nende suhtes kohaldataks põhjendamatuid või diskrimineerivaid tingimusi või menetlusi, mis takistaksid nende osalemist taastuveniagiakogukonnas;</p> <p>4. taastuveniagiaseadusega, mis käsitleb energiaühistute energiaarvestuse põhimõtteid, kehtestatakse sätteid, millega täpsustatakse ühe taastuveniagiakogukonna mudeli tegevuspõhimõtteid;</p> <p>5. taastuveniagiaseaduse muudatused, millega kehtestatakse biometaanisektori äritegevuse eeskirjad.</p>
B23G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Maismaa tuuleparkidesse tehtavate investeeringute seaduse muutmise seaduse jõustumine	Maismaa tuuleparkidesse tehtavate investeeringute seaduse muutmise seaduse säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2022	<p>Jõustub muutmisakt, millega kõrvaldatakse maismaataristusse investeerimise ametlikud takistused. Muudatusega muudetakse kauguse reegel (minimaalne kaugus tuuleveski eluhooneni – 10-kordne tuuleveski kõrgus, 10H) paindlikumaks, andes keskkonnatingimusi käsitlevate otsuste tegemise menetluse raames kohalikele omavalitsustele suurema otsustusõiguse, et määrata kindlaks minimaalsed vahemaad ruumilise/tsoonilise menetluse raames ja piirkondlikele keskkonnakaitseametitele.</p> <p>Üldine vahemaa 10H reegel säilitatakse, kuid sellest kõrvalekaldumise võimalus peab olema võimalik ning kohaliku planeerimismenetluse raames (tsooni-/ruumiline menetlus) antakse üksikutele</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										omavalitsusüksustele rohkem otsustusõigust tuuleparkide asukoha kindlaksmääramiseks. Kohalikus kavas peab olema võimalik määratleda tuulepargi lühem kaugus eluhoonest, võttes arvesse tuuleparkide mõju ulatust, mis põhineb sellise kava alusel koostatud keskkonnamõju prognoosil.
B24G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Jõustub määrus, millega kehtestatakse taastuvenergia enampakkumiste kava aastateks 2022–2027	Määruse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q3	2022	Jõustub määrus, millega kehtestatakse taastuvenergia enampakkumiste kava tehnoloogia kaupa (sealhulgas uute maismaa tuuleparkide puhul). Kavas määratakse kindlaks eelarve ja elektrienergia kogus, mis on kättesaadav konkurentsipõhiste enampakkumiste kaudu ajavahemikuks 2022–2027.
B25G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T1 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)		Number	11,2	18	Q4	2023	Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud koguvõimsus (GW).
B26G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T2 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)		Number	18	20	Q4	2024	Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud koguvõimsus (GW).
B27G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T3 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)		Number	20	23	Q4	2025	Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud koguvõimsus (GW).
B28G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T4 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)		Number	23	23,5	Q2	2026	Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud koguvõimsus (GW).
B29G	B2.2. Taastuvate energiaallikate	Eesmärk	17. detsembri 2020. aasta seadusest	Määruse säte, mis viitab selle				Q2	2022	Jõustub järgmine rakendusmäärus: ministrite nõukogu määrus

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	arendamise tingimuste parandamine		(elektritootmise edendamise kohta avamere tuuleparkides) tuleneva rakendusmääruse jõustumine	jõustumisele						kontsessioonitasu kohta – vastavalt energiaseaduse artikli 34 lõikele 2a laienes kohustus maksta kontsessioonitasu energeetikasektorit reguleeriva ameti juhatajale ka energiaettevõtjatele, kes tegelevad majandustegevusega avamere tuuleparkides elektritootmise valdkonnas, millele on osutatud 17. detsembri 2020. aasta seaduses elektritootmise edendamise kohta avamere tuuleparkides. Lisaks on seoses 15. aprilli 2021. aasta energiaseaduse muutmisega kontsessioonitasuga hõlmatud tegevus elektrienergia salvestamine.
B30G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	17. detsembri 2020. aasta seadusest (elektritootmise edendamise kohta avamere tuuleparkides) tuleneva rakendusmääruse jõustumine	Määruse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2022	Kliima- ja keskkonnaministri määrus korrigeeritud hinna arvutamisel arvesse võetavate rahavoogude liikide ja korrigeeritud hinna arvutamise üksikasjaliku meetodi kohta. Määruses täpsustatakse rahavoogude liigid, mida tuleb korrigeeritud hinna arvutamisel arvesse võtta, ja korrigeeritud hinna arvutamise üksikasjalik meetod. Protsessi käigus võetakse arvesse selliseid tegureid nagu investeerimisabi, investeerimisabi andmise kuupäev ning riigiabi andmise eeskirjad keskkonnakaitse ja energeetika valdkonnas. Eeldatav mõju on lihtsustada eespool kirjeldatud menetlust avamere tuuleparkide investorite jaoks.
B31G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Siht	T1 – Äsja ehitatud või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu pikkus (km)		Number	0	70	Q4	2024	Uute või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu projektide lõikude arv kilomeetrites (400 kV). Iga sektsiooni pikkus arvutatakse ainult üks kord (olenemata sellest, kas tegemist on ühe- või kaheaheelalise joonega).
B32G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Siht	T2 – Äsja ehitatud või ajakohastatud elektrienergia		Number	70	190	Q4	2025	Uute või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu projektide lõikude arv kilomeetrites (400 kV). Iga sektsiooni

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			ülekandevõrgu pikkus (km)							pikkus arvutatakse ainult üks kord (olenemata sellest, kas tegemist on ühe- või kaheaheelalise joonega).
B33G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Siht	T3 – Äsja ehitatud või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu pikkus (km)		Number	190	320	Q2	2026	Uute või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu projektide lõikude arv kilomeetrites (400 kV). Iga sektsiooni pikkus arvutatakse ainult üks kord (olenemata sellest, kas tegemist on ühe- või kaheaheelalise joonega).
B34G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Eesmärk	Elektrituru andmekeskuse (OIRE/CSIRE) rakendamine	Tegevuse alustamine				Q4	2024	Ühe andmekeskuse ja võimsuskvaliteedi analüsaatori käivitamine ja paigaldamine elektriturul (OIRE/CSIRE).
B35G	B2.2.2. Energieetiliste energiaallikate käitised, mida käitavad energiakogukonnad	Siht	Investeeringu osa raames toetatavad üksused		Number	0	139	Q1	2025	Toetusesaajatega sõlmitud toetuslepingute arv, mis valitakse avatud, konkurentsipõhise ja läbipaistva projektikonkursi teel. Projektide jaotamine toetust saavatele üksustele peab tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse rahvaarvu ja geograafilist katvust. Toetuslepingute allkirjastamise kuupäeval kuuluvad toetusesaajad üksustesse, mis suudavad asutada taastuvenergiakogukonna, nagu on määratletud direktiivis (EL) 2018/2001 (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta) (uuesti sõnastatud), ja muudes Poola õiguses määratletud energiakogukondades (sealhulgas energiaklastrid „klaster energii“ ja energiaühistud „spółdzielnia energetyczna“).
B36G	B2.2.2. Energieetiliste energiaallikate käitised, mida käitavad energiakogukonnad	Siht	Investeeringute osa raames toetatud energiakogukonnad		Number	0	10	Q4	2025	Selliste toetuslepingute arv, mis on sõlmitud taastuvenergiakogukondadega, nagu on määratletud direktiivis (EL) 2018/2001 (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta) (uuesti sõnastatud), ja muude Poola õiguses määratletud energiakogukondadega

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										(sealhulgas energiaklastrid „klaster energii“ ja energiaühistud „spółdzielnia energetyczna“). Toetust saavad üksused valitakse avatud, läbipaistvate ja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu. Projektide jaotamine toetust saavatele üksustele peab tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse rahvaarvu ja geograafilist katvust.
B37G	B2.2.3. Ookeani terminalitaristu ehitamine	Eesmärk	Avamererajatise terminali ehitamine	Tegevuse alustamine				Q2	2025	Uue sadamakai kasutuselevõtmine. Ladustamis- ja säilitushoonete kogupindala on 33,6 ha. Eelkoostu piirkonnas peab pinna kandevõime olema 50T/m ² ja laopind 20 T/m ² . Samuti ehitatakse ro-ro kaldtee. Terminali ladustamisala osutab teenuseid kahele sõltumatule avamere tuulepargi arendajale. Välimise kai jagamine peab võimaldama tõkkimislaevadel kasutada kahte kaikohta. Avamere tuuleterminali kaide kogupikkus on üle 1 000 meetri. Avamere sadamakai ääres asuvas avamere tuuleterminalis peavad olema avamere laevadele optimaalsed hüdrotehnilised ja navigeerimistingimused. Sadamakanal peab tagama laevaliikluse tõhususe ja ohutuse. Põhikanali laius kõige kitsamas punktis peab olema 280 meetrit.
B38G	B2.2.3. Ookeani terminalitaristu ehitamine	Siht	Avamere teenindusterminali ehitamine Lebas ja Ustkas		Number	0	2	Q2	2026	Kahe avamere teenindusterminali (Ustka ja Leba) ehitamise lõpuleviimine. Investeering Ustkas hõlmab 8 m sügavuse saabumise veetee rajamist võimalusega süvendada seda 9–9,5 meetrini. Investeeringu sadamabasseini ulatus on 12,7 ha. Lisaks sellele on kavandatud ehitada ümber idapoolne lainemurdja ja rajada uus ligikaudu 1400 meetri pikkune läänepoolne lainemurdja. Terminali kavandatav ala on ligikaudu 14 ha ning

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										terminalis ehitatakse umbes 400 m pikkune kai. Investeering Lēbas hõlmab 3,5–4 m sügavusega lähenemisveetee ehitamist. Kinnitatakse eksperdi hinnangut rööbasteel asuvate ehitiste seisukorra kohta. Lisaks sellele rajatakse uus vähemalt 220 meetri pikkune idapoolne lainemurdja, et tagada ohutu sadamasse sisenemine. Sisemaale rajatakse uus sadamabassein ja basseini rajatakse ligikaudu 260 meetri pikkune kai.
B39G	B3.1. Jätkusuutliku veemajanduse ja reoveekäitluse toetamine maapiirkondades	Eesmärk	Maapiirkondade veevarustuse või kanalisatsiooniga seotud taaste- ja vastupidavuskava toetuse territoriaalseks muutmise eeskirjade väljatöötamine	Suuniste vastuvõtmine põllumajandus- ja maaelu arengu ministri poolt.				Q4	2021	Territoriaalsete kriteeriumide vastuvõtmine toetusesaajate valimiseks. Valikukriteeriumides eelistatakse omavalitsusi, kes suudavad kõige vähem rahastada investeeringuid omavahenditest. Vojevoodkonna omavalitsusüksused kaasatakse abisaajate valimise kriteeriumide kindlaksmääramisse.
B40G	B3.1. Jätkusuutliku veemajanduse ja reoveekäitluse toetamine maapiirkondades	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse kohustus teostada regulaarset järelevalvet ja kontrolli asjakohaste süsteemide üle	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2022	Jõustub õigusakt, millega kehtestatakse omavalitsusüksuste kohustus jälgida ja kontrollida reovee kõrvaldamist ja vahendite kasutamist, et vältida sobimatut kõrvaldamist, sealhulgas nn asendustoimingu mehhanism, st korraldada omavalitsusüksuses septikute tühjendamine kinnisvaraomanikele, kes ei ole sõlminud septikute tühjendamise lepingut.
B41G	B3.1.1. Investeeringud reoveepuhastussüsteemidesse ja veevarustusse maapiirkondades	Siht	Maaelanikkonna täiendavad ühendused veetaristu valdkonnas		Number	0	33 990	Q4	2025	Täiendavad ühendused maaelanikkonnaga, kes kasutavad omavalitsusüksuste veevarustus- ja reoveepuhastustaristut, mis vastavad täielikult reovee ärajuhtimise muudetud eeskirjadele. Toetus suunatakse aladele, mille investeerimissuutlikkus on COVID-19 pandeemia tõttu olnud piiratud väljaspool linnastuid veeseaduse artikli 86 tähenduses, ning reoveepuhastustaristu projektidele, millel on suurim potentsiaal olemasolevat negatiivset keskkonnamõju vähendada. Investeeringust kasusaajad

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>valitakse avatud ja läbipaistva konkursi kaudu. Kaalutakse alternatiivseid lahendusi veevarustuse ja reovee puhastamise taristu jaoks maapiirkondades (nt ühissüsteemide ühendamine septikutega või üksikud tehased). Vee võtmist tuleb vältida, kui asjaomaste veekogude (pinna- või põhjavesi) seisund või potentsiaal on prognooside kohaselt (kliimamuutuste süvenemise kontekstis) halvem.</p>

B.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

B1.2. Energiaettevõtjate energiasäästukohustuse lihtsustamine

Reformi eesmärk on lihtsustada ja laiendada energiatõhususe kohustuste süsteemi.

Reformi elluviimiseks luuakse eri liiki energiasäästumeetmete jaoks standardne võrdlusväärtuste kogum. Selliseid meetmeid ei ole enam vaja auditeerida, mis hõlbustab väiksemate üksuste osalemist skeemis. Reformi teine element on selliste kütuseettevõtjate kaasamine energiatõhususkohustuste süsteemi, kes lasevad turule transpordis kasutatavaid vedelkütuseid. Need ettevõtted rakendavad energiatõhususe parandamise projekte, tühistavad asjakohase arvu valgeid sertifikaate või maksavad teatavatel tingimustel asendustasu. Selle tulemusena eeldatakse, et nõudlus valgete sertifikaatide järele suureneb, mis suurendab turu käivet ja täidab energiatõhususe suurendamise eesmärgid.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

B1.2.1. Energiatõhusus ja taastuvad energiaallikad ettevõtetes – suurima kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaaliga investeeringud

Reformi eesmärk on vähendada ettevõtete energia lõpptarbimist ja kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

Keskkonnasõbralike lahenduste rakendamisel ettevõtetes keskendutakse tööstus- ja energiaprotsesside parandamisele, et parandada energiatõhusust ja vähendada energiamahukust, mis toob kaasa energiatarbimise vähenemise ja suurema tõhususe ning investeeringud taastuvatesse ja vähese CO₂-heituga energiaallikatesse ettevõtetes. Investeeringuga toetatakse eelkõige i) olemasolevate tööstus- ja tootmisrajatiste, tööstusseadmete ja elektrirajatiste ehitamist, laiendamist või ajakohastamist, mille eesmärk on parandada nende energiatõhusust; ii) oma taastuvate energiaallikate, sealhulgas tuuleturbiinide, päikesekollektorite, päikesepaneelide, geotermiliste süsteemide ja soojuspumpade ehitamist ja paigaldamist ettevõtetes; iii) energiasalvestusseadmete ehitamist ettevõtetes seoses taastuvatest energiaallikatest energia tootmisega; iv) oma (sisemiste) vähese CO₂-heituga energiaallikate ehitamist/uuendamist, sealhulgas koostootmine; v) vähese heitega või heiteta kütuste osakaalu suurendamist tootmisprotsessides, järgides kõrgeimaid heitenorme; vi) kütuseid (tahke, vedel, gaas) või elektrit kasutavate madala energiasaldusega soojusallikate asendamist energiatõhusamate allikatega; vii) tööstusprotsessides kasutatavate hoonete ja rajatiste termomoderniseerimist. Projektid valitakse välja avaliku konkursi alusel, võttes arvesse järgmisi kriteeriume: i) valmidus – projekti rakendamise küpsus; ii) kooskõla olemasolevate kliimanetraalsuse kavadega; iii) CO₂ ja PM_{2,5} ning PM₁₀-osakeste heitkoguste vähenemise määr; iv) primaarenergia tarbimise vähenemise määr.

Et meede oleks kindlasti kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), välistatakse tulevaste projektide konkursitingimustes sisalduvate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega järgmiste tegevuste rahastamine: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine¹⁶; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv

¹⁶ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest¹⁷ madalam; iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete¹⁸ ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega¹⁹ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab rahastamiskõlblikkuse kriteeriumides olema sätestatud tingimus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks

Reformi eesmärk on tagada avamere tuuleenergia tõhus rakendamine ja edasiarendamine.

Reform hõlmab üksikasjalike nõuete kehtestamist elektriijaamade osadele ja avamere elektriijaama osadele ning avamere elektriijaama osade ehitusnõuetele, võttes samal ajal arvesse avamere väljundvõimsuse ja elektriijaamade koostu ohutust ja töökindlust. Jõustub määrus, milles sätestatakse maksimumhind 1 MWh kohta (väljendatuna Poola zlottides), mida võib näidata tootjate pakkumistes enampakkumisel. Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

Reformi eesmärk on ka vähendada saastekvootide eraldamise piirangute mõju elektrituru tulemustele. Reform hõlmab tasakaalustamisvõimsuse (reservide) selgesõnalist hankimist põhivõrguettevõtja poolt enne ühtse järgmise päeva turu mehhanismi (SDAC) kooskõlas ACERi soovitusel vähendada kohaldatavaid jaotamispiiranguid. Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Reformiga kaasnevad avamere tuuleparkidest elektritootmise enampakkumised. Enampakkumised korraldatakse 31. detsembriks 2025.

B2.3.1. Avamere tuuleparkide ehitamine

Läänemere avamereprojektide rakendamise eesmärk on aidata järk-järgult suurendada taastuvenergia ja heitevabade energiaallikate osakaalu Poola energiasüsteemis.

Investeeringuga toetatakse avamere tuuleparkide ehitamisega seotud projekte. Avamere tuulepargid aitavad kaasa elektrivõrgu toimimise stabiliseerimisele, tagades suurema energiatootmise stabiilsuse võrreldes muud liiki taastuvenergia rajatistega, nagu fotogalvaanika ja maismaa tuulepargid. Investeeringu tulemusena paigaldatud avamere tuuleparkide kogunimivõimsus on 1 500 MW.

---

¹⁷ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

¹⁸ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

¹⁹ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Toetusesaajad valitakse avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva projektikonkursi teel, mis on kättesaadav kõigile I etapi projektidele (väljaspool enampakkumissüsteemi antav toetus), mida hinnatakse. Toetust antakse rohkem kui ühele toetusesaajale, et võimaldada tõhusat konkurentsi avamere tuuleenergia turul. Projektide valiku kriteeriumid hõlmavad küpsust ja valmisolekut projektide lõpuleviimiseks 30. juuniks 2026, rakendamise ajakava ja eeldatavate näitajate saavutamise tähtaegu või projekti rakendamisest tulenevat installeeritud võimsust (MW).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B2.4. Energiasalvestusseadmete arendamise õigusraamistik

Reformi eesmärk on kõrvaldada olemasolevad õiguslikud takistused salvestustehnoloogiate arendamisel ja luua stabiilne õiguslik keskkond salvestustegevuse korraldamiseks.

Reformiga vabastatakse muu hulgas elektri salvestamine tariifikohustusest ja kaotatakse võrgutasude topeltmaksustamine. See seab kontsessiooni saamise/registrikande tegemise kohustuse sõltuvusse kogu installeeritud elektrisalvestusvõimsusest, olenemata selle võimsusest. Kavandatav hoiustamistariifide raamistik peab olema mittediskrimineeriv ja kajastama kulusid.

Reform pidi olema ellu viidud 30. juuniks 2021.

B2.4.1. Energiasalvestussüsteemid

Investeeringu eesmärk on tagada tarbijate jätkuv varustamine ja suurendada taastuvate energiaallikate kasutamise tõhusust, investeerides tehnoloogiatesse, mis hõlbustavad elektrienergia tasakaalustamist elektrisüsteemis.

Investeering hõlmab olemasoleva pumbatava hüdroenergia salvestamise ajakohastamist. See hõlmab käitiste kohandamist praeguste ja tulevaste regulatiivsete ja turuvajadustega, et tagada elektrijaama elujõuline toimimine. See hõlmab ülemise reservuaari (bituumenbetooni ülesvoolu remont), ülemise veevõtu ja derivaatide tunnelite moderniseerimist ning vähemalt kolme neljast hoidla ja pumbatava elektrijaama hüdrogeneraatorist. Investeeringuga loodetakse suurendada jaama kättesaadavust ja tõhusust.

Investeeringuga rahastatakse ka 4–5 kWh võimsusega varuelektrisalvesti ostmist ja paigaldamist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

B3.2. Keskkonna taastamise ja ohtlike ainete eest kaitsmise toetamine

Reformi eesmärk on vähendada ulatusliku degradeerunud maa negatiivset keskkonnamõju ja võimaldada ohtude koordineeritud neutraliseerimist Poola merealadel.

Reform hõlmab organisatsiooniliste ja õiguslike tõkete kõrvaldamist suurte tööstusjärgsete piirkondade negatiivse keskkonnamõju täieliku kõrvaldamise teel. Selles keskendutakse neljale sõltumatule valdkonnakomponendile (erinevad asukohad ja tööde ulatus): 1) endine Tarnowskie

Góry keemiaettevõtte „Tarnowskie Góry“; 2) endine „Zachem“ keemiaettevõtte Bydgoszczis; 3) „Organika-Azot“ tehas Jaworzno; 4) endine „Boruta“ värvitööstuse tehas Zgierzis.

Neid muudatusi kehtestavad õigusaktid jõustuvad 31. detsembriks 2022.

Reformi teine osa koosneb Läänemeres paiknevate ohtlike materjalidega seotud eeskirjade määratlemisest, mille eesmärk on suurendada inimeste tervise ja keskkonnaseisundi ohutust. Selles kirjeldatakse avaliku sektori asutuste pädevust õigusnormides; tehakse kindlaks juhtivad ja koostööd tegevad üksused küsimustes, mis on seotud ohtlike materjalide sadestamisega merepiirkondades; töötatakse välja avaliku halduse ning järelevalve all olevate ja alluvate üksuste üksikasjaliku tegevuskava merealadele ladustatud ohtlike materjalide kohta, märkides ära individuaalsete ülesannete täitmise eest vastutavad üksused; ning viiakse sisse õiguslikud muudatused, et võimaldada ohtlike materjalide seiret, tuvastamist ning võimalikku kaevandamist ja kõrvaldamist.

Need muudatused jõustuvad 30. septembriks 2022.

B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamise

Investeeringu eesmärk on kõrvaldada oht, mida kujutavad inimeste tervisele ja elule suured mahajäetud tööstusalad, minimeerida nende negatiivset mõju looduskeskkonnale ja taastada need taaskasutamiseks, järgides samal ajal põhimõtet „saastaja maksab“ ja keskkonnavastutuse direktiivi 2004/35/EÜ. Eeldatavasti aitab investeering kaasa ka reostusest ja ohtlikest materjalidest tuleneva ohu vähendamisele Poola merepiirkondades.

Investeering hõlmab selliste uuringute ja uuringute väljatöötamist, mille tulemusel koostatakse täielik investeerimisdokumentatsioon eelnevalt kindlaksmääratud asukohtade kohta, kus esineb olulisi probleeme saasteainete või ohtlike ainete esinemisega suuremahulisel alal. See hõlmab väliuuringute, -uuringute ja maa inventarinimestiku arendamist, mis on esialgne, kuid oluline samm täieliku investeerimisdokumentatsiooni ettevalmistamiseks programmi järgmistes etappides.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

Investeeringuga toetatakse maa tervendamist ja ohtlike ainete neutraliseerimist, maa ettevalmistamist investeeringuteks kõva infrastruktuuri ajakohastamise kaudu ning Huta Sendzimir hoonete taaselustamist.

Investeeringuga toetatakse ka Läänemere luure- ja mõõtmiskampaaniaid ning saadud andmete analüüsi, mis on vajalik samm neutraliseerimiskavade täieliku dokumentatsiooni ettevalmistamiseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

B3.3. Põllumajandus- ja maapiirkondade veevarude säästva majandamise toetamine

Reformi eesmärk on parandada maapiirkondades veemajandusse ja ressursitõhususse investeerimise tingimusi. Reform aitab suurendada põllumajanduse vastupanuvõimet põuale ja üleujutuste

ennetamist põllumajanduspiirkondades, parandada veekasutuse tõhusust, reguleerides nõuetekohaselt veealaseid suhteid põllumajanduspiirkondades ja vähendades äravoolu, ning suurendada veesäästu.

Reform hõlmab riiklike õigusaktide muudatusi, mis on vajalikud selleks, et parandada põllumajanduses ja maapiirkondades vastupidava veemajanduse tingimusi. Muudatustega hõlbustatakse selliste investeeringute ettevalmistamist ja rakendamist, mis on seotud vee säilitamisega ja vee äravoolu peatamisega põllumajandusmaast, sealhulgas eelkõige investeeringutega, mis on seotud kuivendusseadmete rekonstrueerimise ja taastamisega, et need täidaksid säilitamise ülesannet ning kaitseksid seega põllumajandusmaad põua eest ja vähendaksid üleujutuste ohtu.

Reform peab vastama nõuetele, mis on sätestatud tehnilistes suunistes „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01), eelkõige peab see tagama vastavuse ELi keskkonnamõju hindamise direktiivile (2011/92/EL) ja veepoliitika raamdirektiivile (2000/60/EÜ).

Muudatused ei tohi halvendada vastavust ELi keskkonnamõju hindamise direktiivile, eelkõige seoses investeeringutega, mida ministrite nõukogu määruse kohaselt peetakse märkimisväärseteks või potentsiaalselt olulisteks investeeringuteks projektidesse, millel on tõenäoliselt oluline mõju keskkonnale, ning Natura 2000 aladele tehtavatele või neid mõjutavatele investeeringutele. Lisaks ei tohi muudatused muuta praegu siduvaid veetarbimise eeskirju.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

B3.3.1. Investeeringud säästva veemajanduse potentsiaali suurendamiseks maapiirkondades

Investeeringu eesmärk on toetada investeeringuid maapiirkondadesse, et parandada veemajandust ja ressursitõhusust.

Investeering aitab suurendada põllumajanduse vastupanuvõimet põuale ja üleujutuste ennetamist põllumajanduspiirkondades, parandada veekasutuse tõhusust, reguleerides nõuetekohaselt veealaseid suhteid põllumajanduspiirkondades ja vähendades äravoolu, ning suurendada veesäilitust, tingimusel et nende vajadus ja laad on asjakohaselt põhjendatud. Eelistatakse kliimamuutustele vastupanuvõimelisi ja looduspõhiseid lahendusi. Selle meetme alla kuuluvate projektide puhul tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine ja need peavad vastama põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilises juhendis (2021/C 58/01) sätestatud nõuetele. Tagatakse vastavus ELi keskkonnamõju hindamise direktiivile (2011/92/EL) ja veepoliitika raamdirektiivile (2000/60/EÜ). Kõik selle komponendi raames rahastatavad investeerimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõigiks uuteks projektideks, mille puhul on nõutav keskkonnamõju hindamine, antakse luba vastavalt keskkonnateabe esitamise ja selle kaitse seadusele, üldsuse osalemisele keskkonnakaitstes ja keskkonnamõju hindamises, mida on muudetud 30. märtsi 2021. aasta seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid akte. Kõigi selliste investeerimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaasrahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutas rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid. Toetatakse

ainult selliseid projekte, mis ei halvenda pinna- ja põhjavee seisundit ega takista mõjutatud veekogude ökoloogilise seisundi või potentsiaali parandamist.

Toetust ei anta mis tahes investeeringule, millel on loodusele negatiivne mõju. Veevõtu korral peab asjaomane asutus andma asjakohase loa, millega tagatakse, et mõjutatud veekogud on heas ökoloogilises seisundis, ning täpsustatakse tingimused, et vältida vee seisundi halvenemist, kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ ja põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega ning mida tõendavad viimased asjakohased tõendavad andmed. Vee võtmist tuleb vältida, kui asjaomaste veekogude (pinna- või põhjavesi) seisund või potentsiaal on prognooside kohaselt (kliimamuutuste süvenemise kontekstis) halvem. Meetmed peavad olema kooskõlas ka direktiiviga 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (linnudirektiiv) ja direktiiviga 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (elupaikade direktiiv).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

B3.4. Rohepöördele ülemineku võimaldav raamistik linnapiirkondades

Reformi eesmärk on toetada linnade suutlikkust prioriseerida, kavandada, ellu viia ja rahastada investeerimisprojekte, mille eesmärk on kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega. Reformi ja sellega seotud investeeringute eesmärk on eelkõige suurendada rohealade osakaalu linnades.

Õigusaktide muudatustega tagatakse, et kestlikkuse aspektid integreeritakse paremini linnaplaneerimismenetlustesse ja et nende menetluste raames konsulteeritakse nõuetekohaselt sidusrühmadega. Lisaks tuleb tagada, et kohalikud omavalitsused saavad asjakohast suutlikkuse toetust kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise projektide prioriseerimiseks, kavandamiseks ja elluviimiseks. Neid regulatiivseid ja suutlikkuse suurendamise elemente täiendatakse sihtotstarbelise rahastamisvahendi loomisega, mille eesmärk on rahastada rohepöördega seotud investeeringuid linnapiirkondades.

Tagamaks, et meede vastab tehnilistele suunistele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), jäetakse projektide rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine²⁰; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest²¹ madalam; iii) jäätmepõletuste, põletusseadmete²² ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega²³ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmepikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab rahastamiskõlblikkuse

²⁰ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

²¹ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²² Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmepõletustega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmepõletusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

²³ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmepõletustest biojäätmepõletamiseks ja biojäätmepõletuse anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmepõletusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

kriteeriumides olema sätestatud tingimus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Seadusandlikud muudatused, mille eesmärk on hõlbustada rohelisi linnainvesteeringuid, jõustuvad 31. detsembriks 2023. Rohelisele linnale ülemineku fond luuakse 30. juuniks 2022.

B3.4.1. Investeeringud linnade rohepöördesse

Investeeringu eesmärk on leevendada linnade mõju kliimamuutustele ja nende elanike tervisele, vähendades kasvuhoonegaaside ja muude saasteainete heitkoguseid. Eesmärk on ka kohandada linna kliimamuutustega seotud äärmuslike ilmastikutingimustega, nagu põud, kuumalained ja üleujutused.

Esimene neist eesmärkidest saavutatakse investeerimisprojektide kaudu, millega suurendatakse taastuvenergia kasutamist energiaallikana linnas ja suurendatakse energiatõhusust, samuti töötatakse välja heitevaba transporditaristu (jalakäijad, jalgrattasõit), mis on integreeritud ühistransporti, haridust ja kodanike teadlikkuse tõstmist vajadusest muuta linnad kliimamuutustega kohanemisel kliimaneutraalseks. Teine neist eesmärkidest saavutatakse investeerimisprojektide kaudu, mille eesmärk on suurendada bioloogiliselt aktiivseid pindu linna- ja funktsionaalsetes piirkondades ning vähendada mulla katmist ja looduspõhiseid linnainvesteeringuid koos seonduvate taimestikulahendustega.

Tagamaks, et meede vastab tehnilistele suunistele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), jäetakse projektide rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine²⁴; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest²⁵ madalam; iii) jäämeprügilate, põletusseadmete²⁶ ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega²⁷ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmate pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab rahastamiskõlblikkuse kriteeriumides olema sätestatud tingimus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Kõik nende investeeringutega seotud lepingud sõlmitakse 31. detsembriks 2025. Kehtestatakse asjakohased väljund- ja/või tulemusnäitajad, et jälgida nende investeeringute rakendamist seoses eespool sätestatud eesmärkidega.

B3.5. Väikese ja keskmise sissetulekuga inimeste elamuehituse reform, võttes arvesse hoonete suuremat energiatõhusust

²⁴ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

²⁵ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

²⁶ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmate töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

²⁷ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmate ringlussevõttu biojäätmate kompostimiseks ja biojäätmate anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

Reformi eesmärk on suurendada energiatõhusate eluasemete pakkumist väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele.

Selle eesmärgi saavutamiseks suurendatakse avaliku sektori kaasrahastamise määra hoonete puhul, mis vastavad energiatõhususe standarditele 20 % rohkem kui Poolas kehtiv energiatõhususe miinimumstandard (väikese energiasäästuga hoonete standard, liginullenergiahoone).

Reform viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondade jaoks

Investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusate eluasemete pakkumist väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele.

Investeeringutega toetatakse munitsipaalalamute hulka kuuluvate eluruumide, kaitstud eluruumide, majutusrajatiste, kodutute varjupaikade, kütte ja ajutise majutuse rajamist ning omavalitsuse või omavalitsustevahelise ühenduse osalemist teise investori projektis, mis seisneb eluasemete ehitamises madala sissetulekuga inimestele, kes ei saa endale lubada eluaset eraturul.

Investeeringuid tehakse vähese heitega kortermajade ehitamiseks, kasutades taastuvenergia seadmeid (sealhulgas eelkõige päikesepaneelid, päikesekollektorid) ja muid „rohelisi“ lahendusi, mis suurendavad hoonete energiatõhusust. Toetust saavate hoonete energiatarbimine peab olema 20 % väiksem kui uute hoonete energiatõhususe miinimumstandard (liginullenergiahoone).

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

B.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihite puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
B1L	B1.2. Energiaettevõtjate energiasäästukohustuse rakendamise hõlbustamine	Eesmärk	Energiatõhususe seaduse rakendusmääruse jõustumine	Energiatõhususe seaduse rakendusmääruse säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2022	Energiatõhususe seaduse rakendusmääruse jõustumine, millega kehtestatakse energiatõhususe parandamise projektide energiasäästu kontrollväärtus, ning metoodika kehtestamine energiasäästu arvutamiseks transpordisektori projektide puhul.
B2L	B1.2.1. Energiatõhusus ja taastuvad energiaallikad ettevõtetes – suurima kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaaliga investeeringud	Eesmärk	Ettevõtjate, sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud ettevõtete energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate toetuskava rahastamisjuhised (sealhulgas rahastamiskõlblikkuse ja valikukriteeriumid)	Toetuskava avaldamine				Q4	2022	Kava investeerimispoliitika hõlmab vähemalt järgmisi abikõlblikkuse ja projektide valiku kriteeriume: i) säästetud kasvuhoonegaaside madalaima tonnihinna eesmärk; ii) tagatakse toetatud tegevuste ja ettevõtete vastavus ELi ja liikmesriikide keskkonnaalastele õigusaktidele ning põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehnilistele suunistele (2021/C 58/01) ning määratakse kindlaks CO ₂ -heite vähendamise eesmärgid, nagu on üksikasjalikumalt kirjeldatud tegevuslepingus; iii) toetatavad HKSiga hõlmatud käitised vähendavad oma heitkoguseid allapoole projektiettepaneku puhul asjakohast võrdlusalust.
B3L	B1.2.1. Energiatõhusus ja taastuvad energiaallikad ettevõtetes – suurima kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaaliga investeeringud	Siht	Kõigi lepingute sõlmimine energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate rakendamiseks ettevõtetes		Number	0	43	Q4	2023	Selliste lepingute arv, mis on sõlmitud investeerimisprojektidega, mis on seotud tööstus- ja energiaprotsesside parandamisega, et parandada energiatõhusust ja vähendada energiamahukust, mis toob kaasa energiatarbimise vähendamise ja ratsionaliseerimise koos investeeringutega taastuvatesse ja väheses CO ₂ -heitega energiaallikatesse

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										ettevõtetes. Kava rakendatakse kooskõlas selle rahastamisjuhistega, nagu on kirjeldatud punktis B2L. Kava rakendatakse mittediskrimineeriva, läbipaistva ja avatud protsessi kaudu, mis on avatud kõigile tööstussektoritele.
B4L	B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks	Eesmärk	Avamere tuuleparkides elektritootmise edendamise seadusest tulenevate rakendusmääruste jõustumine	Määruste sätted, mis näitavad nende jõustumist				Q2	2024	Jõustuvad kaks järgmist rakendusmäärust. 1. Kliima- ja keskkonnaministri määrus elektrivakuatsiooni seadmete kogumi osadele ja avamere alajaamade osadele esitatavate nõuete kohta. Lisaks tagatakse määrusega taristu asjakohane kvaliteet seoses selle võimaliku ühendamisega elektrivõrguga avamere tuuleparkide elektriväljundite ülekandmise korral, nagu on sätestatud avamere tuuleenergia seaduse artiklites 58–60. 2. Kliima- ja keskkonnaministri määrus maksimumhinna kohta Poola zloftides 1 MWh kohta, mida võib näidata tootjate poolt enampakkumisel esitatud pakkumistes.
B5L	B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks	Eesmärk	Avamere tuuleparkide elektri enampakkumiste korraldamine	Enampakkumise tulemuste avaldamine				Q4	2025	17. detsembri 2020. aasta seadusega elektritootmise edendamise kohta avamere tuuleparkides (2021. aasta ametlik väljaanne, punkt 234) artikliga 29 kehtestati energeetikasektorit reguleeriva ameti juhatajale kohustus korraldada 2025. aastal enampakkumine. Avamere tuuleparkide maksimaalne ülesseatud elektrivõimsus, mille puhul võib anda õiguse katta negatiivne bilanss 2025. aastal enampakkumise kaudu, on 2,5 GW.
B6L	B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks	Eesmärk	Elektrisüsteemi toimimise üksikasjalikke tingimusi käsitleva	Määruse muudatuses sisalduv säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2023	Energiaturu reformi osana muudetakse tasakaalustamisturu eeskirju, et lisada reservide selgesõnaline hankimine enne ühtse järgmise päeva turu mehhanismi

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			määruse muudatuse jõustumine, millega muudetakse siseriiklikke tasakaalustamiseeskirju, et vähendada võimalikult suures ulatuses jaotamispriirangute mõju							(SDAC). ACER pakkus selle lahenduse välja CORE CCMi meetoodikas (ACERI otsus 02/2019) ühe võimaliku lahendusena, et vähendada jaotamispriirangute mõju nii palju kui võimalik. Selle reformi rakendamiseks muudab energeetikaminister majandusministri 4. mai 2007. aasta määrust energiasüsteemi toimimise üksikasjalike tingimuste kohta. Energiaturgu reguleeriv asutus jälgib jaotamispriiranguid vastavalt kohaldatavatele ELi eeskirjadele. Reguleeriv asutus viib läbi uuringu Poola elektrisüsteemis saastekvootide eraldamise piirangute piiramiseks kavandatud meetmete optimeerimise kohta ning eeldatakse, et edasistes töodes võetakse tema soovitusi nõuetekohaselt arvesse.
B7L	B2.3.1. Avamere tuuleparkide ehitamine	Eesmärk	Valitud avamere tuuleparkide projektide projektikonkurss	Valikuprotsessi tulemuste avaldamine				Q3	2022	Poola korraldab avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva projektikonkursi, mis on kättesaadav kõigile I etapis (väljaspool enampakkumissüsteemi antav toetus) osalevatele projektidele, mida hinnatakse. Toetust antakse rohkem kui ühele toetusesaajale, et võimaldada tõhusat konkurentsi avamere tuuleenergia turul. Projektide valimise põhikriteeriumid on järgmised: - küpsus ja valmisolek projektide lõpuleviimiseks 2026. aasta teiseks kvartaliks; - rakendamise ajakava ja eeldatavate näitajate saavutamise tähtsused; - projekti rakendamise tulemusena installeeritud võimsus (MW)
B8L	B2.3.1. Avamere	Eesmärk	Ehitustööde alustamine	Lõpp				Q4	2024	Ehitustööde alustamine, mis toimub

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	tuuleparkide ehitamine									pärast lõpliku investeerimisotsuse tegemist, pärast vajalike heakskiitude saamist, peatöövõtja väljavalimist, lepingute allkirjastamist alltöövõtjatega ja töövõtjatele ehitustööde alustamise tellimust (NTP).
B9L	B2.3.1. Avamere tuuleparkide ehitamine	Siht	Avamere tuuleparkide installeeritud võimsus (MW)		Number	0	1 500	Q2	2026	Investeeringu tulemusena paigaldatud avamere tuuleparkide kogunimivõimsus. Näitaja viitab avamere tuuleparkidesse paigaldatud turbiinide nimivõimsuse potentsiaalile.
B10L	B2.4. Energiasalvestusseadmete arendamise õigusraamistik	Eesmärk	Energia salvestamise seaduse muudatuste jõustumine	Energiaseaduse muudatuste säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2021	Muudatustega hõlbustatakse elektri salvestamise arendamist, sealhulgas eelkõige vabastust tariifikohustusest, topeltvõrgutasudest, osalist vabastust salvestustasudest võrguga ühendamise eest, vabastust päritolusertificaaside esitamise kohustusest ja salvestatud elektriga seotud teatavatest tasudest. Kavandatud hoiustamistariifide raamistik peab olema mittediskrimineeriv ja kajastama kulusid.
B11L	B2.4.1. Energiasalvestussüsteemid	Siht	T1 – Elamuenergia salvestamise rajatised paigaldatavatele energia tootvatele tarbijatele		Number	0	10 000	Q2	2024	Näitajat kohaldatakse selliste elamute energiasalvestusseadmete arvu suhtes, mille minimaalne võimsus on 4 kWh.
B12L	B2.4.1. Energia-salvestussüsteemid	Siht	T2 – Elamuenergia salvestamise rajatised paigaldatavatele energia tootvatele tarbijatele		Number	10 000	28 000	Q2	2026	Näitajat kohaldatakse täiendava arvu paigaldatud elamute energiasalvestusseadmete suhtes, mille minimaalne võimsus on 4 kWh.
B13L	B2.4.1. Energia-salvestussüsteemid	Eesmärk	Elektrisalvestusseadme (salvestus- ja pumpelektrijaam) moderniseerimine	Ajakohastamise lõpuleviimine				Q2	2026	Olemasoleva elektrisalvestusseadme (salvestus- ja pumpelektrijaam) ajakohastamise lõpuleviimine, mis hõlmab ülemise reservuaari, ülemise veevõtutorustiku ja derivaatide tunnelite ning vähemalt kolme neljast hoidla ja pumbatava elektrijaama hüdrogeneraatori moderniseerimist. Projekt toob kaasa elektrijaamade kättesaadavuse ja

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tõhususe suurenemise tootmis- ja pumbarežiimis. Installeeritud võimsus (turbiinrežiim) on eeldatavasti 540 MW.
B14L	B3.2. Keskkonna taastamise ja ohtlike ainete eest kaitsmise toetamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, et hõlbustada suurte tööstusjärgsete piirkondade negatiivse keskkonnamõju täielikku kõrvaldamist.	Seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2022	Seaduse jõustumine, mille eesmärk on suurendada inimeste tervise ja keskkonnaseisundi ohutust. Seadusega kõrvaldatakse organisatsioonilised ja õiguslikud takistused, mis takistavad suurte tööstusjärgsete piirkondade negatiivse keskkonnamõju täielikku kõrvaldamist. See on lootsimise vorm eelnevalt kindlaksmääratud asukohtade jaoks. Seadusega nähakse ette eeskirjad nelja sõltumatu valdkonnakomponendi kohta (erinevad asukohad ja tööde ulatus): 1) endine Tarnowskie Góry keemiaettevõtte „Tarnowskie Góry“; 2) endine „Zachem“ keemiaettevõtte Bydgoszczis; 3) „Organika-Azot“ tehas Jaworzno; 4) endine „Boruta“ värvitööstuse tehas Zgierzis. Projekt hõlmab alade ülevaatamist ja inventarimist, suurte mahajäetud tööstusalade keskkonnamõju vähendamise seotud probleemide ulatuse ettevalmistamist ja hindamist ning ulatuslike investeeringudokumentide väljatöötamist nende alade jaoks.
B15L	B3.2. Keskkonna taastamise ja ohtlike ainete eest kaitsmise toetamine	Eesmärk	Läänemeres püsivaid ohtlike materjale käsitleva õigusakti jõustumine	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q3	2022	Sellise õigusakti jõustumine, mille eesmärk on suurendada ohutust inimeste tervisele ja keskkonnaseisundile ning milles sätestatakse: - avalik-õiguslike asutuste pädevuse täpne kirjeldus õigusnormides; - juhtivate ja koostööd tegevate üksuste kindlaksmääramine küsimustes, mis on seotud ohtlike materjalide

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										kõrvaldamisega Poola Vabariigi merepiirkondades; - töötada välja avaliku halduse ning järelevalve all olevate ja alluvate üksuste üksikasjalik tegevuskava merealadele ladustatud ohtlike materjalide kohta ning märkida üksused, kes vastutavad konkreetsete ülesannete täitmise eest; - õiguslike muudatuste sisseviimine, et võimaldada ohtlike materjalide seiret, tuvastamist ning võimalikku kaevandamist ja kõrvaldamist.
B16L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamisse	Siht	Dokumendid, mis on koostatud investeeringuteks, mis on seotud valitud suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere põhjas paiknevate ohtlike materjalide negatiivse keskkonnamõjuga		Number	0	9	Q2	2026	Täielik investeerimisdokumentatsioon üheksa eelnevalt kindlaks määratud asukoha kohta – maal ja merel kui programmi teises osas –, mille puhul esineb märkimisväärseid probleeme saasteainete või ohtlike ainete esinemisega suuremahulisel alal.
B17L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamisse	Siht	Maa-alad, mille kohta on läbi viidud saasteainete ja ohtlike materjalide esinemisega seotud väliuuringud		Number	0	5	Q4	2024	Väliuuringute, uuringute ja maa inventarimistiku arendamine kui esialgne, kuid oluline samm täieliku investeerimisdokumentatsiooni ettevalmistamiseks programmi järgmistes etappides.
B18L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamisse	Siht	Kohad Poola merepiirkondades (sh vrakid) koos ohtlike materjalide olemasoluga seotud inventeerimise ja kohapealsete uuringutega		Number	0	4	Q4	2025	Üksikasjalikud ülevaate- ja mõõtmiskampaaniad merel ning saadud andmete analüüs, mis on vajalik samm neutraliseerimiskavade täieliku dokumentatsiooni ettevalmistamiseks.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
B19L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimisse ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamisse	Siht	Tervendatud maa pindala (hektarites)		Number	0	160	Q4	2025	Huta Sendzimira tervendamine, kui kavandatakse investeerimisosas. Näitaja hõlmab maa tervendamist ja ohtlike ainete neutraliseerimist, maa ettevalmistamist investeeringuteks kõva infrastruktuuri (side-, maantee- ja teetaristu) ajakohastamise teel.
B20L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimisse ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamisse	Siht	Taaselustatud hoonete pindala (ruutmeetrites)		Number	0	17 000	Q4	2025	Näitajat kohaldatakse Huta Sendzimira tervendamisel, kui kavandatakse investeerimisosas. Näitaja hõlmab kahe ajaloolise hoone taaselustamist, muutes keskkonna- ja energiatõhususe standardeid praegustele standarditele, mis vastavad õiguslikele ja keskkonnavalastele nõuetele.
B21L	B3.3. Põllumajandus- ja maapiirkondade veevarude säästva majandamise toetamine	Eesmärk	Põllumajanduses ja maapiirkondades vastupanuvõimelise veemajanduse tingimuste parandamiseks vajalike siseriiklike õigusaktide muudatuste jõustumine	Muudatustes sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2022	Selliste muudatuste jõustumine, mis aitavad suurendada põllumajanduse vastupanuvõimet põuale ja üleujutuste ennetamist põllumajanduspiirkondades; parandada veekasutuse tõhusust, reguleerides nõuetekohaselt veelaseid suhteid põllumajanduspiirkondades ja vähendades äravoolu, ning suurendada veesäästu. Muudatused peavad olema kooskõlas nõuetega, mis on sätestatud tehnilistes suunistes „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01), eelkõige peavad need tagama vastavuse ELi keskkonnavalastele õigusaktidele, sealhulgas keskkonnamõju hindamise direktiivile ja veepoliitika raamdirektiivile. Muudatused ei tohi halvendada vastavust ELi keskkonnavalastele õigusaktidele investeeringute puhul, mida ministrite nõukogu määruse kohaselt peetakse märkimisväärseteks või potentsiaalselt olulisteks investeeringuteks

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										projektidesse, millel on tõenäoliselt oluline mõju keskkonnale, ega Natura 2000 aladel tehtavatele või neid mõjutavatele investeeringutele. Lisaks sellele ei muudeta muudatustega praegu siduvaid eeskirju veevõtu kohta.
B22L	B3.3.1. Investeeringud säästva veemajanduse potentsiaali suurendamiseks maapiirkondades	Eesmärk	Konkursikutse valikukriteeriumide vastuvõtmine	Kriteeriumide vastuvõtmine põllumajandus- ja maaelu arengu ministeeriumi poolt				Q2	2022	Investeeringud valitakse spetsiaalsete projektikonkursside kaudu, mis põhinevad keskkonnakriteeriumidel. Projekt aitab suurendada põllumajanduse vastupanuvõimet põuale ja üleujutuste ennetamist põllumajanduspiirkondades; parandada veekasutuse tõhusust, reguleerides nõuetekohaselt veelaseid suhteid põllumajanduspiirkondades ja vähendades äravoolu, ning suurendada veesäilitust, tingimusel et nende vajadus ja laad on asjakohaselt põhjendatud. Eelistatakse looduspõhiseid või muid kliimamuutustele vastupanuvõimelisi lahendusi. Toetatakse ainult selliseid projekte, mis ei halvenda pinna- ja põhjavee seisundit ega takista mõjutatud veekogude ökoloogilise seisundi või potentsiaali parandamist.
B23L	B3.3.1. Investeeringud säästva veemajanduse potentsiaali suurendamiseks maapiirkondades	Siht	Põllumajandusmaa / metsa pindala (hektarites), mis saab kasu vee paremast säilitamisest		Number	0	2 500 000	Q4	2025	Vähemalt 2,5 miljonit hektarit põllumajandusmaad või metsi, mis saavad tõendatavalt kasu vee paremast säilitamisest sekkumiste kaudu, mis parandavad põllumajandussektori pikaajalist vastupanuvõimet kliimamuutuste mõjudele, nimelt põuale ja üleujutustele, ning toetavad bioloogilist mitmekesisust. Investeering peab vastama nõuetele, mis on sätestatud tehnilistes suunistes „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01). Elkõige tagab ta vastavuse ELi

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>keskkonnaalastele õigusaktidele, sealhulgas keskkonnamõju hindamise direktiivile (2014/52/EL) ja veepoliitika raamdirektiivile (2000/60/EÜ). Kõik selle komponendi raames rahastatavad investeerimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõigiks uuteks projektideks, mille puhul on nõutav keskkonnamõju hindamine, antakse luba vastavalt seadusele, mis käsitleb keskkonnateabe esitamist ja selle kaitset, üldsuse osalemist keskkonnakaitses ja keskkonnamõju hindamist, mida on muudetud 30. märtsi 2021. aasta seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid õigusakte. Kõigi selliste investeerimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaarahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutab rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid. Toetatakse ainult selliseid projekte, mis ei halvenda pinna- ja põhjavee seisundit ega takista mõjutatud veekogude ökoloogilise seisundi või potentsiaali parandamist.</p> <p>Kui vett võetakse, peab asjaomane asutus andma asjakohase loa, milles täpsustatakse tingimused, et vältida seisundi halvenemist ja tagada mõjutatud</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										veekogude hea ökoloogiline seisund vastavalt direktiivi 2000/60/EÜ nõuetele ja uusimatele asjakohastele tõendavatele andmetele. Vee võtmist tuleb vältida, kui asjaomaste veekogude (pinna- või põhjavesi) seisund või potentsiaal on prognooside kohaselt (kliimamuutuste süvenemise kontekstis) halvem. Meetmed peavad olema kooskõlas ka direktiiviga 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (linnudirektiiv) ja direktiiviga 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (elupaikade direktiiv).
B24L	B3.4. Rohepöördele ülemineku võimaldav raamistik linnapiirkondades	Eesmärk	Linnade säästvat arengut käsitleva seaduse jõustumine, millega kehtestatakse linnade keskkonnahoidliku ümberkujundamise eesmärgid, suunad, rakenduseeskirjad ja koordineerimis-mehhanismid	Seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2023	Sellise seaduse jõustumine, mille eesmärk on toetada linnapiirkondade suutlikkust investeerida rohepöördesse. Sellega tagatakse, et jätkusuutlikkuse aspektid integreeritakse paremini linnaplaneerimismenetlustesse. Komisjon tagab, et nende menetluste raames konsulteeritakse nõuetekohaselt sidusrühmadega. Sellega nähakse ette kohalike omavalitsuste suutlikkuse toetamine selliste projektide rakendamiseks.
B25L	B3.4. Rohepöördele ülemineku võimaldav raamistik linnapiirkondades	Eesmärk	Keskkonnahoidliku linnakeskkonna ümberkujundamise vahend	Keskkonnahoidlike linnade ümberkujundamise vahendi loomine ning selle üksikasjalike eeskirjade ja menetluste vastuvõtmine kõigi sidusrühmadega konsulteerides				Q2	2022	Vahe-eesmärk on rohelisele linnale ülemineku rahastamisvahendi loomine, et toetada a) linnade rohepöoret ning b) investeeringud linnade rohelisse digiüleminekusse koos vastuvõetud menetlustega. Rohelisele linnale ülemineku rahastamisvahend peab olema kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01). Tagamaks, et meede vastab tehnilistele suunistele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01), jäetakse projektide rahastamiskõlblikkuse

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>kriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest madalam; iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab rahastamiskõlblikkuse kriteeriumides olema sätestatud tingimus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele. Roheliste linnade ümberkujundamise instrumendiga tagatakse, et kõiki selle instrumendiga seotud tagasimakseid (st laenuintressid, omakapitali tasuvus või tagasimakstud põhisumma miinus seotud kulud) kasutatakse samade poliitikaeesmärkide saavutamiseks, sealhulgas pärast 2026. aastat, või taaste- ja vastupidavusraha laenu tagasimaksmiseks.</p>
B26L	B3.4.1. Investeeringud linnade rohepöördesse	Siht	T1 – Kõigi keskkonnahoidlikesse linnaarendusprojektides tehtavate investeeringute lepingute allkirjastamine (arvutatakse liitarvutatuna)		Number	0	120	Q2	2024	Eesmärk viitab toetusesaajatega sõlmitud lepingute arvule. Toetust antakse keskkonناسäästlikule linnakeskkonnale ülemineku rahastamisvahendi kaudu ja see peab olema kooskõlas vastuvõetud menetlustega. Toetust saavad üksused valitakse läbipaistvate ja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu, mis on avatud kõiki linnu hõlmavatele projektidele. Toetust saavate

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>üksuste valikukriteeriumid kajastavad eelkõige vajadust leevendada linnade mõju kliimamuutustele ja nende elanike tervisele, vähendades kasvuhoonegaaside ja muude saasteainete heidet.</p> <p>Tulemusnäitajad määratakse kindlaks vastavalt toetatavate projektide eripärale. Rahastamiskõlblikud projektiliigid hõlmavad järgmist: i) suurendada bioloogiliselt aktiivseid pindu linna- ja funktsionaalsetes piirkondades ning vähendada mulla katmist; ii) looduspõhised linnainvesteeringud koos seotud taimeistiku lahendustega; iii) säästvad vihmaveemajandussüsteemid, mis hõlmavad rohelist sinist taristut ja looduspõhiseid lahendusi; iv) õhukvaliteedi parandamine linnades, sealhulgas jagatud ja ühiskondliku energia arendamine; v) vähese heitega tsoonide loomine, säästev mitmeliigiline linnaline liikumiskeskond, tõhusad liikuvuskavad, rohelised piirkonnad linnapiirkondades; vi) energiaklastrite ja -ühistute arendamine; vii) linnas taastuvenergia energiaallikana kasutamise suurendamine; viii) heitevaba transporditaristu (jalakäijad, jalgrattasõit) arendamine, mis on integreeritud ühistranspordiga; ix) energiatõhusate valgustustehnoloogiate kasutuselevõtt teedel ja avalikes kohtades; x) kodanike harimine ja teadlikkuse suurendamine vajadusest muuta linnad kliimamuutustega kohanemisel kliimaneutraalsuse suunas. Alapunkti x kulud ei tohi ületada 10 % meetme B3.4.1 kuludest. Eelistatakse linnu, kus</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										sellised projektitüübid on kasutusele võetud või kavatakse kasutusele võtta. Projektide jaotamine toetust saavatele üksustele peab tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse rahvaarvu ja geograafilist katvust. Laenu tagasimaksmise kulu ei nõua lõplikelt vahenditelt ega kohalike omavalitsustelt mis tahes vormis panust. Seda sätet ei kohaldata investeerimisprojektide suhtes, mis annavad asjakohast tulu või kulude kokkuhoidu.
B27L	B3.4.1. Investeeringud linnade rohepöördesse	Siht	T2 – Kõigi keskkonnahoidlikesse linnaarendusprojektidesse tehtavate investeeringute lepingute allkirjastamine (arvutatakse liitarvutatuna)		Number	120	344	Q4	2025	Punktis B26L sätestatud kriteeriumidele vastavateks investeeringuteks toetusesaajatega sõlmitud lepingute arv.
B28L	B3.5. Väikese ja keskmise sissetulekuga inimeste eluasemehituse reform, võttes arvesse hoonete suuremat energiatõhusust	Eesmärk	Seaduse (millega muudetakse 8. detsembri 2006. aasta seadust rahalise toetuse kohta eluasemete ehitamiseks üürile, kaitstud eluasemetele, öövarjudele, kodutute varjupaikadele, küttejaamadele ja ajutistele ruumidele) jõustumine ning sellest tulenevad muudatused muudes õigusaktides	Säte seaduse (millega muudetakse 8. detsembri 2006. aasta seadust rahalise toetuse kohta eluasemete ehitamiseks üürile, kaitstud eluasemetele, öövarjudele, kodutute varjupaikadele, küttejaamadele ja ajutistele ruumidele) muutmise kohta ning sellest tulenevad muudatused muudes õigusaktides, mis viitavad seaduse jõustumisele				Q2	2022	Õigusakti muudatusega nähakse ette toetuse suurendamine selliste hoonete ehitamiseks, mille energiasandard on suurem kui liginullenergiahoone 20 %. Võrreldes tavaeluruumidega suurendatakse toetust madala sissetulekuga leibkondade hoonete puhul 80 %-lt 95 %-le ja keskmise sissetulekuga leibkondade puhul 35 %-lt 60 %-le. Neid sätteid kohaldatakse mis tahes avaliku sektori toetuse allikate suhtes.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
B29L	B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele	Siht	T1 – Esimese energiatõhusate eluasemete partii valmishitamine väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele		Number	0	1544	Q2	2024	<p>Taskukohaste (väikese ja keskmise sissetulekuga inimeste) korterite arv. Investeeringuid teevad kohalikud omavalitsused ja sotsiaalelamuühistud.</p> <p>Toetust saavate üksustega (kohalikud omavalitsused ja sotsiaalelamuühistud) sõlmitud lepingutes täpsustatakse, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähemalt 75 % nendest korteritest eraldatakse korterite taotlejatele, kes on taotlejate sissetuleku alusel koostatud taotlejate nimekirja alumises pooles kahanevas järjekorras, ja - korterid ehitatakse energiatõhususe standardi kohaselt, mis on 20 % ambitsioonikam kui Poolas kehtiv energiatõhususe miinimumstandard (liginullenergiagoonete standard / NZEB). <p>Toetust saavad üksused valitakse läbipaistvate ja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu, mis on avatud kõigile kohalikele omavalitsustele ja sotsiaalelamuühistute ühendustele. Toetust saavate üksuste valikukriteeriumid kajastavad eelkõige vajadust suurendada energiatõhusate eluasemete pakkumist väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele.</p> <p>Eelistatakse valdkondi, kus selliseid projekte on rakendatud või kavatsetakse ellu viia. Projektide jaotamine toetust saavatele üksustele peab tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse rahvaarvu ja geograafilist katvust.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, ei kahjusta see meede määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Kui bioloogilise mitmekesisuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi alad ja peamised bioloogilise mitmekesisuse alad ning muud kaitsealad) toimuvad uued ehitustegevused, nõutakse elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 ja artikli 12 ning linnudirektiivi artikli 5 järgimist ning keskkonnamõju hindamist või sõelumist, kui see on keskkonnamõju hindamise direktiivi kohaselt nõutav. Kõik selle komponendi raames rahastatavad investimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõik uued projektid, mille puhul tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine, peavad olema lubatud vastavalt keskkonnateabe esitamise ja selle kaitse seadusele, üldsuse osalemisele keskkonnakaitstes ja keskkonnamõju hindamises, mida on muudetud 30. märtsi seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid akte. Kõigi selliste investimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaasrahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutab rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid.
B30L	B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele	Siht	T2 – Teise energiapartii ehitus – tõhusad eluasemed madala ja keskmise sissetulekuga kodumajapidamistele		Number	1544	6485	Q2	2025	<p>Taskukohaste (väikese ja keskmise sissetulekuga inimeste) korterite arv. Investeeringuid teevad kohalikud omavalitsused ja sotsiaalelamuühistud.</p> <p>Toetust saavate üksustega (kohalikud omavalitsused ja sotsiaalelamuühistud) sõlmitud lepingutes täpsustatakse, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähemalt 75 % nendest korteritest eraldatakse korterite taotlejatele, kes on taotlejate sissetuleku alusel koostatud taotlejate nimekirja alumises pooles kahanevas järjekorras, ja - korterid ehitatakse energiatõhususe standardi kohaselt, mis on 20 % ambitsioonikam kui Poolas kehtiv energiatõhususe miinimumstandard (liginullenergiahoonete standard / NZEB). <p>Toetust saavad üksused valitakse läbipaistvate ja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu, mis on avatud kõigile kohalikele omavalitsustele ja kohalikele elamuühistutele. Toetust saavate üksuste valikukriteeriumid kajastavad eelkõige vajadust suurendada energiatõhusate eluasemete pakkumist väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>Eelistatakse valdkondi, kus selliseid projekte on rakendatud või kavatakse ellu viia. Projektide jaotamine toetust saavatele üksustele peab tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse rahvaarvu ja geograafilist katvust.</p> <p>Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, ei kahjusta see meede määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Kui bioloogilise mitmekesisuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi alad ja peamised bioloogilise mitmekesisuse alad ning muud kaitsealad) toimuvad uued ehitustegevused, nõutakse elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 ja artikli 12 ning linnudirektiivi artikli 5 järgimist ning keskkonnamõju hindamist või sõelumist, kui see on keskkonnamõju hindamise direktiivi kohaselt nõutav. Kõik selle komponendi raames rahastatavad investimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõik uued projektid, mille puhul tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine, peavad olema lubatud vastavalt keskkonnateabe esitamise ja selle kaitse seadusele, üldsuse osalemisele keskkonnakaitsetes ja</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										keskkonnamõju hindamises, mida on muudetud 30. märtsi seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid akte. Kõigi selliste investeerimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaasrahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutab rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid.
B31L	B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele	Siht	Kolmanda komplekti energiatõhusate elamute ehitamine väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele		Number	6485	12 355	Q2	2026	<p>Taskukohaste (väikese ja keskmise sissetulekuga inimeste) korterite arv. Investeeringuid teevad kohalikud omavalitsused ja sotsiaalelamuühistud.</p> <p>Toetust saavate üksustega (kohalikud omavalitsused ja sotsiaalelamuühistud) sõlmitud lepingutes täpsustatakse, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vähemalt 75 % nendest korteritest eraldatakse korterite taotlejatele, kes on taotlejate sissetuleku alusel koostatud taotlejate nimekirja alumises pooles kahanevas järjekorras, ja - korterid ehitatakse energiatõhususe standardi kohaselt, mis on 20 % ambitsioonikam kui Poolas kehtiv energiatõhususe miinimumstandard (lignullenergiagoonete standard / NZEB). <p>Toetust saavad üksused valitakse läbipaistvate ja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu, mis on avatud</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>kõigile kohalikele omavalitsustele ja sotsiaalelamuühistute ühendustele. Toetust saavate üksuste valikukriteeriumid kajastavad eelkõige vajadust suurendada energiatõhusate eluasemete pakkumist väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele. Eelistatakse valdkondi, kus selliseid projekte on rakendatud või kavatsetakse ellu viia. Projektide jaotamine toetust saavatele üksustele peab tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse rahvaarvu ja geograafilist katvust.</p> <p>Lähtudes meetme kirjeldusest taaste- ja vastupidavuskavas ja võttes arvesse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) kohaseid leevendavaid samme, mis kavas on sätestatud, ei kahjusta see meede määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses oluliselt keskkonnanäesmärke. Kui bioloogilise mitmekesisuse seisukohast tundlikel aladel (sealhulgas Natura 2000 kaitsealade võrgustik, UNESCO maailmapärandi alad ja peamised bioloogilise mitmekesisuse alad ning muud kaitsealad) toimuvad uued ehitustegevused, nõutakse elupaikade direktiivi artikli 6 lõike 3 ja artikli 12 ning linnudirektiivi artikli 5 järgimist ning keskkonnamõju hindamist või sõelumist, kui see on keskkonnamõju hindamise direktiivi kohaselt nõutav. Kõik selle komponendi raames rahastatavad investeerimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>direktiiviga 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõik uued projektid, mille puhul tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine, peavad olema lubatud vastavalt keskkonnateabe esitamise ja selle kaitse seadusele, üldsuse osalemisele keskkonnakaitses ja keskkonnamõju hindamises, mida on muudetud 30. märtsi seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid akte. Kõigi selliste investeerimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaasrahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutab rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid.</p>

C. KOMPONENT C. „ÜLEMINEK DIGITEHNOLOOGIALE“

Poola taaste- ja vastupidavuskava C-komponendis käsitletakse mitmeid probleeme. Esiteks linna- ja maapiirkondade vahelised erinevused seoses ühenduvuse ning juurdepääsuga kiirele ja usaldusväärsele internetiühendusele nii püsi- kui ka mobiilses internetiühenduses; teiseks vajadus digiteenuste kiirema ja turvalisema kasutamise järele avalikus sektoris; kolmandaks, sihipärase digiõppe ja -koolituse strateegia üldine puudumine, mis ilmnes selgelt õpilaste ja õpetajate ebapiisavatest digioskustest ja IKT-seadmetest COVID-19 pandeemia ajal. Lõpuks on vaja suurendada avaliku infosüsteemi küberturvalisust, et reageerida kiiresti küberrünnete ja turvaintsidentidele.

Komponendi eesmärk on kiirendada riigi digiüleminekut avaliku sektori, majanduse ja ühiskonna digiülemineku kaudu. See koosneb kolmest allkomponendist vastavalt selle konkreetsetele eesmärkidele: juurdepääsu parandamine kiirele internetiühendusele (C1); e-teenuste arendamine ja tugevdamine, tingimuste loomine digitaalse läbimurdelise tehnoloogia arendamiseks avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas ning avaliku sektori asutuste, kodanike ja ettevõtjate vahelise suhtluse parandamine (C2); küberruumi turvalisuse suurendamine, andmetööstustaristu kindlustamine ja turvateenuste taristu digiüleminek (C3).

Komponendis välja töötatud reformid ja investeeringud aitavad täita kolme viimase kahe aasta jooksul Poolale esitatud riigipõhist soovitus, mis käsitlevad vajadust keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas digitaristule (riigipõhine soovitus 3, 2019) ja digiüleminekule (riigipõhine soovitus 3, 2020); samuti vajadust parandada digioskusi ja edendada nii ettevõtete kui ka avaliku halduse digipööret (riigipõhine soovitus 2, 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01).

See komponent peaks edendama digiüleminekut, arendades järgmise põlvkonna juurdepääsu lairibaühenduse taristut, tõhustades digivahendite kasutamist avalikus sektoris ja edendades e-pädevusi ühiskonnas (ettevõtted, avalik haldus, õpetajad ja õpilased). See aitab optimeerida küberturvalisust, parandada andmetöötuse tõhusust ja ajakohastada julgeoleku eest vastutavate riiklike teenistuste taristut. Lisaks loob järgmise põlvkonna uuenduslike pilvelahenduste võimalik kasutuselevõtt stabiilsed ja kestlikud pilvetaristud.

C.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Komponendiga viiakse toetuse osa raames ellu kolm reformi ja viis investeeringut.

C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele

Reformi eesmärk on tagada üldine juurdepääs kiirele internetile ja digitaalteenustele kogu Poolas, sealhulgas nn valgetele kohtadele, kus suure läbilaskevõimega lairibataristu puudub.

See eesmärk saavutatakse esiteks lairibaühendusse investeerimise õiguslike tõkete kõrvaldamisega ja teiseks liikmesriikide õigusaktide vastavusse viimisega kogu ELi hõlmavate 25. märtsi 2021. aasta ühenduvusmeetmete paketi, parimate tavade kogumiga, et edendada väga suure läbilaskevõimega võrkude (VHCN) kasutuselevõttu ja kasutuselevõttu. Õiguslike muudatustega nähakse muu hulgas ette telekommunikatsiooni infrastruktuuri loetelu käsitleva määruse ja ühtse teabepunkti süsteemi määruse muutmine.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile

Selle investeeringu eesmärk on kooskõlas eespool nimetatud reformiga suurendada hõlmatud lairiba püsivõrguga kodumajapidamiste arvu 931 000 ühikut, keskendudes järgmise põlvkonna valgetele juurdepääsupiirkondadele, kus praegu puudub suure läbilaskevõimega lairibataristu ja kus turg ei paku tõenäoliselt lähitulevikus lõppkasutajatele võrku, mis pakuks allalaadimiskiirust 100 Mbit/s, et jõuda vähemalt 80 % majapidamisteni, mille võimsus on 100 Mbit/s, võimalusega suurendada selle mahtu gigabitivõimsuseni. Investeering on jagatud kolmeks eesmärgiks: esimene on jõuda 100 000 leibkonnani 2024. aasta detsembriks, teine hõlmab 400 000 leibkonda 2025. aasta detsembriks ja viimane keskendub ülejäänud 431 000 leibkonnale 30. juuniks 2026.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuste täitmiseks tehakse kliimariski ja haavatavuse hindamine, kui seda nõutakse asjakohastes õigusaktides ja käesoleva õigusakti kohaselt rakendatavates vajalikes kohanemislahendustes.

Kõigi taristuinvesteeringute puhul tuleb vähemalt 70 % ehitus- ja lammutusjäätmetest korduskasutada või ringlusse võtta kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01)²⁸.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C2.1. Digitaalrakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas

See ulatuslik reform hõlmab Poola ühiskonna digiüleminekut edendavaid erinevaid tegevussuundi alates digitaalsetest avalikest teenustest kuni kodanike ja töötajate digiõppeni.

Digirakenduste laiendamist avalikus sektoris toetatakse seadusandlike muudatustega, millega edendatakse elektroonilist teabevahetust avaliku sektori asutuste, ettevõtjate ja kodanike vahel. Esimene neist seisneb 17. veebruari 2005. aasta seaduse muutmises avalik-õiguslike asutuste tegevuse arvutistamise kohta avalike haldusdokumentide ja -protsesside digiüleminekuks. Teisega

²⁸ Eelkõige nõutakse meetmega, et ehitustöid tegevad ettevõtjad tagaksid, et vähemalt 70 % (massist) ehitusobjektidel tekkinud ohtutest ehitus- ja lammutusjäätmetest (v.a 3. mai 2000. aasta otsusega 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ, millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu, ja nõukogu otsus 94/904/EÜ, millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu (teatavaks tehtud numbri K(2000) 1147 all), kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 nimetatud looduslikud jäätmed), valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas tagasitäitmine, kasutades jäätmeid muude materjalide asendamiseks vastavalt jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile.

muudetakse 11. märtsi 2004. aasta seadust kaupade ja teenuste maksustamise kohta seoses elektroonilisel kujul väljastatud struktureeritud arveandmete kasutamisega, kehtestades kohustuse väljastada ja saada e-arveid riikliku e-arvete süsteemi kaudu.

Digipädevuste arendamise aluselement on digipädevuse arendamise programmi loomine ja rakendamine. Programmis määratakse kindlaks põhjalikud ja pikaajalised nõuded, et toetada digipädevuste arendamist ja jälgimist formaalses, mitteformaalses ja informaaalses hariduses. Digipädevuse arenduskeskuse loomine ja toimimine sõnastatakse programmis selgelt. Dokumendi koostamisel kasutatakse mitut sidusrühma hõlmavat lähenemisviisi.

Hariduse valdkonnas on hariduse digiüleminekut soodustav keskne element siduvate miinimumstandardite kindlaksmääramine, et varustada koolid digitaristuga. Kohustuslikud suunised töötatakse välja koostöös kohalike omavalitsustega ja konsulteerides paljude sidusrühmadega ning nendega tagatakse igale Poola koolile info- ja arvutitehnoloogia (IKT) seadmete miinimumtase.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2024.

C2.1.1. Avalikud e-teenused, haldusasutuste ja majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas

Avalike e-teenuste kasutamise suurendamiseks rakendatakse selle investeeringu raames järgmisi pakette:

- e-teenuste arendamine avalikus halduses, mis võimaldab kodanikel tegeleda haldusküsimustega internetis;
- avaliku halduse IT-süsteemide ehitamine või arendamine, mis võimaldab avalikel teenistujatel minna oma tegevuses üle digitehnoloogiale;
- ehituse ja ruumilise planeerimisega seotud haldusmenetluste digiülemineku;
- riikliku maksuameti teenuste ja protsesside digiülemineku, sealhulgas arvete elektroonilise ringluse rakendamine ettevõtetes (riiklik e-arvete süsteem);
- põllumajanduse digiülemineku, sealhulgas geomaatika ja satelliitseire rakendamine põllumajanduses ning digitaalse põllumajandusmaa kontrollisüsteemi rakendamine;
- katsekoostöö mehhanismide rakendamine, et stimuleerida läbimurdetehnoloogiate arendamist ja levitamist, näiteks portaali kaudu, mis ühendab arukate linnade teenused tehisintellektil ja asjade internetil põhinevate rakendustega.

Eelkõige oodatakse 39 projekti väljatöötamist, et saavutada muu hulgas üheksa uue või laiendatud avaliku andme jagamisplatvormi ja e-teenuste platvormi ehitamine; 30 uue või laiendatud avaliku IT-süsteemi ehitamine; 65 uue, muudetud või integreeritud avaliku e-teenuse rakendamine; 400 e-teenuse, sealhulgas rakendusliidese teenuste pakkumine, kohandamine ja laiendamine uutel või laiendatud platvormidel ning kolme katsekoostöömehhanismi rakendamine murranguliste tehnoloogiate kasutamise stimuleerimiseks. Kõik graafilise kasutajaliidese uued või ajakohastatud e-teenused peaksid olema vähemalt neljandal tasemel, st täielikult elektrooniliselt (tehnoloogiline tase viieastmelise küpsusmudeli puhul).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C2.1.2. Võrdsed tingimused mobiilsete multimeediaseadmetega koolidele – investeringud, mis on seotud seadmete miinimumstandardite täitmisega

Kooskõlas IKT-seadmete siduvate miinimumstandardite loomisega varustatakse selle investeringuga kõik Poola koolid tiptasemel multimeediaseadmetega, mida kasutavad õpetajad ja õpilased. Eesmärk on võimaldada digitehnoloogia kasutamist võrdsel tasemel õppimisel igas alg- ja keskkoolis Poolas ning eesmärk on pakkuda sülearvutitele tarkvara vähemalt 90 %-le õpetajatest ja jõuda maksimaalselt kuue õpilaseni ühe sülearvuti kohta kokku vähemalt 1 200 000 sülearvutis.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuste täitmiseks peavad IKT-seadmed vastama direktiivi 2009/125/EÜ kohaselt serveritele ja andmesalvestusseadmetele või arvutitele ja serverarvutitele või kuvaritele kehtestatud energia- ja materjalitõhususe nõuetele. Lisaks ei tohi IKT-seadmed sisaldada direktiivi 2011/65/EL II lisa loetletud piiratud kasutusega aineid.

Kehtestatakse jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olulusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Olulusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning direktiivi 2012/19/EL VII lisa kohast selektiivset töötlemist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

C2.1.3. E-pädevused

Vähemalt 380 000 inimese koolitamisega püüab Poola suurendada ühiskonna digipädevuste üldist taset ja parandada riigi digiüleminekut. Neist 40 % on kodanikud, kes vajavad põhilisi digioskusi, 20 % on ametiisikud, 20 % on tõrjutud ja tõrjutuse ohus olevad inimesed ning ülejäänud 20 % moodustavad haridustöötajad ja õpetajad, kes saavad põhi- ja kesktaseme koolituse. Viimane kategooria ei hõlma lasteaia töötajaid, kes toetavad laenuinvesteeringuid IKT-seadmetesse ja taristusse, mille jaoks nähakse ette täiendav erikoolitus.

Investeeringu osana luuakse digiülemineku eest vastutava ministri kabinetis digipädevuse arendamise keskus, mis koosneb digipoliitika rakendamist toetavatest ekspertidest, nõustajatest ja digispetsialistidest.

Lisaks luuakse digikoordinaatorite võrgustik, et toetada iga omavalitsust (*gmina*) digiülemineku korraldamisel kokku vähemalt 2 477 koordinaatoriga (keskmiselt üks koordinaator omavalitsuse kohta sõltuvalt sellistest elementidest nagu *gmina* suurus, kodanike arv, digioskuste tase ja nõudlus arvutiseadmete järele).

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C3.1. Infosüsteemide küberturvalisuse parandamine, andmetöõtlustaristu tugevdamine ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine

Reform keskendub kolmele erieesmärgile, mis võimaldavad rakendada infosüsteemide turbelahendusi: i) riikliku küberturvalisuse süsteemi arendamine; ii) suutlikkus intsidente tõhusalt ennetada ja neile reageerida; iii) küberturvalisuse alase sotsiaalse teadlikkuse loomine. Need

eesmärgid saavutatakse 5. juuli 2018. aasta riikliku küberturvalisuse süsteemi õigusakti ja 11. septembri 2018. aasta valitsuse määruse (oluliste teenuste kohta) mitmete muudatustega.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine

See investeering koosneb neljast komponendist: i) küberturvalisus; ii) andmetöötlustaristu; iii) õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine ning iv) pilv- ja servandmetöötluse lahendused.

Küberturvalisust käsitleva alapunkti i valdkonnas viiakse ellu kaheksa üksikprojekti, mille eesmärk on:

- seitsmest piirkondlikust küberturvalisuse keskusest (RegioSOC) koosneva võrgustiku loomine;
- võrgu loomine kokku seitsmele valdkondlikule küberturbe intsidentidele reageerimise rühmale (CSIRT) peamistes sektorites võrgu- ja infoturbe direktiivi tähenduses: energeetika, transport, tervishoid, pangandus, finantsturutaristud, digitaalne taristu ja veevarustus;
- 385 riikliku küberturvalisuse üksuse ühendamine integreeritud küberturvalisuse juhtimissüsteemiga;
- vähemalt 30 turbekesusest koosneva võrgustiku loomine riikliku julgeoleku tagamiseks ja olemasolevate keskuste ajakohastamine;
- viia ellu 600 küberturvalisuse valdkonna ümberkvalifitseerimise programm, sealhulgas, kuid mitte ainult praegused töötajad;
- programmi rakendamine vähemalt 30 üksuse süsteemseks tugevdamiseks, kes kasutavad tööstuslike kontrollisüsteemide töötehnoloogiat;
- toetada 400 üksust infotehnoloogiat ja operatiivtehnoloogiat kasutavate küberturvalisuse taristute ajakohastamisel ja laiendamisel ning tulemüüride ja küberturvalisuse süsteemide ostmisel;
- küberturvalisuse esmareageerijate võrgustiku loomine vojevoodkonna tasandil, et toetada avaliku sektori asutusi intsidentide käsitlemisel ja taastamisel ning pakkuda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele küberturvalisuse alaseid koolitusi (koolitus on vähemalt 440 esmareageerijat ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste töötajat).

Seoses andmetaristut käsitleva alapunktiga ii luuakse kolm standardset andmetöötluskeskust, mis pakuvad energiatõhusat ja laiendatavat elutähtsat taristut, et tagada IKT-süsteemidele juurdepääsetavad digitaalteenused ja turvaline taristu. Keskused järgivad andmekeskuste energiatõhususe Euroopa tegevusjuhendit, eelkõige järgmistes valdkondades:

- 3.2.8. *Säästev energiakasutus*: andmekeskuste jaoks vajalik energia tuleb tellida taastuvatest energiaallikatest;
- 3.2.11. *Alternatiivsed elektritootmistehnoloogiad*: kavandatakse taastuvate energiaallikate paigaldamist andmekeskuste rajatistesse ja vesinikkütuseelemenditehnoloogia kasutamist;
- 3.3.2. *Kaaluge mitmesugust vastupidavusvõime taset*: eeldatakse, et andmekeskused tugevdavad energiavarustussüsteemi usaldusväärsust, ehitades välja uued varutoitemetodid, nt gaasiturbiinid ja vesinikkütuseelemendid.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuste täitmiseks tehakse andmekeskuste ehitamiseks ja renoveerimiseks keskkonnamis ja haavatavuse hindamine ning rakendatakse vajalikke kohanemislahendusi. Kõigi taristuinvesteeringute puhul tuleb vähemalt 70 % ehitus- ja lammutusjäätmetest korduskasutada või ringlusse võtta kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01).

Julgeoleku eest vastutavate riigiasutuste infrastruktuuri optimeerimist käsitlev alapunkt iii hõlmab nelja projekti, mille eesmärk on integreerida erinevad hoiatussüsteemid ning parandada koostööd riiklike teenistuste, näiteks politsei, tuletõrjajate ja kohalike omavalitsuste vahel.

Lõpetuseks eeldatakse, et pilv- ja servandmetöötluse lahenduste kasutuselevõttu käsitleva alapunkti iv puhul osaleb Poola võimalikus üleeuroopalist huvi pakkuvast projektis, mis käsitleb järgmise põlvkonna pilvetaristut ja Edge Services'i teenuseid, et toetada täiustatud teadus- ja arendusprojektide väljatöötamist ja esmast tööstuslikku kasutuselevõttu, mille eesmärk on andmetöötluse tulevik pilves ja pidevas arengus.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

C.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
C1G	C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele	Eesmärk	Peaministri kantseri koostatud raamistik lairibaprojektide kaasrahastamiseks järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkude valgetes piirkondades, kus järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrk praegu puudub	Raamistiku avaldamine peaministri kantselei ja Digital Polandi projektikeskuse veebisaitidel				Q2	2022	Raamistiku loomine järgmise konkursikutsel alusel. Raamistik sisaldab sätteid, millega tagatakse selle meetme raames toetatud projektide täielik vastavus tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), kasutades kestlikkuskontrolli, välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjakohaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalaseid õigusakte.
C2G	C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele	Eesmärk	Digiülemineku ministri määruse muutmine seoses telekommunikatsiooni infrastruktuuri ja -teenuste iga-aastase inventuuriga	Määruse muudatuses sisalduv säte jõustumise kohta				Q1	2023	Jõustub telekommunikatsioonitaristu ja -teenuste riikliku loendit käsitleva määruse muudatus, et teha paremini kindlaks valdkonnad, mis vajavad täiendavat toetust avaliku sektori sekkumisest.
C3G	C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele	Eesmärk	Ühtset teabepunkti käsitleva määruse muutmine peaministri poolt	Määruse muudatuses sisalduv säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2022	Ühtset teabepunkti käsitleva määruse muudatuse jõustumine, et anda operaatoritele rohkem teavet taristu kohta, mida võib kasutada telekommunikatsiooniinvesteeringute ks, ning pakkuda sobivamaid planeerimisvahendeid.
C4G	C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile	Siht	T1 – Täiendavad kodumajapidamised (eluruumid), millel on lairibaühendus vähemalt 100 Mb/s (võimalusega suurendada seda gigabitivõimsuseni)		Number	0	100 000	Q4	2024	Veel vähemalt 100 000 majapidamist järgmise põlvkonna juurdepääsu valgetes piirkondades, kus turg tõenäoliselt ei paku lõppkasutajatele lähitulevikus võrku, mis pakuks allalaadimiskiirust 100 Mbit/s, mis tuleb katta lairibaühendusega, mille

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										kiirus on vähemalt 100 Mbit/s (võimalusega suurendada selle kiirust gigabiti internetiühenduseni), kooskõlas riikliku lairibaühenduse kava ja Euroopa gigabitiühiskonda käsitleva komisjoni teatisega. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, jäätmekäitluse ja keskkonnanariski hindamisega seotud nõuetega.
C5G	C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile	Siht	T2 – Täiendavad kodumajapidamised (eluruumid), millel on lairibaühendus vähemalt 100 Mb/s (võimalusega suurendada seda gigabitivõimsuseni)		Number	100 000	500 000	Q4	2025	Veel vähemalt 500 000 majapidamist kokku järgmise põlvkonna juurdepääsu valgetes piirkondades, kus turg tõenäoliselt ei paku lõppkasutajatele lähitulevikus võrku, mis pakuks allalaadimiskiirust 100 Mbit/s, mis peab olema kaetud lairibaühendusega, mille maht on vähemalt 100 Mbit/s (võimalusega suurendada selle mahtu gigabitivõimsuseni), kooskõlas riikliku lairibaühenduse kava ja Euroopa gigabitiühiskonda käsitleva komisjoni teatisega. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, jäätmekäitluse ja keskkonnanariski hindamisega seotud nõuetega.
C6G	C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile	Siht	T3 – Täiendavad kodumajapidamised (eluruumid), millel on lairibaühendus vähemalt 100 Mb/s (võimalusega		Number	500 000	931 000	Q2	2026	Kooskõlas riikliku lairibaühenduse kava ja Euroopa gigabitiühingut käsitleva komisjoni teatisega on kokku veel vähemalt 931 000 majapidamist järgmise põlvkonna

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			suurendada seda gigabitivõimsuseni)							juurdepääsupiirkondades, kus turg tõenäoliselt ei paku lõppkasutajatele lähitulevikus ühendust 100 Mbit/s allalaadimiskiirusega, mis peab olema kaetud lairiba internetiühendusega, mille maht on vähemalt 100 Mbit/s (võimalusega suurendada selle mahtu gigabitivõimsuseni). Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, jäätmekäitluse ja keskkonnamis riski hindamisega seotud nõuetega.
C7G	C2.1. Digitaalarakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	17. veebruari 2005. aasta seaduse (mis käsitleb avalikke ülesandeid täitvate üksuste tegevuse arvutistamist – dokumentide vaikimisi digitaalse vormi ja teenuste elektroonilise vormi kehtestamine ning haldusprotsesside digiüleminek) muutmine	Õigusakti muudatuse säte, mis viitab jõustumisele				Q4	2023	17. veebruari 2005. aasta seaduse (avalikke ülesandeid täitvate üksuste tegevuse arvutistamise kohta) muudatuse jõustumine. Käesoleva akti ettevalmistamise ja vastuvõtmise eest vastutab peaministri kantsler.
C8G	C2.1. Digitaalarakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	Kaupade ja teenuste maksustamist (struktureeritud arvete kasutamine) käsitleva 11. märtsi 2004. aasta seaduse muutmine – majandusturule suunatud struktureeritud elektrooniliste arvete kasutuselevõtmine ning kohustus väljastada ja saada neid riikliku e-arvete süsteemi kaudu	Õigusakti muudatuse säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2024	Kaupade ja teenuste maksustamist käsitleva 11. märtsi 2004. aasta seaduse muudatuse jõustumine (struktureeritud arvete kasutamine). E-arvete kasutamist peetakse kohustuslikuks. Käesoleva muudetud seaduse ettevalmistamise ja vastuvõtmise eest vastutab rahandusministeerium.
C9G	C2.1. Digitaalarakenduste	Eesmärk	Siduvad	Standardite				Q3	2022	Võtta vastu siduvad standardid

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas		miinimumstandardid kõigi koolide varustamiseks digitaristuga, et võimaldada digitehnoloogia kasutamist võrdsel tasemel õppimiseks igas koolis	vastuvõtmine haridus- ja teadusministeeriumi poolt						koolide varustamiseks digitaristuga, mis on eeldatavasti kohustuslik iga kooli jaoks, et saavutada digitaristu sama tase. Standardite väljatöötamisel konsulteeritakse suure hulga sidusrühmade ja kohalike omavalitsustega. Haridus- ja teadusministeerium vastutab käesoleva määruse ettevalmistamise ja vastuvõtmise eest.
C10G	C2.1. Digitaalrakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	Jõustub ministrite nõukogu resolutsioon digipädevuse arendamise programmi kohta, mille eesmärk on juhtida eri sektorite kodanike ja töötajate digipädevuste arengut ja digiõpet. See hõlmab digipädevuse arendamise keskuse (DCDC) loomist.	Ministrite nõukogu resolutsiooni säte selle jõustumise kohta				Q3	2022	Jõustub ministrite nõukogu resolutsioon digipädevuse arendamise programmi kohta (mis on mitmeaastane programm aastani 2030), sealhulgas rakenduskava, hindamis- ja järelevalvemeetmed kooskõlas arengupoliitika põhimõtete käsitleva õigusaktiga. Programmi väljatöötamisel võetakse arvesse paljusid sidusrühmi hõlmavat lähenemisviisi. Programmiga luuakse muu hulgas digipädevuse arendamise keskus (DCDC) ja digipädevuste arendamise poliitika.
C11G	C2.1.1. Avalikud e-teenused, haldusasutuste ja majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas	Siht	T1 – Projektid, millega luuakse uusi e-teenuseid ja ajakohastatakse olemasolevaid, parandades nende loomise protsessi või digiülemineku kaudu protsesside haldamist		Number	0	6	Q3	2024	Lõpetatud projektide arv, mis loovad uusi ja arendavad olemasolevaid e-teenuseid, parandavad nende loomise protsessi või parandavad digiülemineku kaudu protsesside haldamist. Nende projektide tulemuseks on: - uute või laiendatud avalike andmejagamisplatvormide ja e-teenuste rakendusplatvormide ehitamise lõpuleviimine; - uute või laiendatud avalike IT-süsteemide ehitamise lõpuleviimine; - uute, muudetud või integreeritud avalike e-teenuste rakendamine;

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<ul style="list-style-type: none"> - e-teenuste, sealhulgas rakendusliidese teenuste osutamine, kohandamine ja laiendamine uutel või laiendatud platvormidel; - katsekoostöö mehhanismide rakendamine murranguliste tehnoloogiate kasutamise stimuleerimiseks. <p>Kõigil graafilise kasutajaliidesega uutel või ajakohastatud e-teenustel peab olema vähemalt neljas küpsusaste, st täielik elektrooniline juhtumite käsitlemine.</p>
C12G	C2.1.1. Avalikud e-teenused, haldusametuste ja majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas	Siht	T2 – Projektid, millega luuakse uusi e-teenuseid ja ajakohastatakse olemasolevaid, parandades nende loomise protsessi või digiülemineku kaudu protsesside haldamist		Number	6	39	Q2	2026	<p>Lõpetatud projektide arv, mis loovad uusi ja arendavad olemasolevaid e-teenuseid, parandavad nende loomise protsessi või parandavad digiülemineku kaudu protsesside haldamist. Nende projektide tulemuseks on:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uute või laiendatud avalike andmeajamisplatvormide ja e-teenuste rakendusplatvormide ehitamise lõpuleviimine; - uute või laiendatud avalike IT-süsteemide ehitamise lõpuleviimine; - uute, muudetud või integreeritud avalike e-teenuste rakendamine; - e-teenuste, sealhulgas rakendusliidese teenuste osutamine, kohandamine ja laiendamine uutel või laiendatud platvormidel; - katsekoostöö mehhanismide rakendamine murranguliste tehnoloogiate kasutamise stimuleerimiseks. <p>Kõik graafilise kasutajaliidesega uued või ajakohastatud e-teenused peavad olema vähemalt neljanda küpsusega.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
C13G	C2.1.1. Avalikud e-teenused, haldusastutuste ja majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas	Siht	Riikliku sõlme autentimine https://login.gov.pl (keskmiselt kuu kohta asjaomasel aastal)		Number	0	8 500 000	Q4	2025	Vähemalt 8 500 000 autentimist riikliku sõlme poolt, mis on vahend, mis ühendab riiklikke (avalik-õiguslikke ja eraõiguslikke) e-identimise süsteeme ja IT-süsteeme, mille raames osutatakse e-teenuseid. Internetipõhiste autentimiste koguarvu mõõdetakse avalike internetipõhiste teenuste kasutaja üksiku suhtluse põhjal.
C14G	C2.1.2. Võrdsed tingimused mobiilsete multimeediaseadmetega koolidele – investeeringud, mis on seotud seadmete miinimumstandardite täitmisega	Siht	Õpetajate käsutuses olevad uued sülearvutid		Number	0	465 000	Q3	2023	Vähemalt 465 000 täiendavat sülearvutit, millel on koolidele vajalik tarkvara, mida õpetajad saavad kasutada. Meetme üldeesmärk on varustada õpetajad sülearvutitega. Koostöös kohalike omavalitsustega kehtestatakse õiglane ja läbipaistev menetlus tarkvaraga sülearvutite jaotamiseks, mis tagab võrdse kohtlemise kõigi koolide ja haridusasutuste vahel. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, materjalitõhususe ja ringlussevõtuga seotud nõuetega.
C15G	C2.1.2. Võrdsed tingimused mobiilsete multimeediaseadmetega koolidele – investeeringud, mis on seotud seadmete miinimumstandardite täitmisega	Siht	Üliõpilaste käsutuses olevad uued sülearvutid		Number	0	735 000	Q3	2025	Vähemalt 735 000 täiendavat sülearvutit, millel on koolidele kasutamiseks vajalik tarkvara. Koostöös kohalike omavalitsustega kehtestatakse õiglane ja läbipaistev menetlus tarkvaraga sülearvutite jaotamiseks, mis tagab võrdse kohtlemise kõigi koolide ja haridusasutuste vahel. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										(2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, materjalitõhususe ja ringlussevõtuga seotud nõuetega.
C16G	C2.1.3. E-pädevused	Eesmärk	Digitaalse pädevuse arendamise keskuse (DCDC) loomine	Aruanne DCDC organisatsioonilise ülesehituse ja toimimise kohta				Q4	2022	<p>Digitaalse pädevuse arendamise keskus (DCDC) luuakse digiülemineku eest vastutava ministri büroos. DCDC peamine eesmärk on tõhustada ja parandada digitaalpädevuse arendamise koordineerimise süsteemi Poolas järgmiste allfunktsioonide täitmise kaudu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uurimis- ja analüüsifunktsioon See funktsioon hõlmab digipädevustega seotud teadus- ja järelevalvemeetmeid koos vaatlusfunktsiooniga, mis kogub ja struktureerib sellealaseid teadmisi (analüüsides kaasaegseid suundumusi, innovatsiooni, teadusuuringuid ja häid tavasid). Selle tulemusena koostatakse soovitused ja ettepanekud asjakohaste tegevuste kohta. • Testimise ja rakendamise funktsioon See funktsioon hõlmab katsemeetmete katsetamist ning kõige väärtuslikumate ja paljutõotavamate lahenduste, soovituste ja ettepanekute rakendamist, mis tulenevad katsemeetmetest ning teadusuuringute ja analüütilise funktsiooni elluviimisest. • Haridus ja populariseerimine. See funktsioon hõlmab selliseid meetmeid nagu nõustamine, juhendamine, seminarid, koolitused ja kursused ning keskuse tegevuse

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tulemuste levitamine teabeportaali kaudu, mis sisaldab analüüse/standardeid/kavasid/häid tavasid seoses digipädevuse arendamisega.
C17G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T1 – Digitaalkoordinatorid, keskmiselt üks iga Poola omavalitsuse (gmina) kohta		Number	0	1 500	Q2	2023	Vähemalt pooled kõigist omavalitsustest (gmina) peavad olema hõlmatud programmi vaheeesmärgiga, kusjuures iga gmina kohta on keskmiselt üks digikoordinator. Koordinaatorite arv gmina kohta määratakse kindlaks järgmiste elementide alusel: gmina suurus, elanike arv, digitaaloskuste tase ja nõudlus arvutiseadmete järele. Digikoordinatorite ülesanne on toetada gminat ja oma piirkonna institutsioone ning vastata elanikkonna tegelikele vajadustele.
C18G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T2 – Uued digikoordinatorid, vähemalt üks iga Poola omavalitsuse (gmina) kohta		Number	1 500	2 477	Q3	2025	Programm hõlmab kõiki omavalitsusi (gmina) ning iga gmina kohta on keskmiselt üks digikoordinator. Koordinaatorite arv gmina kohta määratakse kindlaks järgmiste elementide alusel: gmina suurus, elanike arv, digitaaloskuste tase ja nõudlus arvutiseadmete järele. Digikoordinatorite ülesanne on toetada gminat ja oma piirkonna institutsioone ning vastata elanikkonna tegelikele vajadustele.
C19G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T1 – Täiendavad inimesed, kes on koolitatud digipädevuste, sealhulgas digikirjaoskuse alal		Number	0	190 000	Q3	2024	Vähemalt 190 000 inimest on läbinud koolituse selliste projektide rakendamise raames, mille eesmärk on arendada (omandada või arendada) digipädevusi. Digipädevuste valdkonna koolitusega hõlmatud inimeste hulka kuuluvad enam-vähem võrdsel viisil järgmised

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										kategooriad: - 40 % kodanikest, kes vajavad põhilisi digioskusi; - 20 % ametiisikutest; - 20 % haridustöötajatest ja õpetajatest; - 20 % tõrjututest ja tõrjutuse ohus olevatest inimestest. Lasteaia õppejõudude kohustuslik lisakoolitus seoses IKT-seadmete kasutamisega väikelaste jaoks ei ole osa kõnealusest investeeringust.
C20G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T2 – Täiendavad inimesed, kes on koolitatud digipädevuste, sealhulgas digikirjaoskuse alal		Number	190 000	380 000	Q2	2026	Vähemalt 380 000 inimest on läbinud koolituse selliste projektide rakendamise raames, mille eesmärk on arendada (omandada või arendada) digipädevusi. Digipädevuste valdkonna koolitusega hõlmatud inimeste hulka kuuluvad enam-vähem võrdsel viisil järgmised kategooriad: - 40 % kodanikest, kes vajavad põhilisi digioskusi; - 20 % ametiisikutest; - 20 % haridustöötajatest ja õpetajatest; - 20 % tõrjututest ja tõrjutuse ohus olevatest inimestest. Lasteaia õppejõudude kohustuslik lisakoolitus seoses IKT-seadmete kasutamisega väikelaste jaoks ei ole osa kõnealusest investeeringust.
C21G	C3.1. Infosüsteemide küberturvalisuse parandamine, andmetöötlastaristu tugevdamine ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	5. juuli 2018. aasta seaduse (mis käsitleb riiklikku küberturvalisuse süsteemi, millega rakendatakse võrgu- ja infoturbe direktiivi ning luuakse riikliku küberturvalisuse	Seaduse muudatuses sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q4	2022	Riiklikku küberturvalisuse süsteemi käsitleva õigusakti muudatuste jõustumine. See võimaldab muu hulgas luua valdkondlikke arvutiturbe intsidentidele reageerimise rühma (CSIRT) võrgustikke, luua teabevahetus- ja analüüsikeskusi

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			süsteemi terviklik õiguslik ja organisatsiooniline alus) muutmine							(ISAC) ning tugevdada valitsusasutuste ja kohalike omavalitsusüksuste koostöömehhanisme turvaintsidentidele reageerimise valdkonnas. Riiklikku küberturvalisuse süsteemi käsitlev õigusakt on vajalik ka seoses vajadusega rakendada nn 5G meetmepaketti. Käesoleva muudetud õigusakti ettevalmistamise ja vastuvõtmise eest vastutab peaministri kantser.
C22G	C3.1. Infosüsteemide küberturvalisuse parandamine, andmetöötlustaristu tugevdamine ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	Ministrite nõukogu 11. septembri 2018. aasta määruse (milles käsitletakse oluliste teenuste loetelu ja intsidendi häiriva mõju künniseid oluliste teenuste osutamisel) muutmine	Määruse muudatuses sisalduv säte jõustumise kohta				Q4	2023	Ministrite nõukogu 11. septembri 2018. aasta määruse (mis käsitleb oluliste teenuste loetelu ja intsidendi häiriva mõju künniseid oluliste teenuste osutamisel) muudatuse jõustumine. Eelkõige tervishoiusektoris muudetakse oluliste teenuste operaatorite identifitseerimise künniseid/kriteeriume, et parandada kehtivaid kvaliteedikriteeriume, võimaldades tervishoiusektori elutähtsate üksuste/haiglate identifitseerimist.
C23G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Küberturvalisuse projektid (CyberPL) kahes sekkumisvaldkonnas: 1) riikliku küberturvalisuse süsteemi tõhususe suurendamise programm (KSC-PL) ja 2) toimivate küberturvalisuse keskuste ehitamine ja arendamine (SOC-DEV-PL)		Number	0	8	Q2	2026	Küberturvalisuse raames lõpuleviidud projektide arv, mis koosneb järgmisest: - seitsmest piirkondlikust küberturvalisuse keskusest (RegioSOC) koosneva võrgustiku loomine; - seitsmest valdkondlikust arvutiturbe intsidentide lahendamise rühmast (CSIRT) koosneva võrgustiku loomine;

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<ul style="list-style-type: none"> - 385 riikliku küberturvalisuse üksuse ühendamine integreeritud küberturvalisuse juhtimissüsteemiga; - vähemalt 30 äsja loodud või ajakohastatud turvakeskusest koosneva võrgustiku loomine riikliku julgeoleku seisukohast olulistest üksustest; - programmi elluviimine 600 inimese, sealhulgas, kuid mitte ainult, praeguste töötajate ümberõppeks ja oskuste suurendamiseks küberturvalisuse valdkonnas; - programmi rakendamine vähemalt 30 üksuse süsteemseks tugevdamiseks, kes kasutavad tööstuslike kontrollisüsteemide töötehnoloogiat; - toetus 400 üksusel infotehnoloogiat ja operatiivtehnoloogiat kasutavate küberturvalisuse taristute ajakohastamisel ja laiendamisel ning küberturvalisuse süsteemide ja toodete ostmisel; - küberturvalisuse esmareageerijate võrgustiku loomine vojevoodkonna tasandil, et toetada avaliku sektori asutusi intsidentide käsitlemisel ja taastamisel ning pakkuda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele küberhügieeni alaseid koostisi (vähemalt 440 esmareageerijat ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste töötajat).
C24G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL,	Eesmärk	Andmekeskuse rajatiste hoonetega seotud lepingute	Lepingute allkirjastamine				Q1	2024	Lepingud hoonete ehitamiseks ning kolme andmekeskuse mehaaniliseks

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine		allkirjastamine							ja elektriliseks sisseseadeks peavad olema allkirjastatud.
C25G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Energiatõhusat taristut pakkuvate standardsete andmetöötluskeskuste loomine		Number	0	3	Q2	2026	Selliste toimivate standarditud andmekeskuste arv, mis on seotud eeldatavate energiatõhususe parameetritega, kasutades taastuvenergiat ja vesinikku, arvutusvõimsustihedust ja ühendatud kiudoptilist ahelat, pakkudes kaht sõltumatut sideteed ükskõik millise valitud andmetöötluskeskuste paari vahel. Andmekeskused järgivad andmekeskuste energiatõhusust käsitlevat Euroopa tegevusjuhendit. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, jäätmekäitluse ja keskkonnariski hindamisega seotud nõuetega.
C26G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Kriisijuhtimissüsteemi mobiilne infrastruktuur		Number	0	17 721	Q4	2025	Näitaja väärtus koosneb järgmistest elementidest: - 4 060 ajakohastatud elanikkonna häire- ja hoiatussüsteemi punkti, mis hõlmavad analooghäiresireenide asendamist digitaalsetega, valitud punktide varustamist ühilduva riist- ja tarkvaraga, raadioülekanne ja IP-edastuse krüpteerimist võimaldavate seadmete ostmist; - 13 630 kvaliteetset mobiilset andmetermini (MDT), mis on kohandatud politseiametnike uutele süsteemifunktsioonidele (seadmete, tarkvara ja litsentside ostmine); - 30 mobiilset punkti, mis on loodud

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										selleks, et võimaldada turvalist ühendust õiguskaitseasutuste sees ja vahel; - üks iseseisev mobiilse meditsiinipunkt meditsiiniliste, biokeemiliste, radioloogiliste ja loodusõnnetuste riskide jaoks.
C27G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	Üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid: järgmise põlvkonna pilvandmetötluse projektide valimine ja lepingute allkirjastamine	Lepingute allkirjastamine valitud üksustega				Q3	2022	Projektide valimine ja vähemalt viie lepingu allkirjastamine pärast konkursikutse avaldamist, et toetada järgmise põlvkonna pilvandmetötluse lahenduste väljatöötamist Poolas.
C28G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid: riikliku taristu/teenuste andmetötluse lahenduste väljatöötamine		Number	0	5	Q2	2024	Vähemalt viis uut riiklikku taristu-/teenuseandmetötluslahendust, mille on välja töötanud valitud ettevõtted ja mis toimivad.

C.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine

Reformiga parandatakse mobiilsidevõrkude arendamise õigusraamistikku, kõrvaldades vertikaalsetes tööstusharudes 5G lahenduste ees seisvad tõkked ja viies riiklikud õigusaktid vastavusse ELi ühenduvusmeetmete paketi. Regulaatiivsed muudatused keskenduvad elektromagnetväljade (EMF) heitkogustele ja raadiosideadmetele, samas kui vastavad ministriumid teevad kindlaks konkreetset muudatused järgmistes vertikaalsetes sektorites: tervishoid, logistika ja transport, põllumajandus, tööstus, energeetika, arukad linnad, haridus ja keskkonnakaitse.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilistesse sidevõrkudesse

Selle investeeringu eesmärk on parandada telekommunikatsiooniinvestorite juurdepääsu tagasimakstavale rahalisele toetusele, et edendada 5G-võrkude kasutuselevõttu riigi turutõrke piirkondades, sealhulgas väiksema majandusliku tasuvusega kõrvalistes piirkondades. Maapiirkondades, kus turg ei paku ega paku lähitulevikus tõenäoliselt piisaval tasemel teenuseid, võetakse kasutusele vähemalt 4200 tugijaama, et rahuldada kindlaksmääratud lõppkasutajate vajadusi. Seda eesmärki käsitatakse taaste- ja vastupidavusrahastu toetusega saavutatud täiendava kaetusena ning seetõttu ei võeta arvesse kodumajapidamisi, mis on 5G-spektri enampakkumise tulemusel kaetud. Lisaks luuakse uus statsionaarne seiresüsteem, et tagada üldsuse juurdepääs andmetele raadiosideadmete elektromagnetväljade heitkoguste taseme kohta.

Tagamaks, et meede vastab tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), nõutakse tulevaste projektikonkursside võrdluskriteeriumides, et valitakse ainult tegevused, mis on kooskõlas asjakohaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktidega.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuste täitmiseks tehakse kliimariski ja haavatavuse hindamine, kui see on asjaomaste õigusaktidega ette nähtud, ning rakendatakse käesoleva õigusakti kohaseid vajalikke kohanemislahendusi. Kõigi taristuinvesteeringute puhul tuleb vähemalt 70 % ehitus- ja lammutusjäätmetest korduskasutada või ringlusse võtta kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01)²⁹.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

²⁹ Eelkõige nõutakse meetmega, et ehitustöid tegevad ettevõtjad tagaksid, et vähemalt 70 % (massist) ehitusobjektidel tekkinud ohtutest ehitus- ja lammutusjäätmetest (v.a 3. mai 2000. aasta otsusega 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ, millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu, ja nõukogu otsus 94/904/EÜ, millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu (teatavaks tehtud numbri K(2000) 1147 all), kehtestatud Euroopa jäätmenimistu kategoorias 17 05 04 nimetatud looduslikud jäätmed), valmistatakse ette korduskasutamiseks, ringlussevõtuks ja muuks materjali taaskasutamiseks, sealhulgas tagasitaitmine, kasutades jäätmeid muude materjalide asendamiseks vastavalt jäätmehierarhiale ning ELi ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise protokollile.

C2.2. Haridussüsteemi digiülemineku aluste reformimine

Reformiga pannakse alus haridussüsteemi digiülemineku, võttes vastu hariduse digiülemineku poliitika, et valmistada lapsi ja noori ette infoühiskonnaks. Käesoleva strateegilise dokumendi eesmärgid keskenduvad uute tehnoloogiate tõhusale ja sisukale integreerimisele õpetamisse, õppimisse ja hindamisse ning need töötatakse välja osaluspõhist lähenemisviisi kasutades.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust

Selle investeeringu eesmärk on suurendada koolides digitaalsete IKT-seadmete ja -taristu taset miinimumstandarditest kõrgemale.

Meede hõlmab järgmist:

- 100 000 klassiruumiga kohaliku piirkonna võrgu (LAN) ühenduse pakkumine ja ajakohastamine;
- IT-komplekti pakkumine kaugõppeks 100 000 klassiruumis;
- tehisintellekti ning teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) laborite pakkumine 16 000 alg- ja keskkoolile;
- eksamisüsteemi digiülemineku, eelkõige kesk- ja piirkondlike eksamikomisjonide ümberkorraldamine ja ajakohastamine, ning e-õppe keskuse digiülemineku.

LAN-ühendus, kaugõppe IT-komplektid ning tehisintellekti ja STEM-laborid jaotatakse koolide vahel võrdselt, võttes aluseks rahvastikutiheduse ja geograafilise katvuse.

Võrgutaristut või info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmeid pakkuvate üksuste valimiseks toimub avatud, õiglane ja läbipaistev menetlus.

Põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tingimuste täitmiseks peavad IKT-seadmed vastama direktiivi 2009/125/EÜ kohaselt serveritele ja andmesalvestusseadmetele või arvutitele ja serverarvutitele või kuvaritele kehtestatud energia- ja materjalitõhususe nõuetele. Lisaks ei tohi IKT-seadmed sisaldada direktiivi 2011/65/EL II lisa loetletud piiratud kasutusega aineid.

Kehtestatakse jäätmekava, millega tagatakse maksimaalne korduskasutamine elektri- ja elektroonikaseadmete olemusringi lõpus, sealhulgas ringlussevõtupartneritega sõlmitud lepingute kaudu ning finantsprognosides või ametlikes projektidokumentides kajastamise kaudu. Olemusringi lõpus valmistatakse seadmed ette korduskasutamiseks või suunatakse taaskasutamisse või ringlussevõttu või neid töödeldakse nõuetekohaselt; viimane hõlmab kõikide vedelike eemaldamist ning direktiivi 2012/19/EL VII lisa kohast selektiivset töötlemist.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

C.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
C1L	C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine	Eesmärk	17. veebruari 2020. aasta määruse (keskkonna elektromagnetväljakiirguse seire kohta) muutmine	Määruse muutmise säte, mis viitab selle jõustumisele				Q1	2022	17. veebruari 2020. aasta määruse (keskkonna elektromagnetväljakiirguse mõõtmise meetodika kohta) muudatuse jõustumine.
C2L	C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine	Eesmärk	Ministrite nõukogu 10. septembri 2019. aasta määruse (keskkonnamõju hindamise kohta) muutmine	Määruse muudatuses sisalduv säte, mis viitab selle jõustumisele				Q1	2022	Olulise keskkonnamõjuga projekte käsitleva määruse muudatuse jõustumine, millega jäetakse raadiosideinvesteeringud keskkonnamõju hindamist vajavate projektide kataloogist välja.
C3L	C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine	Eesmärk	Uus õigusakt, millega kõrvaldatakse tõkked, mis takistavad 5G-võrgu rakendamist vertikaalsete tööstusharude poolt	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q4	2023	Jõustub õigusakt, millega kõrvaldatakse takistused 5G-võrkude ühenduvust kasutavate lahenduste rakendamisel majanduses.
C4L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilistesse sidevõrkudesse	Eesmärk	Finantstoodete raamistik, et tugevdada äriinvesteeringuid kaasaegsesse elektroonilisse sidevõrku	Raamistiku avaldamine peaministri kantslei poolt				Q4	2022	Finantstooteid käsitleva raamistiku avaldamine avatud investeerimislaenu taotluste esitamise menetluse alusel. Käesoleva raamistiku ettevalmistamise ja vastuvõtmise eest vastutab peaministri kantsler. Tagamaks, et meede vastab tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C58/01), nõutakse tulevaste projektikonkursside

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										võrdluskriteeriumides, et valitakse ainult tegevused, mis on kooskõlas asjakohaste ELi ja riiklike keskkonnavalaste õigusaktidega.
C5L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilistesse sidevõrkudesse	Eesmärk	5G tugijaamade ehitamiseks sõlmitud lepingud	Teade lepingute sõlmimise kohta				Q4	2023	Avatud, läbipaistval, mittediskrimineerival ja konkurentsipõhisel hankemenetlusel põhinevate lepingute sõlmimine 5G tugijaamade ehitamiseks maapiirkondades. Iga leping sisaldab valitud üksuste saadud rahalist summat ja investeeringu ulatust, näiteks kasutusele võetavate täiendavate tugijaamade arvu.
C6L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilistesse sidevõrkudesse	Siht	5G tugijaamade ehitamine maapiirkondades		Number	0	4 200	Q2	2026	Maapiirkondades võetakse kasutusele vähemalt 4 200 tugijaama, mis osutavad 5G-teenuseid. Selle eesmärgi all mõistetakse täiendavat katvust, mis saavutatakse taaste- ja vastupidavusraha toetusega telekommunikatsioonioperaatoritele 5G-spektri enampakkumise tulemusel kehtestatud katvuse tagamiseks. Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, jäätmekäitluse ja keskkonnariski hindamisega seotud nõuetega.
C7L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine	Siht	Linnad, mis on hõlmatud uue paikse raadiosideadmete elektromagnetkiirguse		Number	0	50	Q2	2024	Nende linnade arv, kus rajatakse paiksesse raadiosideadmetest eralduvate elektromagnetväljade

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	kaasaegsetesse elektroonilistesse sidevõrkudesse		seiresüsteemiga							<p>heitmete seiresüsteemi elektromagnetväljade pideva seire seadeldised. Elektromagnetväljade seiresüsteemi kavatakse rahastada üksnes tagastamatul kujul.</p> <p>Investeering tehakse täielikus kooskõlas põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suunistega (2021/C 58/01), eelkõige seoses energiatõhususe, jäätmekäitluse ja keskkonnamis riski hindamisega seotud nõuetega.</p>
C8L	C2.2. Haridussüsteemi digiülemineku aluste reformimine	Eesmärk	Hariduse uue digiülemineku poliitika vastuvõtmine, mis on aluseks haridussüsteemi muutustele ja IKTsse tehtavate investeeringute rakendamisele ning millega määratakse kindlaks haridussüsteemi digiülemineku suunad lühikeses ja pikas perspektiivis	Poliitika vastuvõtmine				Q3	2022	<p>Ministrite nõukogu võtab vastu resolutsiooni haridusvaldkonna digiülemineku poliitika kohta, millel on programmi ja strateegilise dokumendi laad ning millega kehtestatakse raamistik riigi poliitikale ja meetmetele hariduse digiülemineku valdkonnas lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis. See dokument on aluseks sidusrühmade ja osalejate tegevusele ning selles määratletakse vahendid täielikult digitaalse haridussüsteemi loomiseks, mis on kohandatud koolieelse ja üldhariduskeskkonna tänapäevastele väljakutsetele. Poliitika hõlmab rakenduskava, hindamis- ja järelevalvemeetmeid ning see töötatakse välja osaluspõhise lähenemisviisi kasutades.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
C9L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Eesmärk	Avalik konsultatsioon raamistiku üle, millega määratakse kindlaks IKT-seadmete jaotamise ja koolidele infrastruktuuri pakkumise kord	Aruanne, milles võetakse kokku avaliku konsultatsiooni tulemused ja valitsuse järgmine vastus				Q3	2022	<p>Avalik konsultatsioon, millesse on kaasatud eri sidusrühmad ja sotsiaalpartnerid ning mis käsitleb raamistikku IKT-seadmete (IT-komplekt kaugõppe jaoks) ja taristu (LAN-ühendus, loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika ning tehisintellekti laboratooriumid) pakkumiseks koolidele.</p> <p>Konsultatsiooni tulemused võetakse kokku aruandes, mis sisaldab sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite peamisi märkusi ning valitsuse järeelmeetmeid nende märkuste suhtes.</p>
C10L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Eesmärk	Raamistik, millega määratakse kindlaks IKT-seadmete levitamise ja koolidele infrastruktuuri pakkumise kord	Vastuvõtmine haridus- ja teadusministeeriumis				Q2	2023	<p>Raamistikus sätestatakse IKT-seadmete jaotamise ja toetust saavatele koolidele taristu pakkumise miinimumtingimused, mis tulenevad eelnevast avalikust konsultatsioonist eri sidusrühmade ja sotsiaalpartneritega.</p> <p>Raamistikus sätestatakse selged kriteeriumid toetust saavate koolide valimiseks, võttes arvesse vajadust IKT seadmete ja infrastruktuuri järele, näiteks LAN-ühendus ja laborid, ning nende võimalikku mõju koolide haridustulemustele.</p> <p>Võttes arvesse erinevate toetust saavate koolide vajadusi, peab järgmine infrastruktuuri ja IKT-seadmete pakkumist käsitlev pakkumismenetlus olema võrdne, avatud, läbipaistev ja õiglane ning</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tagama tasakaalustatud jaotuse koolide vahel kogu riigis, mis põhineb nii elanikkonnal kui ka geograafilisel katvusel.
C11L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Siht	Klassiruumid koolides, mis on varustatud kohtvõrgu (LAN) ühendusega		Number	0	100 000	Q3	2025	LAN-ühendusega varustatud kutsekoolide ja üldharidusasutuste klassiruumide arv, mille internetiühendus ületab miinimumstandardit 100 Mbit/s. Võrgutaristut pakuvad üksused valitakse välja õiglasel, konkurentsivõimelisel ja läbipaistval viisil kooskõlas eesmärgi C10L raamistikuga. Lõplikud vahendite saajad või kohalikud omavalitsused ei maksa Poola valitsusele tagasi ühelgi viisil.
C12L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Siht	Klassiruumid kutseõppeasutustes ja üldharidusasutustes, mis on varustatud IT-vahenditega kaugõppe võimaldamiseks		Number	0	100 000	Q1	2025	Selliste klassiruumide arv kutseõppeasutustes ja üldharidusasutustes, mis on varustatud mitme IT-vahendiga, et õpetajad saaksid tööruumidest eemalt õppida. Siia kuuluvad kõrvaklapid, kaamerad, tahvelarvutid, USB-sõlmed, kuid mitte sülearvutid. Müüjad valitakse õiglasel, konkurentsivõimelisel ja läbipaistval viisil kooskõlas eesmärgi C10L raamistikuga. Lõplikud vahendite saajad või kohalikud omavalitsused ei maksa Poola valitsusele tagasi ühelgi viisil.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Number					
C13L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Siht	Koolides loodud tehisintellekti ning teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) laborid		Number	0	16 000	Q3	2025	<p>Tehisintellekti ja/või teadus-, tehnoloogia-, inseneri- ja matemaatikaboritega (STEM) varustatud koolide arv.</p> <p>Eelkõige varustatakse loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika laboratooriumidega 4000 gümnaasiumi ning 12000 kooli tehisintellekti laboratooriumiga, millest 8000 algkooli ja 4000 keskkooli.</p> <p>Tehisintellekti ja loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika (STEM) laboreid kasutades on ette nähtud piisav arv kvalifitseeritud informaatikaõpetajaid.</p> <p>Tarned jaotatakse kohalike omavalitsustega kokkulepitud õiglasel ja läbipaistval viisil ning lõppsaajad või kohalikud omavalitsused ei maksa neid Poola valitsusele ühelgi viisil tagasi.</p>
C14L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Eesmärk	Eksamisüsteemi digiüleminek	Aruanne eksamisüsteemi digiülemineku eduka lõpuleviimise kohta				Q4	2025	Eksamisüsteem korraldatakse ümber ja seda ajakohastatakse, et võimaldada eksamite sooritamist kaugrežiimis. Praeguse eksamisüsteemi digiüleminek hõlmab kesk- ja piirkondlike eksamikomisjonide ning IT-hariduskeskuse ümberkorraldamist ja ajakohastamist.

D. KOMPONENT D. „TERVISHOIUSÜSTEEMI TÕHUSUS, KÄTTESAADAVUS JA KVALITEET“

Komponent käsitleb mitmeid probleeme, millega Poola tervishoiusüsteem praegu silmitsi seisab. Eriti oluline on üleminek esmatasandi arstiabile ja ambulatoorsele ravile, sest tervishoiukulutused peaksid keskpikas ja pikas perspektiivis märkimisväärselt suurenema, mis suurendab koormust riigi rahandusele. Haiglasektoris on hädasti vaja reforme, mida täiendavad sihtotstarbelised investeeringud. Mõnedel haiglatel on suured võlad ja nende hõivatuse määr on madal, samas kui paljud praegu haiglates teostatavad raviprotseduurid võivad toimuda madalama hooldustasemega ja väiksemate kuludega. Esmatasandi arstiabi süsteem on alarahastatud, töötajaid on vähe ja teenused on ülekoormatud. Samal ajal kannatab haiglasüsteem kroonilise alarahastamise all, eriti inimressursside osas. Ebasoodsate tingimuste, näiteks madala palga tõttu ei ole meditsiinitöö populaarne ning on toimunud märkimisväärne ajude äravool. Inimressursside nappuse tõttu on Poola teiste liikmesriikidega võrreldes madalaimal kohal ja seetõttu on vaja hoida spetsialiste tööl ka pärast pensioniiga. Juurdepääs hooldusele on piirkonniti erinev. E-tervis ja tänapäevased juhtimistavad on alakasutatud.

Komponendi eesmärgid on mitmemõõtmelised: reformida ja toetada investeeringutega haiglasektorit kooskõlas vajadusega ratsionaliseerida tervishoiu püramiidi, kiirendada tervishoiu digiüleminekut, luua toetavad tingimused meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks, toetada uuringute arendamist meditsiini- ja tervishoiuteaduste valdkonnas ning luua soodne keskkond ravimite tootmise arendamiseks Poolas.

Komponent aitab täita riigipõhist soovitusi parandada tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet, juurdepääsetavust ja tõhusust, sealhulgas tagades piisavad vahendid ja kiirendades e-tervise teenuste kasutuselevõttu (riigipõhine soovitus 1 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01).

D.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine

Reformi eesmärk on kehtestada ulatuslikud meetmed, mis seisnevad avalik-õiguslike haiglate ümberkorraldamises. Reformi eesmärk on tagada tervishoiu ja pikaajalise hoolduse vastupanuvõime, tõhususe, kvaliteedi ja kättesaadavuse, riiklike haiglate finantsseisundi ning nende üksuste järelevalve- ja juhtimisprotsesside püsiv paranemine. Reform puudutab kogu haiglasektorit, mis osutab riiklikest allikatest rahastatavaid tervishoiuteenuseid.

Reformiga põhjendatakse ka tervishoiu püramiidi ratsionaliseerimist, lisades muu hulgas esmatasandi tervishoidu käsitlevasse õigusakti uusi sätteid.

Haiglasektori reform viiakse ellu ühe uue õigusaktiga, mis võib siiski muuta olemasolevaid õigusakte, näiteks meditsiinitegevust käsitlevat õigusakti või riiklikest vahenditest rahastatavaid tervishoiuteenuseid käsitlevat õigusakti. Reformi peamised sätted on järgmised:

- haiglate ümberkorraldamine haiglate osutatavate tervishoiuteenuste ulatuse ja struktuuri konsolideerimise, ümberprofileerimise ja muutmise teel, tuginedes riiklikele ja piirkondlikele ümberkorralduskavadele ning tervishoiuvajaduste kaardile, ning vastavalt ajakohastatud haiglate võrgustikule;
- tervishoiuteenuste püramiidi ratsionaliseerimise meetmete alus, nihutades teatavad tervishoiuteenused haiglatelt madalamale ravitasemele (esmane ravi, ambulatoorsed teenused) koos läbivaadatud sätetega iga-aastaste NFZ (riiklik tervishoiufond) rahastamiskavade kohta, ning
- haiglate rahastamissüsteemi muudatused, mis tagavad tõhusa ja jätkusuutliku restruktureerimise, sealhulgas haiglate võlakoorma vähendamise jätkusuutlikul viisil, mis põhineb läbipaistvatel ja tõenditel põhinevatel kriteeriumidel ning haiglate usaldusväärset rahastamissüsteemil, stimuleerides nõuetekohast ravi ning parandades tõhusust ja hoolduse kvaliteeti, ning haiglate üle professionaalse järelevalvesüsteemi loomine, juhtkonna tugevdamine ning kaasaegsete süsteemide, vahendite ja juhtimismeetodite kasutamise stimuleerimine tervishoius.

Haiglasektori reformi tuleb täiendada riikliku onkoloogilise võrgustiku ja riikliku kardioloogiavõrgustiku reformidega, samuti tervishoiu kvaliteedi ja patsiendiohutusega. Nende reformide eesmärk on parandada onkoloogilise ja kardioloogilise ravi kättesaadavust ja kvaliteeti. Tervishoiu ja patsiendi ohutuse kvaliteedi reformi eesmärk on võtta kasutusele süsteemsed lahendused tervishoiuteenuste kvaliteedistandarditele ja seejärel jälgida reformi jätkusuutlikke tulemusi.

Reform koosneb ka õigusaktide paketist, mis käsitleb riiklike e-tervise teenuste käivitamist ja nende integreerimist olemasolevatesse/kättesaadavatesse e-tervise süsteemidesse riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine

Investeeringu eesmärk on toetada haiglaid reformiprotsessidest tulenevate investeerimisvajadustega, sealhulgas konsolideerimise, ümberprofileerimise ja pikaajalise hoolduse üksusteks muutmise tõttu. Taaste- ja vastupidavusraha investeeringutega seotud sekkumise eesmärk on toetada haiglaid ainult juhul, kui on kindlaks tehtud investeerimisvajadused, ning reformi D.1.1 kohaste reformiprotsesside tulemusena. Abikõlblikud meditsiiniüksused on haiglad 15. aprilli 2011. aasta meditsiinitegevuse seaduse sätete tähenduses. Toetus hõlmab üksnes riiklikust tervisefondist rahastatavate tervishoiuteenuste osutamisega seotud tegevusi ega hõlma äritegevust. Rahalise toetuse kriteeriumid viiakse kooskõlla reformi peamiste sekkumisvaldkondadega, sealhulgas: i) hõlmatus (nt hõlmatud elanikkond, hõlmatud hüvitised ja õigeaegne juurdepääs ravile), ii) omakapital (nt omakapital rahastamises, omakapitali teenuste osutamisel ja kasutamisel ning võrdsed tervisenäitajad), iii) tõhusus, sealhulgas operatiivtegevus (tulemuste saavutamise tõhusus, vahendite kogumise tõhusus), iv) hoolduse kvaliteet ja v) ressursside (nt inimressursid ja rahalised vahendid) kättesaadavus.

Peamised investeerimisprojektide kategooriad koosnevad investeringutest uutesse meditsiiniseadmetesse ja -taristusse ning ehitustöösse.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel

Investeeringu eesmärk on kiirendada tervishoiu digipööret, võttes kasutusele uued digitaalsed tervishoiuteenused ja arendades edasi olemasolevaid digiteenuseid. Investeering hõlmab uute e-teenuste käivitamist, sealhulgas:

- patsiendi tervise analüüsi vahend, mis toetab patsiendi tervisliku seisundi analüüsimist;
- otsuste tegemise tugivahend arstidele, mis põhineb tehisintellekti algoritmidel ja terviseandmete kesksel hoidlal, mis on integreeritud muude peamiste tervishoiusüsteemidega, ning
- muude peamiste tervishoiusüsteemidega integreeritud meditsiiniliste andmete keskhoidla.

Samuti luuakse e-tervise keskuses turvaoperatsioonide keskus. Keskus aitab tugevdada e-tervise keskuse IT-ressursse ja kohandada neid küberturvalisuse valdkonna kasvavatele vajadustele.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 31. märtsiks 2026.

D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine

Reformi eesmärk on aidata kaasa meditsiinitöötajate vajaduste ja kättesaadavuse paremale ühitamisele Poolas.

Reform koosneb algatustest, mille eesmärk on motiveerida noori alustama ja jätkama meditsiiniõpinguid ning seejärel meditsiinipraktikat Poolas. See hõlmab i) kava kehtestamist meditsiiniüliõpilastele laenu andmiseks, sealhulgas rahalisi stiimuleid töötamiseks Poolas pärast õpingute lõppu, ning ii) erakorralise meditsiini meditsiinitöötajatele teise tsükli õpingute loomist, mis väljendub asjaomaste spetsialistide kvalifikatsiooni ja tulude suurendamises.

Reform hõlmab ka õigusaktide vastuvõtmist, et parandada meditsiinitöötajate atraktiivsust ja töötingimusi. Need õigusaktid suurendavad kraadiõppe paindlikkust, võimaldades muu hulgas anda arstidele uue ametialase pädevuse tunnistuse erinevates erivaldkondades. Samuti suurendab see paljude meditsiinitöötajate madalaimat põhipalka ning korraldab pärast asjakohase koolituse pakkumist ümber teatavate pädevuste jaotuse arstide ja spetsialiseerunud meditsiinitöötajate, kiirabitöötajate, meditsiiniõdede ja muude meditsiinitöötajate vahel.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimise ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid

Investeeringu eesmärk on suurendada meditsiiniõppeasutuste suutlikkust ja toetada meditsiiniõpingutel osalevaid üliõpilasi.

See koosneb täiendavatest allinvesteeringutest, mille eesmärk on i) luua ajutine stiimulite süsteem valitud meditsiinikursuste alustamiseks ja jätkamiseks, ii) ajakohastada eelkliinilise koolituse õppebaasi, iii) rakendada digitehnoloogial põhinevat uut õppekorraldust, iv) kohandada ja parandada kliinilist baasi kesksetes kliinilistes haiglates, v) rakendada koolitusprogramme ja õppejõudude stimuleerimise kavasid, vi) ajakohastada meditsiiniülikoolide raamatukogusid, üliõpilaste majutust ja IT-süsteeme ning vii) minna meditsiiniülikoolide juhtimise haldusprotsesside puhul üle digitehnoloogiale.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

D3.1. Tervishoiusüsteemi tõhususe ja kvaliteedi suurendamine, toetades Poola teadus- ja arenduspotentsiaali meditsiini- ja tervishoiuteaduste valdkonnas

Reformi eesmärk on aidata kaasa tervishoiusüsteemi kvaliteedi ja tõhususe parandamisele, toetades teadus- ja arendustegevust meditsiini- ja tervishoiuvaldkonnas.

Reform koosneb inimtervishoius kasutatavate ravimite kliinilisi uuringuid käsitlevatest uutest õigusaktidest, sealhulgas läbipaistvast süsteemist ning haldus- ja õiguslike takistuste vähendamisest. See hõlmab ka Poola biomeditsiinisektori arendamise strateegilise kava koostamist ja rakendamist, mis põhineb Poola biomeditsiinisektori vajaduste, selle arengut takistavate olemasolevate tõkete ja potentsiaalse konkurentsieelise piirkondade hindamisel.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine

Investeeringu eesmärk on tugevdada tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet, toetades teadus- ja arendustegevust meditsiini- ja tervishoiuvaldkonnas.

Investeering hõlmab järgmisi meetmeid:

- korraldada konkursse, et rahastada teadus- ja arendustegevust, mis keskendub tooteuundustele, näiteks ravimitele, meditsiiniseadmete arendamisele, eriti mobiilseks kasutamiseks, ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendite väljatöötamisele ja rakendamisele meditsiinis ja tervishoius;
- kliiniliste uuringutega tegelevate täiendavate kliiniliste uuringute tugikeskuste arendamine, Poola kliiniliste uuringute võrgustiku elektroonilise sideplatvormi ja kliiniliste uuringute otsingumootori loomine ning teadlikkuse suurendamise meetmed selles valdkonnas;
- muud toetavad tegevused biomeditsiinisektoris, sealhulgas sektoriuuringud ning ülikoolide ja tehnoloogiliste inkubaatorite toetamine;

- teadusuuringute ja analüüsikeskuse loomine riiklikus rahvatervise instituudis (National Institute of Public Health NIH – riiklik uurimisinstituut), mille peamine ülesanne on jälgida inimeste tervisele ning inimeste tervises seisundile ja elanikkonna vajadustele avalduvaid arvukaid riske. Seotud taristu koosneb ka suure bioturvalisuse tasemega laboritest, sealhulgas kuni BSL-3+ tasemeni, ning ülikoolilinnakust, mida kasutatakse koolitus- ja haridustegevuseks.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

D.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötiühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
D1G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Haiglate tõhususe ajakohastamise ja parandamise seaduse jõustumine	Seaduse jõustumisele viitav säte				Q3	2022	Jõustub haiglate tõhususe ajakohastamise ja parandamise seadus, millega nähakse ette: <ul style="list-style-type: none"> - haiglasectori ümberkorraldamine haiglate osutatavate tervishoiuteenuste ulatuse ja struktuuri konsolideerimise, ümberstruktureerimise ja struktuuri muutmise teel, tuginedes riiklikele ja piirkondlikele ümberkorralduskavadele ning tervishoiuvajaduste kaardile nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, ning ajakohastades vastavalt haiglate võrgustikku; - tervishoiu püramiidi ratsionaliseerimise meetmete alus, nihutades teatavad tervishoiuteenused haiglatelt madalamale ravitasemele (esmane ravi, ambulatoorsed teenused) koos läbivaadatud sätetega igaaastaste NFZ (riiklik tervishoiufond) rahastamiskavade kohta; - haiglate rahastamissüsteemi reformimine, et tagada tõhus ja jätkusuutlik restruktureerimine, mis hõlmab haiglate võlakergendust jätkusuutlikul viisil, tuginedes läbipaistvatele ja tõenditel põhinevatele kriteeriumidele, stimuleerides nõuetekohast ravi ning parandades tõhusust ja hoolduse kvaliteeti; - haiglate üle professionaalse järelevalvesüsteemi loomine, juhtkonna tugevdamine ning kaasaegsete süsteemide, vahendite ja juhtimismeetodite kasutamise stimuleerimine tervishoius.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
D2G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Riikliku haigekassa (NFZ) presidendi korralduse jõustumine esmatasandi arstiabi ja kooskõlastatud hoolduse tugevdamise kohta, millele järgnevad finantssätted (sealhulgas lepingute muudatused), mis võimaldavad rakendamist kogu riigis	Määruse säte, mis viitab jõustumisele				Q3	2022	Riikliku haigekassa (NFZ) presidendi korralduse jõustumine, millega tugevdatakse esmatasandi arstiabi ja koordineeritud hooldust, mis võimaldab üleriigilist rakendamist ja hõlmab järgmist: - ennetav tervishoid (töötasu), - oodatavad tervisenäitajad ja hoolduse kvaliteet (stiimulite kasutuselevõtt) ning - krooniliste haiguste ohjamise programm ja hoolduse koordinaator. Määrusega kehtestatakse rahastamiskord, millega nähakse ette täiendavad rahalised vahendid esmatasandi tervishoiu lepingute jaoks, välja arvatud öö- ja puhkuseravi.
D3G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Tervishoiu ja patsiendi ohutuse kvaliteedi seaduse jõustumine koos vajalike rakendusmäärustega	Seaduse jõustumisele viitav säte				Q3	2022	Tervishoiu kvaliteedi ja patsiendi ohutuse seaduse jõustumine, mis sisaldab sätteid järgmiste elementide kohta: 1) luba: süsteem meditsiinitegevusega tegelevate üksuste, näiteks haiglateenuste hindamiseks, pidades silmas nende vastavust tervishoiuministeeriumi ja riikliku tervishoiufondi nõuetele (nn korvinõuded); 2) akrediteerimine: tervishoiu kvaliteedi ja patsientide ohutuse välishindamise raamistik haiglates; 3) kõrvalnähtude jälgimine: meditsiiniüksuste tegevuse raamistik, mis hõlmab eelkõige kõrvalnähtudest teatamist, nende süstemaatilist analüüsimist ja sellise analüüsi järelduste rakendamist, et vältida sarnaste kõrvalnähtude esinemist tulevikus; 4) meditsiiniregistrid: tugevdada järelevalvet meditsiiniregistrite pidamise üle ning täpsustada nende loomise ja rahastamise eeskirju; 5) patsientide kogemused: luua raamistik patsientide kogemuste mõõtmiseks seoses NFZ lepingute sõlmimise sätetega ning

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										6) rehospitalseerimine: raamistik 30-päevase tagasivõtmismäära jälgimiseks ja analüüsimiseks, mis on seotud NFZ lepingute sätetega (rakendusmäärase kaudu).
D4G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Riikliku onkoloogilise võrgustiku seaduse jõustumine, millega kehtestatakse võrgustiku toimimise eeskirjad, võttes kasutusele vähiravi haldamise uue struktuuri ja uue mudeli	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q3	2022	Riikliku onkoloogilise võrgustiku seaduse jõustumine, millega tagatakse, et kõik patsiendid, olenemata nende elukohast, saavad onkoloogilise ravi samade diagnostika- ja ravistandardite alusel. Õigusaktis keskendutakse järgmisele: - onkoloogilise ravi süsteemi korralduse parandamine, pakkudes patsientidele juurdepääsu kõrgeima kvaliteediga diagnostika- ja raviprotsessidele ning igakülgele ravile esmatasandi arstiabi, spetsiaalse ambulatoorse ravi, haiglaravi ja rehabilitatsiooni valdkonnas; - uue organisatsioonilise struktuuri ja vähiravi haldamise uue mudeli loomine, sealhulgas seirekeskused; - patsientide elukvaliteedi parandamine onkoloogilise ravi ajal ja pärast seda.
D5G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Riikliku kardioloogiavõrgustiku seaduse jõustumine, millega kehtestatakse võrgustiku toimimise eeskirjad, võttes kasutusele uue struktuuri ja kardioloogilise hoolduse haldamise uue mudeli	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q1	2024	Riikliku kardioloogiavõrgustiku seaduse jõustumine, millega tagatakse, et kõik patsiendid, olenemata nende elukohast, saavad kardioloogiat samade diagnostika- ja ravistandardite alusel, st ühtselt määratletud teed, ning et süsteem vastab paindlikult nende vajadustele. Reform keskendub järgmisele: - südamehooldussüsteemi korralduse parandamine, tagades patsientidele juurdepääsu kvaliteetsele diagnostika- ja raviprotsessile ning igakülgele ravile kogu „patsientide“ ulatuses esmatasandi arstiabi, spetsiaalse ambulatoorse ravi, haiglaravi ja taastusravi valdkonnas; - uue organisatsioonilise struktuuri ja kardioloogilise hoolduse uue mudeli loomine;

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										- patsientide elukvaliteedi parandamine kardioloogilise ravi ajal ja pärast seda.
D6G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Õigusaktide paketi jõustumine, mis käsitleb riiklike e-tervise teenuste käivitamist ja nende integreerimist olemasolevatesse/kättesaadavatesse e-tervise süsteemidesse riiklikul ja piirkondlikul tasandil	Õigusaktide paketi sisalduv säte jõustumise kohta				Q1	2026	Jõustub õigusaktide pakett, millega luuakse asjakohane õigus- ja halduskeskkond riiklike e-tervise teenuste (patsiendi tervise analüüsi vahendid, tehisintellekti algoritmideel põhinevate arstide otsuste tegemise tugivahend, meditsiiniandmete keskoidla) käivitamiseks ning nende integreerimiseks olemasolevatesse/kättesaadavatesse e-tervise süsteemidesse riiklikul ja piirkondlikul tasandil.
D7G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Onkoloogilise võrgustiku vojevoodkonna seirekeskuste loetelu käsitleva määruse jõustumine	Määruse säte, mis viitab jõustumisele				Q1	2023	Määrus jõustub ja sellega nähakse ette vojevoodkonna seirekeskuste loomine, milleks on kõigi 16 vojevoodkonna onkoloogilise võrgustiku valitud meditsiiniüksused, mis on spetsialiseerunud onkoloogilisele hooldusele ning tagavad põhjaliku onkoloogilise ravi ja seire.
D8G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Onkoloogilise hoolduse võrgustiku hindamine	Aruande avaldamine				Q2	2025	Aruanne onkoloogilise hoolduse võrgustiku hindamise kohta, sealhulgas: i) onkoloogilise ravi hindamismeetmed ja ii) kvaliteedinäitajad.
D9G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine täpsete kriteeriumide loetelu kohta, mille alusel liigitatakse haiglad konkreetsetesse kategooriatesse, et aidata kindlaks määrata reformist tulenevad investeerimisvajadused	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q4	2022	Jõustub õigusakt, millega kehtestatakse loetelu kriteeriumidest, mille alusel haiglad määratakse konkreetsetesse kategooriatesse. Need kategooriad aitavad määratleda haiglate moderniseerimisest ja tõhususe parandamisest tulenevaid investeerimisvajadusi. Kategooriatesse jaotamise kriteeriumid põhinevad järgmisel: - katvus (nt hõlmatud elanikkond; kaetud hüvitised; vajadus õigeaegse juurdepääsu järele ravile); - omakapital (nt omakapital rahastamises; omakapital üleandmisel ja kasutamisel;

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>tervisenäitajate võrdsus);</p> <ul style="list-style-type: none"> - tõhusus, sealhulgas operatiivtegevus (tulemuse saavutamise tõhusus; vahendite kogumise tõhusus); - ravi kvaliteet ning - ressursside kättesaadavus (nt inimressursid ja finantsressursid).
D10G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Eesmärk	Esimene projektikonkurss haiglatele, kes taotlevad rahastamist	Esimeste konkursikutsete avaldamine.				Q1	2023	<p>Algatatakse esimene projektikonkurss haiglatele, et rahastada seadmete või taristu soetamist või ajakohastamist. See konkursikutse ja kõik sellele järgnevad konkursikutsetel põhinevad kategoriseerimise kriteeriumidel ning selgetel ja läbipaistvatel menetlustel.</p> <p>Meditsiiniseadmete ja -taristu parandamine aitab parandada ravi kvaliteeti ja ressursside kättesaadavust ning tagab õigeaegse ja tervikliku juurdepääsu haiglaravile.</p> <p>Toetus hõlmab üksnes riiklikust tervisefondist rahastatavate tervishoiuteenuste osutamise seotud tegevusi ega hõlma äritegevust.</p>
D11G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	T1 – Haiglate ja tervishoiu-ministeeriumi vahel meditsiiniseadmete ostmiseks või taristu-investeeringuteks sõlmitud lepingud		Number	0	81	Q4	2023	<p>Haiglate ja tervishoiu-ministeeriumi (või mõne muu ministeeriumi määratud asutuse) vahel sõlmitud lepingute arv ostetud meditsiiniseadmete või infrastruktuuri kohta. Meditsiiniseadmed aitavad parandada ravi kvaliteeti, ressursside kättesaadavust ning tagada õigeaegse ja tervikliku juurdepääsu haiglaravile.</p> <p>Infrastruktuuri parandamine aitab parandada ravi kvaliteeti, ressursside kättesaadavust ning tagada õigeaegse ja tervikliku juurdepääsu haiglaravile.</p> <p>Toetus hõlmab üksnes riiklikust tervisefondist rahastatavate tervishoiuteenuste osutamise seotud</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tegevusi ega hõlma äritegevust.
D12G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	T2 – Haiglate ja tervishoiu-ministeeriumi vahel meditsiiniseadmete ostmiseks või taristu-investeeringuteks sõlmitud lepingud		Number	81	330	Q4	2024	Haigla ja tervishoiu-ministeeriumi (või ministeeriumi määratud muu asutuse) vahel meditsiiniseadmete ostmiseks või infrastruktuuri parandamiseks sõlmitud lepingute arv. Meditsiiniseadmed aitavad parandada ravi kvaliteeti, ressursside kättesaadavust ning tagada õigeaegse ja tervikliku juurdepääsu tervishoiuteenustele. Taristu täiustamine aitab parandada tervishoiuteenuste kvaliteeti, ressursside kättesaadavust ning õigeaegset ja terviklikku juurdepääsu tervishoiuteenustele. Toetus hõlmab üksnes riiklikust tervisefondist rahastatavate tervishoiuteenuste osutamise seotud tegevusi ega hõlma äritegevust.
D13G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	Haiglad, kellel on uusi meditsiiniseadmeid, mis on ostetud seoses nende ümberkorraldamisega või riiklikku onkoloogilisesse võrgustikku toomisega		Number	0	300	Q2	2026	Nende haiglate arv, kellel on uusi meditsiiniseadmeid, mis on ostetud seoses nende ümberkorraldamisega või riiklikku onkoloogilisesse võrgustikku toomisega. Ostetud meditsiiniseadmed aitavad parandada ravi kvaliteeti, ressursside kättesaadavust ning tagada õigeaegse ja tervikliku juurdepääsu tervishoiuteenustele. Toetus hõlmab üksnes riiklikust tervisefondist rahastatavate tervishoiuteenuste osutamise seotud tegevusi ega hõlma äritegevust.
D14G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	Tugevdatud taristuga haiglad seoses nende ümberkorraldamisega või riiklikku onkoloogilisesse võrgustikku toomisega		Number	0	280	Q2	2026	Nende haiglate arv, kelle taristusse on tehtud suuremaid investeeringuid seoses nende ümberkorraldamisega või riiklikku onkoloogilisesse võrgustikku toomisega. Täiustatud taristu aitab parandada tervishoiuteenuste kvaliteeti, ressursside kättesaadavust ning tagada õigeaegse ja tervikliku juurdepääsu tervishoiuteenustele. Toetus hõlmab üksnes riiklikust

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tervisefondist rahastatavate tervishoiuteenuste osutamise seotud tegevusi ega hõlma äritegevust.
D15G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Eesmärk	Uute e-teenuste käivitamine, sealhulgas: - patsiendi tervise analüüsi vahendid, - tehisintellekti algoritmidel põhinev abivahend arstidele otsuste tegemiseks ning - muude peamiste tervishoiu-süsteemidega integreeritud meditsiiniliste andmete keskoidla.	Täieliku töö algus				Q1	2026	Võetakse kasutusele teenused, mis suurendavad kaasaegse tehnoloogia kasutamist ja e-tervise edasist arendamist. Need hõlmavad järgmist: - vahendid, mis toetavad patsiendi tervisliku seisundi analüüsi, - vahendid, mille eesmärk on koondada andmeid erinevatest seadmetest, mis teevad patsiendi elustiiliga seotud meditsiinilisi mõõtmisi või mõõtmisi, mis seejärel kantakse patsiendi internetikontole (IKP), samuti tehisintellekti algoritmide väljatöötamise projekti rakendamise kaudu, ning - toetus arstide otsustusprotsessile. See hõlmab ka meditsiiniliste andmete keskoidla loomist ning meditsiiniliste andmete (meditsiiniliste dokumentide) elektroonilise panga (parandus) loomist ja pakkumist.
D16G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Eesmärk	E-tervise keskuse turvaoperatsioonide keskus (SOC)	Täieliku töö algus				Q4	2025	Meetmega tugevdatakse e-tervise keskuse IT-ressursse ja kohandatakse neid küberturvalisuse valdkonna kasvavatele vajadustele järgmiselt: - integreeritud juhtimissüsteemi rakendamine, turvasüsteemide laiendamine, - IT-süsteemide valdkonna projekteerimis- ja arendustööde turvaprogrammi rakendamine, - e-tervise keskuse turvaoperatsioonide keskuse ehitamine.
D17G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Eesmärk	Digitaalsete meditsiiniliste dokumentide keskus	Täieliku töö algus				Q3	2024	Luuakse meditsiiniliste dokumentide digiteerimise keskus, mille põhiülesanne on arstlike dokumentide struktureerimine ja edastamine kasutatavatesse elektroonilistes terviseandmetesse (HER).
D18G	D1.1.2. Tervise digiülemineku	Siht	Patsientide ja digiülemineku		% (protsen	0	30	Q1	2026	Meditsiinasutustes hoitavate patsientide digiteeritud

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel		läbinud meditsiiniuasutustes hoitavate tervishoiuteenuste koostoime ajalugu		t)					tervishoiuandmete osakaal, et tagada üksikisikute digitaalses terviseleolos digidokumentide olemasolu, milles andmed on esitatud täiendavat töötlemist võimaldaval struktureeritud viisil. Eesmärk on seotud tervishoiuasutustes säilitatavate paberdokumentidega.
D19G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	T1 – Digiteeritud meditsiinilised dokumendid		% (protsent)	10	30	Q1	2025	30 % meditsiinidokumentide liikide koguarvust digiteeritakse.
D20G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	T2 – Digiteeritud meditsiinilised dokumendid		% (protsent)	30	60	Q1	2026	60 % meditsiinidokumentide liikide koguarvust digiteeritakse.
D21G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	Kesk- / piirkondlikud tervishoiuteenuste osutajad, kes on ühendatud keske terviseandmete hoidlaga, ja keskes / piirkondlikud tervishoiuteenuste osutajad, kes on varustatud tehisintellektil põhineva otsuste tegemise tugivahendiga		% (protsent)	0	30	Q1	2026	30 % tervishoiuteenuste osutajatest (kesk- või piirkondlikul tasandil), kes on ühendatud keske elektroonilise terviseandmete hoidlaga, sealhulgas: 30 % tervishoiuteenuste osutajatest (kesk- või piirkondlikul tasandil) varustatakse tehisintellektil põhineva otsustusprotsessi tugivahendiga.
D22G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	Patsiendi tervise analüüsi vahendiga hõlmatud täiskasvanud patsiendid		% (protsent)	0	70	Q1	2026	70 % täiskasvanud patsientidest peab olema kaetud patsiendi tervise analüüsi vahendiga.
D23G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks	Eesmärk	Kõrgharidust ja teadust ning arstide	Kõrgharidus- ja teadusseaduse				Q4	2021	Seadus jõustub ja sellega nähakse ette võimalus kasutada rahalist toetust laenu

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	õigete tingimuste loomine		ja hambaarstide kutsealasisid käsitleva seaduse muutmine, et anda Poolas meditsiinivaldkonna üliõpilastele alates õppeaastast 2021/2022 rahalist toetust	ning arstide ja hambaarstide kutsete seaduse muudatuses sisalduv säte, millega nähakse ette õiguslik alus rahalise toetuse andmiseks alates 2021./2022. õppeaastast Poolas ülikooli tasandil meditsiini-valdkonna üliõpilastele (sealhulgas üliõpilastele, kes alustasid õpinguid enne õppeaastat 2021/2022), mis näitab seaduse jõustumist						vormis üliõpilastele, kes osalevad ülikooli tasandil tasustatud meditsiiniõpingutes. Üliõpilane peab saama taotleda laenu ennetähtaegset tagasimaksmist või selle tagasimakseperioodi pikendamist. Pärast seaduses sätestatud teatavate tingimuste täitmist võib üliõpilane taotleda meditsiiniõpinguteks antava laenu osalist või täielikku vähendamist. Üliõpilased, kes saavad toetust, võivad taotleda laenu täielikku vähendamist, kui on täidetud järgmised tingimused: - Poola Vabariigi territooriumil meditsiiniteenuseid osutavates üksustes, mis osutavad riiklikest vahenditest rahastatavaid tervishoiuteenuseid, töötamine pärast lõpetamist vähemalt 10 aasta jooksul 12 järjestikuse aasta jooksul alates lõpetamiskuupäevast ning - eespool nimetatud aja jooksul spetsialisti ametinimetuse omandamine meditsiinivaldkonnas, mida tunnustatakse esmatähtsana päeval, kui arst alustab erialakoolitust. Isik, kes vastab nimetatud kahele tingimusele, ei pea laenu tagasi maksma. Laenu tühistamise üksikasjalikud tingimused ja kord määratakse kindlaks seadusandlikus aktis.
D24G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Siht	Nende meditsiiniülikoolide üliõpilaste arv, kes on saanud rahalist toetust vastavalt kõrgharidust ja teadust ning arstide ja hambaarstide kutsealasisid käsitlevale seadusele		Number	0	9 947	Q2	2026	9 947 üliõpilast peavad olema saanud rahalist toetust laenu vormis, mis on ette nähtud Poolas tasustatavatele meditsiiniõpingutele kõrghariduse ja teaduse ning arstide ja hambaarstide kutsete seaduse muudatuse alusel.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
D25G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Eesmärk	Parameedikute kutseala ja parameedikute isejuhtimise seaduse jõustumine, millega nähakse ette võimalus luua parameediku kutseala ettevalmistamiseks teise tsükli programme	Parameediku kutseala ja parameedikute isejuhtimise seaduse säte selle jõustumise kohta				Q3	2022	Parameedikute pädevuse parandamiseks jõustub seadusandlik akt, mis võimaldab luua parameedikute valdkonnas teise tsükli programme, mis on määratletud kui kaheaastased õpingud, mis lõpevad magistrikraadi omandamisega. Eriarsti kutsenimetuse saamine võimaldab parameedikutel omandada täiendavat kvalifikatsiooni, mis eeldatavasti tähendab kõrgemat palgaastet.
D26G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Siht	Magistrikraadi omandanud parameedikute arv		Number	0	2 500	Q4	2025	2 500 parameedikut peavad olema lõpetanud oma teise tsükli uuringud kiirabiteenuste valdkonnas.
D27G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, mille eesmärk on suurendada meditsiinitöötajate ligitõmbavust ja töötingimusi	Õigusaktide sätted, mis näitavad nende jõustumist				Q4	2022	Jõustub õigusaktide pakett, mis koosneb arstide ja hambaarstide kutsealast pädevust käsitlevast määrusest, arstide ja hambaarstide kraadiõppepraktikat käsitleva määruse muudatusest, kutsehariduse kutsealade põhiõppekava käsitleva määruse muudatusest, tervishoiuasutustes töötavate teatavate töötajate madalaima põhipalga kindlaksmääramise meetodit käsitleva õigusakti muudatusest, sealhulgas järgmisest: 1) lõpetamisjärgse meditsiinihariduse paindlikkuse suurendamine, vähendades erialade arvu sertifitseeritud meditsiini valdkonna pädevuse kasuks ning muutes lõpetamisjärgset praktikaprogrammi, 2) erialakvalifikatsiooni kohtade omandamiseks ja jaotamiseks keskse süsteemi kasutusele võtmine, 3) arstide töökoormuse vähendamine, korraldades õdedele ja parameedikutele erialased koolituskursused operatiivabi valdkonnas,

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										4) tervishoiuasutustes töötavate töötajate madalaima põhipalga ajakohastamine, töstes kõigi 8. juuni 2017. aasta seaduses osutatud kutsealade rühmade töömäärasid ja tuues poole aasta võrra ettepoole nõude, et kõik meditsiinasutused peavad täitma meditsiinitöötajatele seadusega tagatud põhipalga tasemeid: arstid, hambaarstid, arstide ja hambaarstide praktikandid, õed, ämmaemandad, laboridiagnostika spetsialistid, füsioterapeudid, proviisorid ja muud meditsiinitöötajad ning 5) õdedelt meditsiinihooldajatele teatavate pädevuste edasiandmine.
D28G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Siht	Arstide ja hambaarstide arv, kes on saanud tunnistuse, mis kinnitab nende erialast meditsiinilist pädevust		Number	0	54 000	Q4	2025	54 000 arstile ja hambaarstile antakse tunnistus, mis kinnitab nende täiendavat meditsiinilist erialast pädevust. Kutsevalifikatsiooni tunnistuse annab välja riiklik teadusühing või riiklik uurimisasutus, mis vastab konkreetsele kutseoskusele ja kantakse ülikoolijärgse hariduse meditsiinikeskuse direktori peetavas registrisse.
D29G	D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimise ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega luuakse stiimulite süsteem valitud meditsiiniülikooli teaduskondades õpingute alustamiseks ja jätkamiseks stipendiumide, õpingute rahastamise ja mentorluse kaudu	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2022	Õigusakt, millega kehtestatakse meditsiiniõpingute atraktiivsuse suurendamiseks ajutine stiimulite süsteem, sisaldab võimalust järgmiseks: - stipendiumide andmine, tasustatud õpingute kaasrahastamine ning õendus-, ämmaemanda- ja erakorralise meditsiini üliõpilaste mentorluse rahastamine ning - stipendiumide andmine meditsiini, meditsiini ja hambaarsti, meditsiinilise analüüsi ning farmaatsia ja füsioterapia valdkonna üliõpilastele. Süsteemi kehtestav õigusakt sisaldab kohustust vaadata läbi süsteemi tulemuslikkus taaste- ja vastupidavusrahastu perioodi lõpus ning analüüsida rakendatud

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										stimuleerimiskava mõju haridust omandavate õpilaste arvule, et teha otsus selle võimaliku jätkamise kohta.
D30G	D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimise ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid	Siht	Stipendiumi saanud õendus-, ämmaemanda-, kiirabi-, meditsiini-, hambaarsti-, meditsiinianalüüsi-, füsioteraapia- ja apteegiüliõpilaste ning õendus-, ämmaemanda- ja kiirabiüliõpilaste arv, mis on kaetud stipendiumi, õpingute kaasrahastamise või juhendamise		Number	0	25 400	Q2	2026	<p>25 400 üliõpilast on saanud toetust dokumendi „Süsteem stiimulitest õpingute alustamiseks ja jätkamiseks valitud meditsiiniteaduskondades stipendiumide, õpingute ja mentorluse rahastamise kaudu“ alusel vähemalt ühe järgmisel kujul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - õe-, ämmaemanda- ja kiirabiüliõpilastele kolmeaastase lõpetatud haridustsükli raames antav stipendium, läbitud esimese õppetsükli kaasrahastamine või mentori määramine või - meditsiini, hambaravi, meditsiinianalüüsi, füsioteraapia ja proviisori eriala üliõpilastele kolmeaastase lõpetatud haridustsükli raames antav stipendium. <p>4 400 üliõpilast kaasrahastatakse vastavalt eespool nimetatule. 6000 üliõpilast saavad vastavalt eespool nimetatule stipendiumi. Vähemalt 15 000 õpilast määratakse kooskõlas eespool nimetatuga mentoriks.</p>
D31G	D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimise ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid	Siht	Prekliinilise hariduse ajakohastatud õppeasutuste arv (sealhulgas meditsiini-simulatsioonikeskused), kliiniliste keskhaiulate õpetamiseks kasutatavate kliinilise baasi kohandatud rajatiste arv, ajakohastatud raamatukogu infrastruktuurid ja		Number	0	212	Q4	2025	<p>Viiakse lõpule 212 projekti, sealhulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonstrueerimine, eelkliiniliseks hariduseks kasutatava didaktilise baasi moderniseerimine ja uute rajatiste (sealhulgas meditsiinisimulatsioonikeskuste) loomine. Toetatakse 140 rajatist (sealhulgas uute rajatiste ehitamist); - kliinilistes keskhaiulates õpilaste koolitamiseks kasutatava kliinilise baasi ajakohastamine või loomine (selle baasi toimimise kohandamine epidemioloogiliste riskidega, teiste meditsiiniüksuste kliinikute ühendamine kliiniliste keskhaiulatega, vajalike kliinikute arendamine puudujäägiga piirkondades, näiteks nakkushaiguste ja

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			tudengite ühiselamud meditsiiniülikoolides							<p>onkoloogiaga seotud valdkondades). Toetatakse 42 rajatist;</p> <ul style="list-style-type: none"> - raamatukogude renoveerimine meditsiiniülikoolides, et tagada raamatukogu ressursside kontaktivaba kasutamine ja turvalised eneseõppekohad. Toetatakse 27 raamatukogude renoveerimise projekti; - üliõpilaste ühiselamute renoveerimine meditsiiniülikoolides, et kohaneda sanitaarnõuetest tulenevate vajadustega. Toetatakse kolme üliõpilaselamute renoveerimise projekti. <p>Maa ostmist ei kaeta. Projekte rakendatakse pakkumiskutsete või avalike toetuste andmise konkurside alusel. Vahendite saajad valitakse läbipaistval ja objektiivsel viisil.</p> <p>Iga toetusleping sisaldab saadud rahalist summat ja projekti üksikasju.</p>
D32G	D3.1. Tervishoiusüsteemi tõhususe ja kvaliteedi suurendamine, toetades Poola teadus- ja arenduspotentsiaali meditsiini- ja tervishoiuteaduste valdkonnas	Eesmärk	Inimtervishoiu kasutatavate ravimite kliiniliste uuringute seaduse jõustumine	Seaduse jõustumisele viitav säte				Q4	2022	<p>Jõustub inimtervishoiu kasutatavate ravimite kliiniliste uuringute seadus, mis sisaldab järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - läbipaistvad eeskirjad ning - täiendavad vahendid ja mehhanismid, mis edendavad Poolas kliinilisi uuringuid ning parandavad nende kvaliteeti ja tõhusust. <p>Käesoleva seadusega ajakohastatakse ka Poola biomeditsiinisektorit üldiselt reguleerivat õigusraamistikku, sealhulgas teadus- ja arendustegevust, niivõrd kui sellist ajakohastamist peetakse vajalikuks valitsuse strateegilises kavas Poola biomeditsiinisektori arendamiseks.</p>
D33G	D3.1. Tervishoiusüsteemi tõhususe ja kvaliteedi suurendamine, toetades Poola teadus- ja arenduspotentsiaali	Eesmärk	Valitsuse biomeditsiinisektori arendamise strateegilises kavas täpsustatud	Alusdokumentide sätted, mis näitavad nende jõustumist või rakendamist,				Q4	2022	<p>Strateegilises kavas põhimeetmetena määratletud meetmed jõustuvad või neid rakendatakse kooskõlas strateegiakavas esitatud ajakavaga ja strateegilises kavas kindlaks määratud ulatuses. Strateegiline</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava	Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus	
	meditsiini- ja tervishoiuteaduste valdkonnas		põhimeetmete jõustumine või rakendamine kooskõlas strateegiakavas sätestatud ajakavaga	sõltuvalt strateegilises kavas kindlaks määratud põhimeetmete liigist					kava ise võetakse ministrite nõukogu resolutsiooni vormis vastu 2022. aastal. Põhimeetmed hõlmavad sektori arendamise juhtimissüsteemi kavandamist, esmast konkursi prioriteetsetes valdkondades ja Poola biomeditsiinituru pidevat jälgimist.	
D34G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Eesmärk	Poola kliiniliste uuringute keskuste võrgustiku elektroonilise platvormi kasutuselevõtmine	Poola kliiniliste uuringute keskuste võrgustiku platvormi käivitamine				Q4	2022	Elektrooniline platvorm võetakse kasutusele eesmärgiga hõlbustada suhtlust võrgustiku liikmete, sealhulgas kaubanduslike ja mitteäriiliste kliiniliste uurimiskeskuste vahel. Platvorm hõlmab võrgu toimimise koordineerimise vahendeid, Poolas tehtavate kliiniliste uuringute keskregistrit, kliiniliste uuringute kindlakstegemist võimaldavat otsingumootorit, eespool nimetatud otsingumootorit, mis on ette nähtud patsientidele, kes otsivad võimalust kliinilistes uuringutes osaleda, ning otsingumootorit kliiniliste uuringute väljatöötamise või läbiviimisega tegelevatele spetsialistidele.
D35G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Eesmärk	Spetsialiseeritud uurimis- ja analüüsikeskuse loomine	Lõpparuanne teadus- ja analüüsikeskuse (mis hõlmab vähemalt 41 bioturvalisuse laborit ja ülikoolilinnakuga koolitusala) ehitamise lõpetamise kohta				Q2	2026	Teadus- ja analüüsikeskuse infrastruktuuri ehitamine viiakse lõpule. Valmimine toimub pärast riikliku riigihangete seaduse kohaselt teostatud projekti tehnilise kirjelduse ja lepinguliste kohustuste täitmise kinnitamist. Üleantud taristu hõlmab järgmist: - A-klassi riikliku uurimisinstituudi staatusena uurimis- ja analüüsikeskus, mis asub riikliku rahvatervise instituudi NIH – riikliku teadusinstituudi omandis aadressil ul. Powsińska 61/63 Varssavis; - vähemalt 41 bioohutuse tasemega laborit, sealhulgas 20 BSL-1 laborit, 19 BSL-2 laborit, üks BSL-3 labor keskkonnauuringute jaoks ja üks BSL-3+ labor inimmaterjali uurimiseks, sealhulgas diagnostilistel eesmärkidel. Sõlmitakse koostööleping

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										Euroopa bioturvalisuse laboriga riiklike tehniliste laborite ekspertide suutlikkuse suurendamiseks; - umbes 3 000 m ² suurune ülikoolilinnak, mis on ette nähtud koolituseks.
D36G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Siht	Biomeditsiini-sektori teadusüksuste ja ettevõtjate rahastatud projektide arv		Number	0	80	Q2	2026	Küüdetakse heaks 80 toetatud projekti rakendamise lõpparuanded. Toetust antakse teadusüksustele ja ettevõtjatele farmaatsiauuenduste, meditsiini-seadmete ja IT-lahenduste valdkonnas kooskõlas Poola biomeditsiini-sektori arengu strateegilise kavaga. Konkursi teema keskendub tooteuuendustele, näiteks ravimitele, meditsiini-seadmete väljatöötamisele, eriti mobiilseks kasutamiseks, ning IKT-vahendite väljatöötamisele ja rakendamisele meditsiinilistel ja terviseiga seotud eesmärkidel. Projektid valitakse välja avatud ja tellitud toetuskonkursside kaudu. Iga toetusleping sisaldab saadud rahalist summat ja projekti üksikasju.
D37G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Siht	Loodud kliiniliste uuringute tugikeskuste arv		Number	10	50	Q2	2026	Viiakse lõpule 40 täiendava kliiniliste uuringute tugikeskuse loomine. Nad peavad asuma väiksemate ja kohalike tervishoiuasutuste struktuuris, millel on keskne roll kliiniliste teadusuuringute organisatsioonidele ja kliiniliste uuringute sponsoritele (ravimitootjad) professionaalse toe pakkumisel (haiglapoolset tasandil), et soodustada läbirääkimisi kliiniliste uuringute üle, nendega lepingute sõlmimist ja nende alustamist. CTSC saab vahendeid investeeringuteks ja institutsiooniliseks arenguks. Nad on kohustatud korraldama meditsiini-töötajate koolitust ja tegevusi, mille eesmärk on suurendada patsientide teadlikkust kliiniliste

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>uuringute valdkonnas.</p> <p>Iga toetusleping sisaldab saadud rahalist summat ja projekti üksikasju.</p>

D.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

D1.2. Piirkonna tasandil tervishoiuteenuste osutajate pikaajalise hoolduse teenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine

Reformi eesmärk on toetada piirkondlike haiglate ümberkujundamist pikaajalise hoolduse ja geriaatrilise hoolduse üksusteks või keskusteks. Reform põhineb õiguslikult spetsiaalsel õigusaktil, mis põhineb Poola piirkondlikes haiglates pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste loomise võimaluste läbivaatamise järeldustel. Reform peab olema kooskõlas ka tervishoiuministeeriumi koostatud deinstitutionaliseerimise strateegiaga (lisa dokumendile „Poola tervishoiusüsteemi arendamise strateegiline raamistik aastateks 2021–2027 – tervislik tulevik“).

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu ajakohastamise teel piirkonna tasandil

Investeeringuga toetatakse projekte, mis on seotud vajalike ehitus- või renoveerimistöödega ning seadmete ostmisega piirkonnahaiglate jaoks, mis rajavad ümberkujundamiskavade raames pikaajalise hoolduse ja geriaatrilise ravi üksused või keskused. Investeeringulepingud sõlmitakse läbipaistvate ja selgete sätetega ning kooskõlas reformi D.1.2 eesmärkidega. Investeeringud tehakse integreeritud hooldusteenuste kvaliteedi tagamise mehhanismide alusel, käsitledes juurdepääsetavuse ja taskukohasuse küsimusi.

Investeeringu rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

D3.2. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori arendamiseks soodsate tingimuste loomine

Reformi eesmärk on kehtestada õigusraamistik, mis hõlbustab ravimite ja ravimite toimeainete ligimeelitamist ja tootmise suurendamist Poolas. See aitab suurendada Poola ravimite varustuskindlust. Uue raamistikuga tugevdatakse analüütilist raamistikku rakendusliideste pakkumise puudujääkide ja nõrkade kohtade kindlakstegemiseks Poolas. Samuti toetab see ettevõtjaid, kes otsustavad toota ravimeid, mille tarned võivad Poolas tekkida.

Reform on seotud Euroopa ravimistrateegia rakendamisega liidu tasandil.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2023.

D3.2.1. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori potentsiaali arendamine – ravimi toimeaine tootmisega seotud investeeringud Poolas

Investeeringu eesmärk on toetada rakendusliidese arendamise projekte. Toetusega aidatakse arendada rakendusliideseid (sealhulgas patenditud, sarnased bioloogilised ravimid ja geneerilised rakendusliideseid) ja nendega seotud meditsiiniseadmete tootmisliine, sealhulgas vajaliku taristu ehitamist/laiendamist. Selles valdkonnas toetatakse vähemalt 11 rakendusliidest.

Investeering peab olema rakendatud 31. detsembriks 2023.

D.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
D1L	D1.2. Piirkonna tasandil tervishoiuteenuste osutajate pikaajalise hoolduse teenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Poola piirkondlike haiglate pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste loomise võimaluste läbivaatamine	Avaldamine				Q2	2022	Komponendi A raames Poola pikaajalise hoolduse üldise strateegilise analüüsi osana avaldatud ülevaade võimalustest luua piirkonna haiglates pikaajalise hoolduse ja geriaatrilise hoolduse üksusi/keskusi (sealhulgas piirkonnahaiglate osade ümberkujundamine). Läbivaatamisel uuritakse eelkõige võimalusi, kuidas: - suurendada pikaajaliste tervishoiuteenuste kättesaadavust, kõrvaldades pikaajalise hoolduse pakkumises tuvastatud puudujäägid, eelkõige piirkonna tasandil; - kaotada ebavõrdsus juurdepääsul pikaajalistele tervishoiuteenustele; - parandada meditsiinitöötajate töötingimusi ning - parandada pikaajalise hoolduse kvaliteeti.
D2L	D1.2. Piirkonna tasandil tervishoiuteenuste osutajate pikaajalise hoolduse teenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Läbivaatamise tulemustel põhineva õigusakti jõustumine, mis käsitleb toetust pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste rajamiseks piirkondlikes haiglates	Seadusandliku akti säte, mis viitab jõustumisele				Q3	2022	Seadusandliku akti jõustumine, mis põhineb Poola piirkondlikes haiglates pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste loomise võimaluste läbivaatamise tulemustel. Õigusaktis täpsustatakse, kuidas toetus pikaajalise hoolduse üksuste ja geriaatriaüksuste ja/või -keskuste loomiseks maakonnahaiglates parandab muu hulgas eakate hooldusteenuste osutamist kohalikul tasandil. Õigusakt peab olema kooskõlas dokumendiga „Poola tervishoiusüsteemi arendamise strateegiline raamistik aastateks 2021–2027 – tervislik tulevik“.
D3L	D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu	Eesmärk	Loetelu piirkondlikest haiglatest, kes on valitud pikaajaliste ja	Valitud haiglate nimekirja				Q2	2023	Esitatakse pikaajaliste ja geriaatriliste voodikohtade loomiseks täiendava toetuse saamiseks valitud piirkondlike haiglate nimekiri.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	ajakohastamise teel piirkonna tasandil		geriaatriliste voodikohtade loomiseks täiendava toetuse saamiseks, tuginedes konkreetsetele valikukriteeriumidele	avaldamine						Valik põhineb selgetel ja läbipaistvatel kriteeriumidel. Need kriteeriumid hõlmavad kohalikke tingimusi: - demograafilised suundumused, - rahvastikutihedus, - pikaajalise hoolduse vajadused, - pikaajalise hoolduse / geriaatriateenuste piisav pakkumine, - hoolduse kvaliteet ning - konkreetse haigla restruktureerimiskavade järgimine.
D4L	D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu ajakohastamise teel piirkonna tasandil	Siht	Allkirjastatud lepingud piirkonnahaiglate ja tervishoiu-ministeeriumi (või mõne muu ministeeriumi nimetatud asutuse) vahel investeeringute toetamiseks pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste loomisesse		Number	0	50	Q4	2023	Investeermistegevuseks sõlmitud lepingute arv. Leping allkirjastatakse haigla ja tervishoiu-ministeeriumi (või muu ministeeriumi määratud asutuse) vahel. Lepingud põhinevad läbipaistvatel ja selgetel sätetel ning aitavad kaasa pikaajalise hoolduse ja geriaatrilise hoolduse pakkumise arendamisele. Investeeringuga toetatakse vajalikke ehitus- või renoveerimistöid ning seadmete ostmist.
D5L	D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu ajakohastamise teel piirkonna tasandil	Siht	Lõpuleviidud projektid, mille eesmärk on arendada piirkonna haiglates pikaajalist hooldust ja geriaatrilist ravi		Number	0	50	Q2	2026	Allkirjastatud lepingute alusel viiakse lõpule vähemalt 50 projekti. Projektid aitavad kaasa pikaajalise hoolduse ja geriaatrilise hoolduse arendamisele piirkondlikes haiglates, suurendades nende kättesaadavust, edendades igakülgset juurdepääsu ja parandades kvaliteeti. Projektidega toetatakse vajalikke ehitus- või renoveerimistöid ning seadmete ostmist.
D6L	D3.2. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori arendamiseks soodsate tingimuste loomine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega tagatakse ravimite varustuskindlus, sealhulgas lahendused ravimite nappuse ja	Seadus- andliku akti säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2023	Jõustub õigusakt, millega kehtestatakse õigusraamistik, mille eesmärk on suurendada ravimite ja ravimite toimeainete tootmist Poolas. See aitab suurendada esmatähtsate ravimite varustuskindlust. Õigusakt sisaldab järgmist:

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			tarneahelate peamiste nõrkade kohtade lahendamiseks							<p>- analüüsiraamistiku tugevdamine, et teha kindlaks kriitilise tähtsusega rakendusliideste pakkumise puudused ja nõrgad kohad Poolas, sealhulgas rakendusliideste tööühma töö;</p> <p>- volitus asjaomasele ministrile võtta määrusega vastu kriitilise tähtsusega toimeainete loetelu (sealhulgas need, mida kasutatakse ravimpreparaatides, sarnastes bioloogilistes ravimites ja analoogravimites) ning</p> <p>- raamistik, millega kehtestatakse Poolas ravimeid tootvatele ettevõtjatele stiimulid. Need stiimulid ja mis tahes pakutav toetus peavad põhinema selgetel, läbipaistvatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel. Õigusakt aitab kaasa Euroopa ravimistrateegia rakendamisele, eelkõige seoses ravimite kättesaadavuse strateegilise sõltumatus parandamisega ELis.</p>
D7L	D3.2.1. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori potentsiaali arendamine – ravimi toimeaine tootmisega seotud investeeringud Poolas	Eesmärk	Toetatavate rakendusliideste tootmisprojektide valimine	Valitud projektide nimekirja avaldamine				Q3	2023	<p>Loetelu valitud projektidest, mille eesmärk on luua või suurendada tootmisvõimsust rakendusliideste (sealhulgas omandiõigusega kaitstud, sarnased bioloogilised ja geneerilised rakendusliidetes) ja nendega seotud meditsiiniseadmete valdkonnas, valitakse konkursikutse alusel.</p> <p>Konkursikutses sisalduvad valikukriteeriumid peavad olema mittediskrimineerivad ja läbipaistvad. Need sisaldavad nõuet, et projektid peavad aitama kaasa kriitilise tähtsusega rakendusliideste tootmisele. Sel eesmärgil koostatakse enne projektikonkurssi kriitilise tähtsusega rakendusliideste loetelu, mis põhineb analüütilisel raamistikul, mille abil tehakse kindlaks kriitilise tähtsusega rakendusliideste pakkumise puudujäägid ja nõrgad kohad Poolas.</p> <p>Projektide valik peab vastama järgmistele tingimustele:</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<ul style="list-style-type: none"> - projektiga toetatakse rakendusliidest, mis on esitatud kriitiliste rakendusliideste loeteluna; - projektis näidatakse, kuidas see aitab kaasa ravimite varustuskindluse tagamise eesmärkide saavutamisele või on hädavajalik esmatähtsate ravimite varustuskindluse tagamiseks, nagu on määratletud ravimite varustuskindlust käsitlevas õigusaktis; - projektil on selge ajakava, milles on märgitud peamiste eesmärkide kuupäevad.
D8L	D3.2.1. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori potentsiaali arendamine – ravimi toimeaine tootmisega seotud investeeringud Poolas	Siht	Toetavate esmatähtsate ravimite koostisosade arv		Number	0	11	Q4	2023	<p>Taaste- ja vastupidavusrahastust rahastatavate projektidega toetatud oluliste aktiivsete ravimite koostisosade (sealhulgas patentitud, sarnased bioloogilised ravimid ja geneerilised aktiivsed ravimite koostisosad) ja meditsiiniseadmete arv. Projekti dokumentatsioon sisaldab järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> - võimalike toetusesaajate kindlakstegemine, kellel on seotud kulutused; - loetelu kriitilise tähtsusega aktiivsetest ravimite koostisosadest (sealhulgas omandiõigusega kaitstud, sarnased bioloogilised toimeained ja geneerilised aktiivsed ravimite koostisosad), mida iga projektiga soovitakse toetada; - analüüs selle kohta, kuidas projekt aitab kaasa esmatähtsate ravimite varustuskindluse suurendamisele.

E. KOMPONENT E. KESKKONNAHOIDLIK JA ARUKAS LIIKUVUS

Poola taaste- ja vastupidavuskava komponent tegeleb peamiselt Poola transpordisektori probleemidega, mis on seotud CO₂-heite vähendamise ja õhusaastega. Alates 1990. aastast on transpordi heitkogused suurenenud 214 %, mis on peamiselt tingitud maanteetranspordi märkimisväärsest kasvust. Aastatel 2005–2019 maanteeliiklus peaaegu kolmekordistus, samas kui raudteetranspordis oli vastav kasv vaid 9 %. Komponendiga püütakse saavutada koostoimet CO₂-heite vähendamise ja tööstuse tegevuskava vahel. Arvestades liiklussurmade püsivalt suurt arvu riigis, on veel üks probleem, millega komponent tegeleb, liiklusohutus. Komponent käsitleb ka teatavate piirkondade väljajätmist elujõulisest ühistranspordi pakkumisest.

Komponendi peamine eesmärk on seega viia ellu reforme ja investeeringuid, et edendada säästvat transporti linna ühistranspordi, keskkonnasõbralike sõidukite ja vastava taristu, maanteetranspordilt raudteetranspordile ülemineku ja ühendvedude kaudu. Konkurentsivõime aspekte käsitletakse investeeringute toetamise kaudu ettevõtjatele, kes töötavad välja süsinikdioksiidiheiteta transporditehnoloogiaid. Liiklusohutust püütakse saavutada põhjalike reformide ja investeeringutega konkreetsete teelõikude ohutuse suurendamiseks. Maapiirkondade ühistranspordi tehtavate investeeringute eesmärk on muuta selline transport elujõuliseks alternatiiviks autodele ning suurendada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust ja kaasatust.

Komponent aitab järgida riigipõhist soovitusi keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas innovatsioonile, transpordile, eelkõige selle kestlikkusele, digi- ja energiataristule, tervishoiule ja puhtamale energiale, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (riigipõhine soovitus 3 2019), ning suunata investeeringud rohe- ja digipöördele, eelkõige digitaristule, puhta ja tõhusa energia tootmisele ja kasutamisele ning säästvale transpordile, mis aitab kaasa majanduse CO₂-heite järkjärgulisele vähendamisele, sealhulgas söekaevanduspiirkondades (riigi erisoovitus nr 3 2020).

Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta oluliselt keskkonnanõuete määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust kooskõlas tehniliste suunistega „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01). Kõik käesolevast komponendist rahastatavad investimisprojektid, mille puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamise otsus, peavad olema kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL. Kõigiks uuteks projektideks, mille puhul on nõutav keskkonnamõju hindamine, antakse luba vastavalt *seadusele, mis käsitleb keskkonnateabe esitamist ja selle kaitset, üldsuse osalemist keskkonnakaitstes ja keskkonnamõju hindamist, mida on muudetud 30. märtsi 2021. aasta seadusega, millega muudetakse kõnealust seadust ja teatavaid muid õigusakte*. Kõigi selliste investimisprojektide rakendamisel, mille kohta on enne 30. märtsi 2021. aasta seaduse jõustumist taotletud või välja antud keskkonnaotsus või ehitus- või arendusluba, võetakse arvesse 23. veebruaril 2021 Poolale edastatud dokumendi „Suunised ELi fondidest kaasrahastatavate projektide parandusmeetmete kohta, mida mõjutas rikkumine 2016/2046“ (viitenumber Ares(2021)1423319) sätteid.

E.1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine

Reformi eesmärk on vähendada transpordist tulenevaid kasvuhoonegaaside ja õhusaasteainete heitkoguseid ning suurendada alternatiivkütuste osakaalu mitmesuguste regulatiivsete ja mitteregulatiivsete meetmete abil, mis võetakse kasutusele osana terviklikust ja pikaajalisest transpordi CO₂-heite vähendamise strateegiast.

Esiteks saavutatakse reformi eesmärk, kehtestades piirkondlikele ja kohalikele ametiasutustele kohustuse osta alates 2025. aastast üksnes vähese heitega ja heitevabasid busse üle 100 000 elanikuga linnades. Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Teiseks ergutatakse keskkonnasäästliku transpordi kasutamist meetmete kogumi kaudu, millega toetatakse kohalikke omavalitsusi säästva linnalise liikumiskeskonna kavade koostamisel ja rakendamisel. 31. märtsiks 2023 luuakse asjakohaste vahenditega haldusstruktuur, et anda tehnilist ja rahalist toetust kohalike säästva linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamiseks. Edusamme jälgitakse selgelt määratletud eesmärgi suhtes.

Selle reformi kolmas element on heitega seotud sõidukite registreerimis- ja omandimaksu kehtestamine 2026. aasta juuniks kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“. Kõnealuse reformi mõju koos muude meetmetega keskkonnasõbralike sõidukite kasutuselevõtule mõõdetakse elektrisõidukite osakaalu suurendamise konkreetse eesmärgi alusel.

Ühistranspordi kättesaadavuse edendamiseks kehtestatakse ka avaliku bussitranspordi fondist toetatavate bussiliinide arvu konkreetne eesmärk.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2026.

E1.1.1. Vähese CO₂-heitega majanduse toetamine

Investeeringu üldeesmärk on aidata kaasa vähese CO₂-heitega ja CO₂-heitevaba majanduse arengule, toetades tööstust puhta liikuvuse ja energiasektorite jaoks. Investeeringu erieesmärk on suurendada valitud sektorite potentsiaali töötada välja CO₂-heiteta ja vähese CO₂-heitega tootelahendusi.

Nende eesmärkide saavutamiseks luuakse sihtotstarbeline rahastamisvahend (fond) eespool nimetatud tööstusprojektide jaoks. Toetatavad tooted ja tehnoloogiad võivad eelkõige hõlmata teadus- ja innovatsiooniprotsesse, tehosiiret ja ettevõtjatevahelist koostööd, keskendudes vähese CO₂-heitega majandusele, keskendudes vähese heitega ja heitevabadele uuenduslikele lahendustele säästva liikuvuse valdkonnas ning heiteta ja vähese heitega energiaallikatele. Abisaajad on eelkõige VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad. Fond ja selle investeerimisstrateegia luuakse 30. juuniks 2022. Fondi tulemuslikkust selle eesmärkide saavutamisel jälgitakse konkreetsete eesmärkide kaudu, mis on seotud uute heitevabade sõidukite tootmisvõimsusega ning igal aastal toodetud heiteta/vähese heitega hoidlate tootmis- ja säilitusvõimsusega, samuti säästva liikuvuse ning heiteta ja vähese heitega energiaallikate (v.a surumaagaas ja veeldatud maagaas) lahendustega.

Tagamaks, et meede vastab tehnilistele suunistele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01), jäetakse rahastamisvahendi valikukriteeriumidest välja järgmine tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevused, sealhulgas järgmise etapi kasutamine³⁰; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, mille prognoositav kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest³¹ madalam; iii) jäätmeprügilate, põletusseadmete³² ja mehaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega³³ seotud tegevused; iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib kahjustada keskkonda. Peale selle peab rahastamiskõlblikkuse kriteeriumides olema sätestatud tingimus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnavalastele õigusaktidele.

Investeering peab olema rakendatud 30. juuniks 2022.

E1.1.2. Nullheitega ja vähese heitega ühistransport (bussid)

Investeeringu eesmärk on muuta ühistransport puhtamaks ja suurendada selle atraktiivsust võrreldes sõiduautodega.

Investeering hõlmab 1738 saastevaba linnatranspordi ja linnadevahelise (vähese heitega) busi ostmist 31. märtsiks 2026.

Ostetud sõidukid peavad võimaldama ühistransporti linna- ja linnavälistes piirkondades, mis on seni transpordist välja jäetud. Tehnoloogilistel kaalutlustel kasutatakse heitevabasid busse peamiselt linnatranspordis (laadimistaristu kättesaadavus) ja linnalähipiirkondades vähese heitega bussides. Heiteta ja vähese heitega busside (elektriakud, klassikalised hübriidid ja pistikühendused gaasi jaoks: sealhulgas veeldatud maagaas, veeldatud naftagaas, surumaagaas ja EURO VI standard).

See toob kaasa alternatiivkütuste tehnoloogia kasutuselevõtu, et kiirendada alternatiivkütuste kasutuselevõttu muudes transpordipiirkondades. Meetmega toetatakse sõidukeid, mis vastavad teatavat liiki kütust ja mootorit kasutavatele veeremiüksustele kehtestatud nõuetele ja ajakohastele standarditele.

E2.1. Raudteesektori konkurentsivõime suurendamine

Raudteede uuendamine toimub reformide ja investeeringute kombineerimise teel. Reformi eesmärk on suurendada raudtee-ettevõtjate vastupanuvõimet ning suurendada Poola transpordisektori konkurentsivõimet ja tõhusust.

---

³⁰ Välja arvatud käesoleva meetme kohased elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ tehniliste suuniste (2021/C 58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

³¹ Kui toetatava tegevusega saavutatud prognoositud kasvuhoonegaaside heide ei ole asjaomastest võrdlusalustest märkimisväärselt väiksem, tuleb esitada selgitus selle kohta, miks see ei ole võimalik. Võrdlusalused, mis on kehtestatud saastekvootide tasuta eraldamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvatele tegevusaladele, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

³² Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui meetme tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada põletustuhas leiduvaid materjale, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

³³ Erandit ei kohaldata meetme tegevuste suhtes, mis toimuvad olemasolevates mehaanilis-bioloogilise töötlemise jaamades, kus nende tegevuste eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks lagundamiseks, tingimusel et need tegevused ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda nende kasutusiga; tõendid selle kohta tuleb esitada iga jaama kohta eraldi.

See saavutatakse mitmeliigilise transpordi prioriteetide seadmisega ning raudteetranspordi projektide kavandamise ja kasutuselevõtu suutlikkuse suurendamisega. See saavutatakse ka seeläbi, et raudteefrastruktuuri-ettevõtjatel võimaldatakse vähendada infrastruktuurile juurdepääsu tasusid ja hüvitada raudteefrastruktuuri-ettevõtjatele kõnealuste tasude vähendamine. Reformiga vähendatakse transpordiettevõtjate kulusid ja tagatakse läbilaskevõime säilimine ajal, mil nõudlus teenuste järele on vähenenud, raudteetranspordi konkurentsivõime säilimine ja transpordi osakaalu vähenemise vältimine hädaolukordade, epideemiade või epideemiliste hädaolukordade ajal.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Raudteesektori elujõulisust võrreldes teiste transpordiliikidega tuleb samuti suurendada, laiendades teemaksusüsteemi veel 1 400 km maanteedele ja kiirteedele.

E2.1.1. Raudteeliinid

Selle investeeringu eesmärk on suurendada nii kauba- kui ka reisijateveo mahtu ja kiirust.

Investeering seisneb 478 km raudteeliinide ajakohastamises, sealhulgas 300 km TEN-T standardite alusel 30. juuniks 2026. Vastavad rahastamislepingud allkirjastatakse 31. detsembriks 2024.

E2.1.2. Raudtee reisijateveoverem

Investeeringu eesmärk on suurendada raudteetranspordi atraktiivsust ja elujõulisust.

See saavutatakse uute veeremiüksuste ostmisega pikamaa- ja piirkondlikuks kasutuseks. Veerem peab olema heitevaba/elektriline ja varustatud Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga: 70 ühikut piirkondlike liinide puhul ja 38 ühikut pikamaaliinide puhul. Investeering tehakse 30. juuniks 2026. Vastavad rahastamislepingud allkirjastatakse 30. septembriks 2023.

E2.1.3. Intermodaalsed projektid

Investeeringu eesmärk on toetada intermodaalset transporti asjakohaste investeeringute kaudu.

Investeering seisneb ühendveoterminalide läbilaskevõime suurendamises, keskendudes raudteemaanteeterminalidele ja veeremile. Vastavad rahastamislepingud allkirjastatakse 31. detsembriks 2023. Investeeringu mõju mõõdetakse eesmärgi alusel, mis on sõnastatud taaste- ja vastupidavuskava alusel toetatavate terminalide ümberlaadimisvõimsuse suhtelise suurenemisena.

E2.2. Transpordiohutuse suurendamine

Reformi eesmärk on suurendada transpordiohutust, keskendudes vähem kaitstud transpordikasutajate ohutusele.

Reform koosneb seadusandlikest muudatustest, millega kehtestatakse jalakäijate prioriteetsus ristmetel, ühtne kiirus hoonestatud aladel ja minimaalne vahemaa sõidukite vahel. Need seadusandlikud muudatused pidid jõustuma 31. detsembriks 2021. Koosõlas ELi ja liikmesriikide liiklusohutuse eesmärkidega jälgitakse reformi edenemist liiklusohutuse eesmärgi saavutamisel, milleks on surmajuhtumite ja raskelt vigastatute arvu suhteline vähenemine.

E2.2.1. Investeeringud transpordiohutusse

Investeeringu eesmärk on suurendada maanteetranspordi ohutust.

See investeering hõlmab 305 ohtliku musta/esmase liikluse ala ajakohastamist, 90 km pikkust ringteid, mis on ehitatud ohutute mustade kohtade kõrvaldamiseks, ja 128 automaatset teeseireseadet.

Investeeringud tehakse 30. juuniks 2026.

E2.2.2. Transpordi digiüleminek

Meetme eesmärk on muuta raudteed ja ühistransport digitaalsete lahenduste kasutuselevõtu kaudu atraktiivsemaks ja tõhusamaks.

Meede hõlmab uue piletimüügisüsteemi põhimooduli kasutuselevõttu 30. juuniks 2026. Selle põhimooduliga tagatakse ajakohastatud lahenduste kasutuselevõtmine koos juurdepääsumoodulitega, mida pakutakse kõigile ettevõtjatele tasuta, et võimaldada reisijatel kasutada kõigile transpordiettevõtjatele avatud terviklikku piletiosustusteemi.

Meede hõlmab investeeringuid järgmisesse:

- 180 ERTMSi rongisisese varustuse ostmise ja paigaldamine;
- kaugjuhtimise rakendamine 35 raudteejaamas;
- raudteeületuskohtade süsteemide ajakohastamine 45 asukohas;
- kohalike juhtimiskeskuste ehitamine ja renoveerimine ning investeeringud liikluskorraldusse;

viiakse lõpule 30. juuniks 2026 ning SDIP (Dynamic Passenger Information System) ja muude süsteemide ehitamine 55 asukohas 31. märtsiks 2024.

E.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
E1G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega kehtestatakse alates 2025. aastast kohustus osta üksnes vähese heitega ja heitevabasid busse üle 100 000 elanikuga linnades	Seaduse säte, mis viitab selle jõustumisele				Q4	2022	Seadusega kehtestatakse kohustus järgida korraldatud hangetes vähese heitega ja heiteta busside piirmäära, erijuhtudel on lubatud ainult sellist tüüpi sõidukite hankimine. Seadusega kehtestatakse ka enam kui 100 000 elanikuga linnadele õiguslik kohustus sõlmida transpordilepingud üksnes üksustega, kes kasutavad alates 2025. aastast ainult heiteta ja vähese heitega busse (elektri- ja vesinikutransport).
E2G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Meetmed säästva linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamise toetamiseks ja stiimulite vastuvõtmine säästva linnalise liikumiskeskonna kavade rakendamiseks, millega antakse taristuministeriumile tehnilist ja rahalist toetust kõigile funktsionaalsetele linnapiirkondadele	Säte, mis viitab jõustumisele				Q1	2023	Meetmete kehtestamine säästva linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamise ja rakendamise toetamiseks; Kõnealused meetmed hõlmavad järgmist: <ul style="list-style-type: none"> - säästva linnalise liikumiskeskonna kavade rakendamise toetamise uus struktuur koos säästva linnalise liikumiskeskonna kavade juhtkomiteega, et stimuleerida säästva linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamist ja rakendamist; - taristuministeriumis asuv säästva linnalise liikumiskeskonna kava pädevuskeskus, mis annab kohalikele omavalitsusüksustele nõu ja rahalist toetust; - säästva linnalise liikumiskeskonna kava täievoliline esindaja infrastruktuuriministeriumis. Uus raamistik võimaldab anda piisavat

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tehnilist ja rahalist toetust säästva linnalise liikumiskeskonna kavade ettevalmistamisest huvitatud üksustele ning parandab keskvalitsuse tegevust selles valdkonnas.
E3G	E1.1. Keskkonna-sõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse heitega seotud sõidukite registreerimistasu kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q4	2024	Õigusaktiga kehtestatakse finants- ja fiskaalmeetmed, mis stimuleerivad nõudlust keskkonnasõbralikumate sõidukite järele, sealhulgas suuremad registreerimistasud sise põlemismootoriga sõidukitele, ning tõhustatakse elektrisõidukite kiirendatud amortisatsiooni käsitlevaid meetmeid. Tasu sõltub CO ₂ ja/või NO _x heitkogustest. Maksudest saadavat tulu kasutatakse transpordi negatiivsete välismõjude vähendamiseks ja vähese heitega ühistranspordi arendamiseks nii linna- kui ka maapiirkondades.
E4G	E1.1. Keskkonna-sõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse heitega seotud sõidukite omandimaks kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2026	Sise põlemismootoriga sõidukite suhtes kehtestatakse omandimaks, mis on korrelatsioonis sõiduki CO ₂ ja NO _x heitega. Maksutulul kasutatakse transpordi negatiivsete välismõjude vähendamiseks ja vähese heitega ühistranspordi arendamiseks nii linna- kui ka maapiirkondades.
E5G	E1.1. Keskkonna-sõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Siht	Linnad, kus on vastu võetud uued säästva linnalise liikumiskeskonna kavad		Number	0	30	Q2	2025	Kvantitatiivne eesmärk on nende linnade arv, kes võtavad vastu uue säästva linnalise liikumiskeskonna kava kooskõlas säästva linnalise liikumiskeskonna kava kontseptsiooniga uues ELi linnalise liikumiskeskonna raamistikku käsitlevas 2021. aasta teatises.
E6G	E1.1. Keskkonna-sõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Siht	Bussiliinid, mida toetatakse riikliku bussitranspordi fondist		Number	0	4 500	Q4	2024	Eesmärk on seotud riikliku bussitranspordi fondist toetatavate täiendavate bussiliinide arvuga. Fondist toetatakse ühistransporti, mis aitab vähendada eratransporti ja seeläbi vähendada transpordi negatiivset mõju keskkonnale. Samal ajal korraldatakse investeerimist käsitleva osa projektikonkursi

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										raames projektikonkursis heiteta ja vähese heitega busside jaoks kooskõlas põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“.
E7G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Siht	Uued heitevabad sõidukid		% (protsent)	0	100	Q2	2026	Eesmärk on suurendada vähemalt 100 % uute heitevabade sõidukite turuosa turul (autod/bussid ja raskeveokid). 2020. aasta lõpu seisuga oli Poolas registreeritud elektrisõidukite arv 10 041. Eeldades eespool esitatud arvu, tähendab see, et 2026. aasta teise kvartali lõpus peab elektrisõidukite arv olema vähemalt 20 082.
E8G	E1.1.1. Vähese CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Eesmärk	Heiteta/vähese heitega liikuvuse ja energia rahastamisvahendi (fond) loomine	Fondi heakskiitmine ja registreerimine, investeerimisstrateegia heakskiitmine fondi juhtorganite poolt				Q2	2022	Rahastamisvahendi (edaspidi „fond“) loomine vähese heitega majanduse toetamiseks Poolas, sealhulgas sellega seotud investeerimisstrateegia/-poliitika. Viimase võtavad vastu fondi juhtorganid, see on kooskõlas komisjoni 22. jaanuari 2021. aasta suunava märkusega rahastamisvahendite kohta ja sisaldab valikukriteeriume, et tagada selle meetme raames toetatud tehingute vastavus tehnilisele suunisele „ei kahjusta oluliselt“ (2021/C 58/01), kasutades kestlikkuskontrolli, välistamisnimekirja ning nõuet järgida asjaomaseid ELi ja riiklikke keskkonnavalaseid õigusakte. Eelkõige tagatakse toetatavate investeeringute vastavus elupaikade direktiivi artikli 6 lõikele 3 ja artiklile 12 ning linnudirektiivi artiklile 5 ning vajaduse korral viiakse läbi keskkonnamõju hindamine või sõelumine kooskõlas KMH direktiiviga. Fondist antakse rahastamisvahendeid (omakapital või võlg) investeerimisprojektidele, mis on seotud teadus- ja innovatsiooniprotsesside, tehnosiirde ja ettevõtjatevahelise koostööga, keskendudes vähese CO ₂ -heitega majandusele, vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele, keskendudes vähese heitega ja heiteta

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>uuenduslikele lahendustele säästva liikuvuse valdkonnas ning heiteta/vähese heitega energiaallikatele (v.a surumaagaas ja veeldatud maagaas), mida rakendavad peamiselt VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad. Fondi haldamine usaldatakse avatud pakkumismenetluse teel valitud fondijuhile. Luuakse fondi investeeringute komitee, kes vastutab lõppsaajate (investorite) projektide heakskiitmise eest vastavalt fondijuhi ettepanekule, lähtudes turuvajadustest ning avatud ja turutingimustele vastaval viisil. Fondi struktuur võimaldab erasektori vahendeid võimendada. Nende aluseks olevate õigusaktidega tagatakse, et nende instrumentidega seotud tagasimakseid (st laenuintressid, omakapitali tasuvus või põhisumma tagasimaksmine miinus seotud kulud) kasutatakse samade poliitikaeesmärkide saavutamiseks, sealhulgas pärast 2026. aastat, või taaste- ja vastupidavusraha laenu tagasimaksmiseks.</p>
E9G	E1.1.1. Vähese CO ₂ -heittega majanduse toetamine	Eesmärk	Finantsvahendajate valimine	Fondi juhtorganite otsus				Q3	2022	<p>Fondijuht valib välja finantsvahendajad, kellel on õigus fondist rahalist toetust anda. Valikuprotsessis järgitakse avatud ja konkurentsipõhist menetlust ning selle tulemusel sõlmitakse lepingud finantsvahendajatega, et toetada konkreetset innovatsiooni ja tootmisvõimsust heitevaba/vähese heitega liikuvuse ja energiaallikate valdkonnas (v.a surumaagaas ja veeldatud maagaas), mis on avatud kõigile ettevõtjatele, kes keskenduvad VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele. Finantsvahendajatega sõlmitud lepingutes täpsustatakse projekti rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, millega</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										tagatakse põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ järgimine ning kooskõla taaste- ja vastupidavusrahastu määruse VI lisas sätestatud kohaldatavate kliima- ja digimärgistuse kriteeriumidega.
E10G	E1.1.1. Väheste CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Siht	Paigaldatud uute heitevabade sõidukite tootmisvõimsus		Number	0	100 000	Q2	2026	Eesmärk viitab uute heitevabade sõidukite aastasele tootmisvõimsusele, mis tuleneb fondist toetatavatest investeeringutest.
E11G	E1.1.1. Väheste CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Siht	Heiteta/väheste heitega hoidlate ja alternatiivkütuste/energia tootmise tootmis- ja säilitamisvõimsus		Number	0	1 000	Q2	2026	Eesmärk hõlmab igal aastal toodetud heitevabade energiaallikate (v.a surumaagaas ja veeldatud maagaas) tootmist ja paigaldatud ladustamisvõimsust (akusid) (megavattides) tänu fondist toetatavatele investeeringutele.
E12G	E1.1.1. Väheste CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Siht	Fondi sihtotstarbelistest investeeringutest toetatavad VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad		Number	0	150	Q4	2025	Eesmärk hõlmab fondist toetust saanud VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate arvu, kes pakuvad tooteid ja teenuseid väheste CO ₂ -heitega/heitevabaks säästvaks liikuvuseks ja heitevabaks energiaks.
E13G	E1.1.2. Nullheitega ja väheste heitega ühistransport (bussid)	Eesmärk	Heiteta ja väheste heitega sõidukid: toetuse saajate valimine	Asjaomaste ministereumide ja abisaajate vahel sõlmitud lepingud				Q4	2023	Toetust saavate üksuste (kohalikud omavalitsused või avaliku teenuse osutajad) valimine uue 1738 heiteta ja väheste heitega bussi jaoks. Toetust saavad üksused valitakse läbipaistvate ja konkurentsipõhiste projektikonkursside kaudu, mis on avatud kõigile kohalikele omavalitsustele ja avaliku teenuse osutajatele heiteta ja väheste heitega transpordiks linnavälistes piirkondades. Toetust saavate üksuste valikukriteeriumid kajastavad eelkõige vajadust puhta ühistranspordi järele ning mõju heite vähendamisele (eelkõige heitevaba linnatranspordi puhul) ja ummikutele, väljajäetud transpordipiirkondade toetamisele, transpordi integreerimist

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										toetavatele/tagavatele projektidele (raudtee-, linna- ja linnalähiliinid). Võttes arvesse erinevate toetust saavate üksuste vajadusi, peab busside jaotamine toetust saavatele üksustele tagama tasakaalustatud jaotuse üksuste vahel kogu riigis, võttes arvesse elanikkonda ja geograafilist katvust (rohkem asustatud/laiematele omavalitsustele antakse rohkem toetust).
E14G	E1.1.2. Nullheiteta ja vähese heitega ühistransport (bussid)	Siht	Kasutusel olevad uued heiteta ja vähese heitega sõidukid		Number	0	1 738	Q1	2026	<p>Uued heiteta ja vähese heitega bussid, mida tarnitakse avaliku linnatranspordi (heitetava) ja linnalähi-/maatranspordi (vähese heitega) investeeringutest rahastatavate lepingute alusel.</p> <p>Busside hanked korraldatakse avatud ja võistlevate pakkumismenetluste kaudu.</p> <p>Heiteta busside puhul toetatakse ainult elektri- ja pistikühendusega hübriidbussi. Vähese heitega ja gaasiküttega bussid: toetatakse veeldatud maagaasi, veeldatud naftagaasi, surumaagaasi ja EURO VI standardile vastavaid busse. Vähese heitega busside arv ei tohi ületada 21 % tarnitud busside koguarvust.</p>
E15G	E2.1. Raudteesektori konkurentsivõime suurendamine	Eesmärk	Raudtee-ettevõtjate vastupanuvõime tagamise seaduse muutmise seaduse jõustumine. Ministri otsus mitmeliigilise transpordi prioriteetide kehtestamise ja kitsaskohtade kõrvaldamise kohta raudtee läbilaskevõime suurendamiseks	Raudtee-transporti seaduse muutmise seaduse säte, milles on märgitud selle jõustumine, ja infrastruktuuri-ministri otsuse vastuvõtmine kitsaskohtade kohta.				Q4	2022	Raudteetranspordi seadust muutva õigusaktiga võimaldatakse raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatel vähendada infrastruktuuri kasutustasusid ja hüvitada raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele tasude vähendamine. Ühendvedude arengut edendatakse järgmiste meetmete abil: kavandamine, programmide koordineerimine, innovatsioon, investeeringud, mis suurendavad ühendvedude suutlikkust, ning ühendvedude üksuse loomine infrastruktuuriministeeriumis. Võrgu staatust analüüsitakse, pannes rõhku kitsaskohtadele, ning infrastruktuuriminister teeb otsuse

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										kitsaskohtade kõrvaldamise prioriteetide kohta, mis toovad kaasa raudtee läbilaskevõime suurenemise.
E16G	E2.1. Raudteesektori konkurentsivõime suurendamine	Siht	Teemaksusüsteemi kehtestamine uutel teedel		km	0	1 400	Q1	2023	Teemaksusüsteemiga hõlmatud uute teede pikkus, mis hõlmab nii maanteed kui ka kiirteid.
E17G	E2.1.1. Raudteeliinid	Eesmärk	Lepingute allkirjastamine pärast avatud ja võistupakkumisi	Lepingud on allkirjastatud.				Q4	2024	Lepingute allkirjastamine 478 km raudteeliinide ümberehitamiseks TEN-T standardite järgimise ja elektrifitseerimise eesmärgil. Raudteeinfrastruktuuri moderniseerimise töövõtjad valitakse riigihankeseaduse korra alusel konkurentsimudeli alusel. Lepingud käsitlevad liinidel tehtavaid põhitöid.
E18G	E2.1.1. Raudteeliinid	Siht	478 km raudteeliinide moderniseerimine, sealhulgas 300 km TEN-T standardite kohaselt		Number	0	478	Q2	2026	Ümberehitustööde lõpuleviimine 478 km raudteeliinidel, mis kohandavad 300 km vastavalt TEN-T võrgu nõuetele (millest 200 km TEN-T põhivõrgus), 200 km liinid tuleb kohandada kiirusele 250 km/h reisijateveoks, 320 km kiirusele 100 km/h kaubaveoks, 144 km elektrifitseerida, 70 km kiiruseks 160 km/h.
E19G	E2.1.2. Raudtee reisijateveo veerem	Eesmärk	Reisijateveo veeremiga seotud lepingute allkirjastamine	Lepingud on allkirjastatud.				Q3	2023	Projektid valitakse välja konkurentsipõhise ja avatud projektikonkursi alusel. Pärast projektikonkursi allkirjastatakse valitud abisaajatega lepingud 70 heiteta/elektrilise ja ERTMSiga varustatud veeremiüksuse tarnimiseks piirkondlikuks reisijateveoks. Täiendava 38 elektrilise veeremiüksuse suhtes kohaldatakse lepinguid, mis on sõlmitud Poola raudtee-ettevõtjaga PKP IC, mis käitab pikamaaronge.
E20G	E2.1.2. Raudtee reisijateveo veerem	Siht	Piirkondlikel ja pikamaaraudteeliinidel kasutatav elektriline ja ERTMSiga varustatud veerem		Number	0	108	Q2	2026	Pikamaa- ja piirkondliku liikluse jaoks kasutusele võetud uute veeremiüksuste arv. Veerem peab olema heitevaba/elektriline, vastama põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“ (nt heitevaba) ja olema varustatud

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										ERTMSiga: 70 ühikut piirkondlike liinide puhul ja 38 ühikut pikamaaliinide puhul. Veerem antakse üle pädevale asutusele või järgmisele ettevõtjale (turuhinnas ilma abita) avaliku teenindamise lepingu lõppedes.
E21G	E2.1.3. Intermodaalsed projektid	Eesmärk	Mitmeliigilise transpordi projektide lepingute allkirjastamine	Lepingud on allkirjastatud.				Q4	2023	Projektid valitakse välja konkurentsipõhise ja avatud projektikonkursi alusel. Pärast projektikonkursi allkirjastatakse valitud abisaajatega lepingud kümne ühendveoterminali toetamiseks ja 250 veeremiühiku tarnimiseks, mis vastavad tehnilisele kirjeldusele ja põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“ (nt vaiksed pidurid, heitevabad pidurid) ja ülemaailmsele mobiilsidesüsteemile (vedurid).
E22G	E2.1.3. Intermodaalsed projektid	Siht	Ümberlaadimise võimsuse suurenemine		% (protsent)	Lähtetase 9,1 miljonit TEU/y installleeritud võimsus (viite-number 2020) kõigi Poola terminalide puhul	5	Q2	2026	Taaste- ja vastupidavusrahastust toetatavate terminalide ümberlaadimisvõimsuse suurendamine vähemalt 5 % võrreldes lähtetasemega (2020).
E23G	E2.2. Transpordi-ohutuse suurendamine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega kehtestatakse: jalakäijate prioriteet piiriületuspunktides, ühtne kiirus asulates, minimaalne sõidukitevaheline kaugus,	Õigusaktide sätted, mis viitavad jõustumisele				Q4	2021	Tehakse järgmised liiklusohutust edendavad seadusandlikud muudatused: jalakäijate eelistamine ülesõidukohtadel, ühtse kiirusepiirangu kehtestamine linnapiirkondades (50 km/h) ning minimaalne vahemaa kiirteedel ja kiirteedel (pool kiirust meetrites). Liiklusohutuse üldine eesmärk

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
			liiklusohutuse eesmärgid 2030. aastaks (50 % liiklusõnnetustes hukkunutest)							kehtestatakse riiklikus liiklusohutuse programmis, mille eesmärk on vähendada liiklusõnnetustes hukkunute arvu 2030. aastaks võrreldes 2019. aastaga 50 % võrra kooskõlas ELi kohustusega.
E24G	E2.2.1. Investeeringud transpordi-ohutusse	Siht	Möödavooluteede ehitamise lõpuleviimine ja liiklusohutuse mustade/esmaalade eemaldamine		Number	0	10 km, 125 musta ala/ esmala	Q4	2023	Lõpetatud investeeringud: 125 ohtliku musta ala/esmaala kaasajastamist, 10 km pikkust ringteid, mis on ehitatud ohutute mustade kohtade kõrvaldamiseks.
E25G	E2.2.1. Investeeringud transpordi-ohutusse	Siht	Möödasõidutee ehitamise lõpuleviimine, liiklusohutuse mustade/esmakohtade eemaldamine ja automaatsete teeseireseadmete paigaldamine		Number	0	90 km, 305 musta/ esmaala, 128 seadet	Q2	2026	Lõpetatud investeeringud: ajakohastatud on 305 ohtlikku musta/esmakohta, 90 km pikkust ringteid, mis on ehitatud ohutuse mustade/esmakohtade kõrvaldamiseks, paigaldatud 128 uut automaatset seireseadet.
E26G	E2.2.2. Transpordi digiüleminek	Eesmärk	Ühe rongi reisijate piletimüük	Toimiv süsteem				Q2	2026	Eesmärk on ühtse raudteepiletisüsteemi edasiarendamine ning uutel tehnilistel lahendustel põhineva süsteemi kättesaadavaks tegemine. Piletisüsteem on avatud teiste transpordiliikide integreerimiseks ja avatud kõikidele veoettevõtjatele. Ajakavad ja tariifid peavad olema üldsusele kättesaadavad lihtsal ja kasutajasõbralikul viisil. Uus piletimügisüsteemi põhimoodul peab tagama, et võetakse kasutusele ajakohased lahendused koos juurdepääsumoodulitega, mida pakutakse kõigile veoettevõtjatele tasuta, et võimaldada reisijatel saada kasu terviklikust ja avatud piletiosustusest. Uue põhimooduliga töötav süsteem peab olema koostalitlusvõimeline TTE 2.0 lahendustega. B2B ja B2C moodulid töötatakse välja, et tagada sujuv ühendus uue põhimooduliga.
E27G	E2.2.2.	Siht	Järgmiste seadmete		Number	0	SDIP:	Q1	2024	Dünaamilise reisijate teabesüsteemi (SDIP)

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)		Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	Transpordi digiüleminek		paigaldamine: reisijate dünaamiline infosüsteem (SDIP), kontrollisüsteemid ja raudteeületuskohad 55 piirkonnas			10 asukohta, kontrollseade: 15 asukohta, raudteeületuskohti: 30 asukohta			paigaldamine 10 asukohta, mis annavad reaajas teavet reisijate raudteeliikluse kohta, 15 kohta automaatseks juhtimiseks, mis võimaldavad hallata konkreetseid raudteepiirkondi kohalikest liikluskorralduskeskustest, 30 raudteeületuskohta, mis on seotud automaatsete juhitavate ohutusseadmete paigaldamisega (ületusväravad, heli- ja valgussignaalsüsteemid).
E28G	E2.2.2. Transpordi digiüleminek	Siht	Automaatjuhtimise, raudteeületuskohtade, 180 ERTMSi rongisisese seadme paigaldamine ja sellega seotud kasutuselevõtmine		Number	0 - 180 ERTMSi rongisisest seadet; - 45 kohta raudteeületuskohtade puhul; - 35 automaatse juhtimise asukohta	Q2	2026	Tööde lõpetamine, mis on seotud järgmisega: 180 rongisisese ERTMSi seadme paigaldamine (ettepanek valitakse konkurentsipõhise projektikonkursi alusel), 45 raudteeületuskoha süsteemi uuendamine (sealhulgas väravad, heli- ja valgusohutussüsteemid) ning raudtee juhtimispunktide automaatjuhtimise kasutuselevõtmine 35 asukohas.

E.3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

E1.2. Süsinikdioksiidiheiteta ja vähese heitega transpordi osakaalu suurendamine, transpordi negatiivse keskkonnamõju ennetamine ja vähendamine

Reformi eesmärk on vähendada transpordi mõju keskkonnale ja tervisele.

Reformiga kehtestatakse kohustus luua vähese heitega transpordipiirkonnad üle 100 000 elanikuga linnades, kus ületatakse konkreetset õhusaaste piirmäärad. Kohalikel omavalitsustel on selliste tsoonide rajamiseks aega üheksa kuud alates hetkest, mil Keskkonnakaitseinspeksioon teeb kindlaks ülemäärase saastetaseme.

Reform jõustub 30. juunil 2024 ja asjaomased linnad kehtestavad vähese heitega tsoonid 31. märtsiks 2025.

E1.2.1. Heitevaba ühistransport linnades (trammid)

Investeeringu eesmärk on suurendada puhta ühistranspordi pakkumist linnades.

Toetust antakse esmajärjekorras piirkondadele, kus on võetud või kavatakse kasutusele võtta keskkonnanahuldlikud transporditsoonid.

Investeering seisneb 110 heiteta raudteesõiduki (trammi) ostmises ühistranspordi jaoks linnades 30. juuniks 2026.

E2.3. Transpordi juurdepääsetavuse, turvalisuse ja digitaalsete lahenduste parandamine

Reformi eesmärk on parandada transpordi kättesaadavust.

See hõlmab rongireisijate õigusi ja piiratud liikumisvõimega reisijate veeremi kohandamist käsitleva määruse 1371/2007 kiirendatud rakendamist. Reform jõustub 31. detsembril 2022.

Reform hõlmab ka kohustust ajakohastada riiklikku, rahvusvahelist ja piirkondlikku veeremit puuetega reisijatele esitatavate nõuetega. Kõnealune kohustus jõustub 30. juuniks 2024.

E2.3.1. Piirkondliku raudtee reisijateveeoverem

Investeeringu eesmärk on tõhustada piirkondlikku raudteevee teenust, vähendada transpordialast tõrjutust ja parandada piirkondlike reisijatevee ettevõtjate reisimugavust, kiirendada reisijate õiguste kaitset ning parandada piirkondlike, piirkondadevaheliste ja rahvusvaheliste reisijatevee teenuste raames osutatavate raudtee teenuste kvaliteeti.

Eesmärgi saavutamiseks hõlmab investeering 75 uue, KTK nõuetele vastava heiteta veeremi ajakohastamist ja ostmist, mis on varustatud ERTMSiga, ning puudega ja piiratud liikumisvõimega isikutele täieliku juurdepääsu tagamist 30. juuniks 2026.

E.4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Möötüühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
E1L	E1.2. Süsinikdioksiidiheteta ja vähese heitega transpordi osakaalu suurendamine, transpordi negatiivse keskkonnamõju ennetamine ja vähendamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse vähese heitega piirkondade kohustus valitud, kõige saastatud linnadele	Õigusakti säte, mis näitab selle jõustumist				Q2	2024	Õigusaktiga kehtestatakse alates 2025. aasta esimesest kvartalist kohustus luua vähese heitega transpordipiirkonnad linnades, kus on rohkem kui 100 000 elanikku, kus on üleliigseid kahjulikke aineid võrreldes ELi õhusaaste piirmääradega, ning laiendatakse võimalust võtta need kasutusele kõigis linnapiirkondades, olenemata elanike arvust. Tsoonidesse lubatakse siseneda ainult „vähese heitega“ sõiduautodel. Üheksa kuu jooksul alates õhusaaste kontsentratsiooni taseme ületamise kohta teabe saamisest loovad linnad oma piirkonnas puhta transpordi piirkonna. 9-kuuline ajavahemik on ette nähtud selleks, et võimaldada kohalikel omavalitsustel valmistada kavandatud piiranguteks ette piirkond, kus puhas transpordiala asub.
E2L	E1.2. Süsinikdioksiidiheteta ja vähese heitega transpordi osakaalu suurendamine, transpordi negatiivse keskkonnamõju ennetamine ja vähendamine	Eesmärk	Vähesaastavate transporditsoonide loomine asjaomaste kohalike omavalitsuste poolt	Vähese heitega transporditsoonide kehtestamine				Q1	2025	Vähese heitega transporditsoonid on kohustuslikud linnades, kus on rohkem kui 100 000 elanikku, kus õhukvaliteedi künnis on ületatud. Üldine keskkonnakaitseinspeksioon koostab igal aastal 30. aprilliks õhukvaliteedi aruande. Linnadel, mis ületavad õhukvaliteedi piirmäärasid, mis on kindlaks määratud esimeses aruandes, mis avaldatakse pärast õigusakti jõustumist, on vähesaastavate transpordipiirkondade loomiseks aega kuus kuud.
E3L	E1.2.1. Heitevaba ühistransport linnades (trammid)	Eesmärk	Uued trammid: toetuse saajate valimine	Toetust saavate üksustega sõlmitud lepingud				Q1	2025	Toetust saavate üksustega (kohalikud omavalitsused või avaliku teenuse osutajad) sõlmitud lepingud 110 trammist ostmiseks ja kasutuselevõtmiseks pärast avatud ja läbipaistvaid projektikonkurse.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>Toetust saavad üksused valitakse läbipaistvate ja konkurentsipõhiste hankemenetluste kaudu, mis on avatud kõigile kohalikele omavalitsustele ja avaliku teenuse osutajatele.</p> <p>Toetust saavate üksuste valikukriteeriumid kajastavad eelkõige vajadust puhta ühistranspordi järele ning mõju heitkoguste ja ummikute vähendamisele, projektide küpsust. Eelistatakse piirkondi, kus on võetud või kavatakse kasutusele võtta puhtad transporditsoonid.</p> <p>Vahendid eraldatakse kohalike omavalitsustega kokku lepitud õiglasel ja läbipaistval viisil ning lõplikud vahendid saavad või kohalikud omavalitsused ei maksa neid ühelgi viisil Poola valitsusele tagasi.</p>
E4L	E1.2.1. Heitevaba ühistransport linnades (trammid)	Siht	Uued avaliku linnatranspordi trammid		Number	0	110	Q2	2026	<p>Eesmärk viitab linnades töötavate uute trammide arvule.</p> <p>Trammide hanked korraldatakse avatud ja võistupakkumiste kaudu, mida haldab transpordiministeerium/toetusesaajad.</p> <p>Investeeringu eesmärk on suurendada puhta ühistranspordi pakkumist linnades. Toetust antakse esmajärjekorras piirkondadele, kus on võetud või kavatakse kasutusele võtta keskkonnanahoidlikud transporditsoonid. Investeering seisneb 110 heiteta raudteesõiduki (trammi) ostmises ühistranspordi jaoks linnades 30. juuniks 2026.</p>
E5L	E2.3. Transpordi juurdepääsetavuse, turvalisuse ja digitaalsete lahenduste parandamine	Eesmärk	Jõustub õigusakt, millega parandatakse reisijate õigusi veeremile esitatavate nõuete valdkonnas	Õigusaktide sätted, mis viitavad jõustumisele				Q4	2022	<p>Raudteeinvesteeringute tehnilised ja funktsionaalsed standardid kehtestatakse õigusaktiga, et tagada piisavad taristulahendused, mis vastavad piiratud liikumisvõimega reisijate vajadustele. Sel eesmärgil tunnustatakse õigusaktiga kehtetuks asjakohased siseriiklikud sätted erandi tegemiseks määrusest (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta.</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
E6L	E2.3. Transpordi juurdepääsetavuse, turvalisuse ja digitaalsete lahenduste parandamine	Eesmärk	Kohustus ajakohastada riiklik, rahvusvaheline ja piirkondlik veerem puuetega reisijatele esitatavate nõuetega	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2024	Jõustub kohustus kohandada raudteeveerem reisijate õigustega seotud nõuetega, kohandades määruse 1371/2007 artikli 8 lõiget 3 ja artikli 21 lõiget 1 (kui ajakohastamine on põhjendatud ja mõistlik seoses veeremi eeldatava kasutuseaga), et ajakohastada piirkondlik, riiklik ja rahvusvaheline veerem puuetega reisijate jaoks ning suurendada reisijate õigusi. Piirkondliku veeremi puhul on nõuded kohustuslikud alates 2024. aasta teisest kvartalist ning rahvusvaheliste ja pikamaaveeremite puhul alates 2023. aasta teisest kvartalist.
E7L	E2.3.1. Piirkondliku raudtee reisijateveerem	Siht	Kasutusel olevad uued elektrirongid ja ERTMSiga varustatud piirkondlikud rongid		Number	0	75	Q2	2026	Kasutusel on uus heitevaba ja ERTMSiga varustatud piirkondlik veerem. Seadmed hangitakse avatud ja konkurentsipõhise projektikonkursi kaudu ning kooskõlas avaliku teenindamise lepingutega. Veerem antakse üle pädevale asutusele või järgmisele ettevõtjale (turuhinnas ilma abita) avaliku teenindamise lepingu lõppedes.

F KOMPONENT F. „INSTITUTSIOONIDE KVALITEEDI JA TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVA RAKENDAMISE TINGIMUSTE PARANDAMINE“

Poola seisab silmitsi mitmete pikaajaliste probleemidega, mis on seotud investeerimiskliimaga, eelkõige seoses Poola kohtusüsteemi ning otsustus- ja õigusloomeprotsessidega.

Seepärast on selle komponendi peamine eesmärk parandada investeerimiskliimat ning luua tingimused Poola taaste- ja vastupidavuskava tõhusaks rakendamiseks. Selleks on reformide eesmärk: tugevdada kohtute sõltumatuse ja erapooletuse teatavaid aspekte; parandada kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorda distsiplinaarasjades ja kohtuliku puutumatuses, et ennistada nad viivitamata ametisse pärast seda, kui uus koda on andnud nende juhtumile pärast selle läbivaatamist positiivse hinnangu; tõhustada õigusloomeprotsessis sotsiaalpartneritega konsulteerimist; suurendada mõjuhinnangute kasutamist õigusloomeprotsessis; vähendada kiirmenetluste kasutamist õigusloomeprotsessis; tagada nõuetekohane konsulteerimine sotsiaalpartnerite ja sidusrühmadega taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel, sealhulgas seirekomisjoni loomise kaudu, ning tagada, et taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel kasutatakse riskihindamisvahendit Arachne.

Komponent aitab täita riigipõhist soovitus „parandada regulatiivset keskkonda, eelkõige tugevdades sotsiaalpartneritega konsulteerimise ja avalike konsultatsioonide rolli õigusloomeprotsessis“ (2019. aasta riigipõhine soovitus nr 3) ja „parandada investeerimiskliimat, eelkõige tagades kohtusüsteemi sõltumatuse“ ning „tagada tõhusad avalikud konsultatsioonid ja sotsiaalpartnerite kaasamine poliitika kujundamisse“ (2020. aasta riigipõhine soovitus nr 4).

F1. Kohtusüsteem

Reformide peamine eesmärk on tõsta õiguskaitse taset ja parandada Poola investeerimiskliimat ning toetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 22 osutatud sisekontrollisüsteemi, tugevdades kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagatist.

Reformi tulemusena tugevdatakse seadusega asutatud kohtute ja kohtunike sõltumatust ja erapooletust kooskõlas ELi lepingu artikliga 19 ja asjakohase ELi *acquis*'ga. Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikega 3 viiakse mis tahes muu reform läbi seda tulemust nõrgendamata ja allpool esitatud elemente negatiivselt mõjutamata.

F1.1. Reform, millega tugevdatakse kohtute sõltumatust ja erapooletust

Reformi käigus tehakse järgmist:

- a) kõikides kohtunikega seotud asjades, sealhulgas distsiplinaarmenetluses ja kohtuliku puutumatuses äravõtmises, määratakse kindlaks kõrgeima kohtu kolleegiumi (välja arvatud olemasolev distsiplinaarkolleegium) pädevus, mis vastab Euroopa Liidu lepingu artikli 19 lõikest 1 tulenevatele nõuetele. Sellega tagatakse, et eespool nimetatud juhtumid vaatab läbi seaduse alusel moodustatud sõltumatu ja erapooletu kohus, samas kui esimeses astmes üldkohtute kohtunikega seotud asjades pädeva distsiplinaarkohtu määramise õigus on piiratud;

- b) selgitatakse kohtunike distsiplinaarvastutuse ulatust, tagades et Poola kohtute õigust esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotlusi ei piirata. Selline taotlus ei anna alust kohtuniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks;
- c) kuigi kohtunikke võib endiselt vastutusele võtta ametialaste käitumisreeglite rikkumise eest, sealhulgas ilmsete ja raskete seaduserikkumiste eest, määratakse kindlaks, et kohtuotsuste sisu ei liigitata distsiplinaarsüüteks;
- d) tagatakse, et Euroopa Liidu lepingu artikli 19 kohaselt on pädeval kohtul võimalik kohtumenetluse käigus kontrollida, kas kohtunik vastab sõltumatuse, erapooletuse ja seaduse alusel tegutsemise nõuetele, kui selles küsimuses tekib tõsine kahtlus, ning et sellist kontrollimist ei liigitata distsiplinaarsüüteks;
- e) tugevdatakse menetluslikke tagatise ja poolte volitusi kohtunike distsiplinaarmenetlustes,
  - i) tagades et üldkohtute kohtunike distsiplinaarasjad vaadatakse läbi mõistliku aja jooksul,
  - ii) kehtestades täpsemad eeskirjad distsiplinaarasju menetlevate kohtute territoriaalse pädevuse kohta, et tagada asjaomase kohtu vahetu kindlaksmääramine seadusandliku akti alusel, ning
  - iii) tagades et kaitsja nimetamine kohtuniku puudutava distsiplinaarmenetluse raames toimuks mõistliku aja jooksul, ning anda aega kaitsja sisuliseks ettevalmistamiseks, et ta saaks täita oma ülesandeid asjaomases menetluses. Samal ajal peatab kohus menetluse, kui süüdistatava kohtuniku või tema kaitsja eemalviibimine on nõuetekohaselt põhjendatud.

Reform jõustub 2022. aasta teise kvartali lõpus.

F1.2. Reform, mille eesmärk on parandada kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorda distsiplinaarasjades ja kohtuliku puutumatuses seotud kohtuasjades

Reformiga tagatakse, et kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunikel on juurdepääs oma kohtuasjade läbivaatamisele. Distsiplinaarkolleegiumi poolt juba tehtud otsused vaatab läbi kohus, mis vastab Euroopa Liidu lepingu artikli 19 lõike 1 nõuetele, kooskõlas eeskirjadega, mis võetakse vastu eespool nimetatud reformi alusel. Seadusandlikus aktis sätestatakse, et asja lahendava kohtu esimene istung toimub kolme kuu jooksul alates teistmist taotleva kohtuniku ettepaneku kättesaamisest ning et kohtuasjad lahendatakse 12 kuu jooksul alates sellise ettepaneku saamisest. Kohtuasjad, mis on praegu distsiplinaarkolleegiumis menetlemisel, suunatakse kohtusse edasiseks arutamiseks kooskõlas eespool nimetatud menetluse raames kindlaks määratud eeskirjadega.

Reform jõustub 2022. aasta teise kvartali lõpus.

Mõlemad eespool loetletud reformid, mille lõpetamise kuupäev on 2022. aasta teine kvartal, viiakse ellu enne esimese maksetaotluse esitamist komisjonile ning need on taaste- ja vastupidavusraha määruse artikli 24 kohaste maksete eeltingimus.

F2.1. Õigusloome protsessi parandamine

Reformi eesmärk on võtta vastu seimi, senati ja ministrite nõukogu kodukorra muudatus, millega kehtestatakse saadikute ja senaatorite esitatud seaduseelnõude jaoks kohustuslik mõjuhindang ja avalik konsultatsioon. Reformiga piiratakse kiirmenetluste kasutamist ka täpselt määratletud ja erandlikel juhtudel.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

F3.1. Taaste- ja reformiprogrammi rakendamise tingimuste parandamine

Selleks et tagada nõuetekohane konsulteerimine sotsiaalpartnerite ja sidusrühmadega taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel, hõlmab reform seadusandliku akti jõustumist, et luua seirekomisjon, mis koosneb taaste- ja vastupidavuskava rakendamisse kaasatud sidusrühmadest ja sotsiaalpartneritest. Seirekomisjoni ülesanne on teostada järelevalvet taaste- ja vastupidavuskava tõhusa rakendamise üle. Seadusandlik akt sisaldab sätet, millega kehtestatakse õiguslik nõue konsulteerida taaste- ja vastupidavuskava rakendamise ajal seirekomisjoniga. Reform hõlmab ka suuniste vastuvõtmist, millega kehtestatakse eeskirjad sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite kaasamiseks taaste- ja vastupidavuskava kavandamisse, rakendamisse, järelevalvesse ja hindamisse.

Reform hõlmab ka andmehoidlate süsteemi loomist kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktiga d, et võimaldada eesmärkide ja sihtide kohta andmete kogumist, säilitamist ja seiret, sealhulgas lõplike vahendite saajate tasandil. Kõnealusest andmekogusüsteemist saadavad andmed sisestatakse Arachne süsteemi, mida kasutatakse auditite ja kontrollide käigus huvide konflikti, pettuse, korrupsiooni ja topeltrahastamise vältimiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks.

Reformi rakendamine viiakse lõpule 30. juuniks 2022.

F.2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
FIG	F1.1. Reform, millega tugevdatakse kohtute sõltumatust ja erapooletust	Eesmärk	Kohtusüsteemi sõltumatust ja erapooletust tugevdava reformi jõustumine	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2022	<p>Jõustub reform, millega tehakse järgmist:</p> <p>a) kõikides kohtunikega seotud asjades, sealhulgas distsiplinaarmenetluses ja kohtuliku puutumatus eäravõtmises, määratakse kindlaks kõrgeima kohtu kolleegiumi (välja arvatud olemasolev distsiplinaarkolleegium) pädevus, mis vastab Euroopa Liidu lepingu artikli 19 lõikest 1 tulenevatele nõuetele. Sellega tagatakse, et eespool nimetatud juhtumid vaatab läbi seaduse alusel moodustatud sõltumatu ja erapooletu kohus, samas kui esimeses astmes üldkohtute kohtunikega seotud asjades pädeva distsiplinaarkohtu määramise õigus on piiratud;</p> <p>b) selgitatakse kohtunike distsiplinaarvastutuse ulatust, tagades et Poola kohtute õigust esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotlusi ei piirata. Selline taotlus ei anna alust kohtuniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks;</p> <p>c) kuigi kohtunikke võib endiselt vastutusele võtta ametialaste käitumisreeglite rikkumise eest, sealhulgas ilmsete ja raskete seaduserikkumiste eest, määratakse kindlaks, et kohtuotsuste sisu ei liigitata distsiplinaarsüüteks;</p> <p>d) tagatakse, et Euroopa Liidu lepingu artikli</p>

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										<p>19 kohaselt on pädeval kohtul võimalik kohtumenetluse käigus kontrollida, kas kohtunik vastab sõltumatuse, erapooletuse ja seaduse alusel tegutsemise nõuetele, kui selles küsimuses tekib tõsine kahtlus, ning et sellist kontrollimist ei liigitata distsiplinaarsüüteks;</p> <p>e) tugevdatakse menetluslikke tagatise ja poolte volitusi kohtunike distsiplinaarmenetlustes,</p> <p>(i) tagatakse, et üldkohtute kohtunike distsiplinaarasjad vaadatakse läbi mõistliku aja jooksul,</p> <p>(ii) kehtestatakse täpsemad eeskirjad distsiplinaarasju menetlevate kohtute territoriaalse pädevuse kohta, et tagada asjaomase kohtu vahetu kindlaksmääramine seadusandliku akti alusel, ning</p> <p>(iii) tagatakse, et kaitsja nimetamine kohtunikku puudutava distsiplinaarmenetluse raames toimuks mõistliku aja jooksul, ning antakse aega kaitsja sisuliseks ettevalmistamiseks, et ta saaks täita oma ülesandeid asjaomases menetluses. Samal ajal peatab kohus menetluse, kui süüdistatava kohtuniku või tema kaitsja eemalviibimine on nõuetekohaselt põhjendatud.</p>
F2G	F1.2. Reform, mille eesmärk on parandada	Eesmärk	Reformi jõustumine, et parandada kõrgeima kohtu	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele				Q2	2022	Jõustub reform, millega tagatakse, et kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunikel on juurdepääs oma

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
	kõrgeima kohtu distsiplinaar-kolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorda distsiplinaar-asjades ja kohtuliku puutumatuses seotud kohtuasjades		distsiplinaar-kolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorda distsiplinaar-asjades ja kohtuliku puutumatuses seotud kohtuasjades							kohtuasjade läbivaatamisele. Selliseid juhtumeid, mille distsiplinaarkolleegium on juba lahendanud, vaatab läbi kohus, mis vastab Euroopa Liidu lepingu artikli 19 lõike 1 nõuetele, kooskõlas eeskirjadega, mis võetakse vastu eespool nimetatud vahe-eesmärgi F1G alusel. Seadusandlikus aktis sätestatakse, et asja lahendava kohtu esimene istung toimub kolme kuu jooksul alates teistmist taotleva kohtuniku ettepaneku kättesaamisest ning et kohtuasjad lahendatakse 12 kuu jooksul alates sellise ettepaneku saamisest. Kohtuasjad, mis on praegu distsiplinaarkolleegiumis menetlemisel, suunatakse kohtusse edasiseks arutamiseks kooskõlas eespool nimetatud menetluse raames kindlaks määratud eeskirjadega.
F3G	F1.2. Reform, mille eesmärk on parandada kõrgeima kohtu distsiplinaar-kolleegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorda distsiplinaar-asjades ja kohtuliku puutumatuses seotud kohtuasjades	Eesmärk	Reform nende kohtunike olukorra parandamiseks, keda mõjutavad kõrgeima kohtu distsiplinaar-kolleegiumi otsused distsiplinaar-asjades ja kohtuliku puutumatuses seotud kohtuasjades	Lahendatud kohtuasjad				Q4	2023	Kõik eesmärgi F2G kohaselt algatatud läbivaatamisjuhtumid lahendatakse, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandlikel asjaoludel.
F4G	F2.1. Õigusloome protsessi parandamine	Eesmärk	Seimi, senati ja ministrite nõukogu kodukorra muudatuste jõustumine, et tõhustada avalike konsultatsioonide ja	Õigusaktide sätted, mis viitavad jõustumisele				Q3	2022	Seimi, senati ja ministrite nõukogu kodukorra muudatuste jõustumine: i) kehtestada saadikute ja senaatorite esitatud seaduseelnõude puhul kohustuslik mõjuhinnang ja avalik arutelu, et tagada sidusrühmade ja ekspertide strukturesem kaasamine õigusloomesse; ii) kiirmenetluste kasutamise piiramine täpselt

Jär. nr	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)	Lõpuleviimise soovituslik ajakava	Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus	
			mõjuhinnangute kasutamist õigusloomeprotsessis				määratletud ja erandlikel juhtudel.	
F5G	F3.1. Taaste- ja reformi-programmi rakendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Sellise õigusakti jõustumine, millega luuakse seirekomisjon ja tehakse ülesandeks teostada järelevalvet taaste- ja vastupidavuskava tõhusa rakendamise üle	Õigusaktis sisalduv säte, mis viitab jõustumisele		Q1	2022	Pärast avalikku arutelu jõustub õigusakt, millega tehakse järgmist: 1) luuakse seirekomisjon, mille ülesanne on jälgida taaste- ja vastupidavuskava tõhusat rakendamist ning mis koosneb taaste- ja vastupidavuskava rakendamisest mõjutatud sidusrühmadest ja sotsiaalpartneritest, sealhulgas kodanikuühiskonda esindavate organite esindajatest ning põhiõiguste ja mittediskrimineerimise edendamisest; 2) kehtestatakse õiguslik kohustus konsulteerida seirekomisjoniga taaste- ja vastupidavuskava rakendamise ajal.
F6G	F3.1. Taaste- ja reformi-programmi rakendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Regionaalarengu eest vastutava ministri suuniste vastuvõtmine, millega kehtestatakse eeskirjad sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite kaasamiseks taaste- ja vastupidavuskava rakendamisse	Suuniste avaldamine arengufondide ja regionaalpoliitika ministeeriumi veebisaidil		Q2	2022	Pärast avalikku konsultatsiooni suuniste vastuvõtmine, et tagada sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite tõhus kaasamine taaste- ja vastupidavuskava kavandamisse, rakendamisse, järelevalvesse ja hindamisse. Suunistega ühtlustatakse meetmed, mida taaste- ja vastupidavuskava alusel reformide ja investeeringute elluviimise eest vastutavad institutsioonid peavad võtma. Suunistes sisalduvad sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite kaasamise järelevalve ja hindamise mehhanismid.
F7G	F3.1. Taaste- ja reformi-programmi rakendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Tulemusliku auditi ja kontrolli tagamine taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise raames, kaitstes liidu finantshuve	Auditiaruanne, mis kinnitab hoidla süsteemi funktsioone		Q2	2022	Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise jälgimiseks peab olema loodud ja toimiv andmekogusüsteem. Süsteem peab sisaldama vähemalt järgmisi funktsioone: a) andmete kogumine ning vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamise järelevalve; b) taaste- ja vastupidavusrahastu määruuse artikli 22 lõike 2 punkti d alapunktides i-iii nõutud andmete kogumine, säilitamine ja neile juurdepääsu tagamine.

Jär. nr	Seotud meede (reform või investering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
										Juurdepääs kõnealustele andmetele antakse kõigile asjaomastele riiklikele ja Euroopa asutustele auditeerimise ja kontrolli eesmärgil. Sellest andmekogusüsteemist saadavad andmed sisestatakse kord kvartalis Arachne süsteemi. Arachne süsteemi kasutatakse auditite ja kontrollide käigus huvide konflikti, pettuse, korruptsiooni ja topeltrahastamise ennetamiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks.

2. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu

Poola taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on 160 967 579 300 Poola zlotti, mis on EKP 3. mai 2021. aasta viitemäära alusel 35 363 500 000 eurot.

2. JAGU: RAHALINE TOETUS

2.1. Rahaline toetus

Artikli 2 lõikes 2 osutatud osamakse korraldatakse järgmiselt.

2.1.1. Esimene osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A1G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Kontseptsioonikirjelduse väljatöötamine standarditud kontoplaani kohta, mis on integreeritud eelarve liigitusega
A3G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Riigi rahanduse seaduse muudatuse jõustumine, millega laiendatakse stabiliseerivate kulude reegli kohaldamisala riigi eriotstarbelistele fondidele
A5G	A1.2. Õigus- ja halduskoormuse edasine vähendamine	Eesmärk	Õigusaktide paketi jõustumine, et vähendada ettevõtjate ja kodanike halduskoormust
A18G	A1.4. Reform põllumajandussektori tootjate/tarbijate konkurentsivõime ja kaitse parandamiseks	Eesmärk	Uue seaduse jõustumine, et võidelda lepinguliste soodustuste ebaõiglase kasutamise vastu põllumajandus- ja toiduainekaubanduses
A20G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Eesmärk	Kõigi kõnealuse investeeringuga seotud projektide toetusesaajate valimise kriteeriumide vastuvõtmine
A27G	A2.1. Robotiseerimise, digiülemineku ja innovatsiooni kiirendamine	Eesmärk	Uue seaduse jõustumine, millega toetatakse ettevõtete automatiseerimist, digiüleminekut ja innovatsiooni, kehtestades maksusoodustused robotiseerimisele
A38G	A2.4. Teadus- ja tööstusvaldkonna koostöömehhanismide tugevdamine	Eesmärk	Jõustub seadus, millega muudetakse kõrgharidus- ja teadusseadust seoses üksuste kataloogiga, kes võivad koos

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			ülikoolidega luua eriotstarbelisi vahendeid
A39G	A2.4. Teadus- ja tööstusvaldkonna koostöömehhanismide tugevdamine	Eesmärk	Põllumajandus- ja maaelu arengu ministri järelevalve all olevate instituutide laborite kasutamise ja teadmussiirde eeskirjade kehtestamine
A59G	A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu lapsehoiule	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega muudetakse kuni kolmeaastaste laste hooldamise seadust, mille eesmärk on muuta kuni kolmeaastaste laste hoolduse rahastamise süsteemi korraldust, et rakendada kuni kolmeaastaste laste lastehoiuteenuste loomiseks ja toimimiseks ühtset sidusat rahastamissüsteemi
A60G	A4.2.1. Toetus lastehoiuteenustele kuni kolmeaastastele lastele (lasteaiad, lasteklubid) Maluch+ programmi raames	Eesmärk	IT-süsteemi loomine kuni kolmeaastastele lastele mõeldud lastehoiuteenuste rahastamise ja loomise haldamiseks, mis ühendab erinevaid lastehoiu rahastamise allikaid
A62G	A4.3. Sotsiaalmajandusüksuste õigusraamistiku rakendamine	Eesmärk	Sotsiaalmajandust käsitleva õigusakti jõustumine
B1G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Energiatõhususe seaduse ja sellega seotud õigusaktide muutmise seaduse jõustumine
B3G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Riikliku õhukaitseprogrammi ajakohastamine
B16G	B2.1. Vesinikutehnoloogiate ja muude dekarboniseeritud gaaside arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega muudetakse õigusakte, mis käsitlevad vesinikku kui transpordi alternatiivkütust
B23G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Maismaa tuuleparkidesse tehtavate investeeringute seaduse muutmise seaduse jõustumine
B29G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	17. detsembri 2020. aasta seadusest (elektritootmise edendamise kohta avamere tuuleparkides) tuleneva rakendusmääruse jõustumine
B39G	B3.1. Jätkusuutliku veemajanduse ja reoveekäitluse toetamine maapiirkondades	Eesmärk	Maapiirkondade veevarustuse või kanalisatsiooniga seotud taaste- ja vastupidavuskava toetuse territoriaalseks muutmise eeskirjade väljatöötamine
B4039G	B3.1. Jätkusuutliku veemajanduse ja reoveekäitluse toetamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse kohustus teostada regulaarset järelevalvet ja kontrolli

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	maapiirkondades		asjakohaste süsteemide üle
C1G	C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele	Eesmärk	Peaministri kantseri koostatud raamistik lairibaprojektide kaasrahastamiseks järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrkude valgetes piirkondades, kus järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrk praegu puudub
D23G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Eesmärk	Kõrgharidust ja teadust ning arstide ja hambaarstide kutsealasid käsitleva seaduse muutmise, et anda Poolas meditsiini valdkonna üliõpilastele alates õppeaastast 2021/2022 rahalist toetust
D29G	D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimise ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega luuakse stiimulite süsteem valitud meditsiiniülikooli teaduskondades õpingute alustamiseks ja jätkamiseks stipendiumide, õpingute rahastamise ja mentorluse kaudu
E8G	E1.1.1. Vähesese CO ₂ -heittega majanduse toetamine	Eesmärk	Heiteta/vähesese heitega liikuvuse ja energia rahastamisvahendi (fond) loomine
E23G	E2.2. Transpordiohutuse suurendamine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega kehtestatakse: jalakäijate prioriteet piiriületuspunktides, ühtne kiirus asulates, minimaalne sõidukitevaheline kaugus, liiklusohutuse eesmärgid 2030. aastaks (50 % liiklusõnnetustes hukkunutest)
F1G	F1.1. Reform, millega tugevdatakse kohtute sõltumatust ja erapooletust	Eesmärk	Kohtusüsteemi sõltumatust ja erapooletust tugevdava reformi jõustumine
F2G	F2.1. Reform, mille eesmärk on parandada kõrgeima kohtu distsiplinaarkollegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorda distsiplinaarasjades ja kohtuliku puutumatuses seotud kohtuasjades	Eesmärk	Kohtusüsteemi sõltumatust ja erapooletust tugevdava reformi jõustumine
F5G	F3.1. Taaste- ja reformiprogrammi rakendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Sellise õigusakti jõustumine, millega luuakse seirekomisjon ja tehakse ülesandeks teostada järelevalvet taaste- ja vastupidavuskava tõhusa rakendamise üle
F6G	F3.1. Taaste- ja reformiprogrammi rakendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Regionaalarengu eest vastutava ministri suuniste vastuvõtmine, millega kehtestatakse eeskirjad sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite kaasamiseks taaste- ja

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			vastupidavuskava rakendamisse
F7G	F3.1. Taaste- ja reformiprogrammi rakendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Tulemusliku auditi ja kontrolli tagamine taaste- ja vastupidavusraha rakendamise raames, kaitstes liidu finantshuve
		Osamakse summa	2 851 148 919 eurot

2.1.2. Teine osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A9G	A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investeerimisobjektide ettevalmistamiseks	Eesmärk	Väljatöötavate investeerimisvaldkondade lõpliku valiku vastuvõtmine
A13G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Eesmärk	Sellise dokumendi avaldamine, milles määratakse kindlaks jaotusmehhanism ja soovituslik toetussumma, mida antakse igale Poola omaavalitsusele maakasutuse planeerimise reformi rakendamiseks
A49G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	Toimivate piirkondlike koordineerimisrühmade loomine, mis koordineerivad kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe poliitikat
A51G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Avalikke tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ja teatavate töölepingute elektroonilist sõlmimist käsitlevate uute seaduste jõustumine: <ul style="list-style-type: none"> - muudatuste sisseviimine riiklikesse tööturuasutustesse ja aktiivsesse tööturupoliitikasse, et suurendada tööjõu osalemist; - välismaalaste tööleasumist takistavate haldustõkete vähendamine; - teatavate lepingute sõlmimise protsessi lihtsustamine.
A53G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Korraldada sotsiaalpartneritega konsulteerimine kollektiivlepingute potentsiaali üle ja viia läbi põhjalik uuring ühtse töölepingu võimaliku rolli

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			kohta Poola tööturul uue paindlikkuse ja turvalisuse tagamisel
A65G	A4.4. Töövormide paindlikumaks muutmine ja kaugtöö kasutuselevõtmine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega muudetakse tööseadustikku, millega kehtestatakse alaline kaugtöö institutsioon tööseadustiku sätetega ja paindliku tööaja korraldusega
A67G	A4.5. Karjääri pikendamine ja töötamise edendamine pärast seadusjärgse pensioniea saabumist	Eesmärk	Jõustub seadus, millega muudetakse üksikisiku tulumaksu seadust, millega rakendatakse alates 2023. aastast üksikisiku tulumaksu vähendamine nende suhtes, kes on jõudnud pensioniikka, kuid jätkavad töötamist
B4G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Jõustub kliima- ja keskkonnaministri määrus tahkekütuste kvaliteedistandardite kohta
B24G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Jõustub määrus, millega kehtestatakse taastuvenergia enampakkumiste kava aastateks 2022–2027
B30G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	17. detsembri 2020. aasta seadusest (elektritootmise edendamise kohta avamere tuuleparkides) tuleneva rakendusmääruse jõustumine
C3G	C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele	Eesmärk	Ühtset teabepunkti käsitleva määruse muutmine peaministri poolt
C9G	C2.1. Digitaalarakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	Siduvad miinimumstandardid kõigi koolide varustamiseks digitaristuga, et võimaldada digitehnoloogia kasutamist võrdsel tasemel õppimiseks igas koolis
C10G	C2.1. Digitaalarakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	Jõustub ministrite nõukogu resolutsioon digipädevuse arendamise programmi kohta, mille eesmärk on juhtida eri sektorite kodanike ja töötajate digipädevuste arengut ja digiõpet. See hõlmab digipädevuse arendamise keskuse (DCDC) loomist.
C16G	C2.1.3. E-pädevused	Eesmärk	Digitaalse pädevuse arendamise keskuse (DCDC) loomine
C21G	C3.1. Infosüsteemide küberturvalisuse parandamine, andmetööstustaristu tugevdamine ja julgeoleku eest vastutavate riigiasutuste taristu	Eesmärk	5. juuli 2018. aasta seaduse (mis käsitleb riiklikku küberturvalisuse süsteemi, millega rakendatakse võrgu- ja infoturbe direktiivi ning luuakse riikliku

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	optimeerimine.		küberturvalisuse süsteemi terviklik õiguslik ja organisatsiooniline alus) muutmine
C27G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	Üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid: järgmise põlvkonna pilvandmetöötuse projektide valimine ja lepingute allkirjastamine
D1G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Haiglate tõhususe ajakohastamise ja parandamise seaduse jõustumine
D2G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Riikliku haigekassa (NFZ) presidendi korralduse jõustumine esmatasandi arstiabi ja kooskõlastatud hoolduse tugevdamise kohta, millele järgnevad finantssätted (sealhulgas lepingute muudatused), mis võimaldavad rakendamist kogu riigis.
D3G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Tervishoiu ja patsiendi ohutuse kvaliteedi seaduse jõustumine koos vajalike rakendusmäärustega
D4G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Riikliku onkoloogilise võrgustiku seaduse jõustumine, millega kehtestatakse võrgustiku toimimise eeskirjad, võttes kasutusele vähiravi haldamise uue struktuuri ja uue mudeli
D9G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine täpsete kriteeriumide loetelu kohta, mille alusel liigitatakse haiglad konkreetsetesse kategooriatesse, et aidata kindlaks määrata reformist tulenevad investimisvajadused
D25G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Eesmärk	Parameedikute kutseala ja parameedikute isejuhtimise seaduse jõustumine, millega nähakse ette võimalus luua parameediku kutseala ettevalmistamiseks teise tsükli programme
D27G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, mille eesmärk on suurendada meditsiinitöötajate ligiõmbavust ja töötingimusi
D32G	D3.1. Tervishoiusüsteemi tõhususe ja kvaliteedi suurendamine, toetades Poola teadus- ja arenduspotentsiaali meditsiini- ja tervishoiuteaduste valdkonnas	Eesmärk	Inimtervishoius kasutatavate ravimite kliiniliste uuringute seaduse jõustumine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
D33G	D3.1. Tervishoiusüsteemi tõhususe ja kvaliteedi suurendamine, toetades Poola teadus- ja arenduspotentsiaali meditsiini- ja tervishoiuteaduste valdkonnas	Eesmärk	Valitsuse biomeditsiinisektori arendamise strateegilises kavas täpsustatud põhimeetmete jõustumine või rakendamine kooskõlas strateegiakavas sätestatud ajakavaga
D34G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Eesmärk	Poola kliiniliste uuringute keskuste võrgustiku elektroonilise platvormi kasutuselevõtmine
E1G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega kehtestatakse alates 2025. aastast kohustus osta üksnes vähese heitega ja heitevabasad busse üle 100 000 elanikuga linnades
E9G	E1.1.1. Vähese CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Eesmärk	Finantsvahendajate valimine
E15G	E2.1. Raudteesektori konkurentsivõime suurendamine	Eesmärk	Raudtee-ettevõtjate vastupanuvõime tagamise seaduse muutmise seaduse jõustumine. Ministri otsus mitmeliigilise transpordi prioriteetide kehtestamise ja kitsaskohtade kõrvaldamise kohta raudtee läbilaskevõime suurendamiseks
F4G	F3.1. Õigusloome protsessi parandamine	Eesmärk	Euroopa Parlamendi, senati ja ministrite nõukogu kodukorra muudatuse vastuvõtmine, et tõhustada avalike konsultatsioonide ja mõjuhinnangute kasutamist õigusloomeprotsessis
		Osamakse summa	3 020 710 639 eurot

2.1.3. Kolmas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A12G	A1.3. Maakasutuse planeerimise reform	Eesmärk	Uue ruumilise planeerimise seaduse jõustumine
A33G	A2.3. Institutsioonilise ja õigusliku aluse loomine mehitamata õhusõidukite arendamiseks	Eesmärk	Poola aeronavigatsiooniteenuste ameti seaduse muutmise seaduse jõustumine
A57G	A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu	Eesmärk	Lastehoiu kvaliteedistandardite vastuvõtmine, sealhulgas haridussuunised ja alla kolmeaastaste laste

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	kvaliteetsele lapsehoiule		hooldusteenuste standardid, tagades kõrge kvaliteedi, sealhulgas hariduse ja hoolduse
A71G	A4.7. Tööturu killustatuse piiramine	Eesmärk	Sotsiaalkindlustussüsteemi seaduse muutmise seaduse jõustumine, millega piiratakse tööturu killustatust ja suurendatakse kõigi tsiviilõiguslike lepingute alusel töötavate isikute sotsiaalkaitset, kehtestades nende lepingute suhtes sotsiaalkindlustusmaksed
B2G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Puhta õhu prioriteetse programmi ajakohastamine
B22G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Selliste õigusaktide jõustumine, millega muudetakse taastuvenergiakogukondade ja biometaani õigusraamistikku. taastuvenergiaseaduse muudatused, energiaturgu käsitlevate õigusaktide muudatused ja taastuvenergiaseaduse määruse jõustumine
C2G	C1.1. Võrgutaristu arendamise hõlbustamine, et tagada üldine juurdepääs kiirele internetiühendusele	Eesmärk	Digiülemineku ministri määruse muutmine seoses telekommunikatsiooni infrastruktuuri ja -teenuste iga-aastase inventuuriga
C17G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T1 – Digitaalkoordinaatorid, keskmiselt üks iga Poola omavalitsuse (gmina) kohta
D7G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Onkoloogilise võrgustiku vojevoodkonna seirekeskuste loetelu käsitleva määruse jõustumine
D10G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Eesmärk	Esimene projektikonkurss haiglatele, kes taotleavad rahastamist
E2G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Meetmed säästva linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamise toetamiseks ja stiimulite vastuvõtmine säästva linnalise liikumiskeskonna kavade rakendamiseks, pakkudes taristuministeriumile tehnilist ja rahalist toetust kõigile funktsionaalsetele linnapiirkondadele.
E16G	E2.1. Raudteesektori konkurentsivõime suurendamine	Siht	Teemaksusüsteemi kehtestamine uutel teedel

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
		Osamakse summa	2 003 340 320 eurot

2.1.4. Neljas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A6G	A1.2. Õigus- ja halduskoormuse edasine vähendamine	Eesmärk	Investeerimistsooni seaduse muudatuse jõustumine
A10G	A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investeerimisobjektide ettevalmistamiseks	Siht	Arenenud investeerimisalade pindala hektarites
A25G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandustootjad ja kalurid, kes viisid lõpule projektid oma taristu ja varustuse ajakohastamiseks, lühendasid toiduainete tarneahelaid ja rakendavad tootmisprotsessides põllumajanduse 4.0 lahendusi
A41G	A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele	Eesmärk	Jõustub seadus, millega muudetakse haridusseadust, kehtestatakse valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku õigusraamistik ning pakutakse tööturu vajadustele väga olulist sihipärast oskuste täiendamist ja ümberõpet
A42G	A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele	Eesmärk	Õpetajate seaduse muutmise seaduse jõustumine, mis võimaldab valdkondlikes kutseoskuste keskustes õpetaja täiendusõpet rakendada
A50G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	Integreeritud oskuste strateegia rakendusprogrammide väljatöötamine piirkondlikul tasandil kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe piirkondlike koordineerimisrühmade

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			poolt
A52G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Riiklike tööturuasutuste toimimise ja koordineerimise uued standardid ja tulemusraamistik
A69G	A4.6. Teatavate rühmade tööturul osalemise suurendamine pikaajalise hoolduse arendamise kaudu	Eesmärk	Pikaajalise hoolduse strateegiline läbivaatamine Poolas, et määrata kindlaks reformiprioriteetid
B5G	B1.1. Puhas õhk ja energiatõhusus	Eesmärk	Jõustub määrus, millega kehtestatakse biomass-tahkekütuste kvaliteedistandardid
B8G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T1 – Soojusallika asendamine ühepereelamutes
B10G	B1.1.2. Soojusallika asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T1 – Taastuvate energiaallikate moderniseerimine ja paigaldamine elamutesse (ühe- ja mitmepereelamutesse)
B17G	B2.1. Vesinikutehnoloogiate ja muude dekarboniseeritud gaaside arendamise tingimuste parandamine	Eesmärk	Vesinikku käsitlevaid eeskirju kehtestava seaduse jõustumine
B18G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Vesinikutanklatele väljastatud keskkonnaloa
B25G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T1 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)
C7G	C2.1. Digitaalrakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	17. veebruari 2005. aasta seaduse (mis käsitleb avalikke ülesandeid täitvate üksuste tegevuse arvestamist – dokumentide vaikimisi digitaalse vormi ja teenuste elektroonilise vormi kehtestamine ning haldusprotsesside digiüleminek) muutmise
C14G	C2.1.2. Võrdsed tingimused mobiilsete multimeediaseadmetega koolidele – investeeringud, mis on seotud seadmete miinimumstandardite täitmisega	Siht	Õpetajate käsutuses olevad uued sülearvutid
C22G	C3.1. Infosüsteemide küberturvalisuse parandamine, andmetöötlastaristu tugevdamine ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	Ministrite nõukogu 11. septembri 2018. aasta määruse (milles käsitletakse oluliste teenuste loetelu ja intsidendi häiriva mõju künniseid oluliste teenuste osutamisel) muutmise

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
D11G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	T1 – Haiglate ja tervishoiuministeeriumi vahel meditsiiniseadmete ostmiseks või taristuinvesteeringuteks sõlmitud lepingud
E13G	E1.1.2. Nullheitega ja vähese heitega ühistransport (bussid)	Eesmärk	Heiteta ja vähese heitega sõidukid: toetuse saajate valimine
E19G	E2.1.2. Raudtee reisijateveeoverem	Eesmärk	Reisijateveeoveremiga seotud lepingute allkirjastamine
E21G	E2.1.3. Intermodaalsed projektid	Eesmärk	Mitmeliigilise transpordi projektide lepingute allkirjastamine
E24G	E2.2.1. Investeeringud transpordiohutusse	Siht	Möödavooluteede ehitamise lõpuleviimine ja liiklusohutuse mustade/esmaalade eemaldamine
F3G	F2.1. Distsiplinaarkolleeegiumi otsustest mõjutatud kohtunike olukorra parandamine distsiplinaarasjades ja kohtuliku puutumatus asjades	Eesmärk	Reform nende kohtunike olukorra parandamiseks, keda mõjutavad kõrgeima kohtu distsiplinaarkolleeegiumi otsused distsiplinaarasjades ja kohtuliku puutumatus seotud kohtuasjades
		Osamakse summa	2 625 066 626 eurot

2.1.5. Viies osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A7G	A1.2.1. Investeeringud ettevõtetele tegevusalade mitmekesistamisega seotud toodetesse, teenustesse ning töötajate ja töötajate pädevustesse	Siht	T1 – VKEde ja mikroettevõtjate arv HoReCa, kultuuri- ja turismisektoris, kes on oma äritegevust ajakohastanud
A14G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Kohalike omavalitsuste töötajad ja ruumiplaneerijad, kes on läbinud uue ruumilise planeerimise seaduse kursuse
A30G	A2.2. Ringmajanduse mudelile ülemineku tingimuste loomine	Eesmärk	Selliste uute õigusaktide jõustumine, millega muudetakse õigusraamistikku, et võimaldada kauplemist teisest toorainetega
A36G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (muu hulgas spetsialiseeritud koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata	Siht	Rakendatud mehitamata sõidukite teenused, millele eelnesid katseprojektid

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem		
A44G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T1 – Toimivate valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku loomine, mis pakub sihipäraseid täiendus- ja ümberõpet, mis on tööturu vajaduste seisukohast väga oluline
A58G	A4.2. Reform lapsevanemate olukorra parandamiseks tööturul, parandades kuni kolmeaastaste laste juurdepääsu kvaliteetsele lapsehoiule	Eesmärk	Kuni kolmeaastaste laste eest hoolitsemist käsitleva seaduse muutmise seaduse jõustumine, millega tagatakse kuni kolmeaastaste laste lastehoiuteenuste stabiilne pikaajaline riiklik rahastamine
C8G	C2.1. Digitaalarakenduste laiendamine avalikus sfääris, majanduses ja ühiskonnas	Eesmärk	Kaupade ja teenuste maksustamist (struktureeritud arvete kasutamine) käsitleva 11. märtsi 2004. aasta seaduse muutmine – majandusturule suunatud struktureeritud elektrooniliste arvete kasutuselevõtmine ning kohustus väljastada ja saada neid riikliku e-arvete süsteemi kaudu
C24G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	Andmekeskuse rajatiste hoonetega seotud lepingute allkirjastamine
C28G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid: riikliku taristu/teenuste andmetöötluse lahenduste väljatöötamine
D5G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Riikliku kardioloogiavõrgustiku seaduse jõustumine, millega kehtestatakse võrgustiku toimimise eeskirjad, võttes kasutusele uue struktuuri ja kardioloogilise hoolduse haldamise uue mudeli
E27G	E2.2.2. Transpordi digiüleminek	Siht	Järgmiste seadmete paigaldamine: reisijate dünaamiline infosüsteem (SDIP), kontrollisüsteemid ja raudteeületuskohad 55 piirkonnas
		Osamakse summa	1 946 819 746 eurot

2.1.6. Kuues osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A16G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Nende omavalitsuste osakaal, kes on võtnud vastu üldised ruumilise arengu kavad
A22G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandusliku toidutööstuse VKEd, kes viisid lõpule oma taristu ja seadmete ajakohastamise projektid
A28G	A2.1.1. Investeeringud robotiseerimisse ja digiüleminekusse ettevõtetes	Siht	T1 – Robotiseerimise, tehisintellekti või protsesside, tehnoloogiate, toodete või teenuste digiüleminekuga seotud projektide rakendamine
A46G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T1 – Oskuste pakkumine õppijatele valdkondlike oskuste keskustes, sealhulgas sektori poolt välja antud ja tunnustatud õpiväljundite (oskuste) sertifitseerimine
A54G	A4.1. Tööturu tõhusad institutsioonid	Eesmärk	Asjakohaste seaduste muudatuse jõustumine, et rakendada reformiprioriteete, mis on kindlaks määratud kollektiivlepingute üle peetud konsultatsioonides ja Poolas ühtset töölepingut käsitlevas uuringus
A68G	A4.5. Karjääri pikendamine ja töötamise edendamine pärast seadusjärgse pensioniea saabumist	Eesmärk	Aruanne tegeliku pensioniea tõstmiseks võetud meetmete mõju hindamiseks
A70G	A4.6. Teatavate rühmade tööturul osalemise suurendamine pikaajalise hoolduse arendamise kaudu	Eesmärk	Seaduse jõustumine, millega muudetakse asjakohaseid seadusi, et rakendada Poola pikaajalise hoolduse strateegilise läbivaatamise käigus kindlaks määratud reformiprioriteete (kooskõlas eesmärgiga A69G)
B6G	B1.1.1. Investeeringud kaugküttesüsteemide soojusallikatesse	Siht	T1 – Kaugküttesüsteemide kütteallikad
B26G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T2 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)
B31G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Siht	T1 – Äsja ehitatud või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu pikkus (km)
B34G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Eesmärk	Elektrituru andmekeskuse (OIRE/CSIRE) rakendamine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
C4G	C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile	Siht	T1 – Täiendavad kodumajapidamised (eluruumid), millel on lairibaühendus vähemalt 100 Mb/s (võimalusega suurendada seda gigabitivõimsuseni)
C11G	C2.1.1. Avalikud e-teenused, majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas	Siht	T1 – Projektid, millega luuakse uusi e-teenuseid ja ajakohastatakse olemasolevaid, parandades nende loomise protsessi või digiülemineku kaudu protsesside haldamist
C19G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T1 – Täiendavad inimesed, kes on koolitatud digipädevuste, sealhulgas digikirjaoskuse alal
D12G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	T2 – Haiglate ja tervishoiuministeeriumi vahel meditsiiniseadmete ostmiseks või taristuinvesteeringuteks sõlmitud lepingud
D17G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Eesmärk	Digitaalsete meditsiiniliste dokumentide keskus
E3G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse heitega seotud sõidukite registreerimistasu kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“
E6G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Siht	Bussiliinid, mida toetatakse riikliku bussitranspordi fondist
E17G	E2.1.1. Raudteeliinid	Eesmärk	Lepingute allkirjastamine pärast avatud ja võistupakkumisi
		Osamakse summa	2 398 984 333 eurot

2.1.7. Seitsmes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A2G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Rahandusministeeriumi koostatud riigi rahanduse seaduse muudatuse jõustumine, millega rakendatakse uut eelarvesüsteemi, sealhulgas uut liigitussüsteemi, uut eelarve haldamise mudelit ja uuesti määratletud uut

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			keskpika perioodi eelarveraamistikku
A4G	A1.1. Eelarveraamistiku reform	Eesmärk	Ülevaade stabiliseerivate kulude reegli toimimisest aastatel 2019–2023, et: - hinnata õigusnormi tõhusust, sealhulgas väljumis- ja tagastamisklausli kohaldamist; - analüüsida ELi eeskirjades tehtud muudatuste mõju stabiliseeriva kulueeskirja valemile.
A19G	A1.4. Reform põllumajandussektori tootjate/tarbijate konkurentsivõime ja kaitse parandamiseks	Eesmärk	Uue seaduse vahekokkuvõtte vastuvõtmine, et võidelda lepinguliste soodustuste ebaõiglase kasutamise vastu põllumajandus- ja toidukaubanduses
A31G	A2.2.1. Investeeringud keskkonnatehnoloogiate ja -innovatsiooni kasutuselevõttu, sealhulgas ringmajandusega seotud investeeringud	Siht	Allkirjastatud toetuslepingud VKEdega sõlmitud projektide jaoks, mis sisaldavad lahendusi keskkonnahoidlike tehnoloogiate arendamiseks ja stimuleerimiseks või rakendamiseks (seoses ringmajandusega)
A34G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (muu hulgas spetsialiseeritud koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem	Siht	T1 – Kaug sõidukite kohalikud keskused ja taristu, mille kohalik omavalitsus või määratud üksus on välja ehitanud kohalikul tasandil käitamiseks
A43G	A3.1. Tööjõud kaasaegse majanduse heaks: oskuste ja kvalifikatsioonide parem vastavus tööturu nõudmistele tänu uute tehnoloogiate kasutuselevõtule majanduses ning rohe- ja digipöördele	Eesmärk	Piirkondliku omavalitsuse seaduse, tööturuasutuste seaduse, maakonna omavalitsuse seaduse ja muude piirkondlike kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe koordineerimiseks vajalike õigusaktide muutmise seaduste jõustumine
A55G	A4.1.1. Investeeringud tööturu institutsioonide reformi toetuseks	Siht	Avalik tööturuasutus, kus rakendatakse ajakohastatud IT-süsteeme
A56G	A4.1.1. Investeeringud tööturu institutsioonide reformi toetuseks	Siht	Riikliku tööturuasutuse töötajad, kes on koolitatud uute menetluste rakendamise ja IT-vahendite kasutamise alal, mida rakendatakse uute seaduste alusel, mis käsitlevad riiklike tööturuasutusi, kolmandate riikide kodanike töölevõtmist ja töölepingute elektroonilist sõlmimist teatavate tööandjate poolt

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A63G	A4.3.1. Investeeringiprogrammid, mis võimaldavad eelkõige arendada tegevusi, suurendada osalemist sotsiaalteenuste rakendamises, parandada sotsiaalmajandusüksustesse integreerumise kvaliteeti	Siht	Sotsiaalse ettevõtte staatuse saanud üksuste arv
A66G	A4.4.1. Investeeringud, mis on seotud töötajate/ettevõtete kaugtööks varustamisega	Siht	Digiülemineku valdkonnas toetust saanud ettevõtted
B35G	B2.2.2. Energeetiliste energiaallikate kätised, mida kätivad energiakogukonnad	Siht	Investeeringu osade raames toetatavad üksused
B37G	B2.2.3. Ookeani terminalitaristu ehitamine	Eesmärk	Avamererajatis terminali ehitamine
D8G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Onkoloogilise hoolduse võrgustiku hindamine
D19G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	T1 – Digiteeritud meditsiinilised dokumendid
E5G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Siht	Linnad, kus on vastu võetud uued säästva linnalise liikumiskeskonna kavad
		Osamakse summa	2 172 902 039 eurot

2.1.8. Kaheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A11G	A1.2.2. Toetus majanduse jaoks olulise tähtsusega investeeringuteks investimisobjektide ettevalmistamiseks	Siht	Arenenud investimisalade pindala hektarites
A21G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete	Siht	Ehitatud või ajakohastatud jaotus- ja säilituskeskused ning hulgiturud, mida on

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks		ajakohastatud
A23G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandusliku toidutööstuse VKEd, kes viisid lõpule oma taristu ja seadmete ajakohastamise projektid
A24G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Toiduainesektori heategevusorganisatsioonid, kes viisid lõpule oma taristu ja varustuse ajakohastamise projektid
A26G	A1.4.1. Investeeringud põllumajandustoodete ja toiduainete tarneahela mitmekesistamiseks ja lühendamiseks ning ahela üksuste vastupanuvõime suurendamiseks	Siht	Põllumajandustootjad ja kalurid, kes viisid lõpule projektid oma taristu ja varustuse ajakohastamiseks, lühendasid toiduainete tarneahelaid ja rakendavad tootmisprotsessides põllumajanduse 4.0 lahendusi
A32G	A2.2.1. Investeeringud keskkonnatehnoloogiate ja -innovatsiooni kasutuselevõttu, sealhulgas ringmajandusega seotud investeeringud	Siht	Allkirjastatud toetuslepingud selliste projektide jaoks, millega toetatakse selliste tehnoloogiate arendamist, mis aitavad kaasa teisese tooraine turu loomisele
A40G	A2.4.1. Investeeringud teadussuutlikkuse arendamiseks	Siht	Kaasaegse teadus- ja analüütilise infrastruktuuriga laborid haridus- ja teadusministeeriumi ning põllumajandus- ja maaelu arengu ministeeriumi järelevalve all olevates ja/või alluvates asutustes
A45G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T2 – Toimivate valdkondlike oskuste keskuste võrgustiku loomine, mis pakub sihipäraseid täiendus- ja ümberõpet, mis on tööturu vajaduste seisukohast väga oluline
A47G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T2 – Oskuste pakkumine õppijatele valdkondlike oskuste keskustes, sealhulgas sektori poolt välja antud ja tunnustatud õpiväljundite (oskuste) sertifitseerimine
A64G	A4.3.1. Investeeringutoetusprogrammid, mis võimaldavad eelkõige arendada tegevusi, suurendada osalemist sotsiaalteenuste rakendamises, parandada sotsiaalmajandusüksustesse	Siht	Rahalise toetusega hõlmatud sotsiaalmajandusüksuste, sealhulgas sotsiaalsete ettevõtete arv

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	integreerumise kvaliteeti		
B27G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T3 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)
B32G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Siht	T2 – Äsja ehitatud või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu pikkus (km)
B36G	B2.2.2. Energeetiliste energiaallikate kätised, mida kätivad energiakogukonnad	Siht	Investeeringute osa raames toetatud energiakogukonnad
B41G	B3.1.1. Investeeringud reoveepuhastussüsteemidesse ja veevarustusse maapiirkondades	Siht	Maaelanikkonna täiendavad ühendused veetaristu valdkonnas
C5G	C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile	Siht	T2 – Täiendavad kodumajapidamised (eluruumid), millel on lairibaühendus vähemalt 100 Mb/s (võimalusega suurendada seda gigabitivõimsuseni)
C13G	C2.1.1. Avalikud e-teenused, majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas	Siht	Riikliku sõlme autentimine https://login.gov.pl (keskmiselt kuu kohta asjaomasel aastal)
C15G	C2.1.2. Võrdsed tingimused mobiilsete multimeediaseadmetega koolidele – investeeringud, mis on seotud seadmete miinimumstandardite täitmisega	Siht	Üliõpilaste käsutuses olevad uued sülearvutid
C18G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T2 – Uued digikoordinaatorid, vähemalt üks iga Poola omavalitsuse (gmina) kohta
C26G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Kriisijuhtimissüsteemi mobiilne infrastruktuur
D16G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Eesmärk	E-tervise keskuse turvaoperatsioonide keskus (SOC)
D26G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Siht	Magistrikraadi omandanud parameedikute arv
D28G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Siht	Arstide ja hambaarstide arv, kes on saanud tunnistuse, mis kinnitab nende erialast meditsiinilist pädevust

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
D31G	D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimise ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid	Siht	Prekliinilise hariduse ajakohastatud õppeasutuste arv (sealhulgas meditsiinisimulatsioonikeskused), kliiniliste keskhaiglate õpetamiseks kasutatavate kliinilise baasi kohandatud rajatiste arv, ajakohastatud raamatukogu infrastruktuurid ja tudengite ühiselamud meditsiiniülikoolides
E12G	E1.1.1. Vähesese CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Siht	Fondi sihtotstarbelistest investeeringutest toetatavad VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad
		Osamakse summa	2 681 587 199 eurot

2.1.9. Üheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A8G	A1.2.1. Investeeringud ettevõtetele tegevusalade mitmekesistamisega seotud toodetesse, teenustesse ning töötajate ja töötajate pädevustesse	Siht	T2 – VKEde ja mikroettevõtjate arv HoReCa, kultuuri- ja turismisektoris, kes on oma äritegevust ajakohastanud
A15G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Kohalike omavalitsuste töötajad ja ruumiplaneerijad, kes on läbinud uue ruumilise planeerimise seaduse kursuse
A17G	A1.3.1. Maakasutuse planeerimise reformi rakendamine	Siht	Nende omavalitsuste osakaal, kes on võtnud vastu üldised ruumilise arengu kavad
A29G	A2.1.1. Investeeringud robotiseerimisse ja digiüleminekusse ettevõtetes	Siht	T2 – Robotiseerimise, tehisintellekti või protsesside, tehnoloogiate, toodete või teenuste digiüleminekuga seotud projektide rakendamine
A35G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (muu hulgas spetsialiseeritud koolituskeskused, rakendamise tugikeskused, vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem	Siht	T1 – Kaug sõidukite kohalikud keskused ja taristu, mille kohalik omavalitsus või määratud üksus on välja ehitanud kohalikul tasandil käitamiseks
A37G	A2.3.1. Pädevuskeskuste (muu hulgas spetsialiseeritud koolituskeskused, rakendamise tugikeskused,	Siht	Rakendatud mehitamata sõidukite teenused, millele eelnesid katseprojektid

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	vaatluskeskused) ja mehitamata sõidukitööstuse juhtimistaristu arendamine ja varustus kui innovatsiooni ökosüsteem		
A48G	A3.1.1. Investeeringud kaasaegsesse kutseõppesse, kõrgharidusse ja elukestvasse õppesse	Siht	T3 – Oskuste pakkumine õppijatele valdkondlike oskuste keskustes, sealhulgas sektori poolt välja antud ja tunnustatud õpiväljundite (oskuste) sertifitseerimine
A61G	A4.2.1. Toetus lastehoiuteenustele kuni kolmeaastastele lastele (lasteaiad, lasteklubid) Maluch+ programmi raames	Siht	Uute kohtade loomine lastehoiuasutustes (lasteaiad, lasteklubid) kuni kolmeaastastele lastele
B7G	B1.1.1. Investeeringud kaugkütte soojusallikatesse	Siht	T2 – Kaugküttesüsteemide kütteallikad
B9G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T2 – Soojusallika asendamine ühepereelamutes
B11G	B1.1.2. Soojusallikate asendamine ja elamute energiatõhususe parandamine	Siht	T2 – Taastuvate energiaallikate moderniseerimine ja paigaldamine elamutesse (ühe- ja mitmepereelamutesse)
B12G	B1.1.3. Koolide termiline moderniseerimine	Siht	Ajakohastatud või vahetatud soojusallikad, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele haridusasutuste hoonetes (allkirjastatud lepingute alusel)
B13G	B1.1.3. Koolide termiline moderniseerimine	Siht	Haridusasutuste termomoderniseeritud hooned (allkirjastatud lepingute alusel)
B14G	B1.1.4. Kohalike sotsiaaltegevusasutuste energiatõhususe suurendamine	Siht	Ühiskondliku tegevuse rajatised, kus asendatakse ebatõhusad tahkekütuse soojusallikad kaasaegsete soojusallikatega, mis vastavad põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ nõuetele
B15G	B1.1.4. Kohalike sotsiaaltegevusasutuste energiatõhususe suurendamine	Siht	Termomoderniseeritud sotsiaalse tegevuse rajatised
B19G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Vesinikutanklate töölerakendamine
B20G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Innovatiivsete vesiniku jõul töötavate transpordüksuste teadus- ja innovatsiooniprojektid

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
B21G	B2.1.1. Investeeringud vesiniku, vesiniku tootmise, säilitamise ja transpordi valdkonnas	Siht	Vähese CO ₂ -heitega ja taastuvallikatest toodetud vesiniku tootmisrajatiste, sealhulgas elektrolüüsiseadmete võimsus koos seotud taristuga
B28G	B2.2. Taastuvate energiaallikate arendamise tingimuste parandamine	Siht	T4 – Maismaa tuule- ja fotogalvaaniliste seadmete installeeritud võimsus (GW)
B33G	B2.2.1. Põhivõrkude arendamine, arukas elektritaristu	Siht	T3 – Äsja ehitatud või ajakohastatud elektrienergia ülekandevõrgu pikkus (km)
B38G	B2.2.3. Ookeani terminalitaristu ehitamine	Siht	Avamere teenindusterminali ehitamine Lebas ja Ustkas
C6G	C1.1.1. Valgetes laikudes juurdepääsu tagamine ülikiirele internetile	Siht	T3 – Täiendavad kodumajapidamised (eluruumid), millel on lairibaühendus vähemalt 100 Mb/s (võimalusega suurendada seda gigabitivõimsuseni)
C12G	C2.1.1. Avalikud e-teenused, majandussektorite toimimist parandavad IT-lahendused ning murrangulised tehnoloogiad avalikus sektoris, majanduses ja ühiskonnas	Siht	T2 – Projektid, millega luuakse uusi e-teenuseid ja ajakohastatakse olemasolevaid, parandades nende loomise protsessi või digiülemineku kaudu protsesside haldamist
C20G	C2.1.3. E-pädevused	Siht	T2 – Täiendavad inimesed, kes on koolitatud digipädevuste, sealhulgas digikirjaoskuse alal
C23G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Siht	Küberturvalisuse projektid (CyberPL) kahes sekkumisvaldkonnas: 1) riikliku küberturvalisuse süsteemi tõhususe suurendamise programm (KSC-PL) ja 2) operatiivsete küberturvalisuse keskuste ehitamine ja arendamine (SOC-DEV-PL)
C25G	C3.1.1. Küberturvalisus – CyberPL, andmetöötlustaristu ja õiguskaitseteenistuste taristu optimeerimine	Eesmärk	Energiatõhusat taristut pakkuvate standardsete andmetöötluskeskuste loomine
D6G	D1.1. Tervishoiuteenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Õigusaktide paketi jõustumine, mis käsitleb riiklike e-tervise teenuste käivitamist ja nende integreerimist olemasolevatesse/kättesaadavatesse e-tervise süsteemidesse riiklikul ja piirkondlikul tasandil
D13G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu	Siht	Haiglad, kellel on uusi meditsiiniseadmeid, mis on ostetud seoses nende ümberkorraldamisega või riiklikku onkoloogilisesse võrgustikku

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
	arendamine ja ajakohastamine		toomisega
D14G	D1.1.1. Kõrgetasemelise spetsialiseerunud hoolduskeskuste ja muude tervishoiuteenuste osutajate taristu arendamine ja ajakohastamine	Siht	Tugevdatud taristuga haiglad seoses nende ümberkorraldamisega või riiklikku onkoloogilisesse võrgustikku toomisega
D15G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Eesmärk	Uute e-teenuste käivitamine, sealhulgas: - patsiendi tervise analüüsi vahendid, - tehisintellekti algoritmidel põhinev abivahend arstidele otsuste tegemiseks ning - muude peamiste tervishoiusüsteemidega integreeritud meditsiiniliste andmete keskoidla.
D18G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	Patsientide ja digiülemineku läbinud meditsiiniastutustes hoitavate tervishoiuteenuste koostoime ajalugu
D20G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	T2 – Digiteeritud meditsiinilised dokumendid
D21G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	Kesksed/piirkondlikud tervishoiuteenuste osutajad, kes on ühendatud keskse terviseandmete hoidlaga, ja kesksed/piirkondlikud tervishoiuteenuste osutajad, kes on varustatud tehisintellektil põhineva otsuste tegemise tugivahendiga
D22G	D1.1.2. Tervise digiülemineku kiirendamine digitaalsete tervishoiuteenuste edasiarendamise teel	Siht	Patsiendi tervise analüüsi vahendiga hõlmatud täiskasvanud patsiendid
D24G	D2.1. Meditsiinitöötajate arvu suurendamiseks õigete tingimuste loomine	Siht	Nende meditsiiniülikoolide üliõpilaste arv, kes on saanud rahalist toetust vastavalt kõrgharidust ja teadust ning arstide ja hambaarstide kutsealasid käsitlevale seadusele
D30G	D2.1.1. Investeeringud, mis on seotud õppevahendite moderniseerimisega ja ajakohastamisega, et suurendada meditsiiniõpingute vastuvõtu piirmäärasid	Siht	Stipendiumi saanud õendus-, ämmaemanda-, kiirabi-, meditsiini-, hambaarsti-, meditsiinianalüüsi-, füsioteraapia- ja apteegiüliõpilaste ning õendus-, ämmaemanda- ja kiirabiüliõpilaste arv, mis on kaetud stipendiumi, õpingute kaasrahastamise või juhendamise

Järjekorra-number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
D35G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Eesmärk	Spetsialiseeritud uurimis- ja analüüsikeskuse loomine
D36G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Siht	Biomeditsiinisektori teadusüksuste ja ettevõtjate rahastatud projektide arv
D37G	D3.1.1. Meditsiini- ja tervishoiualaste teadusuuringute ulatuslik arendamine	Siht	Loodud kliiniliste uuringute tugikeskuste arv
E4G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse heitega seotud sõidukite omandimaks kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“
E7G	E1.1. Keskkonnasõbraliku transpordi kasutamise suurendamine	Siht	Uued heitevabad sõidukid
E10G	E1.1.1. Väheste CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Siht	Paigaldatud uute heitevabade sõidukite tootmisvõimsus
E11G	E1.1.1. Väheste CO ₂ -heitega majanduse toetamine	Siht	Heiteta/väheste heitega hoidlate ja alternatiivkütuste/energia tootmise tootmis- ja säilitamisvõimsus
E14G	E1.1.2. Nullheitega ja väheste heitega ühistransport (bussid)	Siht	Kasutusel olevad uued heiteta ja väheste heitega sõidukid
E18G	E2.1.1. Raudteeliinid	Siht	478 km raudteeliinide moderniseerimine, sealhulgas 300 km TEN-T standardite kohaselt
E20G	E2.1.2. Raudtee reisijateveepeerem	Siht	Piirkondlike ja pikamaaraudteeliinide elektriline ja ERTMSiga varustatud veerem
E22G	E2.1.3. Intermodaalsed projektid	Siht	Ümberlaadimise võimsuse suurenemine
E25G	E2.2.1. Investeeringud transpordiohutusse	Siht	Möödasõidutee ehitamise lõpuleviimine, liiklusohutuse mustade/esmakohtade eemaldamine ja automaatsete teeseireseadmete paigaldamine
E26G	E2.2.2. Transpordi digiüleminek	Eesmärk	Ühe rongi reisijate piletimüük
E28G	E2.2.2. Transpordi digiüleminek	Siht	Automaatjuhtimise, raudteeületuskohtade, 180 ERTMSi rongisisese seadme paigaldamine ja sellega seotud kasutuselevõtmine
		Osamakse summa	4 151 122 104 eurot

2.2. Laen

Artikli 3 lõikes 2 osutatud osamakse korraldatakse järgmiselt.

2.2.1. Esimene osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
B1L	B1.2. Energiaettevõtjate energiasäästukohustuse rakendamise hõlbustamine	Eesmärk	Energiatõhususe seaduse rakendusmääruse jõustumine
B10L	B2.4. Energiasalvestusseadmete arendamise õigusraamistik	Eesmärk	Energia salvestamise seaduse muudatuste jõustumine
B21L	B3.3. Põllumajandus- ja maapiirkondade veevarude säästva majandamise toetamine	Eesmärk	Põllumajanduses ja maapiirkondades vastupanuvõimelise veemajanduse tingimuste parandamiseks vajalike siseriiklike õigusaktide muudatuste jõustumine
B22L	B3.3.1. Investeeringud säästva veemajanduse potentsiaali suurendamiseks maapiirkondades	Eesmärk	Konkursikutse valikukriteeriumide vastuvõtmine
B25L	B3.4. Rohepöördele ülemineku võimaldav raamistik linnapiirkondades	Eesmärk	Keskonnahoidliku linnakeskkonna ümberkujundamise vahend
B28L	B3.5. Väikese ja keskmise sissetulekuga inimeste eluasemehituse reform, võttes arvesse hoonete suuremat energiatõhusust	Eesmärk	8. detsembri 2006. aasta seaduse (mis käsitleb rahalist toetust eluasemete ehitamiseks üürile, kaitstud eluasemetele, õõvarjudele, kodutute varjupaikadele, küttejaamadele ja ajutistele ruumidele) muudatuse jõustumine ning sellest tulenevad muudatused muudes õigusaktides

C1L	C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine	Eesmärk	17. veebruari 2020. aasta määruse (keskkonna elektromagnetväljakiirguse seire kohta) muutmine
C2L	C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine	Eesmärk	Ministrite nõukogu 10. septembri 2019. aasta määruse (keskkonnamõju hindamise kohta) muutmine
D1L	D1.2. Piirkonna tasandil tervishoiuteenuste osutajate pikaajalise hoolduse teenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Poola piirkondlike haiglate pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste loomise võimaluste läbivaatamine
		Osamakse summa	1 368 535 211 eurot

2.2.2. Teine osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A1L	A2.5. Kultuurisektori ja kultuuritööstuse majandusliku arengu potentsiaali tugevdamine	Eesmärk	Rohelise ja digitaalse tegevuse toetamist kultuuri- ja loomesektoris käsitleva poliitikadokumendi vastuvõtmine
A2L	A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut	Eesmärk	Valikukriteeriumid projektide toetamiseks kultuuri- ja loomesektorites
B2L	B1.2.1. Energiatõhusus ja taastuvad energiaallikad ettevõtetes – suurima kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaaliga investeeringud	Eesmärk	Ettevõtjate, sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud ettevõtete energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate toetuskava rahastamisjuhised (sealhulgas rahastamiskõlblikkuse ja valikukriteeriumid)
B7L	B2.3.1. Avamere tuuleparkide ehitamine	Eesmärk	Valitud avamere tuuleparkide projektide projektikonkurss
B14L	B3.2. Keskkonnaseisundi parandamise ja ohtlike ainete eest kaitsmise toetamine	Eesmärk	Seaduse jõustumine, et hõlbustada suurte tööstusjärgsete piirkondade negatiivse keskkonnamõju täielikku kõrvaldamist.
B15L	B3.2. Keskkonnaseisundi parandamise ja ohtlike ainete eest kaitsmise toetamine	Eesmärk	Läänemeres püsivaid ohtlike materjale käsitleva õigusakti jõustumine

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
C4L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilise side võrkudesse	Eesmärk	Finantstoodete raamistik, et tugevdada äriinvesteeringuid kaasaegsesse elektroonilisse sidevõrku
C8L	C2.2. Haridussüsteemi digiülemineku aluse reformimine	Eesmärk	Hariduse uue digiülemineku poliitika vastuvõtmine, mis on aluseks haridussüsteemi muutustele ja IKTsse tehtavate investeeringute rakendamisele ning millega määratakse kindlaks haridussüsteemi digiülemineku suunad lühikeses ja pikas perspektiivis
C9L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Eesmärk	Avalik konsultatsioon raamistiku üle, millega määratakse kindlaks IKT-seadmete jaotamise ja koolidele infrastruktuuri pakkumise kord
D2L	D1.2. Piirkonna tasandil tervishoiuteenuste osutajate pikaajalise hoolduse teenuste tõhususe, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine	Eesmärk	Läbivaatamise tulemustel põhineva õigusakti jõustumine, mis käsitleb toetust pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste rajamiseks piirkondlikes haiglates
E5L	E2.3. Transpordi juurdepääsetavuse, turvalisuse ja digitaalsete lahenduste parandamine	Eesmärk	Jõustub õigusakt, millega parandatakse reisijate õigusi veeremile esitatavate nõuete valdkonnas
		Osamakse summa	1 530 598 592 eurot

2.2.3. Kolmas osamakse (laenuetoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A9L	A2.6.1. Satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine	Eesmärk	Ettevalmistustööd esimese Poola satelliidi orbiidile saatmiseks: ECSSi etapp 0/A/B/C (Lähetuste analüüs/vajaduste kindlakstegemine, teostatavus ja määratlus)
C10L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Eesmärk	Raamistik, millega määratakse kindlaks IKT-seadmete levitamise ja koolidele infrastruktuuri pakkumise kord
D3L	D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu ajakohastamise teel piirkonna tasandil	Eesmärk	Loetelu piirkondlikest haiglatest, kes on valitud pikaajaliste ja geriaatriliste voodikohtade loomiseks täiendava toetuse saamiseks, tuginedes

			konkreetsetele valikukriteeriumidele
D6L	D3.2. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori arendamiseks soodsate tingimuste loomine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega tagatakse ravimite varustuskindlus, sealhulgas lahendused ravimite nappuse ja tarneahelate peamiste nõrkade kohtade lahendamiseks
		Osamakse summa	1 044 408 451 eurot

2.2.4. Neljas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A8L	A2.6.1. Satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine	Siht	Vajaliku infrastruktuuri arendamine: riiklik satelliitinfosüsteem (NSIS), mis osutab seireteenuseid, kasutades Maa seire satelliitandmeid
B3L	B1.2.1. Energiatõhusus ja taastuvad energiaallikad ettevõtetes – suurima kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaaliga investeeringud	Siht	Kõigi lepingute sõlmimine energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate rakendamiseks ettevõtetes
B6L	B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks	Eesmärk	Elektrisüsteemi toimimise üksikasjalikke tingimusi käsitleva määruse muudatuse jõustumine, millega muudetakse siseriiklikke tasakaalustamiseskirju, et vähendada võimalikult suures ulatuses jaotamispiirangute mõju
B24L	B3.4. Rohepöördele ülemineku võimaldav raamistik linnapiirkondades	Eesmärk	Linnade säästvat arengut käsitleva seaduse jõustumine, millega kehtestatakse linnade keskkonnahoidliku ümberkujundamise eesmärgid, suunad, rakenduseskirjad ja koordineerimismehhanismid
C3L	C1.2. Sotsiaalsete ja majanduslike vajaduste rahuldamiseks kaasaegse traadiga ja traadita side kättesaadavuse ja kasutamise taseme suurendamine	Eesmärk	Uus õigusakt, millega kõrvaldatakse tõkked, mis takistavad 5G-võrgu rakendamist vertikaalsete tööstusharude poolt
C5L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilise side võrkudesse	Eesmärk	5G tugijaamade ehitamiseks sõlmitud lepingud
D4L	D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu ajakohastamise teel piirkonna tasandil	Siht	Allkirjastatud lepingud piirkonnahaiglate ja tervishoiuministeeriumi (või mõne muu ministeeriumi nimetatud asutuse) vahel investeeringute toetamiseks

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
			pikaajalise hoolduse ja geriaatriakeskuste loomisesse
D7L	D3.2.1. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori potentsiaali arendamine – ravimi toimeaine tootmisega seotud investeeringud Poolas	Eesmärk	Toetatavate rakendusliideste tootmisprojektide valimine
D8L	D3.2.1. Ravimi- ja meditsiiniseadmete sektori potentsiaali arendamine – ravimi toimeaine tootmisega seotud investeeringud Poolas	Siht	Toetavate esmatähtsate ravimite koostisosade arv
		Osamakse summa	1 368 535 211 eurot

2.2.5. Viies osamakse (laenuetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
B4L	B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks	Eesmärk	Avamere tuuleparkides elektritootmise edendamise seadusest tulenevate rakendusmääruste jõustumine
B11L	B2.4.1. Energiasalvestussüsteemid	Siht	T1 – Elamuenergia salvestamise rajatised paigaldatavatele energia tootvatele tarbijatele
B26L	B3.4.1. Investeeringud linnade rohepöördesse	Siht	T1 – Kõigi keskkonnahoidlikesse linnaarendusprojektidesse tehtavate investeeringute lepingute allkirjastamine (arvutatakse liitarvutatuna)
B29L	B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele	Siht	T1 – Esimese energiatõhusate eluasemete partii valmishitamine väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele
C7L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilise side võrkudesse	Siht	Linnad, mis on hõlmatud uue paikse raadioside seadmete elektromagnetkiirguse seiresüsteemiga

E1L	E1.2. Süsinikdioksiidiheiteta ja vähese heitega transpordi osakaalu suurendamine, transpordi negatiivse keskkonnamõju ennetamine ja vähendamine	Eesmärk	Õigusakti jõustumine, millega kehtestatakse vähese heitega piirkondade kohustus valitud, kõige saastatud linnadele
E6L	E2.3. Transpordi juurdepääsetavuse, turvalisuse ja digitaalsete lahenduste parandamine	Eesmärk	Kohustus ajakohastada riiklik, rahvusvaheline ja piirkondlik veerem puuetega reisijatele esitatavate nõuetega
		Osamakse summa	1 125 440 141 eurot

2.2.6. Kuues osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A3L	A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut	Siht	Kultuuri- ja loomesektorites tegutsevate kultuuriasutuste, valitsusväliste organisatsioonide, VKEde ja mikroettevõtjate allkirjastatud lepingute arv
A4L	A2.5.1. Programm kultuuri- ja loomemajanduse üksuste tegevuse toetamiseks, et stimuleerida nende arengut	Siht	Kultuuri- ja loomesektoris antud stipendiumide arv
A6L	A2.5.2. Investeeringud loomemajanduse näidistoetuskeskuse loomiseks	Siht	Loomemajanduse tugikeskuse klientide vahel sõlmitud koostöölepingud
A7L	A2.6.1. Satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine	Eesmärk	Parlamendi poolt vastu võetava kosmosetegevuse seaduse jõustumine
B8L	B2.3.1. Avamere tuuleparkide ehitamine	Eesmärk	Ehitustööde alustamine
B17L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamisse	Siht	Maa-alad, mille kohta on läbi viidud saasteainete ja ohtlike materjalide esinemisega seotud väliuuringud
		Osamakse summa	1 125 440 141 eurot

2.2.7. Seitsmes osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A10L	A2.6.1. Satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine	Siht	T1 – Poola esimese satelliidi käivitamine
B30L	B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele	Siht	T2 – Teise energiapartii ehitus – tõhusad eluasemed madala ja keskmise sissetulekuga kodumajapidamistele.
C12L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Siht	Klassiruumid kutseõppeasutustes ja üldharidusasutustes, mis on varustatud IT-vahenditega kaugõppe võimaldamiseks
E2L	E1.2. Süsinikdioksiidiheiteta ja vähese heitega transpordi osakaalu suurendamine, transpordi negatiivse keskkonnamõju ennetamine ja vähendamine	Eesmärk	Vähesaastavate transporditsoonide loomine asjaomaste kohalike omavalitsuste poolt
E3L	E1.2.1. Heitevaba ühistransport linnades (trammid)	Eesmärk	Uued trammid: toetuse saajate valimine
		Osamakse summa	1 044 408 451 eurot

2.2.8. Kaheksas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
B5L	B2.3. Toetus avamere tuuleparkidesse investeerimiseks	Eesmärk	Avamere tuuleparkide elektri enampakkumiste korraldamine
B18L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamise	Siht	Kohad Poola merepiirkondades (sh vrakid) koos ohtlike materjalide olemasoluga seotud inventeerimise ja kohapealsete uuringutega
B19L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamise	Siht	Tervendatud maa pindala (hektarites)
B20L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamise	Siht	Taaselustatud hoonete pindala (ruutmeetrites)

B23L	B3.3.1. Investeeringud säästva veemajanduse potentsiaali suurendamiseks maapiirkondades	Siht	Põllumajandusmaa/metsa pindala (hektarites), mis saab kasu vee paremast säilitamisest
B27L	B3.4.1. Investeeringud linnade rohepöördesse	Siht	T2 – Kõigi keskkonnahoidlikesse linnaarendusprojektidesse tehtavate investeeringute lepingute allkirjastamine (arvutatakse liitarvutatuna)
C11L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Siht	Klassiruumid koolides ja muudes haridusasutustes, millel on kohtvõrgu (LAN) ühendus
C13L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Siht	Koolides ja muudes haridusasutustes loodud tehisintellekti ning teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika (STEM) laborid
C14L	C2.2.1. Koolide/institutsioonide varustamine asjakohaste IKT-seadmete ja -taristuga, et parandada haridussüsteemi üldist tulemuslikkust	Eesmärk	Eksamisüsteemi digituleminek
		Osamakse summa	1 368 535 211 eurot

2.2.9. Üheksas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
A5L	A2.5.2. Investeeringud näidistoetuskeskuse loomisse loomemajanduse jaoks	Eesmärk	Muuseumi renoveerimine, et majutada loomemajanduse näidistoetuskeskust
A11L	A2.6.1. Satelliitandmeid kasutavate seireteenuste, toodete, analüütiliste vahendite, teenuste ja kaasneva infrastruktuuri riikliku süsteemi arendamine	Siht	T2 – Kolme järgmise Poola satelliidi käivitamine
B9L	B2.3.1. Avamere tuuleparkide ehitamine	Siht	Avamere tuuleparkide installeeritud võimsus (MW)
B12L	B2.4.1. Energiasalvestussüsteemid	Siht	T2 – Elamuenergia salvestamise rajatised paigaldatavatele energia tootvatele

			tarbijatele
B13L	B2.4.1. Energiasalvestussüsteemid	Eesmärk	Elektrisalvestusseadme (salvestus- ja pumpelektrijaam) moderniseerimine
B16L	B3.2.1. Investeeringud riskide neutraliseerimise ning suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere taastamise	Siht	Dokumendid, mis on koostatud investeeringuteks, mis on seotud valitud suurte mahajäetud tööstusalade ja Läänemere põhjas paiknevate ohtlike materjalide negatiivse keskkonnamõjuga
B31L	B3.5.1. Investeeringud energiatõhusatesse eluasemetesse väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele	Siht	Kolmanda komplekti energiatõhusate elamute ehitamine väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele
C6L	C1.2.1. Äriinvesteeringute potentsiaali suurendamine kaasaegsetesse elektroonilise side võrkudesse	Siht	5G tugijaamade ehitamine maapiirkondades
D5L	D1.2.1. Pikaajalise hoolduse arendamine meditsiiniüksuste taristu ajakohastamise teel piirkonna tasandil	Siht	Lõpuleviidud projektid, mille eesmärk on arendada piirkonna haiglates pikaajalist hooldust ja geriaatrilist ravi
E4L	E1.2.1. Heitevaba ühistransport linnades (trammid)	Siht	Uued avaliku linnatranspordi trammid
E7L	E2.3.1. Piirkondliku raudtee reisijateveoverem	Siht	Kasutusel olevad uued elektrirongid ja ERTMSiga varustatud piirkondlikud rongid
		Osamakse summa	1 530 598 592 eurot

3. JAGU: TÄIENDAV KORD

1. Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord

Poola taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamine toimub vastavalt järgmisele korrale.

Taaste- ja vastupidavuskava rakendamise ja järelevalve üldise koordineerimise eest vastutab fondide ja regionaalpoliitika ministeerium. See asutus vastutab ka maksetaotluste, liidu vahendite haldaja kinnituste ja auditite kokkuvõtte koostamise eest ning tegutseb ka komisjoni ja Poola ametiasutuste vahelise sidemena. Reformide ja investeringute rakendamise eest vastutavad institutsioonid kontrollivad rakendatud meetmete vastavust kohaldatavale liidu ja siseriiklikule õigusele ning edusamme kindlaksmääratud eesmärkide ja sihtide saavutamisel lõplike vahendite saajate tasandil. Teave ja kontrollide tulemused esitatakse koordineerivale asutusele IT-süsteemi kaudu.

Lisaks luuakse seadusandliku aktiga seirekomisjon, mis koosneb taaste- ja vastupidavuskava rakendamisse kaasatud sidusrühmadest ja sotsiaalpartneritest. Seirekomisjon teostab järelevalvet taaste- ja vastupidavuskava tõhusa rakendamise üle. Seadusandlik akt sisaldab sätet, millega kehtestatakse õiguslik nõue konsulteerida taaste- ja vastupidavuskava rakendamise ajal seirekomisjoniga.

Auditeid viib läbi riiklik maksuamet, eelkõige rahandusministeeriumi riiklike vahendite auditeerimise osakond ja 16 maksuhalduskoda (piirkondlikud bürood) riigis. Kõnealune auditeerimisasutus kontrollib reformide ja investeringute nõuetekohast rakendamist, kindlaksmääratud eesmärkide ja sihtide saavutamist, selliste mehhanismide tõhusust, mille eesmärk on ennetada, avastada ja kõrvaldada tõsiseid eeskirjade eiramisi, milleks on pettus, korrupsioon ja huvide konflikt, ning vältida topeltrahastamist ning IT-süsteemi usaldusväärsust ja turvalisust.

2. Komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord

Fondide ja regionaalpoliitika ministeerium kui Poola taaste- ja vastupidavuskava ja selle rakendamise keskne koordineeriv organ vastutab kava üldise koordineerimise ja järelevalve eest. Eelkõige tegutseb ta koordineeriva asutusena, kes jälgib vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusamme ning esitab aruandeid ja maksetaotlusi. See koordineerib vahe-eesmärkide ja sihtide, asjakohaste näitajate, aga ka kvalitatiivse finantsteabe ja muude andmete, näiteks lõplike vahendite saajate aruandlust. Andmed kodeeritakse IT-süsteemis, mille kaudu on reformide ja investeringute rakendamise eest vastutavad institutsioonid kohustatud aru andma fondide ja regionaalpoliitika ministeeriumile.

Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikega 2 esitab Poola pärast käesoleva lisa punktis 2.1 sätestatud asjakohaste kokkulepitud vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamist komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse rahalise toetuse ja vajaduse korral laenu maksmiseks. Poola tagab, et komisjonil on taotluse korral täielik juurdepääs asjakohastele alusandmetele, mis toetavad maksetaotluse nõuetekohast põhjendust nii maksetaotluse hindamiseks vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikele 3 kui ka auditi ja kontrolli eesmärgil.